Baptista lelkésztájékoztató

Szolgatárs

1996. április V. évfolyam - 2. szám

A tartalomból

- **A Szentlélekről szóló tanulmánysorozat**

A Szentlélek az efézusi levél tükrében

- **A gyülekezet növekedésének titkairól**

A gyülekezet növekedése – 3.

- **Elválás és újraházasodás**
- **Irányadó állásfoglalás egyházzenei kérdésekben**

A templomban tartott koncertekről

- **A szerteágazó tévtanításokról**

A vallási színtér ügyeletes sztárja

- **Tallózó**

Igazak-e a bibliai történetek?

Jeruzsálem mint archeológiai életrajz

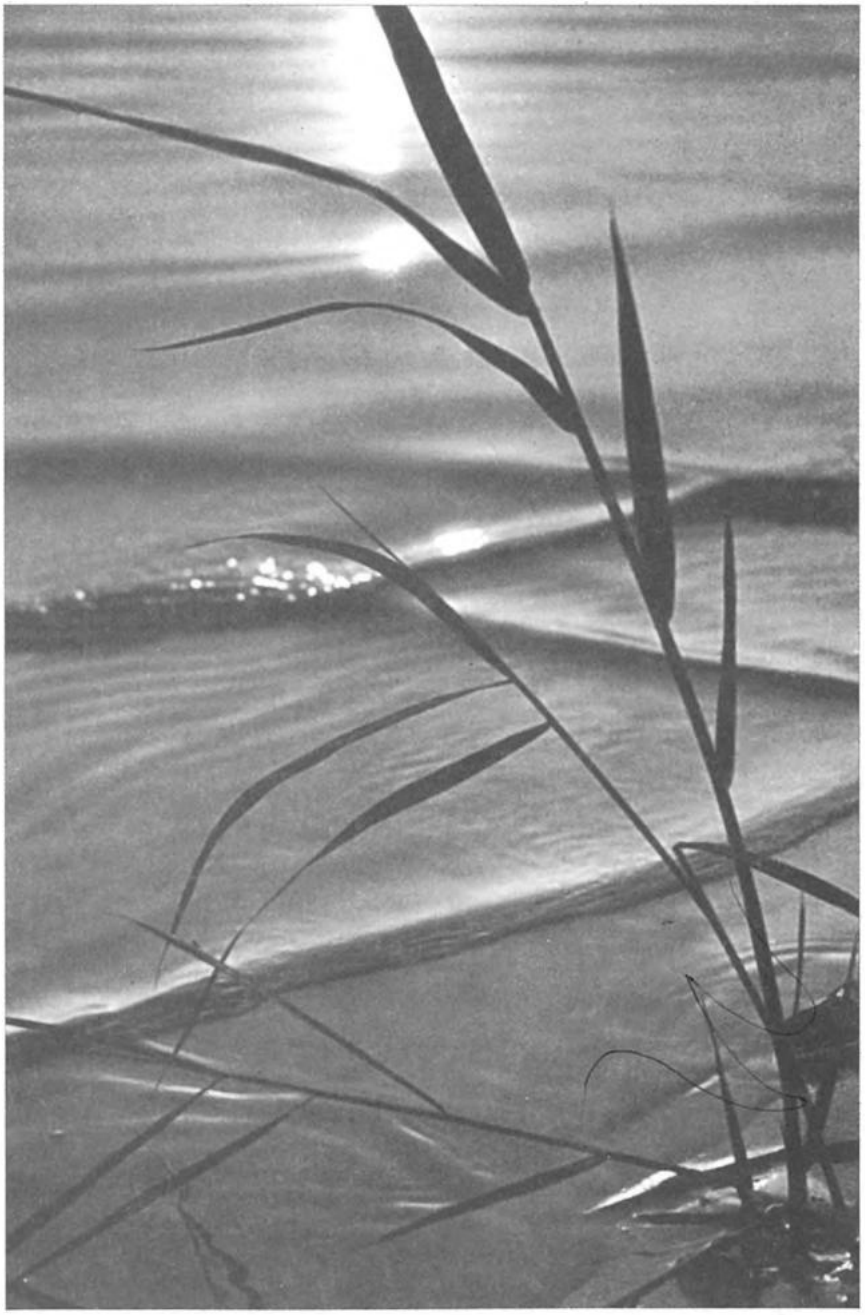
- **Missziótörténei körkép**

Az Ócsai Hitvallás

- **Hírek, feljegyzések innen-onnan**
- **Sajtófigyelő**
- **Lelkipásztornék rovata**

Milyen legyen a lelkipásztorné?

- **Illusztrációk, vidám történetek**

Amíg a föld lesz, nem szűnik meg...
a nyár és a tél, a nappal és az éjszaka.

TARTALOMJEGYZÉK

SZERKESZTŐI OLDAL 1

HIRDESD AZ IGÉT!
J. Tracy: A New England-i nagy ébredés 5. 2

BIBLIATANULMÁNY
Ester Eshel és Michael E. Stone: A 4QDeut-h új töredéke 6
Charles R. Grasham: A Szentlélek az efézusi levél tükrében 8

A SZOLGÁLAT ÚTJÁN
Carol McCarthy: Szolgálat a helyi gyülekezetben 10
A bibliai helyek szabatos bejelentése 12

TANULMÁNYI SZEMLE
Európában terjed az angol igehirdetés 13

ISTEN NÉPE A GYÜLEKEZETBEN
Hegyi András: A gyülekezet növekedése – 3. 16

ISTEN NÉPE A CSALÁDBAN
R. Alastair Campbell: Elválás és újraházasodás 24

ÉNEK-ZENE A GYÜLEKEZETBEN
Az Istentiszteleti Kongregáció levele a templomban tartott koncertekről 27

"...SOKAN ÉLNEK MÁSKÉPPEN..."
A vallási színtér ügyeletes sztárja (Egy tévé-istentisztelet margójára) 30

TALLÓZÓ
Michael D. Lemonick: Igazak-e a bibliai történetek? 31
Hershel Shanks: Jeruzsálem, mint archeológiai életrajz 35

MISSZIÓTÖRTÉNETI SZEMELVÉNYEK
Dr. Mészáros Kálmán: Az Ócsai Hitvallás 36

SZEMELVÉNYEK A SZÁZADELŐ BAPTISTA SAJTÓJÁBÓL
A Friedensklänge írásaiból 40

INNEN - ONNAN 45

"SZOLGATÁRS"-NÉ
Gerő Sándorné: Milyen legyen a lelkipásztorné a Biblia tükrében? 50

SAJTÓFIGYELŐ 52

ILLUSZTRÁCIÓK GYŰJTEMÉNYE 56

VIDÁM ESETEK 60

Baptista lelkésztájékoztató

Szolgatárs

A Magyarországi Baptista Egyház kiadványa

Szerkeszti: Kolozs Nagy János
Lukács Tamás
Felelős kiadó: a Szövetségi Tanács
Szerkesztőség címe: 1062 Budapest, Aradi u. 48.
Tel: 132-23-32, 132-79-85, Fax: 131-01-94
Nyomás: O Pont – Nemes Felelős vezető: Győri Énok
A folyóirat önköltségi áron megvásárolható és előfizethető a Baptista Kiadónál.
Egy szám ára: 300- Ft. Előfizetési díj egy évre: 1800- Ft
Külföldi megrendelés esetén a mindenkori postaköltség felszámításával.
Megjelenik kéthavonta
ISSN 1218-425X

A SZERKESZTŐK ROVATA

Ha feltámadtunk a Krisztussal...

ILYENKOR TAVASSZAL méltán beszélnek az emberek a természet feltámadásáról. A nap meleg sugarainak hatására a fagyos talaj halotti dermedtségéből felenged, a növények rügyet fakasztanak, virágaik kibomlanak, s az állatvilág is megelevenedik. A levegő mámorítóan fűszeres illata az újrakezdés lehetőségét, s az élet diadalát hirdeti mindenfelé.

Átvitt értelemben is alkalmazzák a "feltámadás" fogalmát – elsősorban politikai, gazdasági vonatkozásban, de gyakran kulturális, filozófiai síkra vetítve is. Innen már csak egy kicsiny – bár kétségkívül merész – ugrásra van szükség, hogy az egész keresztyénség feltámadása, és az egyes egyházak megújulása kerüljön szóba. Ezen a ponton rögtön izgalmassá válik számunkra a kérdés: vajon a baptista egyháznak is fel kell támadnia, vagy pedig nyugodtan haladhatunk a 150 év alatt jól kitaposott ösvényen – meglehetősen beszűkült szemlélettel és változatlan módszerekkel? Választ remélve kísérjük végig Megváltónkat a Nagyhét eseményein át, s tartsunk őszinte önvizsgálatot: jelen állapotunkban szükség van-e felülről való megújulásra?!

Az idei esztendő gazdag programot kínál közösségünk számára. A honfoglalás millecentenáriumához kapcsolódva sokféle módon szeretnénk megemlékezni a Kárpát-medencei magyar baptista misszió indulásáról és másfélszáz éves történetéről; megrendezzük a Magyar Baptisták II. Világtalálkozóját, és részt vehetünk Zánkán a Jubileumi Napok háromnapos rendezvénysorozatán. S ami időben a legközelebb van hozzánk: április végén lesz Szövetségi Közgyűlésünk, amely most nem csak beszámolásra, de választásra is ad lehetőséget. Mindezekkel kapcsolatban azonban világosan kell látnunk, hogy sem a múlt felé fordulás, sem a gazdag program nem oldja meg problémáinkat, de még egy új vezetői garnitúra színre lépése miatt sem odázhatjuk el a nyílt szembenézést önmagunkkal!

HITTEL ÉS BIZONYOSSÁGGAL valljuk, hogy Isten gyermekei újjászületésük során részeseivé válnak Jézus Krisztus halálának és feltámadásának a Szentlélek által. E fontos esemény megtörténte és időpontja minden hívő embernek kedves, örömteli megtapasztalása. Mégis a mindennapi küzdelmekben gyakran elveszítjük méltóságunkat, s elfelejtkezünk nemes küldetésünkről. Ezért nagyon nagy szükségünk van arra, hogy Isten Igéje figyelmeztessen bennünket, mint ahogy Pál apostol is intette a Kolosséban élő szenteket, eképpen: *"Ha tehát feltámadtatok a Krisztussal, azokat keressétek, amik odafent vannak, ahol a Krisztus van, aki az Isten jobbján ül. Az odafennvalókra törekedjetek, ne a földiekre. Mert meghaltatok, és a ti életetek el van rejtve a Krisztussal együtt az Istenben. Mikor Krisztus, a mi életünk megjelenik, akkor vele együtt ti is megjelentek dicsőségben."* (3:1-4).

Az idézett textus magába foglalja kárhozatos múltunkat, küzdelmes jelenünket és dicsőséges jövőnket. Több lényeges megállapítást tartalmaz, amelyek komoly eligazítást és kedves vigasztalást jelenthetnek számunkra. Az első és legalapvetőbb tény, hogy Jézus Krisztust nemcsak feltámasztotta az Atya a halálból, de a mennyben a maga jobbjára ültetve meg is dicsőítette. Krisztus él és uralkodik! Nekünk élő Megváltónk van, aki most is közben jár érettünk és Szentlelkével támogat! – Vajon nem kellene jobban számolnunk a Feltámadott hatalmával és vezetésével, amikor missziómunkánkról és közösségünk jövőjéről gondolkodunk?

A második fontos tény, hogy ha Jézus Krisztussal együtt meghaltunk és feltámadtunk, akkor a mi életünk Övele együtt el van rejtve az Istenben. Teljes biztonságban lehetünk, a Sátán nem árthat nekünk, mert semmi és senki ki nem ragadhat minket az Úr kezéből. – Tegyük hát félre a gyávaságot, az emberektől való félelmet, és hirdessük bátran a megfeszített, meghalt és feltámadott Krisztus evangéliumát!

A harmadik lényeges üzenet a jelenben folytatott lelki harcunkra vonatkozik: ha feltámadtunk a Krisztussal, azokat kell keresnünk, amik odafent vannak, és nem a földieket. Nem szabad úgy berendezkednünk, mintha a földön akarnánk tölteni az örökkévalóságot. S azt sem engedhetjük meg, hogy óemberünk vágyait és kívánságait érvényre juttatva a múlandó világhoz kössön minket. Legyen állandó törekvésünk a mi újemberünk erősítése, naponkénti növekedése az Úr akaratának szüntelen keresése és engedelmes megvalósítása által!

A negyedik s egyben utolsó üzenet a jövőt tárja fel: a mi Üdvözítőnk dicsőséges visszajövetelekor, vele együtt mi is dicsőségben jelenünk meg. Először a Krisztusban elhunytak támadnak fel, majd akik akkor élnek, elváltoznak, és megdicsőült testben együtt elragadtatunk a levegőégbe, az Úr fogadására. Istenben való hitünk tehát reménység is egyben, s tudjuk, hogy ez a reménység nem szégyenít meg minket! E biztos jövő dicsősége beragyogja életünket, erőt ad küzdelmeinkben, és megújít szolgálatunkban.

Isten szeretné bennünk elvégezni, hogy valóban a **"feltámadás fiai"** legyünk. S ha egyenként megújíthat minket, akkor lehetségessé válik, hogy közösségileg is az Ő akarata szerint formálódjunk: a **"FELTÁMADÁS EGYHÁZÁVÁ"!**

Kolozs Nagy János

HIRDESD AZ IGÉT!

Joseph Tracy

A New England-i nagy ébredés 1740-ben

5. rész

Whitefield korai élete.

Az anglikán egyház a "keresztség hivatalá"-val kapcsolatosan előírta, hogy a papnak ezt kellett mondania, miután a csecsemőre hintette a vizet: "Látjuk most már, hogy a gyermek újjászületett, és beoltatott Krisztus egyházának testébe. Ezért adjunk hálát!" A hálaadás után elmondták a Miatyánkot, majd ki kellett jelenteniük a következőt: "Szívből hálát adunk neked, legirgalmasabb Atya, hogy tetszésedből újjászülted ezt a csecsemőt a Szentlélek által, hogy gyermekeddé tedd az örökbefogadás által, és hogy betagold őt szent egyházadba." Ha a gyermek meghalt, és nem közösítették ki, vagy nem követett el öngyilkosságot, a papnak ezt kellett mondania a temetésénél: "Mivel nagy irgalmadból úgy tetszett neked, mindenható Isten, hogy magadhoz vedd drága, elköltözött testvérünk lelkét, ezért átadjuk testét a földnek: földet a földnek, hamut a hamunak, port a pornak, az örök életre való feltámadás biztos reményében, Jézus Krisztus, a mi Urunk által."

Bármiként is magyarázzák a teológusok ezt a nyelvezetet, kétségbe nem vonható, hogy ennek széles körű, gyakorlati befolyása volt. (A teológusok – furcsa módon – figyelmen kívül hagyják a formula valódi, eredeti jelentését, jóllehet az eléggé nyilvánvalónak tűnik. Mielőtt a gyermeket megkeresztelték, meg kellett ígérniük, hogy "elutasítják az ördögöt és minden munkáját; állandóan hisznek Isten szent szavában, és engedelmesen megtartják parancsolatait". Meg kellett vallaniuk a keresztyénség főbb tanításaiban való hitet. Az a nyilatkozat, hogy a gyermek újjászületett, azon a feltételezésen alapul, hogy ezt az ígéretet és vallomást ténylegesen megtették, érthető módon és jó szándékkal. De valójában ezt csak a gyermek felügyelői vállalták, akik az ő nevében cselekedtek, mivel el kellett ismerniük a gyermek képtelenségét ezek véghez vitelére; és ezt majd a gyermeknek is jóvá kellett hagynia, amikor elég nagy lett hozzá. Az újjászületés ugyanolyan kapcsolatban van a valósággal, mint az ígéret és annak megvallása, amire alapozódik. Mindkettő előlegezett megállapítása annak a feltételezésnek, hogy ezek valósággá válnak a megfelelő időben.)

Hacsak más intézkedések ezt keresztül nem húzzák, tanítani kell az anglikán egyház tagjainak, hogy Isten gyermekeivé és a menny örököseivé váltak a keresztség által, és ha nem közösítik ki őket, akkor a menny útján haladnak. A jövőre nézve csak a kiközösítést és az öngyilkosságot kell kerülniük, hogy biztosítsák mennybe jutásukat, ha meghalnak. Nyilvánvalóan ennek megvolt a befolyása. Az anglikán egyháznak számos felületesen gondolkodó tagja volt, hacsak nem az óriási nagy többségre mondható el ugyanez, akik ténylegesen azt feltételezték, hogy ha meghalnak egyházuk közösségében, akkor feltétel nélkül üdvözülnek. Sohasem gyanították, hogy bármilyen újjászületésre szükségük volna, csak arra, amit a keresztségkor kaptak.

A temetés formája kétségtelenül megnyugtatta az itt maradó barátok szívét, és kegyetlennek tűnt volna, ha visszatartották volna tőlük ezt a vigasztalást, amikor erre olyan nagy szükségük volt. De a vigasztalás kegyetlen formája az a színlelés, ami valószínűleg tönkreteszi a saját lelküket is, mélyebben belerögződik a szívükbe, és melegen dajkálják azok között a körülmények között, amelyekben azt gyakorolják. Hogy valaki egyszerre tapintatosan és hűen bánhasson a gyászolókkal, kétségtelenül bizonyos fokú férfias önuralmat kell gyakorolnia a saját együttérzése fölött, és a lelkek érdeke ezt meg is követeli. Tudatában kell lennie a nagy Bíró követelményeinek. Mert éppen olyan fellengzősen betörünk Isten világába, amikor feloldunk, mint amikor elítélünk.

Az anglikán egyházban a vallástanítókat nem a nép választja magának, hanem a király helyezi közéjük, aki "az egyház feje", vagy pedig az, aki a király felhatalmazása alapján ténykedik. Évszázadokkal ezelőtt sok kegyes és babonás nemesember pénzalapot létesített bizonyos egyházközségekben a papok támogatására, fenntartva magának és örököseinek a kinevezés jogát, vagy kijelölve a népnek az általa támogatott lelkészeket. Ezt a támogatási gondoskodást "megélhetés"-nek nevezték. Más egyházközségekben, ahol a "megélhetés" bizonyos más forrásokból származott, az odahelyezés joga a királyhoz, az egyházkerület püspökéhez, az egyetemek valamelyikéhez, vagy valamilyen más nyilvános hivatalhoz vagy intézményhez kapcsolódott. Az a nemesember, akinek "megélhetés" állt a rendelkezésére, odaadhatta azt valamelyik fiatalabb fiának, akit "kioktattak az egyház számára", mivel a többiek a hadsereghez vagy a haditengerészethez tartoztak; vagy valamelyik rokonuk fiának; esetleg valamilyen rakoncátlan parazitának, aki társa vagy segítője volt a gonoszságban. A király rendelkezésére álló "megélhetés"-t, vagyis a miniszterelnökét néha azok kapták, akik elég sokat fáradoztak a pártpolitikai hadviselésben. Az egyetemeken levőket olykor kitüntették fáradságos és eredményes tanulmányaikért.

Igazságtalanul felejtenénk el, hogy az átadás joga gyakran egy-egy kegyes férfi kezében volt, és hogy ilyen és más eszközök által sok "megélhetés"-t adtak igazán kegyes lelkészeknek. Sokan, mint például Scott kommentátor is, azután tértek meg, miután lelkészi szolgálatba léptek. Aki csak tud valamit az emberi természetről, az elismeri azt a tényt, hogy az egyház lelkészei magas arányban teljesen alkalmatlanok a tisztségükre, ha csak a "megélhetés" miatt fogadnak el "parancsokat". Lehet, hogy erkölcsös életűek, vagy esetleg illetlenül pocsékolók, azt gondolva, hogy a mennyre való felkészülés a keresztségi és temetési szertartásokon alapul, és a komolyabb vallá-

sosságot pusztán fanatizmusnak vagy képmutatásnak kell tekinteni. A hivatalos papság iránti illendőbb, komolyabb és szó szerintibb követelményként természetesen hirdetni kell a szószékről és a nyomtatott írásban, hogy a keresztség általi újjászületés az egyetlen lehetséges újjászületés ezen a világon, és hogy a saját "apostoli" egyházukban véghez vitt keresztség érvényes, és a megkereszteltre ruházza Isten országának bizonyos jogait. Ez az általánosságban gyászos leírás illett az anglikán egyházra és a papságra abban az időben, amikor Whitefield először föltűnt.

George Whitefield az angliai Gloucesterben született 1714. december 16-án. Apja, Thomas Whitefield, borkereskedő volt, majd vendéglős lett, és körülbelül két évvel fia születése után meghalt. George Whitefield 12-től 15 éves koráig kiemelkedett az általános iskolákban a fiúk között a latinban való előhaladása, a beszédei és a nyilvános vizsgákon történt dráma-előadásai alapján. Édesanyja az apa halála után is tovább vezette a vendéglőt, és amikor csökkent a bevétele, takarékosabb életmódot folytatott. Ennek érdekében George-nak is fel kellett adnia a latint és a ragozásokat, és segítenie kellett a házimunkában. Felkötötte kék kötényét, "kimosta a mosórongyokat, takarította a szobákat, és egyszóval csaknem másfél évig közönséges csapos lett belőle".

Gyermekkorától kezdve – ahogy mondja – "mindig lelkész akart lenni, és gyakran utánozta a lelkészek imaolvasmányait" és más gyakorlataikat. Jóllehet olyan bűnökkel vádolta magát, amelyek nem voltak ritkák a korabeli fiúk körében, lelkiismerete gyakran fölébredt és "korán bűntudatra jutott". Gondolkodása annyira hajlott ebbe az irányba, hogy miközben csaposként dolgozott, időt szakított arra, hogy két-három prédikációt is elkészítsen, és gyakran egész éjszakákat töltött bibliaolvasással.

A családi ügyekben történt változások és az a remény, hogy Oxfordban ösztöndíjas egyetemi hallgatóként tanulhat, végre arra késztette édesanyját, hogy ismét iskolába küldje. Ott csaknem tönkretette a gonosz társaság, de lelkiismerete felriadt, és szakított a rossz befolyással. Menekülése után sokkal mélyebben átérezte, hogy szüksége van a vallásra, és külső reformáción ment át, amit barátai is észrevettek. Egyszer kihallgatta őket, amint jókat mondtak róla, és a lelkiismerete vádolta amiatt, hogy nem olyan jó belsőleg, mint amilyennek külsőleg tűnik. "Isten mélyen meggyőzött képmutatásomról." Ettől kezdve szigorúbban és többször böjtölt, imádkozott és vallásoskodott.

Tizennyolc éves korában elment Oxfordba, ahol azonnal elfogadták ösztöndíjasnak. A pincéri szolgálatban való jártassága, amire a vendéglőben tett szert, most használt neki. Sok gazdag hallgató őt választotta felszolgálójának, ezért jövedelme csaknem elérte azt, amire szüksége volt.

Az angol egyetemek akkor nem mondhatók másnak, mint a hitetlenség és kicsapongás oktató barlangjainak. Whitefieldet megkörnyékezték, és természetesen elvárták tőle, hogy csatlakozzék a körülötte levők tombolásához, de ezt ő kitartóan elutasította, és hamarosan magára hagyták "mint bezárkózó, furcsa teremtményt". A biztonság és egy jól tájékozott vallásoktató hiánya miatti szenvedései annyira erőteljesek és kitartóak voltak, hogy sok tévedésbe keveredett, amelyekből csak lassan szabadult meg. Egyesek azt gondolják, hogy a Szentlélek vezetése pótolja az emberi tanítók hiányát, és bizonyos lényeges szempontból ez így is van. A Szentlélek elvezeti az embereket az igazságra, de nem úgy, hogy ehhez semmi szellemi erőfeszítésre sincs szükség, hanem úgy, hogy gondolkodni kell, és biztonságos következtetésekre kell jutni. Ezenkívül ebben az időben, ha bízhatunk Whitefield saját megítélésében, még mindig nem született újjá, még nem adta át magát Isten Lelke irányításának, még nem élt a Lélek vezetése szerint, hanem inkább arra sürgette a Lélek, hogy haladjon a kötelességérzet útján. Közben állandóan mellékutakra tért, amit a testies gondolkodás összekevert az élet útjával.

Röviden szólva, a szerint a fontos megállapítás szerint, amelyet Edwards tett "A vonzalmakról" írt értekezésében, akkor a Szentlélek kívülről és nem belülről hatott az értelmére. Miközben ellenállhatatlan késztetést érzett az igazság keresésére, nem nyugodott meg, míg meg nem találta. Bizonyos fontos szempontból igyekezett megtalálni azt, ahogy arra saját hiányos erőfeszítései alapján képes volt, és keserű tapasztalataiból, sok ostoba és gonosz próbálkozás bolondságából és gonoszságából okult, amelyektől a jó oktatások megmenthették volna. Volt Bibliája, de a kapott vallásoktatás alapján és az elolvasott könyvek hatására minden gondolati, érzelmi és cselekvési szokás, amely körülötte uralkodott csecsemőkorától kezdve, a Biblia félreértéséhez vezetett. Mindezeken a befolyásokon át kellett törnie, vagy ki kellett ásnia útját az igazsághoz, ahhoz az igazsághoz, amelyet a körülötte levők "józan esze" és az a józan ész, amelyben fölnevelkedett, ostobaságnak ítélt. Minek tarthatnánk vallásos tapasztalatának történetét, mint a tévedések és szélsőségek beszámolójának, hiszen sokszor megsérült, míg végre kegyelmesen megszabadult?

Egy szegény, gonosz asszony iránti jótékonysága, aki öngyilkossággal próbálkozott, felhívta figyelmét a "metodista" hallgatók kis csoportjára, akiket John Wesley különösen vallásos irányban vezetett, és akiket kigúnyoltak mások. Wesley aztán a Lincoln Egyetemre került, és néhány éven át a "szent rendhez" tartozott, de saját megítélése szerint egy későbbi időpontban még mindig nagyon sóvárgott Krisztus megváltó ismerete után, és csak azért "vettetett a pusztába, hogy megkísértessék, megalázkodjék, és kitűnjék, mi van a szívében". és társai határozottan buzgók voltak. Megfogadták, hogy életük nagy célkitűzése lelkük megmentése lesz, és teljesen Isten dicsőségére élnek. Szerzetesek egyetlen csoportja sem korbácsolta meztelen vállát lelkük javáért és Isten dicsőségéért nagyobb őszinteséggel, mint ahogyan ezek az emberek e félrevezetés hatására keresték az üdvösséget. Kevésbé kegyetlen szabályaik egyike megkövetelte tőlük, hogy "gyakran kérdezgessék maguktól, hogy alázatosak és fegyelmezettek voltak-e; vajon buzgón imádkoztak-e hétfőn, szerdán, pénteken és szombat délben; vajon gyakorolták-e az imádságot kilenckor, tizenkettőkor és háromkor; helyesen elmélkedtek-e Kempis Tamáson vasárnap háromtól négyig; vagy elmélkedtek-e Krisztus szenvedésén szerdán és pénteken tizenkettőtől egy óráig." Whitefield boldogan alárendelte magát vezetésüknek, akik őt egyenesen a legmélyebb sötétségbe juttatták. Ezt mondta: "Elkezdtem hozzájuk hasonlóan szabályok szerint élni, és az időnek minden töredékét megragadtam, hogy egy pillanat se vesszen el."

"Hozzájuk hasonlóan, mivel a saját egyetemünkön nem volt hetenként úrvacsora (jóllehet a rubrika megkövetelte), minden vasárnap elmentem Krisztus gyülekezetébe és ott úrvacsoráztam. Csatlakoztam hozzájuk, és a stációkat követve, szerdánként és péntekenként böjtöltem, és semmit sem hagytam ki, ami megítélésem szerint közelebb vezethetett Krisztushoz. Fokozatosan kezdtem abbahagyni a gyümölcsevést és ehhez hasonlókat, és a pénzemet, amit rendszerint erre költöttem, a szegényeknek adtam. Később mindig a legsilányabb ételeket választottam, jóllehet változatosan étkezhettem volna. Öltözetem szegényes volt.

Azt gondoltam, hogy nem ápolhatom a hajamat, ha bűnbánó akarok lenni. Gyapjúkesztyűt, foltos felöltőt és szennyes cipőket hordtam, és jóllehet ekkor már meggyőződtem arról, hogy Isten országa nem evésből és ivásból áll, mégis következetesen kitartottam az önmegtagadás eme önkéntes cselekedetei mellett, mert rájöttem, hogy ezek támogatják a lelki életet."

"Azt kezdték ezután hangoztatni, hogy Jézus Krisztus a vadállatok közt volt, amikor megkísértetett, és hogy nekem is követnem kell példáját. Kész voltam erre, hogy utánozzam Jézus Krisztust, és vacsora után sétára mentem az egyetem közelében, és csaknem két órán át csöndes imában voltam, néha az arcomon feküdtem, máskor térdepeltem. Az éjszaka viharos volt, ami félelmetes gondolatokat támasztott bennem az ítélet napjáról. Másnap éjszaka megismételtem ezt a gyakorlatot ugyanazon a helyen. Ezután jött a nagyböjt szent időszaka, amelyet barátaink rendkívül szigorúan megtartottak, és nem ettek húst hat héten át, szombat és vasárnap kivételével. Én szombatonként is gyakran tartózkodtam a hústól, és vasárnap kivételével semmi mást nem ettem más napokon, csak cukor nélküli teát és száraz kenyeret. Gyakran kimentem hideg reggeleken, amíg a kezem egészen megfeketedett. Ez a folyamatos tartózkodás és a sok belső konfliktus végül megnyomorította a testemet, és a nagyhéten alig tudtam fölkúszni a lépcsőkön. Tájékoztatnom kellett tanítómat állapotomról, aki azonnal orvost küldött hozzám."

Ezután kizárólag a vallásos olvasmányokra adta magát, és az egyik író arról tájékoztatta, hogy "aki megöldökli az akaratát, annyira fölkészült, mintha indiánokat térített volna meg". A Sátán ráerőltette ezt az értelmezést, és bezárkózva dolgozószobájába, addig olvasott, ameddig csak tudott. Egy író azt is ajánlotta neki, hogy igyekezzék csöndesen elmélkedni és várjon az Úrra, miközben a Sátán azt sugallta, hogy fel kell adnia minden formaságot, és egyáltalán ne imádkozzék hangosan. A természetes következmény az lett, hogy az értelme kezdte elveszíteni a képességeit. "Amikor igyekeztem összeállítani témámat, nem volt erőm leírni a szavakat, de még arra sem, hogy elmondjam keresztyén barátaimnak, hogy erre képtelen vagyok. Az elmélkedés, sőt a gondolkodás minden erejét elveszítettem. Emlékezetem cserben hagyott, és úgy képzeltem magam, mint aki be van lakatolva a páncéljába." Oktatója kedvesen érdeklődött afelől, hogy talán valamilyen csapás érte őt, hogy kétszer sem nyújtotta be heti témáját. Ez a kedvesség győzött fölötte. "Könnyekre fakadtam, és biztosítottam őt arról, hogy nem a felettesem iránti panasz miatt, hanem azért történt ez, mert nem tudok másként tenni. Aztán végül elmondtam, hogy nem vagyok rá képes, és amikor távozott, azt mondta egyik barátomnak, hogy csaknem megőrültem. Amikor barátom meghallotta oktatómtól, hogy mi történt, odajött hozzám, sürgetett a Szentírás parancsára: »Engedelmeskedjetek a felsőbb hatalmaknak«, én igennel válaszoltam, de új kinyilatkoztatást kaptam. Uram, mi az ember?"

Az értelmén, gondolkodásán és idegein az önfegyelmezés által okozott sérülés további bizonyítékaként üldözni kezdte az a félelem, hogy látja az ördögöt. Azt gondolta, hogy az ördög megjelenik neki minden lépcsőfokon, amelyen megy fölfelé mint diák, éjszaka tíz órakor, a fiúk szobájába. Annyira zavarban volt az ördög miatt, amikor lefeküdt, miután hónapokon át alig aludt többet három óránál. Szörnyű állapotában Charles Wesley félt receptet írni neki, és John azt tanácsolta, hogy "oldozza föl magát ezek alól a külsőségek alól", és ne függjön tőlük. Feladta ezeket, és szerencsére testi állapota összeomlott a nyomásuk alatt, és beteg volt hét héten át. Ez a betegség eredményesen szakította félbe "felszínes" pályafutását, és gondolatait feloldotta a kötelékek alól, amelyek erőszakosan fogva tartották. Beszélt a saját szívével és Isten igéjével. Ideje nagy részét a görög Újszövetség olvasásával és az imádkozással töltötte. Saját bűnösségéről világosabb, ésszerűbb és meggyőzőbb nézethez jutott, és látta, hogy mennyire reménytelenek erőfeszítései arra, hogy a lelki gyakorlatok sorozatával eltávolítsák bűntudatát.

Ebben az állapotban maradt mindaddig, míg – ahogy tájékoztat minket – "egy napon, szokatlan szomjúságot és zavaró hidegséget éreztem a számban, és igyekeztem enyhíteni szomjamat, de hiába. Valami azt sugallta, hogy amikor Jézus Krisztus felkiáltott, hogy »szomjúhozom«, akkor szenvedéseinek csaknem a végéhez érkezett. Erre ágyba dobtam magam, és felkiáltottam: szomjúhozom, szomjúhozom. Hamarosan észrevettem terhem feloldódását, a szomorkodás lelke eltávozott tőlem, és tudtam, mit jelent igazán örvendezni az Úrban. Ezek után először nem tudtam fékezni, hogy zsoltárokat énekeljek, ahol csak voltam. De örömöm fokozatosan megnyugodott, és áldott legyen érte Isten, azóta megnyugodtam lelkemben, kivéve néhány megszakítást." Évekkel később az ellenvetésekre adott válaszában ezt mondta: "Amikor azt kiáltottam, hogy szomjúhozom, szomjúhozom, nem akartam magam Jézus Krisztussal egy szintre helyezni. De amikor ezeket a szavakat mondtam, hogy szomjúhozom, szomjúhozom, lelkem gyötrelemben volt; Isten megváltására és az isteni szeretet érzésére szomjaztam. Szomjaztam arra, hogy világosan fölfedezzem, hogy Jézus Krisztus által bocsánatot nyertem, és a Szentlélek pecsétjére áhítottam. Ugyanakkor föltekinthettem hittel a dicsőséges Úr Jézusra, aki meghalt a bűnösökért, és ennek áldott hatásait éreztem."

Nem nehéz összevonni ezeket a nyilatkozatokat, hogy megértsük gondolatvilágának fejlődését. A reménység minden talajától elszakadt, kivéve Isten irgalmát, de nem mert bátran és fenntartás nélkül bízni abban az irgalomban. Mégis, győzelmes reménysége volt, hogy az megszabadítja őt a jelenlegi gyötrelemtől és megváltja lelkét. Szomjúsága, a láznak szokatlan szimptómája, emlékeztette őt Krisztusnak a kereszten érzett szomjúságára, amely már csaknem szenvedéseinek a legvégénél történt. Nem tűnik úgy, mintha ő is ugyanígy érzett volna, de ez a gondolat támadt benne: "Miért nem lehetne így velem? Miért nem kaphatnék szabadulást és vigasztalást? Miért ne merjek bízni és örvendezni Isten megbocsátó irgalmában?" Nem volt semmi oka annak, hogy ne lehetne így, miért is nem így kellene lennie. Semmi akadályát nem látta ennek. Reménykedve imádkozott, és kölcsönözte a nyelvezetet abból a tényből, amelyet gondolataiban talált. "Szomjúhozom, szomjúhozom" a megbocsátó szeretetben való hitre. "Uram, hiszek! Segíts hitetlenségemen!" Imádsága meghallgattatott. Rábízta magát Isten irgalmára, ahogy az megnyilvánult az Úr Jézus Krisztus halálában a bűnösök iránt. Helyesen tette, hogy bízott abban az irgalomban. A lelkiismerete bizonyságot tett helyes lépéséről. "Az a teher, amely olyan súlyosan ránehezedett", a bűntudat, a rémület és az aggódás "terhe", amely lenyomta lelkét, miközben bűnösen és hálátlanul tétovázott, hogy bízzék Isten irgalmában, teljesen megszűnt. Látta Isten Krisztusban kifejezett irgalmának megbízhatóságát és ujjongott szívében.

Jóllehet az angol egyetemeket főleg a lelkipásztori szolgálatra való kiképzés céljából hozták létre, Whitefield valószínűleg nem kapott elég jó teológiai ismereteket. Választott egy másik jellegzetes tananyagot. Bizonyos idővel megtérése után, amikor Gloucesterben volt, ezt mondta: "Elkezdtem olvasni a Szentírást a térdemen; félretettem minden más könyvet, és imádkoztam fölötte,

ha lehetett, minden soron és minden szón. Ez valóban táplálék és ital volt a lelkemnek. Naponta friss életet, világosságot és erőt nyertem fölülről. Több igazi ismeretet kaptam Isten igéjének olvasásából egy hónap alatt, mint amit valaha megszerezhettem az összes emberi írásokból."

Úgy tűnik, hogy Whitefield nem hajlott arra, hogy másokkal összehasonlítsa magát, és nem gondolta, hogy nagyobb lenne vagy nagyobbnak kellene lennie másoknál. De bizonyára előretekintett saját lelkipásztori pályájára mint nagyszerű és fontos munkára, és amikor barátai sürgették, hogy avattassa fel magát, tartózkodott, és igyekezett még több időt fordítani a fölkészülésre. Az volt a szándéka, hogy száz nagyon gondosan megírt prédikációt állít össze, mielőtt elkezdene prédikálni. Addig csak egy prédikációja volt, és azt is kölcsön adta egy szomszédos lelkésznek, hogy meggyőzze őt arról, hogy még nem alkalmas a kirendelésre. A lelkész magánál tartotta két hétig, felét elprédikálta egyszer a saját népének, majd visszajuttatta hozzá, és kb. egy fontnak megfelelő összeget küldött a használatáért. A püspökök elhatározták, hogy senkit sem avatnak fel a huszonhárom éven aluliak közül, és Whitefield akkor csak huszonegy éves volt. Benson püspök azonban, aki megismerkedett talentumaival, tevékenységével és használhatóságával, megmondta neki, hogy a szabály ellenére fölavatja, ha ezért folyamodik. Kifogásai kimerültek, és 1736. június 20-án, vasárnap fölavatták. Egy hét múlva mondta első prédikációját a saját gyülekezetében. A kíváncsiság nagy tömeget hozott össze, és bár "egyesek csúfolkodtak", mégis "a legtöbb jelenlevő láthatóan meghatódott". Valakik azt mondták Benson püspöknek, hogy Whitefield hallgatói közül tizenöten felháborodtak első prédikációjának hatására. A püspök azt kívánta, hogy ezt a felháborodást ne felejtsék el a következő vasárnapig.

Most nincs hely arra, hogy leírjuk Whitefield angliai munkálkodásának a történetét. Egyelőre elég azt mondanunk, hogy másoknak is azokat a tanokat prédikálta, amelyekre alapozva saját lelke megváltáshoz jutott. Teljes meggyőződéssel prédikálta azokat, hogy mások is megnyerjék vagy pedig örökre elvesszenek. Prédikált a lelkek értékelésének befolyása alatt, és nagyon vágyakozott rá, hogy hallgatói üdvözülhessenek. Azt prédikálta, hogy az embereknek minden korban és minden körülmények között "újjá kell születniük", mert különben "sohasem látják meg Isten országát". Voltak ugyan néhányan, akik hittek ebben az országban, mégis gyakorlatilag egyedül állt ezen az alapon, és a tanítás hírnökeként haladt előre, amit a nagyközönség teljesen újnak tekintett. Úgy érezte, hogy Isten tudatta vele, hogy ezt prédikálhatja másoknak, és ezáltal megújulhat az országban a keresztyénség ereje.

Amint Isten fölemelte őt és megvilágította értelmét a munkára, nem vonta kétségbe, hogy Isten vele lesz a szolgálatban, és ad elég erőt minden napra. Ezért rettenthetetlenül, buzgón és lelkesen haladt előre munkájában. Lelke mélyéig megindult embertársainak láttán, akik a kárhozat útján tántorogtak, és nem is tudtak erről a veszélyről. Nem kötözte meg magát azokkal a szabályokkal, amelyekre oktatták az átlagembereket, hogy unalmas prédikációkat készítsenek. Bele kellett öntenie szívének óhajait és értelmének meggyőződéseit. És ő így tett, természetes és világos, lelkes és szenvedélyes stílusban, amely néha a pátosz erejével igazán fenségessé vált. Csodálatosan rugalmas hangon, erőteljesen öntötte ki a lelkét, és ezt a legnagyobb hatást keltő, megfelelő tevékenységgel kapcsolta össze. Tekintete, megjelenése, gesztikulációja, hanghordozása alapján, ami együttesen alkotja a szónoki magatartást, a világ valószínűleg sohasem látott nála nagyobbat, és talán sohasem találkozott hozzá hasonlóval.

A későbbi években, amikor ékesszólása izgalomba hozta az általános figyelmet, befolyásos és művelt elmék, akik ugyan nem mozdultak meg az általa hirdetett igazságok hatására – államférfiak, szónokok, tudósok, hivatásos színészek –, Franklin, Hume, Chesterfield, Garrick (Garrick mondta, hogy Whitefield tetszése szerint okozott sírást vagy remegést hallgatóinál csupán azáltal, hogy mindig másként ejtette ki azt a szót, hogy "Mezopotámia"), Foote – lélegzet visszafojtva hallgatták szónoklatát. A veszendő lelkek iránti buzgó szeretete, az igazság kimondhatatlan fontosságának érzete töltötte be, amelyért Isten előállította őt, hogy prédikálja annak a világnak, amely elfeledkezett róla. Teljesen meg volt győződve arról, hogy Isten mellette áll, hogy azt az igazságot eredményessé tegye, amely erejének forrásává lett. Amikor azt az igazságot prédikálta, arra késztette az embereket, hogy meghallgassák, gondolkozzanak felette, hogy lelkük életet nyerjen és ne utasítsák vissza. Kíváncsiak voltak rá, megérintette őket az üzenet és felriadtak. Meggyőződtek arról, hogy "igyekezniük kell, hogy belépjenek a szoros kapun", vagy nem kerülhetik el azt az utat, amely a kárhozatba vezet, és ha továbbra is elutasítják az üdvösséget, nem kerülhetik el végső romlásukat.

Amikor az emberek értesültek arról a szándékáról, hogy elmegy Georgiába, ahova a Wesley testvérek hívták meg, ahelyett, hogy elfogadott volna számos tiszteletre méltó "megélhetést", amelyet fölajánlottak neki, a szükségben levők jóléte iránti hősies odaszánása új érdeklődést támasztott iránta. Ahova csak ment, hogy elbúcsúzzon a gyülekezetektől, ahol valamikor prédikált, Bristolban, Bathban és különösen Londonban, tömegek zsúfolódtak össze hallgatására. Amikor Bristolban búcsúzott és azt mondta nekik, hogy "talán többé már nem látják őt", az egész gyülekezet sírásban tört ki. A prédikálás után sokan könnyek közt követték egészen a szállásáig, és másnap reggel héttől éjfélig beszélgetett azokkal, akik tanácsát kérték üdvösségükkel kapcsolatosan. Ahogy írta: "Az egész város izgalomba jött. A gyülekezetek úgy megteltek hétköznapokon is, mintha vasárnap lett volna, és vasárnapokon még inkább úgy, hogy nagyon sokan kénytelenek voltak hazamenni, mert nem juthattak be." "Az ige élesebb volt a kétélű kardnál; az Újjászületés tana villámlásként hasított a hallgatók lelkiismeretébe."

Amikor Londonba ment, hogy útrakeljen, akik korábban hallgatták, arra kényszerítették, hogy csaknem szünet nélkül prédikáljon. A vallásos társulatok képviselői ragaszkodtak hozzá és arra kérték, hogy jótékonysági prédikációkat mondjon a nevükben. Nyolc fontot gyűjtöttek össze egy-egy alkalommal, pedig a szokásos hozzájárulás csak ennek huszadrésze volt. "Hatalmas szószéki tettei" tűzbe hozták az újságokat. Hetente kilencszer prédikált, és az emberek örömmel hallgatták "az örökkévalóság" érdekében. Ezer meg ezer ember távozott a nagyobb templomoktól, mert nem jutottak be. Két-három prédikációját kinyomtatták. Ekkor néhány lelkész kezdett ellene fordulni. Egyesek úgy nevezték, hogy "lelki zsebtolvaj"; mások azt gondolták, hogy ráolvasást alkalmaz azért, hogy megszerezze az emberek pénzét. Egyesek azért támadták, mert jó viszonyban volt a szakadárokkal. Mások megtiltották, hogy szószékeiket használja, hacsak vissza nem vonja azt a kívánságát, amelyet az újjászületésről szóló prédikációjának előszavában fejezett ki, hogy testvérei majd gyakrabban prédikálnak az újjászületésről. Az ellenállás azonban nem vált általánossá. Miután mintegy ezer fontot gyűjtött a jótékonysági iskoláknak, és több mint háromszázat a Georgiában élő szegényeknek, 1737. december 28-án elindult az Atlanti-óceán túlsó oldalára.

/Folytatjuk/

bibliatanulmány

Esther Eshel és Michael E. Stone

A 4QDEUT^{h} ÚJ TÖREDÉKE

Ez a töredék Mózes V. könyve egy másolatának része. A fennmaradt szöveg a következőket tartalmazza:

1	]ת[ ]ת[
2	אשר היו לפ[
3	השמים וער[
4	כמהו השמע [
5	אתה]ויחי או[
6	מ]• ובפת[

Ez a töredék a PAM 43.357-es lemezen található, melynek további részét máshol már publikálták[1]. Mérete 1,7 cm X 3,6 cm. A jobboldali margó egy része 0,5 cm szélességben megmaradt. Ezen töredék írásbelisége a késő hasmoneusi, korai Heródes periódusra datálható. A töredék a Deut 4:31-34-ig tartó versét őrizte meg, s az alábbiak szerint rekonstruálható:

1	יג[ישכ]ח [א]ת [בריח אבתיך אשר נשבע להם יגכי שאל נא לימים ראשנים
2	אשר היו לפ[ניך למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ ולמקצה]
3	השמים וער [קצה השמים הנהיה כדבר הגדול הזה או הנשמע].
4	כמהו יגהשמע [עם קול אלהים מדבר מתך האש כאשר שמעת]
5	אתה] ויחי יד[או הנסה אלהים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי במסת]
6	[באת]ח ובמפת[ים וכמלחמה וביד חזקה ובזרוע נטויה . . .]

A rekonstruált kolumna 45 - 55 betű széles. A fennmaradt néhány szóban a tekercs szövege tartalmában ugyanaz, mint az MT. A másolás során az írnok a 6. sorban kihagyta az מ betűt ובמפתים szóból, s láthatóan *prima manu* írta be azt a sor fölé. Egy hibás írásmód megtalálható Deut 6:22 versében, de itt MT egy *plene form*-át mutat.

A qumrani 4. barlangból származó töredékek között a Deut 17 példányát azonosították. Egyikük, a 4QDEUT^{c} 2. és 3. töredéke a Deut 4:13-17 és 31-32 versét tartalmazza. A kézirat 64 fennmaradt töredékét S. A. White publikálta[2]. A 3. töredék 2. kolumnájában a következőt találjuk:

]אשר נשבע[
]אש[ר]ברא[

A]אשר נשבע szavak a 4QDEUT^{c}-ben a sor elején találhatók, míg a most tárgyalt töredékben a sor közepén olvashatók. Ez kizárja annak a lehetőségét, hogy ez a töredék a 4QDEUT^{c}-ből való.

Valójában úgy tűnik, hogy ez a töredék a 4QDEUT^{h} része. Ezt a tekercset J. A. Duncan tanulmányozta, s paleográfiai alapokon a késő hasmoneusi s a kora heródesi átmeneti korra tette keletkezését (Kr. e. 50-1)[3]. Ezen tekercs fennmaradt töredék a Deut 1-2-ből, valamint 19-ből, s néhány töredék verset a 31:6-33-ból is tartalmaz. Így valószínűnek tűnik, hogy az egész könyvet tartalmazta a tekercs, s biztosnak látszik, hogy a 4. fejezetet tartalmazta. A betűk 0,2 cm-ek, s a sorok között átlag 0,5 cm-nyi a távolság. Duncan megfigyelése szerint a "4QDEUT^{h} helyesírása hibásabb, mint az S(amaritánusi) vagy az M(aszoréta) változaté"[4]. Csak egy ilyen eset figyelhető meg a fent említett ובמפת[ים szóban. A 4QDEUT^{h} 1. töredék 1. sorában és az 5. töredék 7. sorában sorközi javításokat figyelhetünk meg, melyek 1-2 szó hosszúságúak is lehetnek. Duncan véleménye szerint ezek *prima manu* javítások, mely alátámasztja véleményünket jelen publikációnk töredékének 6. soráról.

[1] Ld.: Michael E. Stone és Esther Eshel: An Exposition on the Patriarchs (4Q464) and Two Other Documents (4Q464 és 4Q464^{b}), *Le Muséon* 105 (1992) 243-64. A szerzők köszönetüket fejezik ki John Strugnell-nek, aki a szöveg leközlésével megbízta őket.

[2] F. M. Cross úgy jellemezte az írást, mint "egy tipikus Hasmoneus könyvstílus"-t és i.e. II.évszázad utolsó negyedére datálta elkészültét. Ld.: S. A. White.: "A Critical Edition of Seven Manuscripts of Deuteronomy: 4QDeut^{a}, 4QDeut^{c}, 4QDeut^{d}, 4QDeut^{f}, 4QDeut^{g}, 4QDeut^{i}, és 4QDeut$^{n''}$ (Ph.D. dolg., Harvard University, 1988) 27-30.

[3] J. A. Duncan: "A Critical Edition of Deutoronomy Manuscripts form Qumran, Cave IV: 4QDt^{b}, 4QDt^{c}, 4QDt^{h}, 4QDt^{j}, 4QDt^{k}, and 4QDt$^{l''}$ (Ph. D. dolgozat, Harvard University, 1989) 58.

[4] Ibid., 61.

Duncan a 4QDEUT^{h} szövegét összehasonlította az 5. könyvre utaló egyéb szövegbizonyítékokkal. Az ő következtetése az, hogy a kézirat jelentős számú szöveg felett olvasható részt tartalmaz, mely viszonylag nagyszámú egyezéseket mutat a LXX-val[5]. Ennek alapján, valamint figyelembe véve a tekercs archaikus helyesírását, Duncan azt a végkövetkeztetést vonja le, hogy 4QDEUT^{h} fontos, korai bizonyítéka a LXX típusú szövegeknek.

Az új töredékben fennmaradt szöveg azonos a MT-szavak változatával. Ezt a jelenséget némi óvatossággal kell kezelni, bár figyelembe kell venni, hogy ezek a szavak lényegében ugyanazok, mint az MT illetve az LXX szövegekben és a Samaritánusi Öt könyvben[6]. Voltaképp az egyetlen lényeges különbség e három fontos szövegbizonyíték között az 5. könyv 4:33-ban található:

MT	השמע עם קול אלהים מדבר מתוך האש
Samaritan	השמע עם קול אלהים חיים מדבר מתוך האש
LXX	εἰ ἀκήκοεν ἔθνος φωνὴν θεοῦ ζῶντος λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ πυρός.

A 33. vers ezen része sajnos nem maradt fenn a szövegek között. Mindazonáltal amennyiben a 4. sort az MT szerint rekonstruáljuk, akkor az igencsak rövid, 46 betű hosszúságú, ha az 1-2. sor 55-56 betűhosszúságához hasonlítjuk. Lehetséges ezért, hogy ennek fényében,valamint a 4QDEUT^{h} általános tendenciáit figyelembe véve, úgy kell olvasnunk, mint a LXX és a Samaritánus változatokban[7], s a אלהים חיים-nek rekonstruáljuk.[8]

A 33. versben az újonnan azonosított rész egyezik olvasatában az MT-vel: ויחי, míg az ige második szenélyben van az OG-ben, néhány latin kódexben és a Pesitta-ban.

JBL 112/3 (1993) 487-488
Fordította: Kristóf Róbert

[5] Ibid., 77.

[6] Természetesen csekélyek az eltérések. A ובמפת[ים hibás helyesírása például az egyik ilyen különbség az MT és a mi kéziratunk között. Az MT הנהיה-t ír, míg a samaritánusi változat más szóelválasztást alkalmaz: הן היה (4:32).

[7] A Targum Neofiti-nél és néhány maszoretikus zsidó kéziratban, melyet Kennicott idéz, szintén olvasható.

[8] Első látásra úgy tűnik, hogy ez a Samaritánusi és LXX változatokkal harmonizáló adalék a Deut 5:23 alapján. Mindazonáltal A. Rofé, a Deut 4:32-40 pericopa-járól szóló tanulmányában arra jutott, hogy a קול אלהים חיים szavak, melyek a LXX és a samaritánusi változatban is megjelennek, eredetiek és inkább ezeket, mint az MT változatot preferálja. Ld.: A. Rofé, "A monoteista érvelés a Deut 4:32-40-ben – Contents, Composition and Text," Introduction to Deuteronomy (Jeruzsálem: Akadémia, 1988.) 250258. (Héber nyelven).

AZ ISTEN SAJTÓJA ALATT

„Ahogyan engem küldött az Atya, én is elküldelek titeket"
(Jn 20:21).

Ha nem vagyunk teljes tudatossággal hűségesek az Úrhoz, annak nincs köze a személyes üdvösségünkhöz, de megakadályozzuk, hogy megtört kenyér és kiöntött bor legyen az életünk. Isten nem tud engem borrá alakítani, ha tiltakozom a préselés ellen. Az Isten saját ujjaival törne engem össze és azt mondaná: „fiam, megtört kenyérré és kiöntött borrá formállak, olyan különleges módon, amelyről mindenki fel fogja ismerni, hogy én teszem" de amikor Ő olyan valakit használ, aki nem keresztyén, akit különösen nem szeretek, vagy olyan körülményeket, amelyeknek semmiféleképpen nem akarom alávetni magam, ha ezeket használja fel présnek, tiltakozom.

Soha nem szabad megválasztanom saját mártíromságom színterét vagy azokat az eszközöket, amelyeket Isten választ azért, hogy engem megtört kenyérré és kiöntött borrá alakítson. Saját Fia sem választott. Isten választotta Fia számára azt, hogy három évig egy ördög legyen a társaságában. Mi azt mondjuk: angyalokat akarok, nálam jobb embereket akarok, azt akarom, hogy minden kifejezetten Istentől jöjjön, különben nem tudok élni, a dolgokat rendesen csinálni, mindig elsőrangú akarok lenni. Hagyjuk, hogy Isten úgy tegyen, ahogy akar. Ha valaha is iható bor akarsz lenni, előbb ki kell, hogy préselődj. A szőlőt nem lehet meginni. Vajon Isten eddig mi mindent használt, hogy kifacsarjon, és te márványként viselkedtél és elmenekültél. Ha még nem vagy elég érett, és Isten már kifacsarna, a bor, amely kijönne belőled, nagyon keserű lenne. Engedd, hogy préseljen Isten, végül is ez mindig az Ő célját fogja szolgálni.

O. Chambers:
Napi gondolatok Jézus Krisztus tanítványainak

Charles R. Grasham

A Szentlélek az efézusi levél tükrében

Bevezetés

Olyan időkben élünk, mikor a Szentlélek és annak munkája került előtérbe. Előfordul, különösen a liberális és modern felfogású felekezeteknél, hogy a Szentlelket azonosnak vélik az emberi megtapasztalással. Szerintük bármi, amit a vallásos beállítottságú egyén elfogad "igazságnak" úgy tekinthető, mint a Szentlélektől eredő vezetés. Abban az esetben viszont, mikor a modern tapasztalat ütközik a Szentlélek ihlette Szentírással, azt úgy kell felfogni (mondják a liberálisok), hogy a Szentírás sem egyéb, mint az első századi keresztyén tapasztalatok gyűjteménye, tehát nem úgy kell értelmezni, mint egy egyszer s mindenkorra szóló erkölcsi tekintélyt. Ezért csak arra kell ügyelni, hogy a hagyományos felfogás, mely szerint a Szentírás "Istentől ihletett" Szentlélek diktálta mű, soha ne váljon a folyamatos gyakorlatban vagy cselekvésben próbakővé. Jelenleg a "Szentlélek vezetése" veszi át az elsőbbséget a kanonikus hitelesítés felett, függetlenül attól, hogy az általánosan elfogadott és jól bevált.

Másrészt vannak olyanok is, akik a Szentlelket egyeduralkodónak tekintik, bár nem tagadnák soha (legalábbis nyíltan), hogy a Szentírás a Szentlélek irányításának a műve. Ezek (pünkösdista néven ismert, vagy újpünkösdizmusként emlegetett közösségek; nem szívesen alkalmazom rájuk a karizmatikus kifejezést, mert véleményem szerint minden keresztyén "karizmatikus", vagyis megajándékozott) megpróbálják a Szentírás tekintélye alapján megmagyarázni a saját felfogásukat. Ezek az írásmagyarázatok gyakran hiányosak, hiányzik belőlük a bizonyítás és sokszor megmutatkozik bennük a tévedés, de nem vonják kétségbe a Szentírás hitelességét, hogy az "Istentől ihletett".

Ezek között a keresztyén irányzatok között (vonakodom más jelzőt használni, mint keresztyénség vagy Egyház) sok van olyan, amely hű marad a hiteles mértékhez, elismeri a Szentlélek szerepét ennek kialakításában és hitelesítésében, de ezek nem tartoznak a már említett csoportokhoz. Lehetséges, hogy ebben a Szentlélekről szóló tanulmányban, amely Pál általános levelére épül (amit gyakran efézusi levélnek nevezünk) világos lesz előttünk, hogy ez a továbbképző anyag nem csupán bibliai, de (éppen azért mert bibliai) gyakorlati is.

1. A Szentlélek pecsétje

Az efézusi levelet általában úgy tekintjük, mint amelyben az Egyház dicsőségén van a hangsúly; de ebben a levélben csakúgy, mint a többiben is az Egyház és a Szentlélek elválaszthatatlan. Mint ahogy Pál is felteszi a kérdést az 1Kor 3:16-ban: *"Nem tudjátok, hogy ti az Isten temploma vagytok és az Isten bennetek lakik?... mert az Isten temploma szent és ez a templom ti vagytok"*. Nem kérdéses, hogy Pál ebben az összefüggésben az Egyházra utal, Krisztus testére, amely Korintusban van (az 1Kor 6-ban részletesen kifejti ezt és arról beszél, hogy különkülön minden keresztyén a Szentlélek temploma).

Itt nem csupán arról van szó, hogy az egybeszerkesztett test a Szentlélek temploma, hanem arról is, hogy ezt a testet a Szentlélek élteti. Ugyanebben a levélben Pál a korintusiaknak nagyon komolyan beszél a test természetéről (és annak felelősségéről), valamint a tagokról, és világosan meghatározza, mit jelent beépülni a testbe (vagyis "taggá" válni ebben a testben), ami úgy kezdődik, hogy a Szentlélek elvezeti a hívőt a "bemerítkezés által az egy testbe" és "egy Lélekkel itatja meg" (1Kor 12:13). A hívőkben lakozó Szentlélek adja a különböző kegyelmi ajándékokat (karizma, kegyelmi ajándék), azért, hogy a test működőképes legyen és megfelelő arányban növekedjék.

Az efézusi levél első fejezetében bevezetést kapunk az egész levélhez, amely a Szentháromság – Atya, Fiú, Szentlélek – munkáját hangsúlyozza. Az első hat vers bemutatja az Atya munkáját, amit saját tetszése szerint szeretett Fiában végzett (6.), minket pedig fiúságra rendelt *"fiaivá fogadott"* (5.), hogy *"szentek és feddhetetlenek legyünk Ő előtte"* (4.). Az egyházat Isten maga választotta ki magának Krisztusban, hogy magasztaljuk dicsőséges kegyelmét, amellyel megajándékozott minket szeretett Fiában (6.).

A következő szakaszban (7-10) az egyház Fiú által történt megváltásáról van szó. Ez is a kegyelem munkája, aminek bizonysága az Úr Jézus Krisztus értünk történt halála, bűneink bocsánatára (7.), amelynek titka ismertté lett számunkra (vagy használhatjuk a "szent titok" kifejezést, ahogy J. B. Rotherham fordította görögből), amit kijelentett nekünk *"az idők teljességének rendjéről"* (10.), mikor Krisztusban eggyé tesz mindent (10.). Krisztus által az egyház *"örökséget nyert"*, de nem az elfogadók akaratának alapján, hanem az "Atya eleve elrendelése" folytán, *"Aki mindent saját akarata és elhatározása szerint cselekszik"* (11.). Ez a szakasz is doxologiával (magasztalással) zárul és azzal a szándékkal, hogy mi, *"akik előre reménykedtünk a Krisztusban, az Ő dicsőségének magasztalására legyünk"* (12.). Ez a bevezetés azzal zárul, hogy az egyház el van (jegyezve) pecsételve, az ígéret Szentlelkével. Ez a megváltás munkájának folyamatos alkalmazása, ami azzal kezdődik, hogy az élő Isten üzenete a Krisztusban létrejött megváltásról eljut a hallgatóhoz és hitre talál (13.). Ez a munka nem egy egyszeri cselekvés, hanem folyamatosan megy végbe a test minden tagjában, mint egy állandó jelenléte a Szentléleknek *"örökségünk pecsétje"* és végső záloga a megváltásunknak (14.). Itt megint csak megismétlődik a magasztalás *"dicsőségének magasztalására"* (14.).

Anélkül, hogy kisebbítenénk az Atya és Fiú munkáját, szeretnénk kiemelni a Szentlélek elpecsételő szolgálatát úgy, ahogy az az efézusi levélben le van írva az első fejezetben.

2. A Szentlélek pecsétje: valóság és hit

A tény nyilvánvaló. Minden egyes hívő, aki elfogadta Krisztust és csatlakozott az Egyházhoz (lásd ApCsel 2:41, 47), el van pecsételve a Szentlélek által. Ez az, amit a 13. vers világosan leszögez. Ha a hallgató figyel az üzenetre és hisz (vagyis átadja magát) az üzenetnek, amely a Jézus Krisztusban történt váltságról szól, és erre bemerítkezéssel válaszol, akkor el van pecsételve a Szentlélek által. Ez a megtapasztalás, amiről Lukács az ApCsel 2-ben beszámol. Péter hirdette ki az üzenetet (2:22), hittek benne – a hallgatóságot *"szíven találta"* (2:37) – aztán

feltették a kérdést: *"Mit cselekedjünk, atyámfiai?"* (ApCsel 2:37) Péter válaszában megfogalmazta azt, amit később is hasonló esetekben a megtéréseknél, az első, korai egyház feljegyzése szerint alkalmaztak: *"Térjetek meg mindnyájan és merítkezzetek be a Jézus Krisztus nevében bűneitek bocsánatára és veszitek a Szentlélek ajándékát"* (elnyeritek Isten nagy ajándékát, a Szentlelket (Őt magát) ApCsel 2:36 (Grasham saját fordítása).

Azok, akik figyelmesen hallgatták az üzenetet, hittek benne és bemerítkezéssel válaszoltak Péter felhívására "bemerítkeztek" és mintegy 3000-en "csatlakoztak" a hivők közösségéhez, ami akkor jött létre (ApCsel 2:41).

Pál a korintusiakhoz írt levelében ezt erősíti meg: *"Mert egy Lélek által vezettetve mi is mindnyájan bemerítkeztünk az egy testbe, akár zsidók vagy pogányok, szabadok vagy rabszolgák, és mindnyájan ittunk a Szentlélekből"* (1Kor 12:13, szabadon fordítva).

Ez a bibliai tény. Ha hiszünk benne, elfogadjuk és bemerítkezünk Krisztusba, akkor az ígéret Lelke elpecsétel minket és tagjává tesz a Krisztus testének, az Ő egyházának. Mi hisszük, hogy ez igaz – tehát valóság lesz a hit.

A régi kommentárokban a bemerítkezés azonos az elpecsételéssel. Vannak, akik úgy vélik, hogy Efézus 1:3-14 tulajdonképpen a bemerítkezők hitvallása, vagy ez a bevezető foglalja össze a bemerítés és elpecsételés lényegét, de arra is enged következtetni, hogy ez egy elmélkedésnek szánt levél az újonnan bemerítkezők részére. (Markus Bart, Ef 1-3, Anchor Bible 137. old.)

Bármilyen következtetést vonjanak is le a kommentátorok, nem kérdéses, hogy a Szentlélek elpecsételő szolgálata a bemerítkezéssel kezdődik és mi keresztyének úgy tekintünk vissza erre az eseményre, hogy akkor épültünk be Krisztusba és fogadtuk el az Ő megváltó munkájának áldását. Az "ígéret Lelke által" (erényünk lett, hogy elfogadtuk Isten ígéretét) mi nem csupán csak "Isten tulajdonává" lettünk, hanem rajtunk van az a bizonyos pecsét vagy jel Istentől, ami feljogosít az örökségre (14.).

Némelyekben felvetődhet a kérdés: hogyan illeszthető be ebbe a képletbe az érzelem? A pontos sorrend a következő: tény, hit és ezután következik az érzelem. A tényt el kell hinni és engedelmeskedni (ez az Újszövetség lényege) békéhez, örömhöz, megelégedettséghez vezet, és más olyan érzelmi hatáshoz, ami ezt az új kapcsolatot kíséri.

Ennek a dolognak megértésében segítségünkre lehet C. S. Lewis, aki leírja megtérését, amely leírhatatlan örömöt eredményezett: "És akkor jött a meghökkentő élmény. Úgy éreztem magam, mint egy hóember, aki olvadni kezd... Isten nem szállt velem vitába. Csupán annyit mondott: "Én vagyok az Úr"; "vagyok, aki Vagyok"... Ez volt az összes követelés. Amitől nagyon féltem, bekövetkezett. A Szentháromság kérdésében megadtam magam és elismertem 1929-ben, hogy Isten a Szentháromság egy örök Isten, s talán én voltam akkor Angliában a legutáltabb és elvetettebb megtérő." De később a kezdeti nehézségek után inkább értelmes megtérő lett, ahogy önéletrajzából is kitűnik, mert folyamatosan "meglepő öröm járta át" és érzelmei hamarosan felzárkóztak az átadott értelem és hit mögé.

3. A Szentlélek pecsétje, a Szentlélek értelme és jelentősége

Pál szerint a "Lélek pecsétje" (beavatkozás, zálog, jel) örökségünk biztos záloga arra, hogy megváltásunk díja ki van fizetve" (Ef 1:14). Ez nyilvánvalóvá teszi a megpecsételés világrendjét, melynek alapján mi Istenhez és az eljövendő világ dicsőségéhez tartozunk.

De mit jelent számunkra az elpecsételés szolgálata itt és most? Mi van az elpecsételés fogalma körül, amiről köteteket lehetne írni, mikor megpróbáljuk megérteni és magyarázni kapcsolatunkat a Három-egy Istennel?

Ez legalább három alapvető fogalmat tartalmaz. A pecsét hatalmat jelképez. Aki megpecsételte az ősi világ sorsát, ugyanaz, akinek van hatalma azt megtenni, a pecsétet feltörni – egy lepecsételt okmányt (vagy pl. sírt, lásd Mt 27:62-66) csak annak lehetett felnyitnia, akinek erre felhatalmazása volt. Ezért olvassuk a Jelenések könyvében, hogy János szomorú volt ("és nagyon sírtam"), mert senkit sem találtak sem földön, sem föld alatt, sem a mennyben" aki alkalmas lett volna a tekercs felnyitására, *"amely belül és kívül tele volt írva és hét pecséttel lepecsételve"*. Csak a júdabeli oroszlán, aki úgy jelent meg János előtt, mint a megöletett Bárány, Ő lépett elő, elvette a tekercset és elkezdte feltörni a pecséteket; egyedül Ő volt méltó, neki van felhatalmazása! (Jel 5:1-6, 6).

De a pecsét jóváhagyást is jelent. A pecsét a megpecsételő személy jóváhagyását fejezte ki, hasonlóan a napjainkban használatos ajánlólevél pecsétjéhez. Mikor a Szentlélek megpecsételi a mi Krisztusba való bemerítkezésünket, akkor mintha Isten maga mondaná: "Én jóváhagyom" (Vajon nem erről beszél Péter a bemerítkezéssel kapcsolatban, mikor azt mondja: ez a válasz a ti könyörgésetekre, amelyben jó lelkiismeretért fordultatok Istenhez" (1Pt 3:21). Ebben nincs semmi különös. Isten igazolta Jézust, mikor bemerítkezett, nem csak azzal, hogy a Szentlélek fehér galamb formájában rászállt, hanem azzal a csodálatos mennyből jövő szózattal is: *"Ez az én szeretett Fiam, akiben én gyönyörködöm"* (Mt 3:16, 17) Még Pál is úgy tekintett a korintusi hívőkre, mint akik megtérésükkel őt igazolták, mikor azt mondja: *"Apostolságom pecsétje ti vagytok az Úrban"* (1Kor 9:2) – vagyis megtérésük Pál munkáját igazolja.

A pecsét a tulajdonjogot is magában foglalja. Van, aki pecséttel látja el a tulajdonában levő dolgokat. Az Ószövetségben a körülmetélés volt egy ilyen pecsét, amely Ábrahámra és az ő magvára vonatkozott (Róma 4:11). Az Újszövetségben még ennél is nagyobb jelentőséget kap ez a tulajdonjog, mivel nem fizikai vagy anyagi természetű, hanem lelki vonatkozású. Mi az Övé vagyunk! *"Áron vásárolt meg minket"* (1Kor 6:20). Kiválasztottak vagyunk, Isten gyermekeivé és Jézus Krisztus társörököseivé lettünk... A Szentlélek nem csak a jövő üdvösségre nézve komoly pecsét; a jelenben is egy megkülönböztető jel rajtunk, hogy mi az Ő tulajdona vagyunk és ez jelzi a mi új kapcsolatunkat is.

4. A Lélek pecsétje, szándék és előrelátás

Az elpecsételést az ígéret Lelke végzi. Maga a pecsét, örökségünk záloga. Ennek nemcsak a mában van jelentősége, hanem a jövőre nézve is reménykedünk a Szentlélek elpecsételő szolgálatában.

Pál, ennek a levélnek negyedik fejezetében visszatér erre a témára. Itt, ebben az összefüggésben gyakorlatilag azokat inti meg, akiket a Szentlélek már elpecsételt (megtértek), és így ír nekik: *"Ne szomorítsátok meg az Isten Szentlelkét* (jelenidőt használ felszólító módban), *mert általa pecsételt el titeket Isten magának, és készít fel a teljes váltság napjára"* (vagyis végső szabadításra NEB Új Angol Biblia).

A szándék világos. A Szentlélek, aki minden keresztyén hívőben lakozást vesz, éltetője a Testnek, először is beépít, majd előlegez, vagyis biztosítékot ad, amit maga Isten garantál. Ő ígérte meg, hogy bevégzi a munkát, véghez is viszi a Krisztus Jézus napjára" (Fil 1:6).

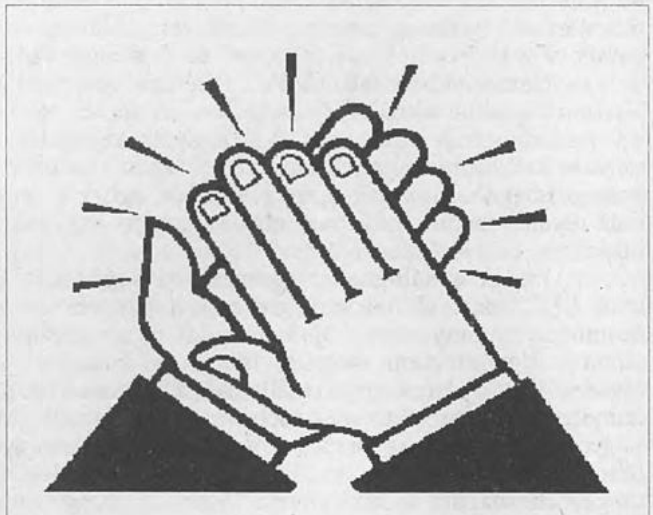
A SZOLGÁLAT ÚTJÁN

Carol McCarthy

Szolgálat a helyi gyülekezetben

"Mindez szolgálat felső fokon," – mondta kollégám egy beszélgetésben, amely leginkább a bajtársi kapcsolatról folyt. Itt azonban lehalkított – "és ezt nem sok ember tudja megtenni!" Valóban nagy mércét állítottam fel a helyi gyülekezetben való szolgálatot illetően, és azt hittem, egyedül vagyok ezzel a gondolattal. Kevésbé vagyok azonban kész beszélni erről, attól való félelmem miatt, hogy arrogánsan hathatok vagy saját álláspontomat akarom alá támasztani. Mindamellett hiszek ebben és régóta hiszek benne.

Ma sokféleképpen tagadják a helyi gyülekezetben való szolgálat érdemeit. Egyesekben az alulfizetett munkahely nem kelt tiszteletet, különösen, ha a terület zárt is, ahol nincs kilátás a karrierre. A legnagyobb veszély azonban ennek ellenére belülről jön. Jelentős változások állhatnak be az értékrendben. Megtapsoljuk azokat, amelyek szemkápráztatóak; azokat az értékeket, amelyek vonzóak a nemzeti média számára és a szolgálat eredményességét a létszámbeli növekedésben látjuk. Habár ez egy valódi vágyból származik, hogy Isten Igéje terjedésének szemtanúi legyünk, komoly kérdéseket kell feltennünk azokkal az értékekkel kapcsolatban, amelyeket sokszor látszólag feltételek nélkül elfogadunk. Miért nem ismerjük el a másképpen gondolkodó testvéreink, valamint a névtelen munkások érdemeit? Mindkettő ismeretlen, de ugyanolyan mértékben a Szentlélektől függ. Tudjátok, a keresztrefeszítésnél nem volt nagy sokaság, sőt, látszólag a feltámadásnál sem. Isten erejének jelentőségét nem mindig a jelenlevők száma adja meg.

Megtapsoljuk azokat, amelyek szemkápráztatóak, azokat az értékeket, amelyek vonzóak a nemzeti média számára, és a szolgálat eredményességét a létszámbeli növekedésben látjuk.

Miért látom ilyen fontosnak a helyi gyülekezetben való szolgálat szempontját? Azért, mert Jézus példája szerint, ez lényeges szolgálat az emberek felé ott, ahol élnek. Nem számít, ha széles körben alulértékelik is, Jézus példájának paradoxonja szerint örök jutalma van.

Ijesztően sok területen szükséges a gyakorlottság ennek a szolgálatnak a betöltésére. Alapvető gyakorlottságunk lehet a pásztorlásban, tanításban, gon-

---

Folytatás az előző oldalról
A Szentlélek az efézusi levél tükrében

Ez tükrözi Isten örök szándékát is. Az Ő dicsőségének magasztalását végérvényesíti. Megfigyelhettük, hogy szándéka, a doxológia fel-felmerül (vagy még pontosabban) mennyire tökéletes a Három-egy Isten munkájának végkifejlődése. Isten szándéka, hogy mi az Ő eleve elrendelése folytán "fogadott gyermekei" legyünk... azért, hogy magasztaljuk dicsőséges kegyelmét (5-6.). Az a cél, hogy akik Krisztusban reménykednek, azok az "Ő dicsőségének magasztalására" legyenek (12.). Ezáltal lesz nyilvánvaló, hogy a Szentlélek elvégezte elpecsételő szolgálatát és így lett nekünk zálogga a jövőre nézve "az Ő dicsőségére" (14.).

Az efézusi levélnek ebben a csodálatos 3. fejezetében Pál abban látja kiváltságos helyzetét, hogy a pogányoknak prédikálhat "Krisztus kikutathatatlan gazdagságáról" és világossá teheti mindenki előtt, Isten hogyan valósítja meg rejtett szándékát (a titkot) (3:8, 9).

Ahogy ez a szent titok (misztérium) az evangéliumban nyilvánvalóvá lett, Isten okfejtése világos: *"Hogy ismertté legyen most az egyház által a mennyei fejedelemségek és hatalmasságok előtt az Isten sokféle bölcsessége" és mindaz, amit Isten egyháza időről időre a földön világosan kinyilvánít"* (Ef 3:10).

Tehát Isten bölcsessége és dicsősége – az a szándék, amit kegyelmes cselekedete Krisztusban véghez vitt.

Talán ennek a kérdéses bibliai igazságnak nagyobb jelentőséget ad, ha erre vonatkozóan a Westminster katekizmusból idézünk. "Mi az ember végső célja?" "Hogy dicsőítse Istent és Őt magasztalja örökké." Isten ezt teszi lehetővé számunkra a Szentlélek elpecsételő szolgálata által.

El vagyunk pecsételve! A Jelenések 9:4-ben olvassuk, hogy azok, akiket Isten elpecsételt magának és ez a pecsét ott van a homlokukon, megmenekülnek a rettenetes ítélettől, amely nemcsak a föld pusztulását jelenti, hanem azokét is, akik nincsenek elpecsételve a homlokukon. Védelem alatt vagyunk már itt és a jövőben is. De még ennél is többet jelent. Ne felejtsük el soha, az élet küzdelmei, bukás és félelem vagy csalódások között sem, amik pedig gyakran meglepnek, hogy el vagyunk pecsételve. A Király gyermekei vagyunk! Az Ő mi bennünk levő Lelke késztet arra, hogy így kiáltsunk: *"Abba, Atyám!"* – és a Lélek az, aki bizonyságot tesz arról a csodálatos tényről, hogy mi az Ő gyermekei vagyunk (Róm 8:12, 16). De célunk mindig az Ő nevének magasztalása!

Ford.: Gerő Sándorné

doskodásba, tanácsadásban, vezetésben, adminisztráció területén. Ugyanakkor jártasságra van szükség a kommunikációban, a személyes és csoportos munkában, a nyilvános felszólalásban és az írásban. Aztán létezik egy bizonyos *emberi jártasság,* amely reagál a szükségekre, anélkül, hogy magától függővé tenné az embereket; segít bizalmasnak lenni az embereknek, anélkül, hogy túldicsérné őket; bátorítja az embereket, hogy fejezzék ki véleményüket, de képviseli ezek ügyét, amikor erre nem képesek; az Isten szerinti gyógyuláshoz hozzájárulva, mégis elég bölcsességgel képes teret biztosítani másoknak akkor, amikor szakszerű segítség szükségeltetik; ezenkívül tanítás – nos ez egy külön szakma a maga helyén.

Aztán vannak vezetői képességek, melyek feltétlenül szükségesek, és véleményem szerint nehezen alkalmazhatók a baptista hagyományban. A *lelkész* szónak, amely szolgát jelent, mély értelme van azok számára, akik Jézust követik és helytelenítem a szolgálati etika elvesztését napjainkban. Míg a baptista gyülekezeti összejövetelek megőrzik tekintélyüket, mindig szükség lesz a vezetői jártasság diszkrét érvényesítésére. A szolgálat és a vezetés ugyanis összegyeztethető mindaddig, amíg a vezetés célja nem az, hogy a hatalmat az emberek kezéből kivegye. Megengedhető a kihívás, sőt a nyílt szembesítés is mindaddig, amíg az az Isten népe és a bennük élő Lélek iránti tiszteletre, és a szolgálatra való készségen alapul.

Arról beszélek, aki küzd és kész a tanulásra. Tudom ugyanakkor, hogy ez a fajta sok energiát követelő lelkészi munka gyakran szembetűnő és magányosan végzendő. Van gyülekezetemnek egy tagja, aki valahányszor meglátogatom, mindig imádkozik értem, és nem mást kér mint hogy lelkipásztora nyerjen bátorságot. Értékelem ezeket az imádságokat és gyakran eszembe jutnak. Mindezzel együtt szükség van a többi ember szellemisége iránti érzékenységre és arra a *pszichológiai* jártasságra, amely képessé teszi a lelkészt saját maga megértésére. Ilyen módon elkerülhetjük azt, hogy megsebezzünk másokat saját biztonságérzet-hiányunk, félelmeink miatt, valamint azon képesség hiánya miatt, hogy a változásokkal lépést tartsunk.

Figyelemreméltó, hogy egész cikkemben a *jártasság*, nem pedig a képesség szót használtam. Ez nem azért van, hogy tagadjam, amit az Újszövetség tanít az ajándékokról, hanem attól félek, hogy az ajándék vagy annak hiánya fogalmát túl gyakran használták kibúvóként bizonyos felelősségek alól a helyi szolgálatban. Az ajándékokat a jártasság határozza meg, amelyet pedig fejleszteni lehet.

Egyike a legnagyobb ajándékoknak, amelyekkel rendelkezhetünk egy olyan gyülekezet, amely eltűr bennünket, mialatt tanulunk és elkövetjük hibáinkat. De melyik foglalkozás követeli még a képességeknek és jártasságnak ilyen mértékű kombinációját?

Ezekben a napokban a gyülekezet egyik legnagyobb el nem ismert kísértése a hatalom, legnagyobb el nem ismert bűne pedig a megvetés. A hatalom vonzó, és akik a legérzékenyebbek erre a kísértésre, azok akik a legodaszántabban és leghűségesebben végzik a gyülekezeti munkát. Mihelyt helyed lett a gyülekezetben, nem élhetsz nélküle; mihelyt befolyásod lett, nehéz alázatosnak lenned. Azok, akik örömest szolgálják az Urat, talán legmélyebben sérülnek meg emiatt. Ha nem ismerjük fel és nem nézünk szembe ezzel, az élet gyülekezeteinkben eltompulhat. Nem szeretnék kimondottan bűnként beszélni erről, hanem kísértésnek tartom ezt, amely azokat érinti, akik ragaszkodnak a hatalomhoz, de egészen biztosan nem ez indította el őket a szolgálatba. A hatalom vonzó és nekünk rendkívül ébereknek kell lennünk.

Természetesen vannak nyilvánvaló és szervezett hatalmi harcok is gyülekezeteinkben. Valamennyi ezek közül kegyes álarcot visel, de a hatalom és a befolyás mindaz, amiről beszél, és sok ember van gyülekezetünkben, akik becsületében szükségtelenül is csorba esik.

A nagy fel nem ismert bűn, véleményem szerint az elutasítás. Azért nevezem ezt bűnnek, mert Jézussal is ez történt. Többnemzetiségű gyülekezetben eltöltött éveim és pozícióm, mint női szolgálattevőt egy kellemetlen leckére tanítottak meg – ha semmiképpen nem tudsz Krisztusban elfogadni egy testvért vagy egy testvérnőt, ez a bizonyos el-nem-fogadás határozott elutasítássá fajul. Bárkit, aki pletykatéma, bárkit, aki nem illik a közösség képébe megvetés érhet; nem kell feltétlenül elutasítanunk az ilyeneket – egyszerűen el kell fogadnunk őket.

Az *elfogadás* kissé gyengén hangzik, de ennek keresztyéni jelentése igenis erőteljes, pozitív, aktív és drága. Talán furcsa, de szerintem az elutasítás gyakran nem is a szeretet, hanem a bátorság hiánya miatt következik be.

Amint ezt az elmélkedés-keveréket folytatom, azon kapom magam, hogy részvéttel gondolok szolgatársaimra. Több elismerést szeretnék hallani azokról, akik a helyi gyülekezetben szolgálnak. Micsoda felemelő érzés, amikor híveidnek bizalma van hozzád! Arról álmodom, hogy végre a rendszer ne lenne olyan pazarló az emberi tartalékokat illetően. Egy fiatal lelkipásztor egyedül követ el hibákat, egyedül harcolja meg a dolgokat. Egy segédlelkészi rendszer azt hiszem több értéket lenne képes felszínre hozni – bár tudom, hogy erre nincs pénz.

Mindamellett, kitartóan említést teszek a pénzről – szeretném, ha több pénzünk lenne a szolgálat-közbeni tréningre és a nyugdíjakra. S a fizetéseket illetően egyáltalán nem felemelő senki számára az a tény, hogy a baptisták a lista alján vannak a jelentősebb felekezetek között, és az átlagbérről folyó viták az egyes bérek közötti különbségekről árulkodnak. Mindez sérti az igazságérzetemet.

Amikor a tanításnak búcsút mondtam, (nem egy jól fizető munka), hogy a szolgálatba álljak közel 30 esztendeje, megtanultam egy gyors leckét. Amikor pénz szűkében vagy, akkor nem az számít, hogy mid nincs meg, hanem, hogy mit nem tudsz megtenni. Ebben a munkában, amely oly kimerítő, a lelkészeknek képeseknek kell lenniük arra, hogy olyan helyekre látogathassanak el, ahol lélekben felfrissülnek és emberi méltóságérzetük rehabilitálódik. Sok olyan lelkészcsalád van még, amely egyetlen helyi misszionáriusi fizetésből tengeti életét.

Amit mondani szeretnék férfi- és nőtestvéreimnek a szolgálatban az a következő – a sivatag egy igazi szellemi megtapasztalás. Nem csupán az, aminek kinéz, ahol a Lélek jelenléte nem tapasztalható – hanem egy valódi megtapasztalás önmagában. Olykor valamennyien sivatagba kerülünk és ez nem a mi hibánk. Túl sok a fájdalom, annak fájdalma, hogy miközben másokat táplálunk, mi magunk éhezünk. Egészen biztosan nem bűn az, amikor olyan kétségbeesett helyre kerülünk, ahol az egyetlen dolog, amit tehetünk, hogy ráhagyjuk magunkat Isten megígért kegyelmére, amelynek ereje a gyöngeségben nyilvánul meg igazán.

Elmúlt évben volt fiútestvérem és sógornőm házassága – különleges öröm. Újdonsült sógornőm családi gyökerei Jamaicában vannak, így ez a házasság túllépett a határokon és eltörölte azokat. A házasság napja tele volt szeretettel és harmóniával. Számomra ez az esemény a mi erőfeszítéseinket jelképezte, amelyeket Isten segítségével hozunk, hogy elhagyjuk előítéleteinket és igazi közösséggé formálódjunk. Ugyanakkor jelképezte a helyi szolgálat örömét és kiváltságát. Áldás vagyunk az emberek életében, Istent láthatjuk meg és segíthetünk felismerni Isten jelenlétét bennük.

A BIBLIAI HELYEK SZABATOS BEJELENTÉSE

Gyülekezeteinkben a különféle szolgálatok általában egy bibliai alapige bejelentésével kezdődnek. Sajnos sokszor tapasztalható ilyenkor nyelvi pongyolaság, ami az igényesebb hallgatóság előtt kellemetlen, hátrányos színben tünteti föl az Ige szólóját. Tapasztalataimból szeretnék erre nézve ajánlásokat tenni. Ehhez igyekszem követni a kanonizált szent iratok sorrendjét a magyar protestáns bibliában.

Mózes öt könyve. Általános jelöléssel például 1Móz 2:15-17. Ezt a rövidítési módot igen sokan így olvassák ki: "Első Mózes kettő, tizenöt, tizenhét". Lényegre összpontosítanak, a könnyebb olvasatot választják, stb. Gondoljuk csak végig a mondatunkat! Mózes nem uralkodó, akiket - mint az Árpádházi Bélákat , I-től IV-ig sorszámozunk. Mózes egyetlen "próféta" volt. Hozzá hasonló nem támadt Izráelben. Vannak gyakori héber férfi nevek, de Mózes nincs több a Biblia ezernyi oldalán. Szerintem jobb lenne "Mózes első, második stb. könyve" megadott részéből idézni. Ugyanez követendő példa lehet minden más olyan könyvnél, amiből kettő is előfordul Bibliánkban. Ezt a hibát Józsué könyve esetében nem szoktuk elkövetni.

Bírák könyve. Kissé régies kifejezés, de ezt a patinát tiszteletben tartja legújabb fordításunk. Tudnunk kell, hogy a szó többes számú. Ahogy az eszkimó nép többesét képezzük és nem mondunk ilyent: eszkimókok, ugyanolyan nevetséges hiba, ha a bíra szó duplikált többese (bírákok) csúszik ki a szánkon.

Rúth könyve nem prófétai irat, néhány más ószövetségi könyvhöz hasonlóan. Elégedjünk meg ennyivel, ne egészítsük ki "prófétai címmel, ranggal."

Sámuel könyveinél figyeljünk arra, amit már Mózes öt könyvénél olvashattunk.

Királyok és Krónikák könyvei. Ajánlanám ezek esetében is: "Királyok első, második, vagy Krónikák első, második könyve" kifejezések használatát.

Ezsdrás, Nehémiás, Eszter és Jób nevezetes személyek voltak a maguk korában, de nem voltak próféták.

Zsoltárok. A 150 zsoltárt öt könyvre osztják. A számozások eltérő tradíciókkal és részletekkel 150 zsoltárt (költeményt, éneket) különböztetnek meg. Nem értelmes "Zsoltárok könyvét", sem például "23. zsoltár részt" említeni. Egyszerűen mondjuk így: "23. zsoltár" "Könyvére" ne utaljunk.

Példabeszédek, Prédikátor, Énekek éneke szabatosan ennyi, semmi több. Nem kell hozzáfűzni sem "Bölcs Salamon" vagy "könyve" szavakat.

Ézsaiás és Jeremiás könyvét viszont részekre osztják, de nem őket. Ézsaiást ugyan kettéfűrészelték. De "Ézsaiás 66. része" nem minősül szabatos bejelentésnek.

Jeremiás siralmait említhetjük így is, de talán jobb a kevésbé meghonosodott "Siralmak könyve".

Ezékiel próféta könyvénél is vannak gyakori hibáink. Egyik, hogy a "12 kisprófétа" közé sorolják. A könyv 48 része alapján jogtalanul.
Másik, egyre gyakoribb hibánk, hogy összekeverjük Ezékiel prófétát Ezékiás királlyal. A napokban arra hívták fel a figyelmemet, hogy a névcserékbe keverik Sedékiás, a szerencsétlen sorsú, megvakított júdeai király személyét is. Ezen bizonyára segít az új fordítás, semmivel össze nem téveszthető Cidkijjá névhasználata.

Dániel "12 részét" emlegetve szószékeinken gyakran kap szót a bibliakritika. Dániel próféta könyvében szereplő kortörténeti anomáliákat hangsúlyozzák, bár evangéliumi alapállásból ezt nagyon disztingváltan tehetnénk. Volt olyan sajnálatos tapasztalatom, hogy gyülekezeti hallgatóság előtt a prófétai iratot "talmi könyvnek" degradálták. Dehát miért nem vesszük figyelembe, hogy kanonizált és Jézus Krisztus is idézi?

A "12 kisprófétа" ezután következik. Egyetlen gondot talán az újabb fordításban szereplő két név megváltozása adhat. Sofóniás Zofóniásra, Aggeus pedig Haggeusra változott. Persze őket se osszuk részekre, inkább csak a könyveiket.

Az Újszövetség idézgetésének szabatossága is hagy gyakorlatunkban kívánalmakat. Az evangéliumokat és az Apostolok Cselekedeteit elfogadhatóan idézgetjük. Ám a levelekkel néha nagy zűrzavart támasztunk. Egyesek feledik, hogy Pál apostol 7 gyülekezetnek (némelyiknek kétszer) írt: Róma, Korinthus városok, Galácia tartomány, (lakói a galaták. Lassan kihal az egykor igen gyakori "magyar specialitásunk", hogy összetévesztjük őket a galíciaiakkal); Efézus, Filippi, Kolossé, Thesszalonika helynevekkel kiegészülve, mind földrajzi fogalmak. Mondhatjuk tehát: "Pál levele a Rómabeliekhez" (például). A nagy apostol sorrendben még három személynek küldött leveleket: Timóteusnak kettőt, Titusznak, Filemonnek is egyet-egyet. Ha az ő nevüket is helységnévként ragozzuk, - "Pál levele Timóteusbeliekhez", - hátborzongatóan nagyfokú dilettantizmus.

A Zsidókhoz írt levelet régi magyarázók Pál apostol írásának tulajdonították. Manapság ezt mindenki elveti. A levél szerzője ismeretlen, ezért ne mondjuk Pál apostolénak.

A 7 "közönséges levél" ismét nagy képtelenség. Jakab egy, Péter két, János három és Júdás egy levelét sorolták ide. Régen a "közönséges" szó annyit jelentett, hogy általános, nincs külön címzettje, sem ember, sem helység. Új bibliafordításunkból, már a kísérleti kiadásból, az ötvenes években törölték. Mai nyelvünkben az a közönséges irat, amit műveletlen ember, sok hibával készít, netalán káromkodik, vagy obszcén szavakkal spékeli meg. Indokolt tehát a "közönséges" jelző elhagyása az újszövetségi iratok mindegyik csoportjának éléről. A római katolikus kiadású újszövetségi fordításokból is kivették, pedig tendenciózusan ők "katolikus levelek" elnevezést használtak. A magyarázataikból nem hagyták ki. Nekünk elégséges az a megoldás, ha egyszerűen követjük az új fordítás címiratát, és elfelejtjük a régebbi "közönséges" jelzőt.

A Szentírás utolsó kanonizált könyve, a János jelenései elnevezést sem találom szabatosnak. A mai fiatalság használja ilyen összefüggésben: "Jánosnak jelenése van nálunk." A reveláció egészen más. Az szent dolog. János nem ment jelenésre Patmosz szigetére. Tehát a könyv helyes bejelentése hangozzék így: Jelenések könyve, vagy János apostol mennyei jelenéseiről írt könyv.

Utoljára említem a bibliai könyvek ritkán, bár előforduló idegen nyelvű bejelentéseit: Genesis, Exodus, stb. Van aki zsoltárok helyett Psalmust, Salamon írásai közül Ecclesiastes elvenezést használ. Ismertek az Újszövet-

TANULMÁNYI SZEMLE

Missziómunka földrészünkön

EURÓPÁBAN TERJED AZ ANGOL IGEHIRDETÉS

A második világháborút követően Nyugat-Európában sok amerikai katonát állomásoztattak. Akkoriban lényegesen több volt az Egyesült Államok lakói között a baptista hívők, mint a római katolikusok száma. Az arány az azóta szűnni nem akaró bevándorlás következtében, mind az ázsiai, mind a latin-amerikai római katolikusokkal megváltozott.

A Déli Baptista Konvenció már 1958-ban felismerte annak szükségességét, hogy tegyen erőfeszítéseket a nagyobb városokban az angol nyelvűek részére istentiszteletek tartására és templomok építésére. A Konvenció (Szövetség) külmissziós feladatként kezelje ezt a célt, és bizonyos tekintetben pénzügyi segítséget adjon, vagy külmisszionáriusokat küldjön Európába, angol nyelvű missziómunkára – írja J. D. Hughey, az SBC külmissziós titkára.[1] A német baptisták vezetői abban az időben sokat fáradoztak a testvéri kapcsolatok kialakításán az anglofon hívőkkel.

L. M. Krause oklahomai hívő családban nőtt fel. Az ottani baptista egyetem elvégzése, és néhány évi aktív lelkipásztori szolgálat után Isten kiválasztotta őt a különleges missziói feladatra. Jöjjön Európába, alapítsa meg az akkori Németországban a déli baptisták sajátos misszióját az ott állomásozó katonák között. 1965-ben a katonák száma 342 000 volt, akiknek igen nagy része tartozott a déli baptisták közé. Ezt az uniformisba öltözöttekről nem volt egyszerű kideríteni, és bármilyen katonai testületet nehéz lett volna arra rávenni, vagy akár a katonákat arra rábírni, hogy saját erejükből létesítsenek gyülekezetet. Ráadásul a több százezer katona nagy területen, meglehetősen szétszórtan, egyenlőtlenül állomásozott. Végül Luxemburg környékén beruházó, tervező és több milliós befektető DuPont érdekeltség segítette az amerikaiakat egy átmeneti helyhez, ahol rendszeres istentiszteleteket tarthattak.

Európai körkép

Közben mások is jöttek Európába, nemcsak katonák. Az ipar, a tudomány és a műszaki fejlesztés szakemberei ezerszámra keltek át az Atlanti-óceánon. Az európai egyetemeken olcsóbb volt a tanulás, és a történelmi múltjuk is csábította az amerikai diákságot. A nemzetközi és nyelvi tapasztalatok megszerzése mind Francia-, mind Németországban egyformán segítette a folyamatot. Talán az amerikai tanítók is szívesen jöttek át Európába. Sokkal fegyelmezettebb diákokat, jóval nagyobb társadalmi megbecsülést kaptak, mint otthon.

Ez a rengeteg ember szombaton egymás felé fordult ezzel a számukra magától értődő kérdéssel: Hova menjünk vasárnap templomba? Bárhova mentek, idegen szertartás, nekik érthetetlen prédikáció fogadta őket. Még ennek is örültek, és kedveskedve mondták: Nagyon sokat jelent a testvéri légkör és a közösség.

Nem sokkal ezután egy volt texasi prédikátor Frankfurtban lehetőséget kapott, hogy a Bétel Baptista Imaházban angol nyelvű, új gyülekezetet létesítsen 1959-ben, 60 taggal. A gyülekezet volt az angol baptisták rendszeres istentiszteleti helye. Elég gyorsan növekedtek, ezért fokozták az önállóságukat idővel.

Wiesbadenben alakult ki az angol baptista gyülekezetek kontinentális központja, és még ma is ez a helyzet.

A franciaországi angol baptista misszió kezdete 1957. március 27-ike. Amíg a németországi misszióunka

---

Folytatás az előző oldalról
A bibliai helyek szabatos bejelentése

ségből az Acta, kevésbé a Reveláció idegen hangzású kifejezései. Voltak egyházak, amelyek még századunk második felében is idegen nyelven miséztek, latinul vagy görögül. Néhány évszázada még református teológiákon is helytelenítették a "magyarizálást". A tudós pap beszédét héber, görög és latin szavakkal, közmondásokkal elegyítette falusi hallgatói előtt, azok roppant nagy ámulatára. Az evangéliumi közösségek prédikátorai azonban inkább szóltak "öt szót értelemmel". Luther Márton reformjának legnagyobb "húzóerejét" a nemzeti nyelvű bibliafordítást, tekintetbe kell vennünk. Tehát mondjunk mindent a szószékeinken anyanyelvünkön. A bibliai szent iratokat is. Legfeljebb teológusaink említsék egyszer diákjaik előtt a szokványos idegen elnevezéseket.

Nyelvőrködésemmel nem szeretnék senkit sem zavarba hozni, vitatni sem kívánom senkivel a leírtakat. Gyakori szokásaink hibáit egy régi élményem hozta felszínre. Diák-koromban sikeresen becsalogattam egy társamat az imaházba. Már 9-kor ott voltunk. Feszült figyelemmel és némi idegességgel hallgatott. Az ima erejéről beszélt az imaóra-vezető, buzdítva a népes gyülekezetet. Én imádkoztam, mivel már ez volt nekem természetes az imaórán. Legnagyobb csodálatomra vendégem is hozzá fogott mellettem. Szavai elég jól illeszkedtek. A végén örömtől repesve, roppant bizakodással kérdeztem tapasztalatai felől. Válaszul nem az igehirdetésre, hanem az imaóra-vezetőre hivatkozott: "Ahhoz képest, hogy valami közönséges iratból olvasott, egész szakrális dolgokat hozott ki belőle."

(SzO)

meglévő gyülekezetekre alapult, addig Franciaországban egészen másként. Párizstól délre, úgy 120 kilométerre találkoztak először azonos bibliai meggyőződésű amerikaiak és franciák. Ott már a háború óta jelentékeny erők állomásoztak. Nem volt egyszerű gyülekezetet kialakítani feszültségtől mentesen a katonák és a függetlenségükre, sajátos politikájukra, nemzeti jellegükre kényes franciák között. Március végén sikerült néhány francia családnak hívő katonákat találni, akikkel hajlandók voltak közös imaórák tartására. Orleans-ban, április 10-ikén tartott imaórán valósult meg a korábbi megállapodás és reménység. Két évvel később, a francia baptisták legpatinásabb családi nevét viselő dr. Henri Vincent főtitkár, és az amerikai déli kongregáció egyik küldötte közösen állt elő egy új imaház tervével. Decemberre megnyitották. Prédikátorrá egy Dayton-i amerikai lelkészt, és másodprédikátorrá egy amerikai iskolában tanult franciát választottak. 1961-ben már újabb angol gyülekezeteket szerveztek északon és délen.

Az olaszországi angol misszió 1960-as indulása idején az olasz baptista prédikátorok, jóhiszeműséget tételezve fel a politikusok részéről, a szocialista világrendet támogatták. Olyan sajtótermékeik jelentek meg, amelyek inkább a szakszervezetekben és nem a gyülekezetekben találtak olvasókra. Az amerikaiakkal szemben ellenszenv volt tapasztalható, sajnos a misszióban is. Ráadásul az olasz hívők életmódját, például mérsékelt alkoholfogyasztását az amerikaiak borzadva vették tudomásul, mivel ők bort még úrvacsoravételnél sem fogyasztanak. Valahogyan mégis túljutottak ezeken a kezdeti problémákon, bár a mai napig független egymástól az olasz és az amerikai baptista misszió.

Spanyolországban más körülmények voltak. Charles W. Whitten, egy amerikai külmisszionárius Madrid külvárosában telepedett le. De mégsem ott, hanem Barcelonában alakult meg az első ottani angol baptista gyülekezet. Mind csak katonákból, de hamarosan jöttek spanyol családok is, akiket érdekelt a gyülekezeti élet. Később Tom Law misszionárius vezetésével Rota helységben is alapítottak angol gyülekezetet. A misszionáriusnak teológiai végzettségén kívül tengerész-kapitányi rangja is volt.

Luxemburg ugyan kis területű állam, de annál nagyobb jelentőséget kapott azzal, hogy előbb az Európa Tanács került Luxemburgba, majd több nemzetközi intézmény. Itt valósult meg a DuPont de Nemours Társaság 22 millió dolláros beruházása. 1962-ben ott dolgozott a mérnökök között Bailey Mundy, Georgia államból. 1963 tavaszán 35 önként jelentkezőnek nyitott vasárnapi iskolai biblia-tanulmányozó csoportot, majd fokozatosan növelte annak működését. Orgonát kölcsönzött a római katolikusoktól. Később a helyi zsidó férfiaktól bérelt díszesebb szószéket. Németországi könyveket kapott vasárnapi iskolai használatra. Néhány hónappal később egy luxemburgi hivatalban álló miniszter döntött Jézus Krisztus és a gyülekezet mellett. Rendszeresen jöttek vendég professzorok Rüschlikonból a luxemburgi gyülekezetbe. 1964-ben a Déli Baptista Konvenció kiküldte Rudy Woodot, az első misszionáriust. A felesége is képzett külmisszionárius volt. A gyülekezeti igehirdetés a helyi adottságok szerint, vasárnaponként egymást követve, több nyelven folyt. Amikor a Wood házaspár elég jól értette már a franciát, ők maguk tartottak azon a nyelven igehirdetéseket, a korábban tartott angol istentiszteletek után.

Ugyanabban az évben az északi szigetországban, Izlandban, Keflavik helységben is elkezdődött az angolok missziója. A kontinenstől való távoli fekvésük miatt eleinte voltak gondjaik. Az amerikai légibázis növekedése miatt a szigeten egyre növekedett az igény gyülekezet alapítására. Még a nagy földrajzi távolságot is áthidalta az Amerikából érkező igehirdetők áldozatvállalása.

További fejlődés és növekedés

A kettős katonai polarizáció félelmetes évtizedeiben, elég sokáig két olyan európai állam létezett, ahol nem volt semmiféle egyházi élet. A magát tökéletesen ateistának valló Albánia, és a diktatórikus rendszerű Görögország. Az ortodox egyház meghatározó fölénye miatt, a fővárosban, Athénban 1969-től volt egy kis gyülekezet,[2] de csak az amerikai katonák részére.

A Trinity Baptist Church 1971-ben alakult. Pásztora Ray Benfield, főtitkára John Merritt volt.[3] Néhány elszármazott görög boldogan jelentette ki 1974-ben, a görög társadalom változásai után: Dicsőség az Úrnak, új lehetőség nyílik már Görögországban az evangélizációra![4] Sokan, más államokban élő görögök buzgón imádkoztak, hogy az Újszövetségben oly sokszor említett görög hazájukban is legyen lehetőség a nép között a szabad evangéliumi gyülekezetek szolgálatára. Hiszen Európának azon a részén járt legtöbbet Pál apostol; miért ne lehetne Görögországban lehetőség Isten igéjének terjesztésére?

Amikor az ország az Észak-Atlanti Szervezethez csatlakozott, sőt háborús veszély támadt a szomszédos Törökországgal; Görögországban is megjelentek az anglofon katonák, tanácsadók, és újabb országban vetődött föl minden hét végén a már ismert kérdés: Hova megyünk vasárnap templomba? Mindezek ellenére még 1985-ben is arról értesülhettünk, hogy vannak Görögországban népesebb, evangéliumi gyülekezetek, de nem baptisták.[5] 1989 derekán – főleg vietnámi hívők számára – Nguyen lelkész vezetésével nyílt meg újabb görögországi gyülekezet. A testvériség száma akkor már rohamosan növekedett.

A németországi angol gyülekezetek történetében az első lépést az 1958-ban megalakított Baptisták Szövetsége az Európai Kontinensen (Association of Baptists in Continental Europe) jelentette, amit wiesbadeni központtal, Európai Baptista Konvenció (European Baptist Convention) néven, 1964-ben újjászerveztek. Már a hetvenes évek kezdetén, a rüschlikoni tanárok után ajánlatot tettek a diákoknak is, hogy jöjjenek el legalább a karácsonyi szünet idejére, töltsék közöttük a legációikat. A nagy hiány miatt a diákoknak olyan magas tiszteletdíjat adtak, amennyit, akkori árfolyamon, egy magyarországi prédikátor egész évben sem kapott. Az EBC-Szövetségnek 1988-ban 4653 tagja és 58 gyülekezete volt. Érdekes a további történetük.[6]

Valamikor – úgy az ötvenes évek végén – a bajorországi Baumholder környékén, hat hívő család kezdett házi istentiszteleteket tartani. Rátaláltak egy elhagyatott kápolnára. Rod Perkins és családja kísérletet tett, hogy összehívjon angolul tudó németeket, akik vendéglátását élvezve, s a baráti beszélgetéseikbe bibliai elemeket szőttek. A németek egy-két év múlva ismerték föl, hogy mi is a baráti beszélgetések célja, az amerikai piknikeken. 1960-ban egy közeli másik helységben indult újabb misszió. Évek múltával 22 osztályos bibliai oktatási központ alakult ki, megtérések és bemerítések voltak, amiből kifejlődött 1964-ben az Európai Baptista Konvenció Wiesbaden városában.[7] 1990-ben a testület még történészt is választott.[8] Addigra egész Európában kapuk nyíltak az angol igehirdetés előtt.

Amikor az Európai Baptista Szövetség 1994 nyarán a norvégiai Lillehammerben konferenciázott, az European Baptist Convention kiadott egy kis szórólapot,

földrészünk angol nyelvű gyülekezeteinek címjegyzékéről. A kelet-európai tömb városai elé nem tornyosult többé válaszfal, vasfüggöny, a fellazítás gyanúja, vagy egyéb akadály. Az Úr kegyelméről szóló evangéliumi bizonyságtétel zöld utat kapott mindenfelé. A norvégiai szórólapon 62 európai városban működő gyülekezet címét találhatjuk meg.[9] Az Európai Baptista Sajtószolgálat (ang. röv.: EBPS) hamburgi irodája azt közölte 1995-ről, hogy októberben, a britanniai Brackley-ben, 21 misszionáriust bocsátottak a munkamezőre imádsággal, kézrátétellel, ünnepélyesen. Induljanak az Azori-szigetektől Moszkváig működő 62 gyülekezetbe szolgálatra.[10] Természetesen Budapestre is.

A huszadik budapesti baptista gyülekezet

Magyarországon a volt rózsadombi épületbe előbb az IBLA tanárai, s több Brit Nemzetközösség követségi tisztviselője látogatta az istentiszteleteinket. Angol nyelvet ismerő hazai egyetemisták, a különböző országokból nálunk az IBLÁ-n tanuló diákok töltötték meg a szép, földszint alá süllyesztett, bár később szigetelési hibákat mutató, üvegtetejű katedrálist. A környezet és az építmény Budapest huszadik gyülekezetét vonzóvá tette. Még bemerítést is tartottak. Az ingatlan eladása és a kiköltözés után a gyülekezet nem ment Szigetszentmiklósra az IBLÁ-val, hanem a fővárosban maradt. Ma már száznál is többen látogatják az összejöveteleket. Most, hogy hazánkban katonai erők állomásoznak, mégha átmenetileg, új szakasz kezdődhet a magyarországi angol nyelvű baptista gyülekezetek történelmében.

Néhány konklúzió

Azt hiszem, baptista jellegünkhöz nem a népegyházakban tapasztalható, templomi falak közé szoruló szolgáltató egyház vonása tartozik, hanem a változó körülményekhez mindig rugalmasan alkalmazkodó, és minden missziós lehetőséget fölismerő képesség. Erre nem adhat előre recepteket semmiféle felkészülés, vagy teológiai oktatás, sem cím, sem rang, csak az Úr Jézus Krisztus misszióparancsát megszívlelő szemlélet. Ezt nem sajátíthatjuk ki magunknak, de ha felhagyunk vele, a gyülekezeteink megszűnésére voksolunk. Az új Európa körvonalazódó kontúrjaihoz nem csupán vámjogi reform, új politikai rendszer, piacgazdaság, üzlet és nyerészkedés járul, hanem a mindeddig makacsul gátolt, Istenben bízó, élő hit vállalása, és terjesztésének a szabadsága is. A nyílt színvallás az elfogadott kegyelemről, aminek további halogatása azzal a veszéllyel jár, hogy gyülekezeteink fokozatosan összezsugorodnak, sőt be is záródnak. És teret engednek az ázsiai babonáknak, amelyek az európai civilizációnkat véglegesen alárendelik. Hiedelmek, babonák, varázslás, természetvallások lépnek föl, előbb-utóbb visszatér az iszlám, aminek kiszorítását az egész Európa ünnepelte. Amit Kapisztrán, Hunyadi vagy később Savoyai elért, mi észrevétlenül veszítjük el, küldetésünk hanyagolásával.

Az angol baptisták lépést tartanak a változó időkkel, és azokkal szinkronban törekednek új munkaföldet találni. Idegen nyelvi közegben, sokszor történelmi előítélettel küzdve közelítik meg az embereket az evangélium üzenetével. Előbb saját népük megtartására, de nyomban a befogadó nép misszionálására gondolva törekszenek szellemi javaik megosztására. Számtalan előítéletet küzdenek le, de nem csupán saját ügyeikkel, belső személyes érdekeikkel foglakoznak, hanem érvényesítik misszionk eredeti, bevált alapelvét: lelkeket megnyerni Jézus Krisztusnak. A baptista hívőnek ezt a koncepciót kell érvényesíteni társadalmi berendezkedéstől függetlenül. Krisztusra mindenkinek szüksége van, legyen bármilyen kiváltságos, elnyomott, szegény, gazdag, király vagy szolga.

Ez a nézet évszázadok óta igazolódott. Ez adott missziónknak gyors térnyerést kontinensünkön. Bárkinek a sorsát bearanyozhatja a Megváltó kegyelmébe vetett személyes hit. A polarizálódott nagyhatalmi időszak után az anglofon missziós vállalkozást – mondhatnánk – jó szerencse kísérte, mert a volt ellenséges államokban az emberek milliói érdeklődnek az angol nyelv után, ami nemcsak a kapitalizálódás nyelve, hanem az egyéni üdvösség eszköze is lehet. A vállalkozás azonban, gyakorlatilag ugyanazzal a nagy felismeréssel párhuzamos, ami 150 éve Magyarországra indított több iparos legényt, hogy előkészítsék a talajt Jézus Krisztus és az evangélium diadalútjához. Így juthatott a kegyelem áldása Hamburgból nemcsak hozzánk, Európa közepére, hanem áthaladt Kelet felé az egész szárazföldön, és a század végére elérte a Csendes óceán partjait. El sem képzeljük, mennyi sebet gyógyított, és mennyi könnyet törölt ezen az úton...

Irodalom

1. Lewis M. Krause: Scattered Abroad. The Story of English-language Baptist work in Europe. J. D. Hughey előszavával. Heidelberg, 1966. 63 oldal.
2. Az Európai Baptista Szövetség Kongresszusa, 1989. július 26-30. 28. oldalon, Más baptisták Európában
3. EBPS képanyagából válogatás. (Saját kéziratgyűjtemény, Baptisták, 9. pont. 1991-ben
4. Die Botschaft, 1974. szeptemberi száma.
5. Európai Evangéliumi Aliánsz. Konferenciai jelentések, Aalborg, 1985. október 4-től 8-ig. GR. Panhellenic Evangelical Alliance. Megjegyzik, hogy 1975-től garantálja az alkotmány a vallásszabadságot. 1938-tól előnyöket élvezett az ortodox egyház mind a királyság, mind J. Metaxas diktátori kormányzása alatt. 1984-ben tud az aliánsz több vallási kisebbségről, de a baptisták száma oly kevés, hogy a jelentés figyelembe sem veszi.
6. Európai Baptista Szövetség Kongresszusa, 1989. I.m. 16. oldal
7. Lewis M. Krause i. m. hivatkozik Baumholder Trinity Baptista Gyülekezetére, 24-25. old.
8. Primary Source, 1990. 1. sz., 4. oldal. Terry Carter személyében.
9. European Baptist Convention 1994 directory. (Címtár alapján).
10. EBPS 1995. nov. 8-iki számához csatolt képek egyikének adatai. Az európai angol gyülekezetek adatai a sajtószolgálat szövegéből.

A tudatlanságnak csak egy takarója van – a nyelv; minek azt mindig mozgatni!

Mikszáth Kálmán

ISTEN NÉPE A GYÜLEKEZETBEN

Hegyi András

A gyülekezet növekedése – 3.

Mit vár a gyülekezettől egy oda bejövő?

1. Ünneplést, örvendező atmoszférát. A mindennapok szürkeségéből való kiemelkedést, hogy lelke megfürödjön valami számára nem egészen pontosan megfogalmazható jóban.
2. Inspirációt, ösztönzést arra, hogy jobb ember legyen. Ne feltételezzük, hogy az emberek nincsenek tisztába, hogy ha imaházainkba bejönnek, hova jönnek. Tudják, hogy magas erkölcsiség és Isten ereje fogja érinteni őket.
3. Fölkészítést a jövőben rájuk váró feladatokra. Minden ember küzd az élete nehézségeivel, és sok esetben világos előtte, hogy sok mindent tudna jobban tenni. Igazságot vár, szeretetteljes eligazítást.
4. Meg akar pihenni, meg akar vigasztalódni. Ki akar emelkedni a mindennapok hajszájából, és egyszerűen fel akar üdülni.

Ha őszinték vagyunk önmagunkhoz, ezeket a dolgokat nemcsak a gyülekezet vendégei kívánják, hanem mi magunk is. Innen tudjuk megérteni, hogy milyen vággyal érkeznek hozzánk látogatóink. Nem árt ezeket az elvárásokat szemünk előtt tartani, hogy ne mást kapjanak, és ne kelljen csalódottan távozniuk istentiszteleteinkről.

Hogyan koncentráljunk a kivülvalókra? Hogy lehetünk vonzók a számukra? Megfigyelték, hogy ha egy gyülekezetben felnőtt valaki átmegy egy másik gyülekezetbe, első benyomásra szokatlannak tarthat dolgokat. Körülbelül 4 hét kell ahhoz, hogy azután ezeket teljesen természetesnek vegye. Nem igy van azoknál, akik nem gyülekezetben nőttek fel. Különösen az első időszakban az első benyomások és külsőségek fontosak. Esetleg olyan mértékben, hogy soha többé nem jön el, vagy ellenkezőleg, újra el kiván jönni. Mit tehetünk tudatosan annak érdekében, hogy megkönnyítsük a gyülekezetbe való bejövetelt:
1. Legyenek, akik mosolyogva fogadják a vendégeket!
2. Törekedjenek arra, hogy a vendégek pozitiv benyomással távozzanak!
3. Fontos, hogy jól megvilágított legyen az istentiszteleti helység, méghozzá kivűl, belül. Az emberek nem szeretnek sötét helyre bemenni. Jó, ha nagy a fogadócsarnok, és feszültségoldó a jól elhelyezett növény.
4. Könnyen érthető jelzések legyenek. Jó az istentiszteletről előre elkészített sorrend. Át tudja tekinteni, meddig fog tartani, istentisztelet közben éppen hol tartanak.
5. Olyan bibliafordítást használj, amit nehézség nélkül megért. Lehet, hogy neked vagy a gyülekezetnek kedves a régi megszokott fordítás, lehet, hogy a szöveg pontossága megkívánná, hogy ma már nem élő nyelv alapján készült fordítást részesíts előnyben, de meggondolandó, hogy ha fontos, hogy első hallásra mindent megértsen a vendég, melyik fordítást használod?
6. Ne énekeljetek se túl sokat, se túl keveset! Főleg ne énekeljetek se vonszolóan, se zaklatottan. Egyik se hagy jó benyomást a hallgatóban.
7. Ne legyen az istentisztelet túl merev! Ne a "beavatottak" számára való legyen. A látszatát is kerüljük, hogy itt valami kultúrtörténeti érdekességről, énekművészeti csemegéről vagy irodalmi estről lenne szó. Ezt hagyjuk meg a hangversenytermeknek, irodalmi köröknek, kultúrházaknak. Isten élő Igéje fog szólni. Óvakodjunk ugyanakkor a bizalmaskodástól, intimpistáskodástól, mesterségesen túlhajtott felszabadultságtól is. Ha az istentiszteletnek nincs természetes rendje, akkor az rendetlen istentisztelet. Nem dicsőíti Istent, és nem vet jó fényt a gyülekezetre.
8. A prédikációt pozitivan kezd, pozitivan folytasd, és pozitivan fejezd be! Még akkor is ha a legnehezebb igazságokat kell elmondanod. Egy Istennek átadott életű lelkimunkás és egy engedelmességre törekvő gyülekezet ne árassza a negativ lelket, e világ istenének lelkét!

5. Milyen tényezők hatnak, amikor az evangéliumot továbbadjuk?

Lapozz vissza az oikosz-módszer három fázisához, vagy nézd meg az Engel féle skálát!
1. Az első időszakban a jelenlét a fontos. Te aktív vagy a hallgatásban, együttérzésben. Ekkor erkölcsi alapot nyersz arra, hogy az evangéliumot elmondhasd. Ekkor az ETHOSZ az intenzív. Nem mintha ez a későbbiekben nem lenne fontos.
2. A tanítás egyre intenzívebb. A puszta jelenlétünk nem elegendő az evangélium célbajuttatásához. Legfeljebb amolyan jó embernek néznek, ha nem mutatunk rá a forrásra, Jézus Krisztusra. Ekkor a LOGOSZ dominál. Az Ige.
3. A meggyőzés nagyon intenzív szakasza, amit mi jegyzetünkben PÁTHOSZ-nak neveztünk. Amit ha elrontunk, nem valószínű, hogy túl sokszor ismételhetjük meg. Tudnunk kell, hogy ez, ami legkevésbé függ tőlünk. Hinnünk kell, hogy Isten felhasználhat minket mások megtérésében. Ide azonban bölcsesség, alázat, és Isten konkrét vezetése szükséges.

Van, aki úgy tanít, hogy túlhasználja a logoszt, és nem használja az ethoszt és a páthoszt. Van, aki nagyon tud azonosulni a másikkal, tehát jó ethosza van, de nem mond semmit. Van, aki a páthosznál kezdi. Nagy érzelmi ráhatása van, anélkül, hogy ethosza lenne, vagyis hitele. Vagy elegendő információt tudott volna átadni.
Egyes keresztyén csoportok túlságosan érzelmi vonalon próbálják átadni az evangéliumot, mintha az emberek nem gondolkodnának. Mások éppen a tant helyezik középpontba, mintha az emberek kompjuterek lennének. A mai amerikai metodisták azt mondják, felejtsétek el az evangéliumot, míg az emberek szociális problémákkal küszködnek!

A hatásos szolgáknak még azok előtt is van hitele, akik nem fogadják el tőlük a megtérésre hívó szót. Tartásuk, életük, erkölcsük, magatartásuk ugyanazt hírdeti, amit bizonyságtételük. De jól adják át az Igét. Megtalálják a kontaktust a tanításban. Világosak, egyszerűek, "hihetőek". Azokat az érzelmeket tudják feltámasztani, amelyek szük-

ségesek a megtéréshez. Mint már mondtuk: ha azt hisszük, hogy valakit meggyőzünk érzelmei nélkül, ez egyszerűen ostobaság. A szív és az ész mozgásba hozza a szenvedélyt. Ezért összhangba kell hoznunk az ethoszt, a logoszt és a páthoszt:

Yealkley az Egyesült Államokban különböző államokban, különböző társadalmi osztályokban, különböző kulturális hagyományokkal rendelkező területeken, különböző kegyességi árnyalatokban élő gyülekezetekben megszondázta a gyülekezetbe beépült megtérőket, azokat, akiknél úgy tűnt, hogy megtérnek, de azután mégiscsak elmaradtak, és azokat, akik hallották az evangéliumot, de elutasították.

Kártyákat osztott szét. Különböző kérdéscsoportokat állított össze annak kiderítésére, hogy aki hallotta az evangéliumot, és valamilyen módon reagált rá, mit élt át, amikor az őt hitre segítő ember vele foglalkozott. A kérdések úgy voltak megfogalmazva, hogy nagyjából három területre derítsenek fényt. Az egyszerűség kedvéért, fogalmazzuk meg lényegretörően ezt a három területet.

1. Az evangélista úgy közeledett felém, mint egy informátor. Mint egy tanító, tanár, aki pusztán a tényeket közölte. Nagyon leegyszerűsítve: kompjuternek tekinti a megtérítendőket, akik felé az elsőszámú feladata a pontos, világos információ-átadás. Itt egyirányú közlés történt. A missziómunkás mintegy "leadta" az evangéliumot.

2. Az evangélista úgy viselkedett, mint egy üzletember, kicsit a pszichológushoz hasonlított, aki rendelkezik azzal a képességgel, hogy eltalálja a másik ember érzékeny pontját. Fel tudja ébreszteni az érdeklődést. El tudja adni portékáját, eredményes. Ő robotnak tekinti az embert. Hajlamos a manipulálásra.

3. Úgy élte meg a megtérő, mintha a barátja lett volna. Két irányú dialógus, sőt értékcsere történt. Mint ha az evangélista "hasonszőrű" lett volna. Mintha együtt fedeztek volna fel dolgokat. Együtt találtak rá az evangéliumra.

A lap alján látható táblázat a vizsgálati anyag 720 reprezentánsának igen tanulságos összegzése.

Olvassunk egy kicsit ebből a táblázatból. Akik képtelenek voltak az értelem mögé nyúlni, azok voltak a legeredménytelenebbek. Idejük, türelmük, adottságuk nem volt az emberek meghallgatására? Nem fedték fel, hogy az evangélium őket magukat is érintette, és nem törekedtek ugyanarra a hallgatóikban. Munkájuk azonban így sem nevezhető teljesen meddőnek.

A menedzser-típusúak közül kerültek ki a 60-70-es évek sikeres evangélistái. Gyors eredményt értek el. Hatásosak voltak. Sokszor tudatosság nélkül képesek voltak élni a pszichológiai hatásokkal. De amikor az emberek kikerültek ez alól a hatás alól, vagy netalán csalódtak, (nem minden esetben), akkor visszaestek.

Aki barátként adta tovább az evangéliumot, annak a munkája a legeredményesebb. Az emberek empatikus ugrást tehetnek, amikor tartósan azonosulnak velük.

Tehát az evangélium nem olyan, amit mechanikusan tovább lehet adni. Személyesen benne kell lennünk. Akit Krisztushoz kívánunk vezetni, annak meg kell éreznie, hogy mi mélyen vele érzünk. Állítólag az amerikai pásztor olyan ember, aki egy maszkot visel az arcán. Ez a kegyes mosoly, a joviális jóindulat maszkja. Nem lehet pontosan tudni, ki van mögötte. Azok az eredményes pásztorok, akik bepillantást engednek az életükbe. Igaz, így sebezhetővé válnak.

Meggondolandó, hogy Jézus elment az emberek ünnepeire, velük evett, ivott, átélte gyászukat. Látták szomorúságát, feljegyzi az evangélium, hogy elfáradt. Életét megosztotta övéivel. Velük nevetett, énekelt, étkezett, aludt. A tanítványok fokozatosan kinyíltak Jézus felé. Együttérzően viszonyultak Jézushoz.

Némelyikünknek ez nem könnyű. Otthon úgy tanítottak: igyekezz elleplezni érzelmeidet az emberek elől. Tudnunk kell, hogy minden kultúrában van a feltárulkozásnak egy elfogadott mértéke. Valószínűleg ezen a mértéken belül maradva Isten Szentlelke által eredményes misszió munkások lehetünk. Legyünk nyitottak a Szentlélek vezetésére. Ne feledjük, hogy lelkiségünkben, engedelmességünkben, szentségünkben állandóan növekednünk kell. Senki sem képes a másikat többre juttatni, mint amire maga eljutott.

6. Besegítés a gyülekezetbe

A gyülekezetek nagy része elköveti azt a hibát, hogy a bemerítő medencéig elsegíti a megtérni vágyókat, de azután magára hagyja őket. Tapasztalatom szerint már a törekvők óráján jó, ha egy-egy valaki mellett ott van egy testvér, mégpedig az, akivel a legtermészetesebb kapcsolata van. Hiszen, ha nem akarunk felszínes megtérőket, nem mondhatjuk azt, hogy a bűntől való szabadulás harcát, az új életre való rátalálás örömét, a gyülekezetbe való beépülés feladatát a megtérő oldja meg ahogy tudja. Talán ebből a felelősnek éppen nem nevezhető alapmagatartásból következett, hogy sok sekély módon meg-

720 főből	TANÍTÓ informátor; közlés történik	MENEDZSER magával ragad; ráhatás történik	BARÁT nem manipulál párbeszéd
Igazán megtért, meg is maradt (240 fő)	2 %	15,0 %	81 %
Hallották és elutasították az evangéliumot (240 fő)	87 %	0,9 %	4 %
Úgy tűnt, hogy elfogadják, de azután elmaradtak (240 fő)	11 %	84,1 %	15 %

térttel szaporodott éveken át a legtöbb gyülekezet. A gyülekezetek felhígulásához vezetett ez a fajta "megtérés". Csak egy érett keresztyén, aki maga is végigjárta az utat, tud segíteni a megtérőnek.

A/ A gyülekezetbe való asszimilálás törvényszerűségei:

1. A beépülés a gyülekezetbe nem megy automatikusan. Valaki kell, hogy felvállalja, és segítse az Urhoz közeledőt. Lehetnek többen is, de szerencsés, ha kialakul személyes kötődés, barátság, és a kereső tudatában van, kitől várhat segítséget. Nyilvánvaló, hogy a segítőnek idejét, érdeklődését, törődését kell nyujtania.
2. Az asszimilálás nem a megtérő feladata, hanem a gyülekezeté. A gyülekezet nem teheti át a felelősséget sem a megtérőre, sem a kivűlvalóra. Jézus elküldi tanítványait e világba, és nem azt mondta, hogy azok várják őket a gyülekezetbe. Sok gyülekezet elköveti azt a hibát, hogy akadályokat állít a megtérő gyülekezetbe való beépülése elé. Nem a testvér, hanem a kritikus lelkületével kiséri figyelemmel a megtérés folyamatát.
3. Az asszimiláció a taggá létel előtt kezdődik, és folyamat, amely nem fejeződik be a taggá létel után, tulajdonképpen halálig tart. A régi angolszász és német hagyományok szerint nem szolgálhat a gyülekezetben az, aki még nem tért meg. Ilyen alapon a közös éneklésből is ki lehetne zárni. Sok mára elnéptelenedett gyülekezet bizonyitotta ez elmélet tarthatatlanságát. Bizalmatlanság helyett bizalmat kell adnunk. Be kell vonnunk a gyülekezet életébe, akiket szeretnénk, hogy megtérve be is épüljenek. Persze józan lélekkel mérlegelve, azokat a feladatokat oszthatjuk meg velük, amelyekre érettek és képesek.
4. A gyülekezet az asszimilálás által megnövelheti eredményességét. Legtöbbször az asszimiláció munkájának nem vállalása kényelmességre vezethető vissza. Ha vannak, akik ezt krisztusi lelkülettel vállalják és végzik, Isten felhasználja munkájukat emberek megmentésére és megtartására.

B/ Mi jellemzi a gyülekezetbe beépült tagokat?

1. Vannak barátai, tartós kapcsolatai. Szakemberek szerint legalább két tartós kapcsolat kell, ahhoz, hogy valakit úgy tekintsünk, mint aki a gyülekezetbe beépült.
2. Van feladata, szerepköre a gyülekezetben. Ennek kimunkálása a gyülekezet vezetőinek a dolga.
3. Egy működő kisközösség aktív tagja. Ha a gyülekezet taglétszáma nagy, könnyű eltünni szem elől. De ha kiscsoportok vannak a gyülekezetben, számontartják nemcsak magát a frissen megtért testvért, hanem problémáit is. Így azonnali segítséget tudnak adni a baj idején.
4. Rendszeres istentiszteleti részvétel. Ha valaki ezt kicsi korában nem tanulta meg, felnőtt korban legtöbbször szeretetteljes segítő szolgálat szükséges, hogy lelki igénnyé váljon nála.
5. Elismeri Jézus Krisztus uralmát élete felett. Enélkül a gyülekezetbe való beépülés formai dologgá válik. Legkönnyebben ez úgy történik, ha példát lát maga előtt.
6. Lelki növekedése folyamatos. Ebben is szükségünk van egymásra, még érett keresztyéneknek is. A közösség hiánya a legnagyobb oka lelki növekedésünk elmaradásának.
7. Ismeri a gyülekezet célkitüzéseit és azonosul velük. Ez legkönnyebben úgy valósul meg, ha a gyülekezet célkitűzése világos, konkrét és biblikus.
8. Együttmüködik a gyülekezet vezetőivel. Szerencsés, ha megismeri a gyülkezet vezetőit, és azt, hogy kihez fordulhat segítségért közülük. Minden látogató, akinek az érdeklődése már érett, kapjon alkalmat arra, hogy elbeszélgessen a gyülekezet vezetőivel. Jó légkörben, barátságosan.
9. Hűséges a gyülekezethez. Akkor is, ha megismer más gyülekezeteket. Célszerű ebbe bevezetni, nem hagyni a véletlenre.
10. Más tagokat segít be a gyülekezetbe. Ez nagyon hamar bekövetkezhet, és nem szabad sem késleltetnünk, sem kedvét szegnünk azzal, hogy erre alkalmatlannak látjuk. Legtöbbször a frissen megtértek a leghatékonyabb bizonyságtevők. Sok meleg kapcsolatuk van még meg nem tért barátaikkal. Életváltozásuk nagy bizonyságtétel mások számára. Nagy ostobaság volna ki nem aknázni lelkesedésüket.

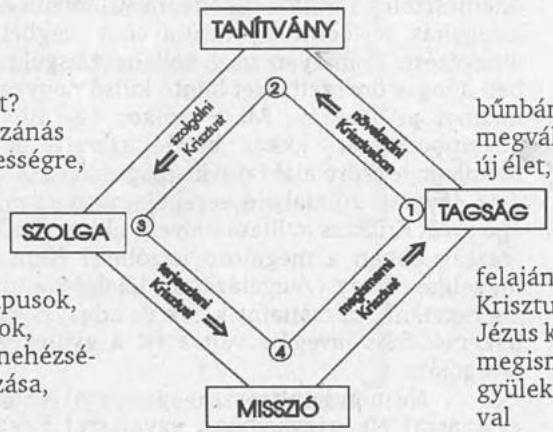
C/ A gyülekezetből való kimaradás okai:

1. Haláleset. Ekkor a hívő átmegy a földi gyülekezetből a mennyei gyülekezetbe. Minden emberi fájdalom ellenére ez nem tekinthető kudarcnak.
Természetesen más családi kapcsolat vagy esemény miatt is, ha valaki elhagyja a gyülekezetet. Házasságot köt és elköltözik, megözvegyül, és családjához költözik, stb.
2. Bűnbe merül. Ekkor legtöbbször kárhoztatja a gyülekezetet, vagy valakit a gyülekezetből. Néha azt hiszik, hogy azzal lehet segíteni, ha ennek a vádnak helyet, vagy hitelt adnak. Pedig rajta semmi más nem segít, mint bűnbánat és megtérés.
3. Vándorlók, "gyülekezeti szöcskék". Akik nem képesek megmaradni egyetlen gyülekezetben sem. Emberi gyengeségük miatt vándorolnak egyik gyülekezetből a másikba. Rendszerint nagy lelkesedéssel érkeznek. Ez nem tart sokáig. Ha jönnek, a gyülekezet nem nyer velük, ha mennek, nem veszít.
4. Akiket nem asszimiláltak. Ez a veszteség a legfájdalmasabb. Ha az asszimiláció megtörtént volna, a gyülekezet nem vesztette volna el őket.

D/ A gyülekezet tudatosan vállalja a megtértek gondozását

Legjobb, ha a gyülekezet nem bizza a véletlenre az újonnan megtértek lelki nevelését. Még az is kevésnek tűnik, hogy ha rendszeresen eljárnak vasárnapi és hétköznapi istentiszteletre. Ez rendszerint arra elegendő, hogy passzív vagy meddő, önfenntartó hívő váljék valakiből. Az alábbiakban közreadok két tervet, vagy gyakorlatot, ahogyan segiteni lehet a megtértek lelki növekedését. Mindkettő konkrét és kipróbált. Az egyik egyéni segítségnyújtási lehetőséget kinál, amikor két-három testvér fog össze a lelki elmélyülés, növekedés érdekében. Egy érett keresztyén, és az, vagy azok, akiknek segít. A másik a gyülekezetben megvalósítható tanítva segítő módszer. Amikor vannak megtérők, végigjárták a törekvők óráját, megtörtént bemeritésük, egy – két hétre, vagy egy hónapra pihenni hagyja őket a gyülekezet, azután elkezdődik az első osztály. Majd annak elvégzése után ujabb egy-két hónapos pihenő, és a második. Egyik módszer sem kizárólagos. Alkotó felhasználást igényel, az adott körülményekhez igazítva.

Mit jelent érett keresztyénné lenni?
Egyéni és hatékony bibliatanulmányozás, személyes engedelmesség Istennek; egy működő kiscsoport tagjává lenni, adakozás elkezdése és benne növekedés

Mi a szolgálat?
Szívbeli odaszánás az engedelmességre,

bűnbánat,
megváltás,
új élet,

személyiségtipusok,
lelki ajándékok,
gyülekezeti nehézségek feldolgozása,
megedződés,
tapasztalatok

felajánlkozás Krisztusnak,
Jézus követése,
megismerkedés a gyülekezet céljaival

A gyülekezet belső köre; távlatokban gondolkodó keresztyének. Krisztus céljaiért a legtöbbet vállalják, példát adnak a többieknek; előreviszik a gyülekezetet; megszabják a gyülekezet arculatát; kiértékelik a gyülekezet munkáját

Ha megfigyeljük, az Úr Jézus hogyan képezte ki tanítványait a szolgálatra, a következőket látjuk:

1. kiválasztotta tanítványait (Lk 6:13)
2. velük maradt (Jn1:40)
3. felhatalmazta őket – engedelmességet követelt (Mt 11:29)
4. odaadta önmagát értük és számukra (Jn 20:22)
5. bemutatta, hogyan kell élniük (Jn 13:15)
6. munkát bízott rájuk (Mt 4:19)
7. felügyelte őket (Mk 8:17)
8. elvárta, hogy gyümölcsöt teremjenek (Jn 15:16)

Ennek lényege hogyan alkalmazható mai viszonyainkra:

az együttműködést megtervezitek
rendszeresség, időpontok egyeztetése, célkitűzés
az ember és nem a módszer a fontos
nem sok emberrel lépsz egyszerre kapcsolatba, de intenzíven
meghatározott ideig együttmaradni (kb. 1. év)
adni idődből, áldozatot hozni minden téren érette
néha több ilyen működő csoport találkozik, megosztják tapasztalataikat
nyomon követed, amiben megállapodtak
segítesz a kitartásban, aláteszed a vállad
engeded őket dolgozni, kezdeményezni
fokozatosan elengeded őket (néha fájdalmas)
úgy képviseli az igazságot, mint a magáét
előre számításba veszitek: a győzelem ára magas.

7. Szolgálatunkban a hűség szerepe

A Bibliának kissé más fogalma van a hűségről, mint nekünk. Mt 25 példázatában a hűtlen szolga egyetlen fillért sem lopott el gazdájától, mégis hűtlen szolgának nevezi az Irás. A hű szolga pedig az, aki megtalálja a módját annak, hogy Urának vagyonát gyarapítsa. Rm 10:13-17 szerint hogyan hívják segítségül az Istent, ha nem hallottak róla? Hogyan halljanak igehírdető nélkül? Isten nem változtatja meg ezt a tervét az evangélium hírdetése dolgában. Munkásaitól hűséget vár. Az a hű, aki dolgozik.

Két hiba fenyeget:

Nem egy Isten kezében hasznos missziómunkásról elmondható volt: hittel rendelkezett és ismerte a kemény munkát. Imádkozzunk úgy, mintha minden Istentől függne, és dolgozzunk úgy, mintha minden tőlünk függne!

1Kor 3:4-9 milyen jól kiegyensúlyozza: Pál ültetett, Apollós öntözte, de a növekedést Isten adta. Csak a legjobb munka méltó az evangéliumhoz. Ef 4:16 úgy ábrázolja a gyülekezetet, hogy mindenki végzi a maga részét. Kol 1:28-29-ben úgy van meghatározva a cél, hogy mindenki teljességre jusson a Krisztusban. Hogy Isten terve halad-e előre, vagy pedig megtorpan, az nagymértékben tőlünk függ.

Számot kell adnunk Istennek szolgálatunkról. Isten megdícséri a hű és okos munkást. Még a kevesebb tálentummal rendelkező sem kap elmarasztalást. A hűtlenség a terméketlenség. Amikor Isten szolgái eredményesen dolgoznak, már itt e földön gyakran az a jutalmuk, hogy Isten kiterjeszti munkájuk határát. Még többet bíz rájuk.

V. FEJEZET

A gyülekezet belső élete és szerkezete a növekedés szemszögéből

A következő fejezetben a gyülekezeti élet belső törvényszerűségeit, a gyülekezet célját, a növekedés leggyakoribb akadályait és azt a kérdést fogjuk tanulmányozni, hogyan lehet a gyülekezetet tudatosan abba az irányba segíteni, hogy teljesítse Urának misszióparancsát.

McGavran a nem növekvő gyülekezetek belső struktúrájának vizsgálatakor rájött, hogy a legtöbb nem növekvő gyülekezet tulajdonképpen nem is akar növekedni. Ez persze nem tudatos hitvallása a gyülekezetnek, hanem az esetlegesen nagyon is biblikus tanítás mellett a gyülekezet belső berendezkedése úgy alakult, hogy kettévált a tanítás és a gyakorlat. Mindez olyan régen történt, hogy a gyülekezetben élők észre sem veszik. Lehet, hogy tulajdonképpen gyerekkoruktól ebben a légkörben és összetételben, kialakult tradícióban vannak, és sohasem vizsgálták meg, sem módszereiket, hogy azok eredményesek-e, sem pedig azt, hogy merre halad a gyülekezet élete. Lendületes munka folyik-e, vagy pedig állóvíz, amolyan langyos szenthely a gyülekezet, ahol alapjában véve nem sok minden történik. Erre azonban nem is gondolnak. Már az előző generációtól vagy generációktól ezt a felállást vették át. A régi gyülekezetek nagyon nehezen növekednek. Csak kemény munka és tudatos nevelés árán. Mert esetleg a hanyatlás állapotában van régóta a gyülekezet. Nos, vizsgáljuk meg e kérdéskör természetét.

1. Az élet és gyakorlat különválása

Ha az elmélet és a gyakorlat különvált, nem fedi egymást, akkor mindig a gyakorlat kerekedik felül. Indikátorszerűen jelzi ezt, amikor egy új hívő bekerül a gyülekezetbe. Jó dolgokat mondanak a szószékről, és ő azt hiszi (miért feltételezne mást?), hogy ezt mindenki a legtermészetesebb módon komolyan veszi. Egyszercsak rájön, hogy nem így van. Felfelé ívelő lelki élete a gyülekezet valós színvonalára süllyed. Észrevesszük, hogy aki új színt, lendületet, őszinteséget, lelkesedést, odaszánást hozott a gyülekezetbe. Akiknek imádsága friss volt, és cselekedetei valóságosak, az első szeretet buzgóságával, esetleges naivitásával szolgált az Úrnak, mert átélte régi és új élete között a különbséget, ötletei vannak, buzgólkodik az Úrért, egyszercsak beleszürkül a gyülekezetbe. Ő is ízét vesztett lesz.

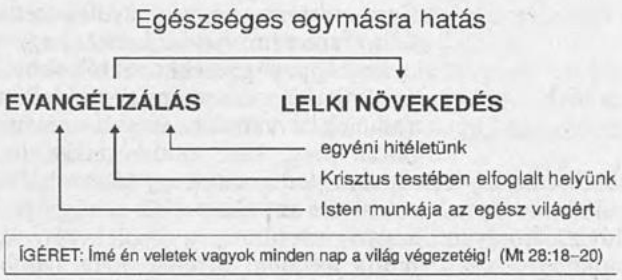

A Gyülekezetnek állandóan vizsgálnia kell önmagát, hogy egyezik-e gyakorlata az elmélettel, és ha nem, buzgó imádságban kérnie kell Istent, hogy a gyakorlatot emelje fel a bibliai szintre.

2. Számbeli és lelki növekedés

Egy másik nagyon jól hangzó ellenvetés, hogy mi tulajdonképpen lélekben, szentségben akarunk növekedni, és nem pedig taglétszámban. Ezt például megérzik a gyülekezet látogatói: úgy érzik, nem kívánatos elemek az istentiszteleten, zavarják a gyülekezetben élők nyugalmát, pozícióját, tulajdonképpen riválisnak tekintik őket.

Nagyon jól hangzik, hogy mi a belső emberben szeretnénk növekedni. Csak éppen ellene mond a misszióparancsnak. (Mt 28:17-20). Meg kellene gondolnunk, hogy ez Krisztus parancsa, akinek minden hatalom a kezében van. Arra a kérdésre, hogy több vagy jobb hívőket szeretnénk-e, csak egyetlen helyes válasz létezik. Több és jobb hívőket! A kettő nem hogy nem zárja ki, hanem egyenesen feltételezi egymást.

Ehhez az állandóan mozgásban lévő folyamathoz Jézusnak csodálatos ígérete fűződik: Imé tiveletek vagyok minden nap e világ végezetéig. Különben pedig a parancsot vagy teljesítjük, vagy megtagadjuk. Ha nem teljesítjük, akkor ez hivő parancsmegtagadás, aminek legtöbbször az a büntetése már itt és most, hogy a gyülekezet erői, amelyeknek kifelé kellene fordulni, befelé fordulnak, és önemésztőleg hatnak. Bizonyára valamennyi evangéliumi kisegyház sértődötten utasítja el a megbélyegző szekta elnevezést. Komolyan meg kellene vizsgálni, mennyi ebben a jogos önérzetünket bántó külső nagyegyházi gőg, és mennyi az igazság. Mert amikor egy bibliás közösség begombolkozott, akkor befelé szerető és gyűlölködő, befülledt légkört alakított ki magának. Ha emberi ambíciók egymást túlkiabáló verejték-szaga csapja meg a belépő orrát Krisztus jó illata helyett, akkor nincs-e egy csipet igazság ebben a megalázó jelzőben? Nem az lenne-e a megoldás, hogy megalázkodó lélekkel e dolgokat Isten elé hoznánk, bocsánatot kérve és adva, hogy Isten Szentlelkének friss levegője váltsa fel a gyülekezet áporodott levegőjét.

Ne mondjunk rosszat egymásra! Ne haragudjunk egymásra! Ne irigykedjünk egymásra! Fogadjuk el egymást! Egy értelemben legyünk! (2Kor 13:11). Támogassuk és tiszteljük egymást! Beszélgessünk egymással!

Mikor egy kívülvaló bejön a gyülekezeti termünkbe, csalhatatlanul megérzi, hogy az ott élők boldogok-e, értékelik-e a közösséget? Szeretik-e egymást? Élvezik-e azt, hogy ők Krisztus eljövendő királyságához tartoznak? Ez számára igen vonzóvá tud lenni. Míg az ellenkezője nagyon tud taszítani.

Érdekes megfigyelni, hogy amikor a gyülekezet eljut odáig, hogy azokat az erőket, amelyeket Isten mások megnyerésére adott, tényleg erre kezdi felhasználni, egy csapásra megoldódnak a belső bajok.

3. Távlatok, vagy azok hiánya

Túlzottan kicsinyes gondolkodás, távlatok hiánya. Megcsinálják a rutinszerű dolgokat, és ezzel letudják a gyülekezeti életet. Álljon itt néhány életszagú példa az igazság megvilágítására: Egy amerikai gyülekezetben egyszer eljött az ősz, és ki kellett cserélni az imaházon azokat a szines üvegeket, amelyeket a srácok nyáron focizás közben kitördeltek. O.K. a pincében a pótüvegek, az üveges, aki eredetileg is berakta, és eleve megígérte a további szolgáltatását, az imaház utcájában lakik. Tulajdonképpen a gondnoknak fel kell emelnie a telefont, és sinen van az egész kérdés. Ez azonban túlzottan egszerű! Összejön az elöljáróság. Az elnök előterjeszti, a testület tagjai szót kérnek, kifejtik a véleményüket, javaslat és ellenjavaslat hangzik el. Másfél órai tárgyalás után eljutnak arra a közös elhatározásra, hogy fel kell vennie a gondnoknak a telefont, és odaszólni az üvegesnek: cserélje ki a kitört ablakokat. A példa nem egyedülálló!

Egy szintén amerikai, egy alkalmazottat foglalkoztató bankban egyszer úgy délután zárás előtt egy órával odaszól a főnök a beosztottnak. Talán le kellene húznod a rolót, ma nem jött egyetlen ügyfél sem. A beosztott megy, húzná a rolót. Egyszercsak hátraszól: – Főnök! Fel se húztuk reggel!

Gondoljunk csak gyülekezeti tanácskozásainkra, elöljárósági értekezleteinkre. Mennyi azokon a lelki célkijelölés, és mennyi az apró technikai részlet, amelyet akármelyik értelmes emberre rá lehetne bízni, hiszen pusztán lebonyolítást igényel, a szükséglet annyira nyilvánvaló.

A gyülekezet vezetőségének távlatokban kell gondolkodnia. Messzire kell néznie: az örökkévaló Isten által meghatározott célt kell maga előtt látnia, és a részfeladatokat ennek alárendelni. Némelyik gyülekezetben gyakor-

latilag nincs is vezetés. Sodródnak, ők sem tudják milyen irányba. Meg kell kérdezniük önmaguktól: miért vagyunk ebben a világban? Teljesítettük-e azt a feladatot, amiért vagyunk? Ha nem, miért nem? Mit lehetne tenni annak érdekében, hogy eredményesek legyünk?

A gyülekezet vezetésének összetevői:

– lelki cél kijelölése – missziós tervezés – a gyülekezet lelkiségének építése – gyülekezeti csoportok mozgásban tartása	EX-PRESZ-SZÍV
– megfelelő terem biztosítása – eszközök, beruházás – szervezés	INSTRU-MENTÁ-LIS

Az eredményes gyülekezet jellemző vonásai:

1. A gyülekezetet fő célja irányítja.
2. Az apró részleteket ennek rendelik alá.
3. A vezetők világos látást adnak.
4. A tagok egyenként értik feladataikat, és azonosulnak vele.
5. A vezetők = felkészítők.
6. A gyülekezet tagjai nem csupán beszélnek, hanem kreatívak.
7. Imádságukra a konkrétság jellemző. Célokért, emberekért.
8. Stratégiai beállítottságúak.
9. Szembe mernek nézni hibáikkal és mulasztásaikkal anélkül, hogy egymást hibáztatnák. Igyekeznek kijavítani.

Sok gyülekezet nem is tűz maga elé célt. Pedig az ember a kitűzött célt eléri, mégha a semmi is az. Nagyon vigyázz, hogy mire szenteled oda magad, mert rendszerint megkapod.

A távlatos gondolkodás nagyszerűségére álljon itt az 1830-as évektől Amerikában végbement ébredés tanulsága:

Nagyon eredményesen működött

Szervezeti kérdésekbe fulladt

A tan megfogalmazásába, törvényeskedésbe fulladt

Walter Scott fogalmazta meg legszebben a korszak eredményességének titkát. Azt mondta: némelyek az egység munkálásán fáradoznak. Az egység hiánya, a széttördeltség nagy botránya az evangélium hírdetésének. Akkor lehetünk egységben, ha minden előítéletünket félretesszük, és visszamegyünk a Szentíráshoz, azt fogadjuk el. Ezt nevezik Amerikában restaurációs mozgalomnak. Annyi mindent írt a történelem az egyház táblájára, hogy töröljük le, és menjünk vissza az Újszövetségi gyülekezet gyakorlatához. Használjuk a biblikus kifejezéseket. Egy római katolikus gyülekezet abban a pillanatban, amikor ezt teszi, evangéliumi szinezete kezd lenni. De nem várhatunk az egység kialakulásával, hanem míg azt munkáljuk, evangélizálnunk kell!

Mások a tanbeli kérdésekkel foglalkoznak. Helyes és biblikus alapelvekre van szükség, nem mehetünk saját fejünk vagy saját tradíciónk útján, hanem meg kell keresni a lehető legtökéletesebb mértékben a Biblia tanítását. De arra sem várhatunk, hogy míg meg nem egyezünk, minden tanbeli kérdésben, addig nem evangélizálunk. Miközben keressük a tanbeli egységet, azonközben nem kárhozhatnak el a lelkek. Van annyi közös alap a keresztyénségben, hogy ez elegendő arra, hogy a kárhozatból az üdvösségre segítsünk embereket. Ha mindent nem is értünk, de tudunk annyit, hogy az elég az azonnali evangélizációhoz. Addig volt e mozgalom eredményes, míg a távoli cél mozgatta. Igen sok embert Krisztushoz vezettek, és megmentettek a kárhozattól Isten eljövendő országának örömébe. Azután szervezési és tanbeli kérdésekbe fulladt.

4. Passzivitás, rugalmatlanság

Passzivitás, rugalmatlanság, változástól való félelem. Minél jobban tudja egy gyülekezet mozgósítani tagságát, annál eredményesebb. Minél hamarabb bevonja a gyülekezet a friss megtérteket a munkába, annál hatékonyabb lesz a gyülekezet, hiszen neki még olyan kapcsolatai vannak, amelyek a régóta gyülekezetben élőknek sokszor már nincsenek. A gyülekezetben élőnek lehet, hogy minden barátja ugyancsak gyülekezetben él. A friss megtérő képes elérni a tegnapi társait.

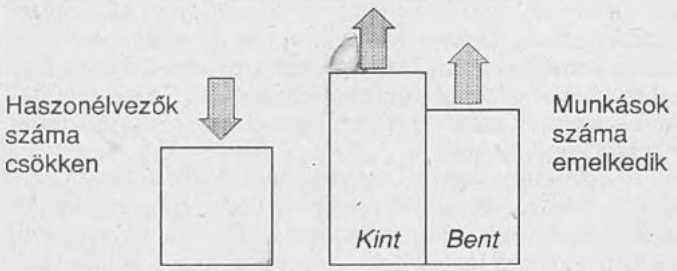
Eredményes a gyülekezet, ha nem fél a változtatásoktól. Természetesen tudatában van, hogy a tradíciók közül mit miért hagy el vagy változtat meg, ezzel újabb tradíciót teremtve. Nem véletlenül eredményesek az új alapítású gyülekezetek, hiszen hihetetlenül rugalmasak. Mindent úgy kell kitalálni, kialakítani, és a benne élők élvezik, hogy kiélhetik alkotókészségüket. A régi gyülekezetek ellenben félnek hozzányúlni olyan dolgokhoz is, amelyek nem bibliaiak, csak megszokta a gyülekezet, hogy úgy van. Senki nem gondolkodik rajta, hogy miért.

Egy eredményes amerikai gyülekezet minden évben megvizsgálta anyagi kiadásait, és azokról a területekről, amelyek nem voltak hatékonyak, átcsoportosították a pénzt oda, ahol sok nyereség került a gyülekezet konyhájára. Eleve megfogalmazták, hogy nem bűn tévedni. Némelyik gyülekezet kétségbeesik, ha valami nem sikerül. Leblokkol. Ők azt mondták, a mozdulatlanság rosszabb. Ha valami nem válik be, elhagyjuk. Aki tévedett, azt nem esszük meg. Csak az nem téved, aki semmit nem csinál. Ez pedig a legrosszabb.

Némelyik gyülekezet olyan, mint a kikötőben veszteglő hajó. Háromszor kicserélték a fedélzetet, négyszer modernizálták a hajtómotort, de sose futott ki a kikötőből. Ne nyúljatok a vitorlákhoz, három nemzedék óta beállított, jól bevált helyzetben vannak. Mindaddig, amíg a hajó áll, ez beválik. Mihelyt azonban elindul, állandóan mozgatni kell a kormánylapáttal együtt, méghozzá nem a

mozgatás kedvéért, hanem hogy a kívánt kikötőbe érkezzünk. Széljárásokat, sodrásokat kivédve (Zsid 3:12).

A Gyülekezetben a változtatás szándéka egészséges esetben leginkább arra irányul, és azt éri el, hogy csökkenjen a gyülekezetben a pusztán fogyasztók száma, és növekedjen a szolgálók száma.

A legtöbb nem növekvő gyülekezetben az istentiszteletre járás vallásos követelményével a keresztyén egyszersmind eleget tett a hit összes követelményének. Maga az istentiszteleten való részvétel vált érdemmé, és majdnem a kötelező misehallgatás szintjén meg is rekedt az Isten szolgálata. A laikusok megtanultak profi módon figyelni, a prédikátorok profi módon prédikálni, de ez az egész nem valóságos. Egyik sem hiszi komolyan, hogy a hírdetésen és a meghallgatáson túl ebből lesz még valami.

Akkor kezd a helyzet változni, ha megkeresik, feltárják ennek az okát, és ha konkrét formát ölt a teendő. Mit kell megváltoztatni, hogy igaz legyen, ami az egyik imaház kifelé menő ajtaja felett olvasható: amikor innen kilépsz, kezdődik az istentisztelet.

A növekvő gyülekezeteket átjárja egyfajta spirituális vitalitás. Az imádságot összekötik az áldozatvállalással, megszentelt erőfeszítéssel és a kockázatvállalással. A gyülekezet pozitív gondolkodást fejleszt ki önmagában. Célokat tűznek ki, és azokat megvalósítják. Egy ideig minden program lehet sikeres, előrevivő. Van elképzelésük arról, hogy mit kell megtenni ahhoz, hogy a gyülekezet betöltse Istentől kapott küldetését. Ennek megadják az árát. Nem azt várják, hogy valaki nekik szolgáljon, hanem elkezdenek szolgálni. Mindig a legkézenfekvőbb módon. Mindig annak, aki éppen kéznél van. Nincsenek illúzióik a szolgálattal, növekedéssel Isten országa építésével kapcsolatban. Nem várják azt a pillanatot, ami igazán alkalmas arra, hogy valamit tegyenek. Nem kívánnak ideális körülményeket. Kihasználják az adott lehetőségeket. Bizonyságot tesznek annak, aki éppen meghallgatja őket. Nem szalasztják el az alkalmakat. Nem élnek álomvilágban. Reálisan, két lábbal a földön élnek. Számolnak a Sátánnal. De számolnak Isten támogató erejével is. Valóságosnak tekintik Istent.

Az a gyülekezet ellenben, amelyik nem szereti a változtatásokat, sokszor fel sem méri, hogy azért nem szereti, mert az pénzbe kerül. Munkát kellene befektetni. Nincs, aki vállalná. Egész biztosan nem is sikerülne. Mielőtt tehát belefogna, megtesz mindent annak az érdekében, hogy ne sikerüljön. Kifogásokat keres. Sokszor a siker és a kudarc között a távolság csak egy lépés. Ezen a lépésen múlik, hogy a hit gyakorlativá válik-e vagy sem.

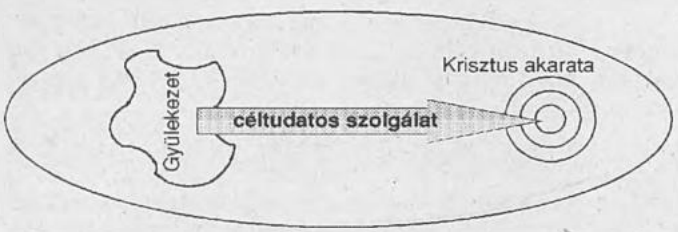
5. Stratégiai beállítottság

A III. fejezetben említettük Michael Green: az első dolgok az utolsó helyen c. könyvét. Van egy szellemes mondása, így hangzik:

A legfontosabb dolog pedig az, hogy a legfontosabb dolog mindig a legfontosabb legyen!

Az Úr Jézus egyfajta okosságról beszél több példázatában. A hű és okos sáfár kiosztja a háznépnek az eledelt alkalmas időben. A halála előtt elmondott Isten országáról szóló példázatok mindegyike tartalmaz valami olyan üzenetet, hogy Isten a tanítványokra bízza azt a munkát, amit addig Jézus személyesen végzett. Nekik mint sáfárnak, oikosznak kell lenni, ami háziszolgát jelent. Azt a háziszolgát, aki irányítva dolgozik. Isten országának világában járatos. Ismeri a gazda eszejárását, azonosul az ő céljaival. Úgy végzi feladatát, mintha maga az Úr lenne jelen. A talentumok példázatában szinte egy amerikai menedzser képe van előttünk. Nyernie kell. Ezt várja tőle az, aki valutát adott a kezébe. Nincs megmagyarázva, hogy hogyan. A gazda számít a szolga alkotó együttműködésére. Jézus beszél a józan eszünkről: Lk 12:54kk. Spurgeon mondása: Isten nagy ajándéka a Jézus vére által megtisztított és a Szentlélek által karbantartott józan ész. Az egyik egyetem aulájában a felirat: Ha sikeres missziómunkás akarsz lenni, akkor ismerned kell a görög nyelvet, a kegyelmet és a józan ész hasznát. Miközben fáradozunk, milyen intelligenseknek kell lennünk, hogy mennyei Atyánk akaratát megtegyük itt e földön.

A gyülekezet célja nem tetszőleges. A gyülekezet FŐCÉLJA az Isten országának terjesztése ebben a világban. Ezt maga Isten határozta meg a gyülekezet számára.

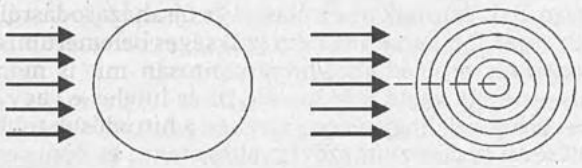

A gyülekezet állandó küzdelemben van azért, hogy ez a fő cél megmaradjon, és mindenki előtt világos legyen. Megvalósuljon. Ha ezt nem teszi, állandóan valami mellékes kis dolog jön, és a főcél elodázódik. Nem szabad engedni, hogy ez megtörténjen. Állandó erőfeszítést kell tennünk, hogy a gyülekezet fő célja, az Isten országának építése valósuljon meg. Sokszor a gyülekezet beleesik abba a hibába, hogy megengedi egyeseknek, hogy egészen mellékes vagy értéktelen dolgok szorítsák félre a fő célt. Két ember összevész egymással, és mindenki hazamegy azzal, hogy elfelejti a prédikációt, és ennek a két embernek a dolgával foglalkozik. Ha ők el akarnak kárhozni, ezt meg kell nekik engedni, de azt nem tehetik meg, hogy miattuk a gyülekezet lemondjon küldetéséről. Bölcs gyülekezet törekszik megoldáshoz segíteni az effajta eseteket: béküljenek meg egymással, ha nem teszik, el kell őket szigetelni.

Máskor ezer tennivaló kínálja magát, s alig lehet eligazodni a ránk váró feladatok rengetegében. Ilyenkor fennáll az a veszély, hogy a gyülekezetben a testvérek közül mindenki csinál mindenből egy kicsit. Jobb, ha a testvérek leülnek, és meghatározzák a dolgok fontossági sorrendjét, melyik áll az első helyen, melyik a második,

stb. És világossá teszik, kitől várják egyik és másik feladat elvégzését. Az eredménytelen gyülekezetekben általánosságokban beszélgetnek, homályosak. Némelyik gyülekezet olyan, mint egy halmaz. A vezetők dolga, hogy kimunkálják a gyülekezetet előrevivő erővonalakat. Ebben ismét hangsúlyoznunk kell, nem valami új és eddig nem létező kitalációkról van szó, hanem az evangélium rendező elvéről. Mit akar Isten általunk elérni ebben a világban? Mi nem a magunkéi vagyunk; mikor hívőkké lettünk, lemondtunk a magunk céljairól, és beálltunk Isten hatalmas, az egész világra kiterjedő nagy munkájába.

A prioritás elve:

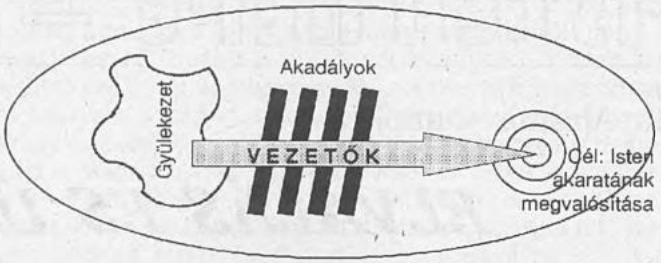
Példával hadd érzékeltessem a céltudatos munkálkodást. Az egyik testvérnőt megkérték, süssön a fiataloknak. Morogva vállalta. Egész héten keményen dolgozom, és még a szombatomat sem hagyják békén. Amikor valaki elmagyarázta, hogy a fiatalok meghívták világi barátaikat, és szeretnének egy estét kellemesen együtt tölteni, hogy őket Krisztusnak megnyerjék – ugyanazt a sütéményt sütötte, de munkáját beleállította a gyülekezet egészének összefüggésébe. Azonnal értelmet nyert.

Mennyi munkát fektetünk bele, hogy a gyülekezet tagjai ismerjék és értsék a gyülekezet célját. Meg merjük-e tőlük kérdezni? Tisztába vannak-e vele, hogy saját gyülekezetük milyen célt tűzött maga elé? Meg kellene kérdezni a lelkipásztort: adj világos látást, miért van X gyülekezet ebben a városban?

Számunkra furcsának tűnhet, hogy egy gyülekezet annyira konkrétan megfogalmazza programját, amint az sok amerikai gyülekezetben szokás. Íme egy gyülekezet neve, szimbóluma és programja. Az élet keresztútján lévő embereket elérni az evangéliummal. Megfigyelték, hogy a változások alkalmával az emberek nyitottabbak az evangéliumra. Haláleset, munkahely-, lakásváltozás, családalapítás, stb. Igyekeznek elsők lenni mindenhol, és nem eredménytelenül.

1. **Az emberek életének útkereszteződésénél ott akarunk lenni;**
2. **El akarjuk érni a lakhelyükön élőket, mielőtt Krisztus visszajön;**
3. **Minden megtértet teljessé akarunk tenni a Krisztusban;**
4. **Gyülekezetünkért dolgozunk, hogy egészséges és dinamikus legyen .**

A gyülekezet egyszerű tagjai sokkal könnyebben azonosulnak a céllal, ha azt eléjük rajzolják. Ez a vezetők feladata. Feltehetjük a kérdést, ki a vezető? Az a vezető:
1. Aki mozgásba hozza és mozgásban tartja az általánosságban ismert célt.
2. Ha a cél akadályba ütközik, képes áttörni az akadályokat.
3. Az akadályok lehetnek: feledékenység, külső és belső körülmények, szervezeti dolgok, bűnös emberi természetünk, stb.

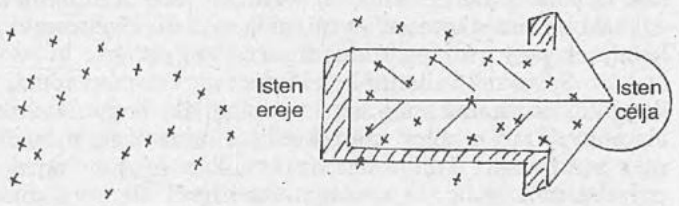
6. A vezetők szerepe

A vezetők szerepe a közösség életében döntő tényező, kulcsfontosságú. Ha a gyülekezetben nem haladnak előre a dolgok, legtöbbször a pásztorokban, a gyülekezet munkásaiban találhatjuk meg az okát. Sajnos igen sok gyülekezetben a vezetőség nem más, mint egyszerűen "vétó testület". Arra van, hogy minden életképes, vagy legalábbis nem tőle származó jó gondolatot elgáncsoljon. Pedig sok nemeslelkű vezető hatalmas munkát végzett, és a történelem tele van olyan emberekkel, akik képesek voltak megvalósítani a maguk elé tűzött célokat.

Jézus úgy látja a vezetők nélküli népet, mint pásztor nélkül való juhokat (Mt 9:36). A vezetőkben kell először meglenni annak a szenvedélynek, odaszenteltségnek, amire szeretnék a gyülekezet minden tagját eljuttatni. A biblikus vezetők nem uralkodhatnak a nyájon (1Pt 5:3), hanem legeltetniük kell, mindenben önmagukat adva példaként.

A fenti ábra világossá teszi azt a feladatot, hogy nem felülről, kioktató modorban, mintegy főnök szerepében gondolta Isten ezt a szolgálatot, hanem mint a tűzre feltett fazék átmelegszik. A vezetők beindítják a folyamatokat. A vezetők állandóan világossá teszik mindenki előtt a célt. Így a gyülekezet nem egy halmaz, hanem egy irányba rendezett közösség. Az irány: Isten akaratának teljesítése ebben a világban.

(Folytatjuk)

ISTEN NÉPE — A CSALÁDBAN

R. Alastair Campbell

ELVÁLÁS ÉS ÚJRAHÁZASODÁS

ORSZÁGUNKBAN (Nagy-Britanniában – A ford.) az elváltak újraházasodása sürgeti az egyházak ezzel kapcsolatos állásfoglalását. Sürgős a kérdés, mert a keresztyének nyilvánvalóan bizonytalanok és megosztottak ennél a pontnál. Azért is sürgető a kérdés, mert a házasság egyike annak a néhány területnek, ahol az egyház és a társadalom még kapcsolatban van egymással, és ahol a társadalom ilyen vagy olyan módon törődik azzal, amit az egyház mond és cselekszik. E kérdéssel kapcsolatosan az egyházak zavarban vannak és gyakran úgy tűnik a világ előtt, mintha ennél a pontnál hiányozna megértésük és jóakaratuk, pedig éppen itt számítanának leginkább az egyházak megbocsátásának szóban és tettben kifejezett valóságára.

I.

MINDEN KERESZTYÉN és a nem keresztyének nagy többsége is helyteleníti az elválást. Egyes keresztyének úgy is hiszik, hogy ez ténylegesen lehetetlen, mert a házasság "felbonthatatlan", de mégis el kell fogadni mint sajnálatos szükségszerűséget ott, ahol a házasság "meghalt". Az igazán nehéz kérdés azonban az újraházasodás kérdése. Egyes keresztyének úgy vélik, hogy ez mindig rossz dolog, és hogy az egyháznak ehhez nem lehet semmi köze. Mások – mint én is – elfogadják, mint tudomásul vehető dolgot és felajánlják az egyház szolgálatát a házasságkötési istentisztelet által is azoknak, akik ezt kérik. Megint más keresztyének – véleményem szerint beleértve egy sor baptista lelkipásztort is – a lehető legkevesebbet törődnek ezzel a problémával, csodavárón azt remélve, hogy majd csak megoldódik valahogy.

Ha egy baptista lelkipásztort megkérdeznének, hogy lehet-e újraházasodni, akkor valószínűleg azt mondaná, hogy "nem szabad, Jézus megtiltotta ezt", vagy pedig a kérdező kezét szorongatva így szólna: "Bizonyos körülmények között lehetséges az újraházasodás, ha ez nem válik általánossá". Mindez azonban inkább kelti az erkölcsi vagy értelmi gyöngeség benyomását, mint a meggyőződését. Pedig csak ez utóbbi volna figyelembe vehető.

A legtöbb lelkipásztor és gyülekezet csak saját tagjai házasságkötésénél működik közre, és ezek között az elválás és újraházasodás szerencsére kevésbé általános. Ezzel együtt is gyülekezeteinket egyre inkább olyan helynek kezdik ismerni, ahol az elváltak is számíthatnak egyházi házasságkötésre, és mi, akik ezt lehetővé tesszük, kötelesek vagyunk megmondani azt is, hogy miért.

Színt kell vallanunk: Először is azért, mert római katolikus barátaink még azt gondolhatják, hogy nekünk alacsonyabb az erkölcsi mértékünk, mint az övék; másodszor azért, mert különösen az anglikán egyház, amely egészen mostanáig az ország házasságról alkotott gondolkozását formálta, teljes zűrzavarban van e kérdéssel kapcsolatban. Úgy hiszem, a szabadegyházak ténylegesen hozzájárulhatnak e kérdés megoldásához és ennek az írásnak épp az a célja, hogy körvonalazza ezt a hozzájárulást.

Aki azt ajánlja az elvált gyülekezeti tagoknak, hogy házasodjanak újból, annak azt is el kell mondania, hogyan érti Jézusnak az elválásról és újraházasodásról szóló tanítását. E pillanatban nem szükséges belemerülni abba a bonyolult problémába, hogy pontosan mit is mondott Jézus, és hogy vajon a Máté-féle tiltás hiteles-e vagy sem. Nem várható el, hogy a keresztyének a hittudósok többségi döntésével kiválasztott szövegváltozatokra és Jézus eredeti szavainak leginkább valószínűsített értelmezésére alapozzák erkölcsi magatartásukat. A rideg valóság az, hogy Jézus az evangéliumokban erőteljesen elítéli az elválást és megbélyegzi a házasságtörést és az újraházasodást. Ám itt nem csupán az a kérdés, hogy Ő mit mondott, hanem az is, hogy nekünk mit kell tennünk. Úgy vélem, ez az igazán fontos kérdés.

NÉHÁNY MEGFONTOLÁS alapján óvatosnak kell lennünk, nehogy Jézusnak az elválás és újraházasodás elleni egykori állásfoglalása alapján zárjuk ki a mai elváltakat az egyházi házasságkötés lehetőségéből.

Először is, nem sok erkölcsi kérdés van, amire nézve az Újszövetség olyan módon ajánlana konkrét eligazítást, hogy azt közvetlenül alkalmazni lehetne a mostani helyzetben. Az elválás is az egyike ezeknek. Már maga az a tény is gyanakvóvá tehet bennünket, hogy Jézus szavai oly sokféle egyéni magyarázatot tesznek lehetővé egészen napjainkig. Vajon Ő tényleg törvényt akart elénk szabni e kérdésben? Vegyünk csak ennek vizsgálatára egy párhuzamos példát! A pacifisták az evangéliumra hivatkozva hirdetik a megtorlásról való teljes lemondást, ám a keresztyének többsége nem ért egyet azzal, hogy ez ilyen egyszerű. Úgy vélem, ez egy helyénvaló párhuzam.

Másodszor, úgy vélem, hogy Jézus szokása szerint az Atya akaratát és az ember kötelességét abszolutizálja, hogy ezáltal megdöbbentse az embereket és megláttassa velük, mennyire fogyatékosak és kiestek Isten dicsőségéből. Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy nem kell komolyan venni Őt, hanem azt, hogy Jézus gyakran a próféták fehér és fekete meghatározásait használta inkább, mintsem az írástudók árnyalt megfogalmazásait. Ha bárki kétli ezt, kérdezze meg önmagától, hogy vajon feladta-é már minden földi értékét azon az alapon, ahogy ezt Jézus szavainak szószerinti magyarázata megkövetelné tőle. Ez megint egy olyan párhuzam, amely azt mutatja, hogy könnyebb – de nagyon veszélyes dolog –, Jézus szavait szószerint alkalmazni másokra, mint saját magunkra.

Harmadszor, Jézus különösen szigorú volt azokkal szemben, akik Isten törvényéből másoknak elhordozhatatlan szabályokat gyártottak, és így a törvényt olyan igává tették, amelybe az embereknek bele kellett rokkanniuk. A megváltozott társadalmi feltételek és mai szokások Jézus szavainak törvényeskedő magyarázatát egyre súlyosabb és elhordozhatatlanabb teherré változtatnák, ennek következtében az emberek ugyanúgy visszautasítanák az

ilyen terheket reájuk rakó egyházat, mint ahogy valamikor visszautasították a farizeusokat

Negyedszer, Jézus szavainak szigorkodó magyarázata őseinket eléggé logikusan odavezette, hogy kizárják az elvált és – még inkább – az újraházasodott személyeket az úrvacsorázásból azon a címen, hogy nyilvános bűnben élnek. Csaknem mindenki – beleértve azokat is, akik még most sem akarják az elváltakat egyházi házasságkötésben részesíteni – úgy vélik, hogy az már helytelen dolog lenne, ha kizárnánk őket az úrvacsorázásból. Vajon ez azért alakult így, mert szerintük helyes dolog "paráznákat" befogadni az úrvacsorai közösségbe, vagy pedig azért, mert valójában nem gondolják azt, hogy az újraházosodottak folyamatos házasságtörést követnek el? Ha ez utóbbi helyzet áll fenn, akkor az újraházasodás elleni nyílt vagy rejtett állásfoglalás összeomlik. (Ezzel kapcsolatban érdemes megemlíteni, hogy az evangéliumok és a levelek egyetlen sora sem szól arról, hogy befogadjuk-e az elvált embereket az úrvacsorai közösségbe, vagy hogy méltók-e a házasságkötési istentiszteletre. Minden ilyen egyházi szabályunk másodlagos, a kánonon kívüli magyarázat és közmegegyezés kérdése.)

Végül, világos dolog, hogy az elválás utáni újraházasodás önmagában véve a legtöbb ember – keresztyének és mások – előtt sem tűnik ugyanolyan erkölcstelen dolognak, mint maga a paráznaság. Ez veszélyes érvelésnek tűnik, de lássuk be, amíg nagyon is általános, hogy a gyülekezeti ténykedések megsértik az emberiség általános lelkiismeretét, addig Jézus tanítása – minden emberi hozzátétel nélkül – nagyon ritkán vált ki ilyen ellenhatást. A gyülekezeten kívüli emberek olykor ösztönösen jobban érzékelik, mint az egyházi "ügyvédek", hogy mi valójában a rossz és a jó.

HOGYAN ÉRTSÜK akkor Jézusnak az elválásról és az újraházadosáról szóló tanítását? Úgy vélem, a következő szempontokat kell figyelembe vennünk.

1. Jézus ismét megerősíti a Teremtő szándékát az emberre nézve. A házasságnak egy életre szóló kapcsolatnak kell lennie. Az emberi boldogságnak és beteljesülésnek az útja ez. Ennek fényében az elválás mindig veszteség, és az a cselekedet, ami az elválást elkerülhetetlené vagy csak valószínűvé teszi, végtelenül rossz. Azonban ez nem azt jelenti, hogy az elválás lehetetlen. Nem lenne értelme Jézus tiltásának, ha az tényleg lehetetlen volna. Nincs alapja lehetetlen dolog ellen a tiltakozásnak. Az nézet, hogy a házasság maga és azon belül annak egyik rész eleme, a szexuális cselekmény (vö. 1Kor 6:16) teremt olyan lényegi közösséget két ember között, amit nem lehet többé szétszakítani, túl sokat akar. (Gondoljunk csak arra az esetre, amikor egy hajadont megerőszakolnak. Ő már nem mehetne férjhez, mert életreszólóan megerőszakolójához kötné a rajta elkövetett szexuális cselekmény?)

2. Jézus elismeri, hogy egy bűnös világban a törvények szükségesek a gonosz fékezésére. Mózes megengedi az elválást, mert az emberek szíve kemény. Jézus nem mond ellent Mózesnek ennél a pontnál, hanem kimutatja mögötte – sőt felette – Isten helyes és legmagasztosabb célját.

3. Egy olyan körülményben, ahol az elválást könnyen megadják a férj kérelmére, Jézus elítéli a törvényesített feleségcserét a paráznasággal azonos értéke miatt. Azt tanítja, hogy így cselekedve a férj paráznaság bűnében válik vétkessé feleségével szemben, sőt még – minden támasz nélkül maradt – feleségét is egy másik férfihoz kényszeríti. A válólevél, egy papírszelvény legalizálhat egy helyzetet, de nem teheti azt helyessé.

Jézus nem alkot törvényt (tehát nem szolgáltat részletes iránymutatást az egyházi ügyintézőknek vagy polgári adminisztrátoroknak). Amit az elválásról mond a Hegyi Beszédben (Mt 5:31-32, vö: Mk 10:2-12), nem kezelhető közvetlenül alkalmazható törvénynek, mint ahogy ez azokra a paragrafusokra is vonatkozik, amelyek megelőzik és követik azt. Máté ötödik fejezetében Jézus bemutatja a parancsolatok igazi jelentését és célját. A gyűlölet lehet éppen olyan rossz, mint a gyilkosság; a kéjvágyó tekintetek épp oly bűnösek, mint a házasságtörés; a megszegett ígéretek büntetést érdemelnek, akármilyen volt is a szavak formája; Isten törvényét nem lehet betölteni a megtorlás által, hanem a megtorlás visszatartásával és a gonosznak jóval való viszonzásával. Ezt jelenti az a követelmény, hogy legyünk tökéletesek, mint mennyei Atyánk tökéletes. Visszatérve témánkhoz, a Hegyi Beszédet betű szerint értve, vissza kellene utasítani házasságkötést minden olyan személy esetében, aki kívánsággal tekintett valaha is más asszonyára, éppen úgy, mint ahogy lehetetlennek véljük a házasságot olyan személy esetében, akinek előző házassága elválással végződött.

A jelen tanításnak nem a gúnyolódás a célja, hanem egyedül az, hogy megfosszon minket az önhitt dicsekvés minden alapjától, és szemtől szembe állítson bennünket Isten tökéletes akaratával, hogy éhezzük és szomjazzuk az Ő irgalommal teljes igazságát és ne elégedjünk meg pusztán a törvény betű szerinti igazságával.

Ebből következik, hogy Jézus azt az embert ítéli el a legélesebben, aki a házasságot azért bontja fel, mert meg akarja változtatni partnerét. A válólevél szabályszerű kiadása nem változtatja meg az ilyen cselekedet erkölcstelen voltát, jóllehet törvényesíti azt. Ebből egyáltalán nem az következik, hogy mindkét partner egyformán bűnös, márpedig ezt sugallja, ha az egyház egyenlőképpen visszautasítja minden esetben az újraházasodást. Egyedül Istenre tartozik, hogy eldöntse a bűnösség tényét, és az egyén lelkiismeretére, hogy azt elismerje. Jézus sehol nem hatalmazza fel egyházát, hogy az egyén fölött visszavonhatatlan jelleggel ítélkezzék. Egyszerűen azért, mert ha Jézus tanításának fényében egy személy magaviseletéről ki lehet mutatni, hogy rossz, ebből egyáltalán nem következik az, hogy az egyháznak meg kellene vonnia tőle a jövőben neki nyújtandó segítséget.

4. Szükséges, hogy alaposan tanulmányozzuk Jézus cselekedeteit, mint amelyekkel tanításainak jelentéséhez kulcsot ad. Nem kétséges, hogy a bűnösökkel való asztalközössége ugyancsak hatalmas prédikáció volt, amit barátai és ellenségei egyaránt megérthettek. Nem szabad elválasztanunk Jézus szavait attól az életkerettől, amely megmagyarázza azokat. Így meg kell vizsgálnunk, hogyan kezelte a töredelmes bűnöst, szemben azzal, ahogyan a beképzelt önigazakkal bánt. Nincs kétségem aziránt, hogy a házasságtörés közben tettenért asszony története megfelelő kulcsot ad kezünkbe. Az asszony bűnössége felől nem lehet semmi kétség: házasságtörésen érték. Mégis Jézus azt mondja neki: "Én sem ítéllek el téged, menj el, és mostantól fogva többé ne vétkezz!" (Jn 8:11). A bíró és törvényhozó számára ezek a szavak botrányosak. (Vajon Jézus megfeledkezett arról, hogy mit tanított máskor a házasság szentségének megőrzéséről?) Úgy vélem, a lelkipásztornak viszont ezek az esélyt adó szavak bátorításul szolgálnak. Elvált személyek újraházasodásának a lehetőségét vizsgálva azt ajánlom, hogy ezek a szavak oldozzanak fel minket azon kényszer alól, hogy bűnösséget vagy ártatlanságot nyilatkoztassunk ki, és bátorítsanak arra, hogy minden tőlünk telhető segítséget – esélyt – megadjunk az új útra készülő hajótörötteknek, hogy a jövő jobb legyen, mint a múlt.

II.

ITT AZ IDEJE, hogy szemügyre vegyük a házasságkötési istentiszteletet is!

Az ember arra gyanakszik, hogy sokak elméjében még mindig az a feltételezés él, hogy az imaházban, a templomban kimondott áldás hozza létre a házasságot, s az ott kimondott "igen" valamiképpen kötelezőbb erejű. Egy pillanat alatt beláthatjuk, hogy ez értelmetlen álláspont. A házasság házasság, bárhogyan is kezdték el. Ez a teremtés alapján, teremtésbeli rendként az emberi nemhez tartozik elsődlegesen és nem az üdvrendbe tartozó egyházhoz. Isten szemében a a polgári házasságok nem kevésbé igazi házasságok, mint az egyháziak. Bármennyire is távol esnek emberi intézményeink (pl. az anyakönyvi hivatal) Isten elgondolásától, ez a tény nem oldoz fel senkit sem az alól, hogy amennyire csak tőlünk telik, meg kell tartanunk ígéreteinket. Isten nevének említése nem feltétele annak, hogy egy ígéret kötelező erejű legyen (Mt 5:33 kk). Mindebből az következik, hogy az egyház a házasságkötési istentisztelet megtartása által nem hozza létre a házasságot, és nem nyer tőle a házasság olyan státust, amilyent a polgári hatóság sem képes neki megadni.

Ha nem az egyház hozza létre a házasságot, vajon a jóváhagyás pecsétjét ráteheti-e? Erre igennel válaszolnak az anglikán egyházban azok, akik vissza akarják utasítani az újraházasodást. Hadd idézzünk az anglikán egyháznak "A házasság és az egyház feladata" című jelentéséből (1978): "Ha az egyház visszautasítja, hogy elválás után a nyilvános jóváhagyás pecsétjét adja az újraházasodásra, akkor ezzel a házasságról való ama meggyőződését nyilvánítja ki, hogy az egy feltétlen és egyszeri elkötelezés". Úgy vélem, ezt azonnal szemtől szembe meg kell cáfolni.

Az Írásban nincs bizonyíték arra, hogy az egyháznak a jóváhagyás pecsétjével kellene ellátnia az egyes házasságokat. Az egyház hozzászokott, hogy jogot formáljon olyan hatalomhoz is, amivel nem rendelkezik, és olyan feladatot tulajdonítson magának, amilyent nem kapott (vagyis normákat állapít meg vagy igazságokat hirdet a hívek kontójára). Semmi sem támogatja azt a nézetet, hogy Isten a jóváhagyás pecsétjét a házasságkötési istentiszteleten adná a házasságra. A lelkipásztornak nem arról kell ítéletet nyilvánítania, hogy az adott házasság tanácsos vagy erkölcsileg helyes, hanem arról, hogy a házasulandó felek eleget tettek a törvényes feltételeknek, házasságuk érvényes az állam törvényei szerint és Isten áldását kérik házasságukra. Sok oka lehetne, annak, amiért nem tekinthetnénk egy bizonyos házasságot az Isten akaratának, de a házasságkötési istentisztelet nem erről szól. Mi nem tehetjük a jóváhagyás pecsétjét a házasságra. Ha nem felelhetünk a jövőért, az sem lehet célunk, hogy elítéljük a múltat. A lelkipásztor a házasulandókkal folytatott előkészületi megbeszéléseken ugyan – éppen az ő érdekükben – megpróbálja föltárni mindazt, ami által a házasságnak esélye van a sikerre, de nem hivatott arra, hogy azt jóváhagyja vagy tanácsosnak ítélje. Arra sincs joga, hogy a múltban turkáljon és a bíró szerepét játssza, a házasodni akaró felek vétkességének vagy ártatlanságának megállapításával. Egyes lelkipásztorok túl sokat tulajdonítanak maguknak.

Mi tehát a feladatunk és mi a házasságkötési istentisztelet szerepe?

Először is: ünnepélyes ígéret, amely a házastársakat elkötelezi egymás iránt, amellyel az emberi elkötelezéshez Istent is meghívják mint az ígéretek tanúját.

Másodszor, a házasságkötési istentisztelet értékes pásztori eszköz. Ezáltal a házaspárt és barátaikat emlékeztetik Istennek a házassággal kapcsolatos akaratára. Ez az istentiszteletet bevezető szavak és azon kifejezések által megy végbe, amelyekben a fogadalomtétel történik. Ugyanezt szolgálják az imádságok és a prédikáció. Az énekek, az imák és a házaspárnak az Úr házában való jelenléte egyaránt kifejezi, hogy a Mindenható Isten segítségére van szükségünk ahhoz, hogy szeretetben élhessünk együtt. A lelkipásztor föltárja a házaspárnak Isten áldásának lehetőségét, feltételeit; velük együtt Isten segítségét kéri arra az útra, amelyre egy akarattal vállalkoztak. A lelkipásztor ugyanakkor biztosítja őket, hogy Isten komolyan veszi és számon tartja elhatározásukat. Ha így értelmezzük a házasságkötési istentiszteletet, akkor az azt vezető lelkipásztor alázatosabb és ugyanakkor sokkal hasznosabb szerepet tölt be. Nem a jóváhagyás pecsétjét teszi a házasságra, hanem a házaspárnak minden segítséget felajánl, amit csak készek elfogadni a maguk választotta ösvényen.

VÉGÜL HADD MONDJAM EL, hogyan valósulhat ez meg a gyakorlatban!

Egy férfi és egy nő jön hozzám beszélgetésre. Hamarosan kiderül, hogy nem elkötelezett keresztyének, de az imaházban akarnak házasságot kötni, mert úgy érzik, hogy az életnek van egy olyan dimenziója is, amit az anyakönyvvezető hivatalban nem érzékelnek. Nagyon bizonytalanok afelől, hogy ez mit jelent, de mint keresztyén, nem vagyok meglepődve, hiszen mint teremtmények, természetes, hogy vágyakoznak a Teremtő után. Örömmel elfogadom a lehetőséget, hogy kijelentsem nekik Istent, akit ismeretlenül is tisztelnek. Az is gyakran kitűnik, hogy az egyik fél vagy esetleg mindkettő már korábban is házas volt. Megkérem őket, mondjanak valamit az előző házasságukról. Itt aztán nekiütközünk az első problémának. Talán úgy gondolják, hogy én csak bizonyos körülmények között vagy olyan személyeket adok össze, akik bizonyítani tudják, hogy ők voltak az a bizonyos "ártatlan" fél. Nyilvánvaló, hogy készek lennének ezt kinyilvánítani, de én nem vagyok abban a helyzetben, hogy egyetlen nyilatkozatukat is ellenőrizhessem – igazoljam vagy cáfoljam – ezért bele sem fogok.

Egy nem régi anglikán jelentés azt ajánlotta, hogy az újraházasodást csak a püspök engedhesse meg, miután gondos vizsgálatot tartott. Az ezzel szembenálló kisebbség cáfolhatatlanul kimutatta, hogy egyetlen püspök sincs abban a helyzetben, hogy felfedje a tényeket és megfelelően egyesítse a lelkipásztor és bíró szerepét. Nem is beszélve arról, hogy nagyon kevés házaspár ismerné el egy püspök tekintélyét arra, hogy bármilyen ilyen jellegű vizsgálatot lefolytasson. Az efféle szelektálás alapján történő újraházasodás megoldhatatlan feladat egy püspöknek és az ugyanígy igaz a szabadegyházak lelkipásztoraira is, akik egyébként is úgy gondolják, hogy a náluk házasságkötésre jelentkező személyek "tiszták". Ez egy balga hiedelem, mivel ezt lehetetlen meghatározni. A szétesett házasságokról szóló dossziék is ezt bizonyítják. Nagyon egyszerűen: nincs ártatlan fél, és sok szívfájdalomtól megmenekülnénk, ha eléggé világosan megmondanánk, hogy házasságkötésre is: "Csak bűnös feleket fogadunk!"

Ahelyett, hogy a hibás felet keresném, megkérem az érdekelt személyt, mondja el tapasztalatát és azt hogy mit tanult a jövőre nézve. Ez összhangban lesz majd azzal a tanáccsal és tanítással, amit nekik házasság természetéről és a siker feltételeiről mondok. Normálisan, háromszor találkozom a házasulandó felekkel: a bevezető beszélgetés alkalmával és még ezután kétszer. A házasságkötési istentiszteleten természetesen az evangéliumot hirdetem arról, hogy mit jelent Isten áldása a házasságban.

Még mindig gondban vagyok, hogy a bűnbánatot

ÉNEK-ZENE A GYÜLEKEZETBEN

Az Istentiszteleti Kongregáció levele a templomban tartott koncertekről

Mindaz, amely az alábbi felhívásszerű írásban megfogalmazásra került, nem csupán a katolikus templomokat érinti. Kívánatos volna mindezeket megszívlelni és *mutatis mutandis* alkalmazni a baptista imaházakban és templomokban is.

1. A liturgián kívüli zene a templomokban

1. A mai műveltség egyik megnyilvánulási formája a zene iránti érdeklődés. Az, hogy a rádió, a televízió, kazetták és lemezek segítségével otthon is könnyen lehet hozzájutni klasszikus zene hallgatásához, nem csökkentette, hanem növelte a kedvet az eleven koncertek iránt. Ez pozitív jelenség, mert a zene és az ének felemeli a lelket.

A koncertek számának növekedése több országban is azzal jár, hogy igénybe veszik a templomokat hangversenyterem céljára. A felhozott indokok sokfélék: másutt nincs megfelelően nagy hely; nincs olyan jó akusztikájú hely, mint a templom; a koncertet megfelelően szép környezetben akarják tartani; a zeneművet születési környezetének megfelelően szakrális térben kell megszólaltatni; s leggyakrabban az az egyszerű ok, hogy orgonahangversenyt akarnak rendezni és az orgona természetszerűen a templomban van.

2. Ezzel a műveltségi tényezővel egy időben az egyházon belül is változott a helyzet. A "scholae cantorum", a kórusok nem sok lehetőséget kapnak a liturgia keretén belül olyan polifón művek előadására, amelyek repertoárjukban vannak. Ebből következik az igény, hogy a liturgiában meg nem szólaltatható szent zenét azon kívül, koncertszerűen, de a templomban adják elő. Ugyanez előfordul gregorián énekkel is, amely újabban része lett a koncertek műsorának templomi és profán hangversenyeken egyaránt.

Egy másik jelentős tényező a "vallásos koncertek" nevű kezdeményezés. Vallásosnak mondhatók ezek a hangversenyek, azért, mert a zenének, ami elhangzik, vallásos a témája, és a megzenésített szöveg, környezet miatt is, amelyben elhangzik. Ilyen koncerteken a zenével együtt olvasmányok, imádságok is elhangzanak és elmélkedésre szánt csend is helyet kap. Valójában tehát "ájtatosságról" van szó. (Egyházzenei áhítat – Szerk.)

3. A templomokban tartott koncertek számának növekedése a plébánosokban és templomigazgatókban olyan kérdéseket vetnek fel, amelyekre választ kell adnunk.

Ha ugyanis a templomok megnyitása mindenfajta zenei esemény előtt botránkozást vált ki sok hívőben, ugyanígy a teljes elzárkózás méltatlankodást és rosszallást vált ki a koncertek szervezőiben és muzsikusokban egyaránt.

Folytatás az előző oldalról
R. A. Campbell: ELVÁLÁS ÉS ÚJRAHÁZASODÁS

és a megbocsátást hogyan lehetne megfelelően kifejezésre juttatni. Nem hiszem, hogy a házasságkötési istentisztelet erre alkalmas lenne. A különféle eszmék társítása csak rossz hatást keltene. Azonban elismerjük – a házasulandókkal együtt –, hogy ez egy második házasság. Ezt a következő módon fejezem ki: Az istentisztelet bevezető részében elmondandó szöveghez hozzáadom a következő kiegészítést: "A keresztyén eszmény mindig az egész életre szóló házasság volt. Ezt mindnyájan megerősítjük e napon is. Ezzel együtt azonban ezen az istentiszteleten nem ítéljük el a múltat, de attól is tartózkodunk, hogy csökkentsük Isten tökéletes mintájának értékét. Jézus Krisztus Isten akarataként az egész életre szóló házasságról beszélt, amikor kijelentette: «Amit az Isten egybekötött, ember el ne válassza!» (Mk 10:9). De ugyancsak Ő mondta annak, aki nem volt képes a mintát követni: «Én sem ítéllek el téged, menj el, és mostantól fogva többé ne vétkezz» (Jn 8:11)."

Az áldó imádságot is úgy formálom, hogy a körülményeket is számításba veszem. "Urunk, most azért imádkozunk, hogy bocsásd meg gyermekeidnek, hogy a múltban nem tettek meg minden tőlük telhetőt, és segítsd őket abban is, hogy meg tudják bocsátani mindazt, amivel talán őket bántották meg." A házaspárok hálásak az ilyen pásztori szeretettel áthatott őszinte házasságkötési istentiszteletért, amely azt is sejteti, hogy amit teszek, nem valami elvetemült dolog.

(Az angliai baptista lelkipásztorok folyóiratának **a Journal of the Fraternal**-nak az 1979. októberi számából fordította: dr. Gerzsenyi László)

Mindenekelőtt hivatkoznunk kell a templom rendeltetésére és természetére. Az Istentiszteleti Kongregáció alkalmasnak és jónak látja, hogy a püspöki karok és illetékességi körüknek megfelelően a liturgikus és zenei bizottságok számára közzéteszi a kánonjog szabályainak értelmezését és megfontolását olyan esetekre, amikor zene szólal meg a templomokban: a liturgia részét képező zene, hangszeres és vokális szent zene, vagy profán zene.

4. A jelen helyzetben újra el kell olvasnunk a már korábbi rendelkezéseket, pontosabban a II. Vatikáni Zsinat liturgikus konstitúcióját, az 1967. IX. 5-i Musica Sacra instrukciót, az 1970. IX. 5-i Liturgicae instaurationest, valamint a Kódex 1210., 1213. és 1222. kánonját.

Jelen levelünkben főleg a liturgián kívüli zenei előadásokra irányul figyelmünk. Az Istentiszteleti Kongregáció ily módon akar segítségére sietni az egyes püspököknek, hogy helyes lelkipásztori döntést tudjanak hozni a jelen körülmények között.

2. Meggondolandó mozzanatok

A templom természete és rendeltetése

5. A templom- és az úrvacsora rituáléja tanúsága szerint a templom az a hely, ahol egybegyűlik Isten népe. Ez a nép, "mely az Atya és a Fiú és a Szentlélek közösségében gyűlik össze, az Egyház, Isten eleven kövekből épült temploma, melyben lélekben és igazságban imádják az Atyát. Méltó volt tehát kezdettől fogva, hogy az egyház nevét átvitték arra az épületre is, melyben a keresztyén közösség összegyűlt, hogy hallgassa Isten igéjét, közösen imádkozzék, fogadja a szentségeket és ünnepeljen, és imádja a közöttünk jelenlévő Krisztust.

Ezért nem tekinthetők a templomok egyszerűen "nyilvános helynek", amely helyet adhat bármiféle összejövetelnek. A templom inkább elkülönített, szent hely; mégpedig állandó jelleggel elkülönített hely, amely istentiszteleti célokra van fenntartva attól a perctől kezdve, hogy felszentelték vagy megáldották.

A templom mint látható építmény a földön zarándokló Egyház képe; jelkép, mely a mennyei Jeruzsálemre emlékeztet; olyan hely, ahol megvalósul az Isten és az ember közötti találkozás titka. A városokban és falvakban a templom Isten háza, jele annak, hogy Isten közöttünk lakik. Szent hely akkor is, amikor éppen nem folyik benne liturgikus cselekmény.

A mai zaklatott, nyüzsgő és zajongó társadalomban, főleg a nagyvárosokban, a templomok a csendes összeszedettségnek is helyei, ahová félre lehet húzódni, ahol meg lehet találni a lélek békéjét vagy a hit világosságát.

Ez azonban csak akkor igaz, ha a templomok megőrizhetik sajátos természetüket. Ha eredeti rendeltetésüktől eltérően használják, kiteszik annak a veszélynek, hogy megszűnjenek a keresztyénség misztériuma jelenének lenni. Kisebb-nagyobb kárt szenved az a hatás, amit a hitre és Isten népe belső életére tud egyébként gyakorolni, miként az Úr emlékeztet rá: *"Az én házam az imádság háza."* (Lk 19:46)

A szent zene jelentősége

6. A szent zene – akár vokális, akár instrumentális – megbecsülést érdemel. Olyan zenére gondolunk, "amelyet istentiszteleti céllal komponáltak, szent és szép (MS 4. p.). Az ilyen zenét az Egyház "drágalátos örökségnek tekinti, mely felülmúlja a művészet többi ágait", és ajánlja, hogy "ápolják és nagy gonddal gyarapítsák ezt az örökséget" (V9,. SC 112, 114 p.).

Amikor a szent zenét liturgikus cselekmény közben adják elő, igazodnia kell annak menetéhez, ritmusához, jellegéhez. Ez azonban nem ritkán korlátozza az olyan művek előadását, amelyek korábbi időkben készültek, amikor a hívek aktív részvétele még nem kapott ekkora hangsúlyt.

A szent zene alkotásai körül a szentélyben megfigyelhető változáshoz hasonló ment végbe: a szentélyeket is újra rendezték az ambóval, sedesszel, szembeoltárral. Ez nem a múlt megvetése, hanem egy fontosabb cél szolgálata, nevezetesen a jelenlévő közösség részvételének elősegítése. Az így feledésbe merülő alkotások ébrentartásának megfelelő eszköz a teljes művek koncertszerű előadása liturgián kívül.

Az orgona

7. A mai liturgiában az orgonának meglehetősen kevés lehetősége van önálló megszólalásra. Régebben az orgona helyettesítette a hívek részvételét és pótolta "a néma és mozdulatlan" nép cselekményét a liturgiában. Ma az orgona a közösség vagy a kórus énekét kísérheti, de nem kísérheti a pap könyörgéseit vagy énekét, sem az olvasmányokat. Az orgonának a hagyomány szerint hallgatnia kell a bűnbánati időben (nagyböjt, nagyhét), adventban és halotti liturgiában. Ezekben az esetekben az orgonának az ének kíséretére kell korlátozódnia. Helyes viszont, ha hosszabb orgonajáték előzi meg és követi a liturgiákat. Nagyon fontos, hogy minden templomban, de főleg a nagyobb templomokban megfelelő minőségű hangszer és képzett orgonista legyen. Különös gondot fordítsanak a régi orgonák gondozására.

3. Gyakorlati szabályok

8. Az Egyházi Törvénykönyv 1210. kánonja a templomok használatáról ezt mondja: "Szent helyen csak az van megengedve, ami az istentisztelet, a jámborság és a vallás gyakorlását és előmozdítását szolgálja, és tilos mindaz, ami nem fér össze a hely szentségével. Az ordinárius azonban esetenként megengedheti a hely más jellegű használatát is, ha az nem ellenkezik a hely szentségével." Az az elv, hogy a templom használata nem ellenkezhet a hely szentségével, megszabja a kritériumot, mely szerint a templomot ki kell nyitni egy vallásos illetve szent zenét megszólaltató koncert előtt, de el kell zárni minden egyéb zene elől. Így pl. a legszebb szimfonikus zene sem vallásos

önmagában. A zene vallásos jellegének eredeti rendeltetéséből és tartalmából kell kiviláglania. Nem szabályos tehát műsorra tűzni a templomban olyan zenét, amely nem vallásos ihletésű, s amelyet határozott profán céllal komponáltak, legyen szó akár klasszikus, akár kortársi, akár színvonalas népi darabokról: ezek ugyanis nem felelnek meg a hely szent jellegének, és ennek a zenének sem megfelelő környezet a templom. Az egyházi hatóság dolga, hogy "hatalmát és feladatait a szent helyeken szabadon gyakorolja" (V9. 1213. kánon), tehát az egyházi hatóságra tartozik az is, hogy szabályozza a templomok használatát és őrizze azok szent jellegét.

9. A szent zene tehát az a zene, amelyet a liturgia számára komponáltak, de a megváltozott körülmények miatt eredeti formájában nem adható elő liturgia közben –, és a vallásos zene – melyet szentírási vagy liturgikus szöveg ihletett, vagy imádságos formában szól Istenhez, Krisztushoz vagy az Egyházhoz – helyet kaphat a templomokban, de a liturgikus cselekményeken kívül. Az orgonaszó és más zenedarabok, akár vokális, akár insturmentális darabok "szolgálhatják és ébreszthetik az áhítatot és a vallásos jámborságot". Ezeknek különlegesen jó hatásuk lehet a következő esetekben:

a) A liturgikus cselekményen kívül fényt adhatnak az ünnepnek, előkészíthetnek rá;

b) kiemelhetik az egyes liturgikus időszakok sajátosságait;

c) a hiteles zenei élmény alkalmat kínál az elmélkedésre, mert a zene szépsége még azokban is felkelti a lelki értékek iránti fogékonyságot, akik talán egyébként távol állnak az Egyháztól;

d) olyan atmoszférát teremthetnek, amelyekben könnyebben felfogható Isten szavakba öltöztetett üzenete, pl. folyamatos szentírásolvasás révén;

e) ébren tarthatja az egyházi zenének azokat a kincseit, amelyeknek nem szabad feledésbe merülniük: azokat a vokális és instrumentális alkotásokat, amelyek egyáltalán nem, vagy csak nagy nehézség árán illeszthetők be a mai liturgia keretei közé; olyan vallásos műveket, mint az oratóriumok, vagy vallásos kantáták, melyek eszközök lehetnek a lelki értékek közvetítéséhez;

f) segítheti a templom látogatóit és a turistákat, hogy jobban megértsék a templom szent természetét pl. egy orgonakoncert révén.

10. Ha egy koncert szervezői templomban akarják megtartani a koncertet, a helyi ordináriusra tartozik, hogy "előadás" formájában engedélyezze. Az engedélynek konkrét esetre kell vonatkoznia, azaz ki kell zárnia az általános engedélyt, pl. egy fesztivál vagy egy évad összes koncertjére.

Amennyiben az ordinárius ezt szükségesnek tartja, a Törvénykönyv 1222. kánonjának 2. pontja értelmében egy olyan templomot, amelyet már nem használnak liturgikus célokra, kijelölhet "hangversenyteremnek" szent, vagy vallásos, sőt profán zene előadására is, csak ami elhangzik, ne legyen szöges ellentétben a hely szent jellegével. E lelkipásztori feladat megoldásánál az ordináriusnak segítségére lehet az egyházmegyei liturgikus vagy zenei tanács is. A hely szentségének védelmére felsoroljuk a következőket, melyekre az ordinárius legyen figyelemmel koncertek engedélyezésekor:

a) Megfelelő időben írásban kell kérni az engedélyt a helyi ordináriustól. A kérvényben szerepelnie kell a koncert napjának, órájának, a programba vett művek címének és szerzőjének.

b) Az engedély elnyerése után a plébánosoknak vagy a templomigazgatóknak kell megegyezniük a koncert szereplőivel a fenti feltételek megtartásáról.

c) A belépésnek díjtalannak kell lennie.

d) Mind a szereplők, mind a hallgatóság a helyhez illően öltözködjék és viselkedjék.

e) A zenészek és énekesek lehetőleg ne a szentélyt foglalják el. Nagyon tartsák tiszteletben az oltárt, a pap székét és az ambót.

f) Amennyiben lehetséges, a szent jegyeket a mellékkápolnában vagy más, megfelelő helyen őrizzék.

g) Külön figyelni kell akkor, ha az előadást olyan kommentár kíséri, amely nem tartozik az előadott darabok szövegéhez, hanem segít a jobb megértéshez és átéléshez.

h) A rendezőség írásban biztosítsa civil hatóságot arról, hogy az épület használatának költségeit, be- és visszarendezését és az esetleg felmerülő károkat fedezi.

11. Ezek a gyakorlati tanácsok segíteni akarják az ordináriusokat és a templomok vezetőit azokban a lelkipásztori teendőkben, melyekkel minden körülmény között és mindig biztosítaniuk kell az istentiszteletre és imádságra szentelt hely eredeti rendeltetését és természetét.

Ezeket a szabályokat nem szabad úgy értelmezni, hogy a zene iránti érzéketlenségből és értetlenségből születtek.

A szent zene kincsesháza a tanúságtételnek olyan formája, amellyel a keresztény vallás gazdagítani tudja az általános emberi műveltséget. A szent és vallásos zene értékeléséből a zenészeknek és kórustagoknak meg kell érezniük a bátorítást, hogy folytassák a hagyományokat és tartsák azt elevenen a hit szolgálatában annak a felhívásnak megfelelően, amelyet már a II. Vatikáni Zsinat a művészekhez intézett üzenetében mondott: "Ne ássátok el tehetségetek talentumait, hanem kamatoztassátok az isteni igazság szolgálatában. A világnak, amelyben élünk, szüksége van a szépségre, hogy kétségbeesésbe ne süllyedjünk. A szépség ugyanis éppúgy, mint az igazság, örömet ad az emberi szívnek. És ezt a ti kezeteknek köszönhetjük."

Róma, 1987. november 5.

Fordította: Diós István

Megjelent: Musica Sacra (a "Teológia" folyóirat egyházzenei melléklete) III . (1989) 1. sz. 3-6.

Lassan kilenc év telik már el e fontos dokumentum megjelenése óta, mely úgy tűnik, hazánkban is pusztába kiáltott szó maradt, ez indokolja újraközlését. Szinte minden pontját hétről hétre megszegik: nemhogy eltűntek volna, sőt szaporodtak a belépőjegyes koncertek, a szervezők a templomot csupán egy jó akusztikájú és olcsón kibérelhető helynek tekintik, szent helyre nem illő darabokat szólaltatnak meg műkedvelő együttesek éppúgy, mint világjáró művészek, az előadók és a hallgatók magatartásukkal számos esetben semmibe veszik a hely szakrális jellegét, botrányhősök kapnak rendszeresen szabad teret magamutogatásukhoz és a templomi kórusok, orgonisták maguk is sokszor többre tartják az istentiszteleti szolgálatnál az – egyébként a maguk helyén elfogadható – vallásos koncerteket. Jó lenne, ha nem jogi eszközökkel kellene érvényt szerezni e dokumentum szavainak.

"...SOKAN ÉLNEK MÁSKÉPPEN..."

A VALLÁSI SZÍNTÉR ÜGYELETES SZTÁRJA

(Egy tévé-istentisztelet margójára)

Egyre vastagodó testét világos színű, modernül lezser öltöny fedi, széles cifra-mintás nyakkendő a mellén, arcán az újgazdag divatfik körében mostanában menő művi borosta. Ettől még jó prédikátor lehetne. De a szeme! A szeme ravaszdiul tekint a világba s a kritikusan (1Kor 14:29) figyelő előtt minduntalan megkérdőjelezi kegyeskedő szavait.

E szavak egyébként már messze járnak mindattól, amit valaha is tanulhatott a félidőtájt otthagyott teológián. Valószínű, hogy ezzel ő is tisztában van, s tudatosan beszél egyre pongyolábban és logikai halálugrásokkal, erőltetett szójátékokkal és olcsó poénkodással. Szuggesztív gátlástalanságával sokszor még a nagyon tanult és jól nevelt emberek gátlásait is föllazítja.

Eddig sokan azt hitték, hogy ez a stílus csak a politika színterén talál vevőkre, ma már láthatjuk, hogy ez a módi vallási téren is eladható. Az, amiről az általa ravaszul "hagyományosnak" bélyegzett bizonyságtevők Isten Igéje alapján beszélnek, nos az nála szóba sem jön. Ilyesmi, hogy "Bűneid, ha bántnak téged, Ördög, világ küzd veled" (EKE 48), vagy: "A mélységből kiáltok hozzád" (Zsolt 130:1), "Ha valaki én utánam akar jönni, tagadja meg magát" (Mt 16:24) véletlenül sem említtetik. Ez túl nehéz (heavy) lenne, ez megfeküdné az emberek amúgy is megterhelt lelkiismeretét. Ki lenne vevő erre világunkban, amelyben a reklámoktól hipnotizált emberek amúgy is mindenben a "light"-ot keresik? (A Light Cola, a Light margarin mellé miért ne kaphassanak Light Christianity-t?)

Kevéske tartalmat kapóssá tenni és drágán eladni, ezt fedezte fel emberünk, s amerikai lelki licencek alapján most a képernyőn is kínálja a "Light Christianity" névre méltó szellemi kotyvalékot, amit ő egy ravasz csavarral természetesen úgy állít be, hogy ez az igazi, a fajsúlyos, a teljesen és pontosan bibliai. Ezt persze egy kis tudományoskodással nem árt "hitelesíteni". Mindjárt kéznél is van egy felkent teológiai "tanárnő", aki csak úgy lazán "bebizonyítja" Izsák nevének és Dávid frigyláda körüli szökdelő táncának héber (– úgyám! –) jelentése alapján, hogy mindaz, ami előfordul az ő ún. "dávidi istentiszteleteiken", mily mélyen is gyökeredzik a Bibliában: a hallgatókat magával ragadó, csillapíthatatlan vihogás, a földrebucskázás, a szószék előtti indián tánc és ide-oda rohangászás.

Miután minden bibliai ima-mintát megtagadva hosszú perceken át a Szentszellemet szólongatják imádságszerű énekeikben, emberünk – a betöltekezés fogalmától megigézve – folyadékként értelmezi a Szentlelket, akiből (?) szánkon át tankolhatunk. Nagyapósan korhol bennünket, butuska nebulókat, mert szégyenszemre beérjük a negyedéig töltött tankkal, holott – szerinte – "ezer liter Szentlelket is kérhetnél".

"Nyisd ki a szád" – parancsolja az első sorban ülőknek, azok mint jó óvodások hátraszegik fejüket és tátott szájjal várják, ahogy emberünk Shell-, bocsánat: Szentlélek-kutasként végigmegy előttük és "tölti" őket. Az eredmény: egymás vállára dőlve, kifordult végtagokkal röhögnek mindannyian...

"Röhög az egész osztály" – idéznénk Karinthyt, de mindjárt bocsánatot is kell kérnünk tőle, egyrészt, mert itt nem néhány éretlen kamasz féktelenségéről van szó, hanem egy "szupergyülekezetről", másrészt azért, mert bár a nagy író pap nem volt – hogy mennyire hitt, azt sem tudjuk –, ám ezerszer nagyobb tisztelettel bánt az isteni dolgokkal, mint emberünk, a magakellető "próféta", akit írásunk végén illik végre Péter apostol szavával nevén neveznünk: *Csúfolkodó, aki mindenből gúnyt űz* (2Pt 3:3).

Számadó

IDÉZETEK

Nagy kincs az, ha nyelve az embernek takarékos, kedvesen perdül, a mértéket ha betartja.

/Hésziodotosz/

Sokat vagy jól beszélni két külön dolog – a sok beszéd sok jó alkalmat szalaszt el.

/Szophoklész/

Sem nem hosszú, sem nem rövid, hanem a tárgyhoz mért beszédre van szükség.

/Platon/

Írásom akkor jó, ha az előzőleg leírtakat felére csökkentem úgy, hogy benne minden lényeges megmaradjon.

/Egy írónő/

Hosszan fogalmazni nem nehéz. Ha jól nekigyűrkőzöm, egy nap alatt tíz oldalt is megírok, de ha egyoldalra akarom süríteni, tíz nap is kevés hozzá.

/Kellér Dezső/

Arany János:

INTÉS

Jó költőktül azt tanultam,
S adom intésül neked:
Sose fáradj, sok cifrával
Elborítni éneked!

Szólj erővel, és nevezd meg
Önnevén a gyermeket;
Szólj gyöngéden, hol az illik,
S nem keríts nagy feneket.

Olykor egy-két szó is jobban
Helyreüti a szeget,
Mint az olyan, aki beléhord
Földet, poklot és eget,
S ordít, amíg elreked.

TALLÓZÓ

Michael D. Lemonick

IGAZAK-E A BIBLIAI TÖRTÉNETEK?

Az archeológia új megvilágításba helyezi Mózes, Dávid király, az Exodus történetét, valamint felmerül a kérdés: vajon Józsué valóban megvívta a Jerikóért folytatott csatát?

•

A VILÁG BÁRMELY MÁS RÉSZÉN ez egy sima közmű-beruházás lett volna. Az országút túlságosan szűknek bizonyult a folyamatosan növekvő forgalom áradatának kiszolgálásához, úgyhogy a hatóságok nehéz munkagépeket hozattak az út kiszélesítéséhez. A munkálatok kellős közepén azonban az egyik munkagép egy barlang bejáratát tárta fel, amelyről addig senki sem tudott. Azonnal leállították a munkákat, és néhány órán belül egy hirtelen felállított tudományos kutatócsoport szállt le a helyszínre, hogy tanulmányozza azt.

Ez az új törvény Izraelben, ahol a civilizáció legalább 5000 évre nyúlik vissza, és ahol egy nagyobb régészeti lelet bujkálhat bármely ingatlan egy adott négyzetméterén. Valóban így van, hogy minden egyes birodalom, amely a nyugati történelem kezdete előtt elfoglalta ezeket a területeket, vagy háborúzott rajtuk, vagy legalábbis átvonult rajtuk – egyiptomiak, asszírok, babilóniaiak, görögök, rómaiak, törökök, keresztes hódítók, épületeket, temetkezési helyeket, képzőművészeti alkotásokat hagytak maguk után. Ezért volt ebben az évben is mintegy 300 ásatás Izraelben, Ciszjordániában és a Gázai-övezetben.

Ez a legfőbb oka annak, hogy Izrael nagyra értékelte a lehetőséget, hogy megrendezze a "Jeruzsálem 3000"-et, egy 17 hónapos művészeti-, zenei-, és archeológiai kiállításokkal teli fesztivált, megemlékezve arról, hogy 3000 éve foglalták el a várost az izraeliták ősei. A fesztivál, mely szeptemberben került megnyitásra, kétségkívül inkább a turisták odacsalogatását, mint az ókori történelem feltárását szolgálja. Ez fokozta a palesztinok részéről a neheztelést, akik ragaszkodnak hozzá, hogy Jeruzsálem az övék, és attól tartanak, hogy az izraeliek szenvedélyes ásatása fenyegeti az iszlám szent helyeket a városban és annak környékén.

Az ünnepség azonban emlékeztetőül szolgál arra nézve, hogy ez a régió egy nagyon különleges történelem tanúja volt. Közel három milliárd zsidó, keresztyén és muzulmán számára ez a Szentföld, ahol a Biblia és a Korán szerint Jézus és Ábrahám, Dávid és Salamon király élt. Itt minden ásónyi föld, amit egy régész kiforgat, bizonyítékul szolgálhat arra nézve, vajon egyáltalán éltek-e ezek a bibliai alakok, és ha igen, hogyan. Amint közeledik a Hannukah és a karácsony, hívők a világ minden tájáról, sokkal inkább mint valaha, ráhangolódnak az elmúlt száz év, de főleg az elmúlt néhány év leleteinek fontosságára, amelyek ha megalapozzák az események történetiségét, aláhúzzák hitüket.

Néhány legismertebb bibliai név, hely, és esemény – a pátriarchák: Ábrahám, Izsák, és Jákób; Dávid király, aki megölte Góliátot; Mózes és az Izraeliták kijövetele Egyiptomból; Józsué és az ígéret földjének elfoglalása, valamint Jeremiás komor próféciái – egészen új megvilágításba kerültek a közelmúltban történt ásatásoknak köszönhetően. A régészek még mindig újabb bizonyítékokat keresnek, amelyek segíthetnek néhány, még megválaszolatlan kérdés megoldásában: Valóban élt Mózes? Tényleg megtörtént az exodus? Józsué harcolt Jerikónál? Igaz, hogy Jézus kiűzte a pénzváltókat? Mikor és milyen célból íródtak a Biblia legrégibb könyvei?

Először is, az izraeliták, akik kiásták az újonnan feltárt barlangot az országút mentén, úgy hitték, ilyenfajta bizonyítékra leltek. A barlang bejáratán belül, 30 km-re észak-nyugat Jeruzsálemtől, 23 temetkezési ládát találtak, tele csontokkal. Egy elhamarkodott elemzés kimutatni vélte, hogy az egyik kőládán a Hasmoneus nevet, egy zsidó patrióta család nevét lehet kibetűzni, akik mint Makkabeusok is ismeretesek, és akiknek egy csodatévő olajlámpással történt esetét most ünneplik a Hannukah-gyertyák meggyújtásakor.

Először úgy tűnt, tárgyi bizonyítékok szólnak eme legendás család létezése mellett, akiknek neve az apokrif iratokból is ismert. A múlt hónapban nyilvánosságra hozott felfedezés lázba hozta a nemzetközi közvéleményt (és tiltakozási hullámot váltott ki ortodox zsidó körökben, akik szerint az emberi maradványok feltárása szembenáll a zsidó törvényekkel.) Majd két hét múlva csalódást kiváltó közlemény jelent meg az Izraeli Régészeti Társaság részéről: tévesen értelmezték a kriptán talált betűket. Semmi alapja nincs annak a feltételezésnek, hogy ezek a Makkabeusok csontjai lettek volna.

Ilyen csalódások is vannak a bibliai archeológia tudományos bányamezőin. A múlt kiásása mindig is egy csalóka vállalkozás, amikor a kutatók megpróbálják rekonstruálni az ókori társadalmakat gyakran cserépedények, szobrocskák, vagy kőfalak töredékeiből. Az ószövetségi időkből származó képzőművészeti tárgyak beazonosítása pedig végképp problematikus. Egyrészt semmilyen írásos emlék nem maradt fenn Salamon király korából, vagy az azelőtti korokból. Az ősi izraeliták, sok szomszédos nép gyakorlatától eltérően a tartós agyag helyett a hamar megsemmisülő papiruszra írtak. Ráadásul az egész ügy igen kényes, hiszen majdnem mindenki érdekelve van a Szentírásban. A zsidó és keresztyén ultrakonzervatívok hallani sem szeretnek ilyesmit, hogy a Biblia bizonyos részei fiktívek lehetnek. Az ateisták alig várják, hogy bebizonyosodjon: az csak egy csalóka mese. Még a mérsékelt többség számára is a nyugati kultúra olyannyira a Biblián alapul, hogy igen fontos kérdéssé vált: vajon ezek az elbeszélések az igazságon alapulnak-e.

Annak ellenére, hogy a Makkabeusok temetkezési barlangjának feltárása nem tisztázott semmit, vannak már eredmények, amelyek viszont sokat elárulnak. Alig van olyan tudós, aki úgy gondolná, hogy az olyan csodák, mint

Mózes égő csipkebokra, vagy Jézus feltámadása valaha is bizonyítható lesz tudományosan; ezek természetfölötti események. Ezzel szemben viszont alig van olyan, aki kétségbe vonná, hogy az Ószövetség vége felé szereplő személyek, és az újszövetségi alakok nagyrésze – Nabukodonozor, Jeremiás, Jézus, Péter – valóban léteztek, bár vannak, akik ezeknek a történeteknek bizonyos részeit megkérdőjelezik.

Egy sor döntő ásatás azonban arra utal, hogy a Biblia néhány legősibb története valóságos személyeken és eseményeken alapul. 1990-ben, Harvard kutatók Ashkelon ősi városán dolgozva, a Gázai-övezettől északra, kiástak a földből egy kicsi, ezüsttel borított bronz borjú figurát, ami az Exodus könyvében említett nagy aranyborjúra emlékeztet. 1986-ban régészek megtalálták a Biblia legrégibb ismert szövegét, amely kb. Kr.e. 600-ból való. Ez arra utal, hogy a Biblia egyes részeit közvetlenül a feljegyzett események után írták le. Szintén 1986-ban a tudósok azonosítottak egy ókori pecsétet, mely Bárúké, Nérijja fiáé volt, azé az írnoké, aki Kr.e. 587-ben feljegyezte Jeremiás próféciáit. Hershel Shanks, az egyik népszerű folyóirat, a Biblical Archeology Review írója: "Nagyon ritka az, amikor a régészet szemtől szembe találkozik azokkal a személyekkel, akiket a Biblia megemlít."

Talán az egyik legfontosabb felfedezés volt, amikor egy archeológus csoport 1993-ban Észak-Izraelben kiásott egy Kr.e. IX. századbeli feliratot egy régi dombnál, amelynek mai neve Tel Dan. A hatalmas bazalt kődarabba vésett szavak: "Dávid Házára" és az "Izrael királyára" utalnak. Ez az első alkalom, hogy a zsidó uralkodó neve a Biblián kívül is előfordul, és alátámasztja azt az állítást, miszerint ő több volt mint pusztán legenda.

Másrészről, állítják más tudósok, a Bibliában feljegyzett dolgok közül sok minden eltorzítva jelenik meg, és némely szereplők és események valószínűleg teljesen fikcionálisak. A legtöbb tudós úgy véli, hogy Ábrahám, Izsák és Jákób, a júdaizmus tradicionális alapítói sohasem léteztek: sokan kétségbe vonják az egyiptomi szolgaság és a kivonulás történetét; ezenkívül viszonylag kevés modern történész hiszi el, hogy Józsué foglalta el Jerikót és az Ígéret földjét. A legszélsőségesebb álláspont szerint mindezek csak kitalálmányok, amelyek évszázadokkal az állítólagos események után keletkeztek.

Ezek a felfedezések és teóriák, és még ennél sokkal több is, erőteljesen ütköztetve vannak minden oldalról, a régészek, vallásos tudósok és történészek részéről. Némely dologban majdnem mindenki egyetért. A Salamon uralkodása utáni izraeli történelem bibliai verziója például általánosságban elfogadottnak számít, hiszen történelmi tényeken alapul, amelyeket királyokról és csatákról szóló egyiptomi és asszír kortárs feliratok, mint független beszámolók is alátámasztanak.

Korábbi dolgokban, kb. Kr. e. 930 előtti idők tekintetében, a szakemberek szinte semmiben sem értenek egyet. Ennek a kereszttűznek az egyik pólusán azok a maximalisták állnak, akik a Bibliát meghatározó zsinórmértéknek tekintik a régészeti kutatások számára. A másik oldalon ott állnak a minimalisták, vagy bibliai nihilisták, akik úgy vélik, hogy a Biblia egy vallási dokumentum, így nem lehet tőle semmiféle objektív beszámolót várni. Azt mondják a Biblia anyagáról: "Ha nem lehet bebizonyítani annak történetiségét, akkor nem is történeti.'" – magyarázza Frank Moore Cross, aki a keleti nyelvek nyugalmazott professzora a Harvardon, és aki önmagát valahova a középre helyezi.

Hol a minimalisták, hol a maximalisták uralták a bibliai archeológiát. A korai kutatók számára, akik komolyan kezdték látogatni a Szentföldet a múlt század közepe táján, a Biblia – az ő Bibliájuk volt. Az első komolyabb kutató Edward Robinson, a New York City's Union Theological Seminary orientalistája volt. 1837-ben és 1852-ben Palesztinába utazott, és az arabok kikérdezésével többszáz helyszínt beazonosított, ők ugyanis századokon át megőrizték a tradicionális helységneveket. Robinson hajszál pontosan bejelölte Maszada helyét. Talált egy monumentális boltívet, ami segített a Jeruzsálemi templomhegy hollétének igazolásában. "Ő többet tett a bibliai térképészetért, mint bárki más előtte vagy utána," – mondja Magen Broshi, a Holt-tengeri Tekercsek nyugalmazott kurátora.

Robinson utazásai egy hatalmas kutatási hullámot indítottak el, amely még mindig nem ért véget. A korai kutatók közül sokan távol álltak a tárgyilagosságtól; az volt a céljuk, hogy igazolják a Bibliát, ahelyett, hogy megvizsgálták volna azt. A század vége felé ez egy visszaesést váltott ki, főleg a liberális német bibliakritikusok körében. Az ő általánosságban elfogadott nézetük szerint a Biblia lényegében egy mítosz.

Az inga azonban 1920-as években átlendült a másik oldalra, amikor William Foxwell Albright megjelent a színen. Ő a sémita nyelvek professzora volt a John Hopkins University-n, és egy metodista misszionárius fia volt. Sokkal tudományosabb megközelítésből indult ki, mint elődei. Ahelyett, hogy előre feltételezte volna akár azt, hogy a Biblia teljes egészében pontos, akár azt, hogy az egész csak a képzelet szüleménye, megpróbálta független archeológiai bizonyítékokkal alátámasztani az ószövetségi történeteket. Az ő figyelemre méltó munkássága nyomán a bibliai archeológia végül egy fegyelmezett és tudományos tevékenységgé vált.

Bár neki még úgy tanították, hogy a Biblia téves a részleteket illetően, Albright mégis úgy vélte, hogy mindaddig hitelesnek kell tekinteni, amíg az ellenkezője be nem bizonyosodik. Ő elfogadta pl. Ábrahám, Izsák és Jákób létezését, majd közvetett fizikai bizonyítékokat használt annak kimutatására, hogy ezek a személyek Kr.e. 1800 körül éltek. Elfogadta hitelesnek az Egyiptomból való kivonulás és Kánaán (Palesztina) meghódításának történetét, majd továbbmenve Kr. e. 1200 környékére datálta ezeket az eseményeket.

Albright intellektuális örökösei, beleértve Avraham Biran és Yigael Yadin izraeli archeológusokat is, hasonló feltételezésekből indultak ki. 1984-ben, halála előtt néhány évvel Yadin ezt mondta: "Az Ószövetség számomra egy vezérfonal. Ez az én népem autentikus történelme." A Biblia pl. azt mondja, hogy Salamon király, uralkodása idején megerősítette Hácór, Gézer és Megiddó városát. Az 1950-es évek végén Yadin elindult, és talált egy városkaput Hácór romjainál, és Salamon idejére, a Kr. e. X. sz.-ra datálta azt. Amikor rájött, hogy a korábbi kutatók már találtak egy hasonló kinézetű kaput Gézerben, azt is Salamon korára datálta. És mivel a Biblia a többi várossal együtt említi Megiddót is, elindult, hogy megkeresse – és meg is találta – a harmadik kaput Megiddónál, majd megállapította, hogy mindhármat Salamon építtette.

A modern kritikusok kimutatták, hogy ez a megközelítés tudományosan veszélyes lehet. John Woodhead, a jeruzsálemi British School of Archeology igazgatóhelyettese állítja: "Ez egy körkörös érvelés. Yadin a dátumot használta a vers igazolására, a verset pedig a városok dátumának igazolására." Valójában, mondja David Ussishkin, a Tel Aviv University Institute of Archeology igazgatója, a három város kapui egyáltalán nem ugyanabból a korból származnak. "Hácór valószínűleg Salamon idejéből való" – mondja. "Megiddó határozottan későbbi. Gézer bármelyik lehet a kettő közül."

A pátriarchák esetében a problémák még nehezebbek. A Biblián kívül nincs egyéb közvetlen bizonyíték arra nézve, hogy Ábrahám hőstettei – a bálványimádás elutasítása, kánaáni utazásai, unokaöccsének, Lótnak kiszabadítása az emberrablók kezéből a kánaánita Laisz városban (amit később Dánnak neveztek) – valaha is megtörténtek volna. A kritikusok azt is állítják, hogy néhány király és népcsoport, akikkel Ábrahám állítólag megütközött, a történelem egészen más időszakaiban éltek.

Válaszképpen ezekre és egyéb más következetlenségekre, amelyek a Bibliában való túlzott bizalomból eredtek, a szuperszkepticizmus egy újabb hulláma indult útnak az elmúlt öt évben. A Bibliai Irodalmi Társulat és az Amerikai Vallási Akadémia múlt hónapban, Philadelphiában megtartott éves ülésén, mely a világ kiemelkedő bibliatudósainak konferenciája volt, ők voltak többségben. Bár az egyes tudósok nézetei között voltak eltérések, a szélsőséges minimalista John Van Seters (University of North Carolina, Chapel Hill) összegezte számos, általában elfogadott nézetüket. Az Ószövetség legrégibb könyve – jelentette ki pápai magabiztossággal – sem keletkezett hamarabb, mint Kr.e. 587, azaz mikor Izrael a babiloni fogságba vitetett. Szerinte nem volt sem Mózes, sem vörös-tengeri átkelés, sem sínai-hegyi kinyilatkoztatás.

Ahogy a hívőknek is engedniük kellett a bizonyítékokkal szemben, amelyek ellentmondanak feltételezéseiknek, éppúgy a tagadóknak is ezt kellett tenniük. Közhelynek számít az archeológiában, hogy a bizonyíték hiánya még nem bizonyítja valaminek a valótlanságát. A múlt kiásása egy "vagy sikerül – vagy nem" vállalkozás. Egyetlen találat a szkepticizmus egész hegyeit döntheti romokba. Néhány felfedezés, amely alátámasztja a Biblia történeti hitelességét:

1. 1979-ben egy izraeli archeológus, Gabriel Barkay egy jeruzsálemi sírboltban két kicsi ezüst tekercset talált. Kb. Kr.e. 600-ból, a Salamon templomának lerombolása és a babilóni fogságra vitel előtti időkből valók voltak. Amikor a tudósok óvatosan kibontották a tekercseket az Izraeli Múzeumban, egy a Numeri könyvéből való áldás-szöveget találtak bennük a felületükre karcolva. Ez a felfedezés világossá tette, hogy számos ószövetségi részt sokkal régebb óta másolgattak, mint azt a szkeptikusok gondolták.

2. 1986-ban régészek nyilvánosságra hozták, hogy néhány mintázott agyagdarab, melyeket arab kereskedőktől vettek 1975-ben, dokumentumok lebélyegzésére szolgált. Nahman Avigad, a jeruzsálemi Héber Egyetemről beazonosította az egyik ilyen pecsét lenyomatát, és azt Bárúk, Nérijja fia pecsétjének tulajdonította, annak az írnoknak, aki feljegyezte Jeremiás próféta ítéletes kinyilatkoztatásait. Egy másik Yerákmeélnek, Jójákim király unokájának pecsétjét hordozta, akiről Jeremiás könyve elmondja, hogy egy sikertelen küldetéssel bízták meg, hogy tartóztassa le a prófétát és az írnokot, ami ismét a bibliai személyek létezése mellett tanúskodik.

3. 1990-ben Frank Yurco, a chicago-i Field Museum of Natural History egyiptológusa a Mernepta sírkövéként ismeretes monoliton lévő hieroglifák alapján egy fali domborművön látható figurákról kimutatta, hogy az ókori izraelitákat ábrázolja. Maga a sírkő Kr. e. 1207-ből való, és Mernepta fáraó egyik katonai győzelmét ünnepli. "Izrael megsemmisíttetett" – mondja a szöveg, ami arra utal, hogy Izrael egy külön nép volt már több mint 3.000 évvel ezelőtt, és ezt nem csak a Biblia állítja így.

4. 1993-ban Avraham Biran, a Héber Szövetségi Főiskola – Zsidó Vallástudományi Intézet részéről, valamint Joseph Naveh a Héber Egyetemről kihirdette, hogy megtalálták a feliratot, amelyen a "Dávid Háza" és az "Izrael Királya" kifejezés volt olvasható. Az írás a Kr. e.-i IX. sz-ból való, mindössze egy évszázaddal Dávid uralkodása után keletkezett, és ez egyik szomszédos ország királyának az izraeliták felett aratott győzelmét örökíti meg. Néhányan a minimalisták részéről azt állítják, hogy a szöveg fenti olvasata téves lehet, a legtöbb szakember azonban elfogadja, hogy Birannak és Naveh-nek igaza van. Nehezen védhető most már a szkeptikusok azon állítása, hogy Dávid király nem is létezett.

5. Tavaly a francia tudós, André Lemaire beszámolt egy ezzel összefüggésben álló "Dávid Háza" felfedezésről a Biblical Archeology Review-ban. Írásának témája a Mesha Sírkő volt (melyet Moábita kő néven is ismerünk), a legkiterjedtebb felirat, amit valaha is feljegyeztek az ókori Palesztinában. 1868-ban találták meg a bibliai Dibon városánál, majd később összetörött, majd végül a Louvre-ban kötött ki a bazalt kő, ahol Lemaire hét évet töltött annak tanulmányozásával. A következő konklúzióra jutott: a "Dávid Háza" kifejezés valóban előfordul rajta. Akárcsak a Tel Dan töredék esetében, ez a felirat is egy ellenségtől származik, aki győzelmet aratott Izrael felett – Mesha, Moáb királyáról van szó, akit a Biblia is megemlít. Lemaire-nek egy hiányzó betűt is rekonstruálni kellett a felirat megfejtéséhez, de ha igaza van, akkor most már két IX. sz-i utalásunk van Dávid dinasztiájára.

Azt látva, hogy a tudomány némely esetben megerősíti, máskor pedig megcáfolja a Bibliát, a legtöbb tudós valamiféle középutas álláspontot képvisel. Amint Shanks írja a Biblical Archeology Review-ban: "Nem szabad szószerint értelmezni a szövegeket. Ezek ugyanis nem úgy íródtak, mint a modern történelemírás. Másrészről viszont nyilvánvaló, hogy nem kitalációkról van szó."

Noha a legtöbb archeológus egyetért Shanks megállapításával, mégis bőven van még nézeteltérés az Ószövetség egyes részleteit illetően, ahol ellentmondásosak a bizonyítékok, vagy egyszerűen hiányoznak, ilyen pl. az egyiptomi rabszolgaság, Mózes létezése, az Exodus, és Józsué honfoglaló katonai műveletei Kánaánban. Ezek a bibliai beszámolók a legismertebb történetek az Ószövetségből. Azt azonban még azok a tudósok is elismerik, hogy nincs bizonyíték arra, hogy valóban megtörtént a kivonulás Egyiptomból. Egyetlen feljegyzés sem szól erről a monumentális eseményről a kortárs egyiptomi krónikákban, izraeli tudósok pedig, miután átfésülték a Sínai félszigetet, 1967-től 1982-ig, amikor Izrael elfoglalta a félszigetet, éveken át folytattak intenzív kutatásokat, de nem találtak egyetlen bizonyítékot sem, ami igazolta volna az izraeliták 40 éves pusztai vándorlását.

A történet olyan sok csodát tartalmaz – csapásokat, a Vörös-tenger szétválását, a mannát az égből, a Tíz Parancsolat átadását –, hogy néhány kritikus úgy érzi, az egész történet csupán mítosz. A tömeges kivonulás, amely a fáraó seregének pusztulásához vezetett – mondja Anthony Axe atya, a jeruzsálemi Ecole Biblique professzora –, politikai és gazdasági visszhangot kellett volna hogy keltsen az egész régióban. Figyelembe véve pedig azt, hogy az ásatások során tárgyi leletek kerültek elő a Sínain még olyan távolból is, mint a kései kőkorszak, meghökkentő, hogy az izraeliták ottani tartózkodásáról semmiféle bizonyíték nem került elő. William Dever, az Arizóna Egyetem archeológusa Mózest határozottan mitikus figurának tartja. Néhány tudós azt állítja, hogy a történet politikai kitaláció, amelyet azért találtak ki, hogy egy meghamisított hősi múlt köré egyesítsék a szétszórt kánaáni törzseket.

Az Exodus-szal ellentétben Józsué, és Kánaán elfoglalása történetének vizsgálatához archeológiai feljegyzések gazdag tárháza áll rendelkezésre. A tudományos konszenzus: rossz hír a bibliai elbeszélés számára. Józsué könyve szerint az izraeli vezető és seregei benyomultak

Kánaánba, városokat foglaltak el, beleértve Jerikót, Hácórt és Ait is, majd letelepedtek az országban.

Az archeológia azonban tartogat számunkra egy sokkal komplikáltabb történetet is. A történészek általában egyetértenek abban, hogy a Józsué-féle honfoglalás a Kr.e.-i XIII. sz.-ban mehetett végbe. A brit kutató, Kathleen Kenyon azonban, aki hat évig folytatott ásatásokat Jerikónál, semmiféle bizonyítékát nem találta egy azidőtájban bekövetkezett rombolásnak. Ellenkezőleg – állítja Broshi, a Holt-tengeri Tekercsek nyugalmazott kurátora –, a város lakatlan volt az Kr.e. XV. sz.-tól a XI. sz.-ig. Ugyanez volt a helyzet Ai-val is – állítja Broshi és még mások is. Az archeológiai felmérések szerint így volt ez az ország legnagyobb részén a városok körül. "Júdea középső dombvidéke és Samária gyakorlatilag lakatlan volt. Az izraelitáknak senkit sem kellett megölni és gyújtogatni sem kellett, ha el akartak valamit foglalni" – állítja Broshi.

Israel Finkelstein, a Tel Aviv-i Egyetem archeológusa szerint az ígéret földjének elfoglalása inkább egy hosszú korszakon át tartó lépcsőzetes folyamat volt, amelyben részt vettek úgy kánaáni, mint azon kívüli törzsek,. "Voltak" – írja –, "akik a hettiták országából jöttek, mások a keleti pusztákból, ismét mások pedig délről érkeztek. Én azt az elgondolást is el tudnám fogadni, hogy egy szűkebb mag indult ki Egyiptomból, akik magukkal hozták a monoteizmus eszméjét." Csak miután egyfajta törzsi ligában egyesültek, váltak izraelitákká. Egy másik teória: az izraeliták egyszerűen a kánaániták egy szakadár csoportja voltak, akik megelégelték a létező társadalmat.

Az azonban, hogy a legtöbb tudós többé nem fogadja el a Józsué-féle hódító háborút, egyáltalán nem jelenti azt, hogy a kérdés le lenne zárva. A konzervatívoknak számtalan elgondolásuk van arra nézve, miként lendülhetne vissza az inga a biblikusabb értelmezéshez. Olyan szakértők, mint Abraham Malamat, a Héber Egyetem bibliai történésze úgy véli, hogy Ai lerombolásáról azért nem létezik bizonyíték, mert pl. a város egy másik helyen volt 3.000 évvel ezelőtt. Bryant Wood, a Bibliai Kutató Intézet igazgatója azt állítja, hogy saját kutatásai megerősítik a Józsué-féle jerikói ostromot. Talán – vélekedik – Kathleen Kenyon befolyásolva volt, vagy egyszerűen csak tévedett. A kivonulási történet védelmezőinek is vannak teóriái, bár az ő dolguk továbbra is körülményes. Az izraeliták távozásáról azért nincs semmiféle egyiptomi bizonyíték – állítják –, mert a vesztesek sohasem jegyeztek volna fel egy ekkora vereséget. Talán az eddigi kutatók a Sínai-hegy rossz oldalán keresték az izraeliták ottani tartózkodásának tárgyi bizonyítékait, vagy talán Észak-Nyugat Arábiában tartózkodtak. Mindenesetre, véli nagyon sok tudós, melyik nép állítaná magáról hamisan, hogy rabszolga volt?

Még az a széles körben elfogadott vélemény is meg lett kérdőjelezve, miszerint a pátriarchák csupán mitikus alakok lettek volna. Kenneth Kitchen, a Liverpool Egyetem egyiptológusának véleménye, amely a Biblical Archeology Review-ban is megjelent az év elején, "rendkívüli demonstrációnak" lett kikiáltva, miszerint az Ábrahámról szóló történetek elfogadhatóak. Biblián kívüli forrásokból merítve Kitchen úgy véli, hogy a rabszolgák árától kezdve a hadviselési szokásokon át egészen az Ábrahám napjaiban életben lévő örökösödési törvényekig minden csodálatosan egybevág a bibliai beszámolókkal.

Vajon igaza van? A legtöbb tudós úgy gondolja, de egy jelentős ásatás – egy független, ókori krónika Ábrahám vándorlásáról talán azonnal meggyőzné őket. Ugyanígy, egyetlen felfedezés lerombolhatja az egyiptomi kivonulásról, vagy a Jerikó ostromával kapcsolatos kételyeket, és ez igaz minden másra a Bibliában. Állandóan újabb és újabb, Bibliával kapcsolatos kutatások és teóriák bukkannak fel. A jövő év elején fog két újabbról beszámolni a Biblical Archeology Review. Az első a Bárúk pecsétjének egy másik lenyomata, melynek a szélén egy ujjlenyomat vehető ki, mely feltételezhetően Bárúktól ered. A második egy elemzés, mely azt állítja, hogy sikerült meghatározni annak pontos helyét, hol tárolták a frigyládát. Ez egészen biztosan ellentmondásos; a szerző amellett kardoskodik, hogy egy derékszögű bemetszésben a Sziklakupola alatt, egy muzulmán szenthelyen a Templomhegyen.

Mindezek a leletek hasznosak és érdekesek. Amire azonban a tudósok leginkább vágyakoznak – amit talán a bibliai archeológia szent Gráljának is nevezhetnénk – egy Salamon, vagy Dávid előtti korból származó királyi levéltár. Izraelben azonban sohasem került elő ilyesmi, noha a szomszédos országok bővölködnek velük a hasonló korokból. Sighs Amnon Ben-Tor, a Héber Egyetem archeológusa mondta: "Ez olyan, mint a feltörő olaj. Mindenütt, kivéve itt."

Számos tudós hisz benne, hogy ennek a levéltárnak léteznie kell; Yigael Yadin még azt is tudni vélte, merre volt: szerinte Hácórban, Észak-Galileában. Élete vége felé Yadin egy nagyobb ásatást tervezett, hogy megtalálja azokat az agyagtáblákat, amelyekről úgy gondolta, hogy felszín alatt rejtőzködnek. Pártfogoltja, Ben-Tor örökölte a terveket. Mindezidáig Ben-Tor csupán néhány semmitmondó táblácskát talált, Hácór azonban a legnagyobb bibliai régészeti helyszín az országban, és még több éves ásatás kell, mire teljesen feltárják.

Ha Ben-Tornak, vagy utódainak sikerül megtalálni az archívumot, az igen mélyreható benyomást gyakorol majd a bibliai tudományosságra. Ahelyett hogy félig olvasható feliratokra, vagy agyag és kőtöredékekre kellene támaszkodni, a történészek mindjárt egy kimeríthetetlen információ-mennyiséghez jutnának, amelyek nemcsak a vallásos elképzeléseket, de a szekuláris történeti eseményeket is rögzítik. Azonnal megállapítható lenne a Biblia történelmi pontossága is.

Számos hivatásos archeológus azt tartja, hogy az ilyen kérdések nem a tárgyhoz tartoznak. Woodhead azt írja: "Engem nem az érdekel, létezett-e Dávid, vagy Salamon. Engem a társadalom rekonstruálása foglalkoztat: mit árultak a cserépedényekben, vajon az edényt, vagy a tartalmát árulták, honnan hozták az agyagot...? Engem a Biblia egyáltalán nem foglalkoztat." Még azok is, akik a Bibliával foglalkoznak, azt állítják, hogy a hangsúly a tudományon, és nem a Szentíráson van. Broshi azt írja: "Az archeológia megvilágítja a Bibliát, de nem az a dolga, hogy megpróbálja igazolni azt."

Mégis, az egyszerű zsidók és keresztyének számára lehetetlen tudományos közömbösséggel szemlélni azokat az ókori agyagedényeket, köveket és feliratokat, amelyek a Szent Földön végzett ásatások alkalmával kerülnek elő. Emberek százezrei nőnek fel bibliai történeteket hallgatva, és még azok is, akik évek óta nem tették be a lábukat egyetlen templomba vagy zsinagógába sem, magukban hordozzák ezeket a hatalmas tettekről, óriási gonoszságokról, felfoghatatlan csodákról szóló izgalmas történeteket. Sokan elfogadják azt az állítást, hogy némelyik bibliai történet csupán a képzelet szüleménye. Mégis nagy elégtételt jelent számukra, hogy a Biblia nagy része tényeken alapul. Cross azt írja: "Azt állítani, hogy bizonyos dolgok a Bibliában nem történetiek, nem túl nagy dolog. De kidobni az ablakon az egész bibliai történelmet annyit jelent, mint elveszíteni hagyományainkat."

TIME, 1995. December 18.

Fordította: Kubszky Gábor

Hershel Shanks

Jeruzsálem mint archeológiai életrajz

Mint minden Izraelben, néha az archeológia is bősz összecsapások oka volt. A nagyon orthodox zsidók folyton haragos és néha erőszakos tiltakozásokat indítottak ásatások ellen, abban a hiedelemben, hogy az ősi sírokban nyugvó csontokat nem szabad zavarni.

Egy évtizeddel ezelőtt egy ásatás Dávid király városa egyik sarkánál, ami az eredeti Jeruzsálem helye, olyan tiltakozást váltott ki az orthodoxok között, hogy az izraeli katonaságot kellett kivezényelni, hogy az archaelógusokat megvédjék.

A vita persze nem vallási jellegű. Az őstörténelem tele van politikai belemagyarázásokkal, többek között, melyekkel népek eredetük és hitük igaz eredetét akarják bizonyítani.

Például, amikor bebizonyosodott, hogy a Sion Hegye, ami a nyugati szirt, éppen a mai Jeruzsálem falai alatt volt, ez az a hely, ahol zsidók éltek az első templom idejében, s nem úgy, mint 600 évvel később, mint azt némelyek hitték, a zsidó követelés az egész városért lelkes támogatásra talált.

Ennek a felfedezésnek az idejéig a Sion hegyi település körül folyó vita tele volt gyanakvásokkal, hogy a kutatókat pro- vagy anti-izraeli érzelmek befolyásolták.

Már egyedül ennek okából is jó, hogy Hershel Shanks megírta ezt a könyvet, ami Jeruzsálem csodálatos történetének józan, egyenes, politikailag semleges összefoglalása az utolsó évszázad, vagy talán még régebbi archaelógiai felfedezései alapján.

Tudományos könyvek és folyóiratokban megjelent tanulmányok alapján, amelyeket azok a szakemberek írtak, akik a háromezer éves szent város poraiban személyesen kutattak. Shanks könyve elmeséli tehát Jeruzsálem történetét, ahogy azt kőből és agyagcserepekből következtetni lehet. A könyvet csodálatos fényképek és rajzok egészítik ki.

Jeruzsálemről már írtak irodalmibb könyveket, mint ez a könyv. Shanks nem stílusos író, inkább egy irodalmi mesterember, de a kérdések, amiket felvet minden történelmi érzékű olvasót érdekelni fog.

Hol volt az eredeti Jeruzsálem? Hogy foglalta el Dávid király? Mivolt a stratégiai értéke a földalatti folyosó titkának, ennek a titokzatos alagútnak, amely egy vízmedencébe torkollik a Gihon forrás közelében?

További kérdések: Hol volt pontosan a Golgota és a Kálvária? Ki építette a szikla kupolát, ezt az aranykupolájú mosque-ot, ami 1300 éve áll annak a helynek a közelében, ahol Salamon temploma még azelőtt 1000 évvel épült és fennállt addig, amíg a muzulmánok elfoglalták Jeruzsálemet? Shanks az ő mérsékelt modorában válaszol ezekre és más kérdésekre, mindig figyelembe véve a különböző véleményeket, és az azok mögé felsorakoztatott tényeket, és áttekintést ad arról, hogy a történészek hogyan változtatták meg nézeteiket a folyamatosan új tények megvilágításában.

Amikor néha megoldhatatlan kérdésekbe ütközik, az olvasóra bízza, hogy a neki tetsző választ alkossa meg. Példa rá Dávid király által történt nagy tett: Jeruzsálem meghódítása, mintegy 3000 évvel ezelőtt.

Hosszú történelmi kacskaringózások során Shanks rámutat sok főbenjáró történelmi tévedésre, és már ez egyedül megéri az árat, amibe ez a könyv kerül (45 dollár: 6300 forint). Egy, például az a feltételezés, hogy a Sion hegye, magában véve nagyobb és impresszívebb, mint Dávid városa, volt Jeruzsálem eredeti helye. Pedig nem volt.

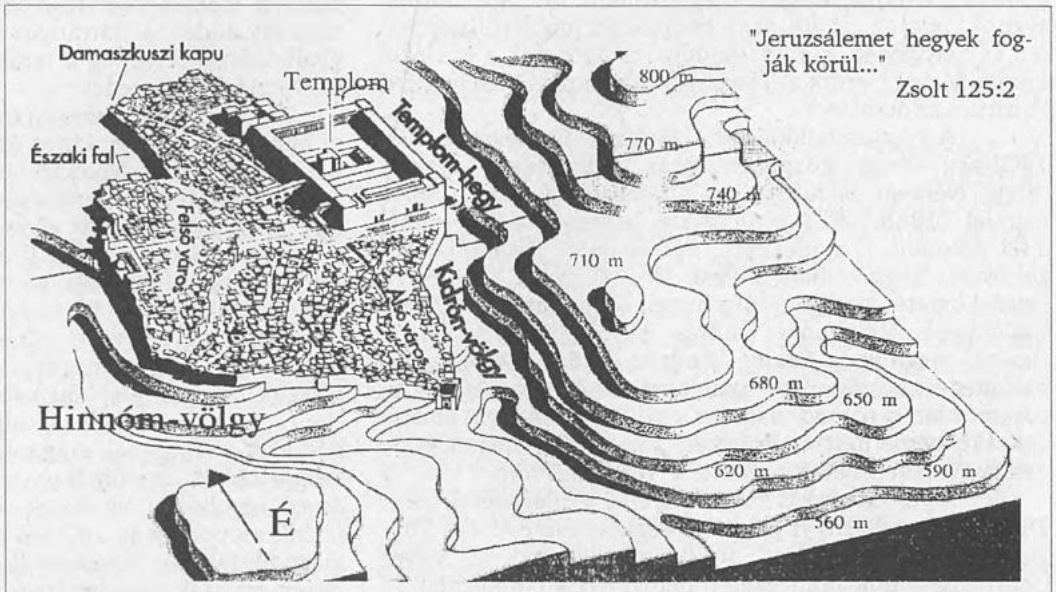
Egy másik az, hogy a Nyugati Fal (a Siratófal) az első templom maradványa. Valójában ez egy sokkal későbbi támfal maradéka.

A legelragadóbb részek közé tartoznak azok a fejezetek, amik a keresztyénség szent helyeiről adnak áttekintést. Felsorolja az okokat, hogy miért hiszik a keresztények, hogy a Szent Sír ott volt, ahol a hagyomány tartja. Az író rámutat, hogy az eddigi felfedezések bizonyítéka szerint tényleg ott volt.

A könyv végső lapjain Shanks az izraeli költőt idézi, Yehuda Amichait, aki arról beszélt, hogy "időről időre újabb és újabb szállítmányokat kapunk a történelemből, és a házak meg a tornyok azok, melyekbe ezek csomagolva vannak." Igen, ez nehéz munka, hogy türelmesen levakarjuk a port a történelmi szállítmányok maradékairól, de ez a könyv az, ami emlékeztet arra, hogy mennyivel tartozunk azoknak, akik ezt a munkát elvégzik.

Richard Bernstein,
a New York Times munkatársa

Fordította: Kubszky Gábor

Jeruzsálem sematikus keresztmetszeti ábrázolásban

MISSZIÓTÖRTÉNETI SZEMELVÉNYEK

Dr. Mészáros Kálmán

AZ ÓCSAI HITVALLÁS

Az állami elismerésünk kilencvenedik évfordulójára emlékeztünk az ócsai baptista gyülekezetben 1995. november 5-én.

•

A magyarországi baptista misszió az idén ünnepli 150. jubileumát. Ugyanis ekkor, 1846-ban jöttek vissza hazájukba Hamburgból azok az ifjak, akik néhány évvel korábban a "Hamburgi tűzvész"[1] hírére "jobb munkaalkalmat remélve"[2], mint iparos legények oda kimentek. Ott történt azután, hogy – a jobb munkaalkalom mellett, új életet is nyertek, mivel a városban az agilis baptista gyülekezetben az evangélium szíven ütötte őket. Azután J. G. Oncken (1800-1884) prédikátoruk ösztönzésére[3] hazajöttek, 1846.május 20-án érkeztek, hogy itthon a törvény adta lehetőségeknek megfelelően missziómunkát végezzenek.[4] A három ifjú, Rottmayer János (1818-1901), Vojka János (1824-1895) és Marschall József (szül.:1820) mellé társak is szegődtek, hogy mint a tanítványok (Mk 6:7) kettesével kezdjenek – Bécsben, Pest-Budán és Pécsett – munkához.

A szépen induló misszió sajnos a szabadságharc leverése és a "Bach-korszak" idején csak búvópatakként működhetett, hisz a bécsi udvar szemében minden gyanús volt, ami nem katolikus.[5] Újabb lendületet vett a missziómunka Meyer Henrik (1842-1919) ideérkeztével (1873), aki már 1874-ben bemerített két házaspárt Budapesten, majd 1875-ben meríti alá azokat a nagyszalontai híveket, [Novák Antal (1828-1877), Kornya Mihály (1844-1917), aki kb. 15000 lelket merít be hite vallomására, és társai; Tóth Mihály (1836-1931) stb,] akiknek buzgó evangélium-hirdetése folytán ébredés történt az Alföldön és Pest megyében. Ennek eredményeként a múlt szá-zad második felében megerősödött országos közösségünk, hisz az alföldi nagy települések mellett Budapesten és környékén is gombamódra szaporodtak a gyülekezetek a Meyer Henrik által vezetett németnyelvűek mellett, közöttük az ócsai is.[6]

A gyorsan fejlődő Ócsai Baptista Gyülekezet már 1902-ben körzeti központtá, azaz "Hitközséggé" alakult Bugyi, Némedi és Albert-Irsa állomásokkal. Eddig Seres Sámuel (1858-1923) evangélista lelkigondozó munkája által fejlődött a gyülekezet, de Szadáról Kiskunhalasra költözött, hogy onnan a Pest Alsó Körzetet kezelje, [a Felső körzetet pedig a Hamburgi Teológiáról 1893-ban hazaérkező Udvarnoki András (1865-1945) vállalta.] Ócsára meghívták Szabó Andrást (1860-1943) a Bihar megyei Körösvölgyi gyülekezetekből, aki első lelkipásztora lett a frissen alakult Ócsai Hitközségnek, amelynek 116 bemerített és összesen 250 lelkigondozott tagja van. A gyülekezet első bemerítése 1887-ben volt.[7]

A pest-környéki magyar nyelvű gyülekezetek még 1895-ben a vallásügyi törvény megjelenése évében "Függetlenségi nyilatkozatot" írnak, és kiválnak a Meyer Henrik hitszónok által vezetett német nyelvű csoportból és megalakítják az önálló Magyar Baptista Szövetséget, amelynek tagjai: Budapest, Tahitótfalu, Rákoscsaba, Erzsébetfalva, Szada, Őrszentmiklós, Ócsa, Szokolya és azok körzetállomásai. Ezek évenként más-más gyülekezetek vendégszeretetét élvezve tartották közgyűléseiket. Emlékezetes az 1895-ben Rákoscsabán tartott közgyűlés, amelyen elhatározzák egy hitbuzgalmi lap elindítását, [és már meg is ünnepeltük 1995. március 12-én a Békehírnök hetilapunk centenáriumát] vagy a még ez év augusztus 20-án Tahitótfaluban rendezett közgyűlésük, amelyen elhatározzák az önálló szövetség megalakítását.

Ily módon történt, hogy 1905-ben (szept. 14-15-én) Ócsán tartották a közgyűlést és azon fogadtatták el a közgyűlés tagjaival az elismertetési kérelmük mellé "A baptisták egyházi szervezete és hitvallomása, és szerkezete a keresztelt keresztyén gyülekezeteknek, melyeket közönségesen baptistáknak neveznek." E történelmi esemény kapcsán ezt a 15 pontból álló hitvallást és szervezeti szabályzatot közösségünk tagjai a mai napig úgy emlegetik, hogy "ÓCSAI HITVALLÁS". Gondolom, hogy az eddigiekből már kitűnt, hogy az ócsai jelző úgy került be a köztudatba, mint Pilátus a Credo-ba. Mivel 90 évvel ezelőtt tényleg itt fogadta el a közgyűlés a dokumentumokat, amelynek eredményeként megkaptuk az elismertetésünket, ezért az Ócsai Gyülekezet kezdeményezésére itt tartottuk meg a visszaemlékező jubileumi ünnepünket.

I. Elismerésünk előzményei

1. A hitvallás és közösséggé válás küzdelmei

A hitvallás sohasem volt könnyű feladat, mert színt kell vallani, ami annyit jelent, hogy mások előtt ki kell tárulkozni, reflektorfénybe kerülni, annak minden következményeivel együtt. Ebből fakad azután egyfelől a csodálkozás, a vonzódás, az Ige utáni vágyódás. Másfelől pedig a sajnálkozás, a lenézés és a gúnyolódás. Sőt minden időben folytatása volt a fellépő üldözés, alattomos áskálódás, a hátrányos megkülönböztetés. És a tárgyalt időszakban még a tettleges bántalmazás és szabadságvesztés elszenvedése is.

E korszakban sok szenvedő hőse volt közösségünknek. Rottmayer János éppúgy Budapesten és Erdélyben, mint Kornya Mihály[8] nem egyszer szenvedett fogságot hitéért. Meyer Henrik és felesége Budafokon (Promontor)[9] Udvarnoki András véres sebekkel pecsételte meg hitét,[10] Seres Sámuel hallását és az egyik szeme világát veszítette el az ütlegelések következében.[11] Major Bálintra rágyújtották a házat, Barabás Jánost az internáló táborban szerzett betegsége vitte időnek előtte a sírba... S ki tudná felsorolni a mártíromságot szenvedett eleink neveit, de hisszük, hogy az "élet könyvébe" beírattak.

A hitvallókból alakult azután a közösség. Azokból, akik eleinte csak magánházakban, akik kisebb bibliai csoportokban tanulmányozták az életadó Igét, gyűltek össze imádkozni és lettek élő közösséggé. Ezek a kis félénk csoportok az 1870-es években, zömmel annak is a második felében léptek nyílt színre. A baptisták megjelenése nem csak egyházi, hanem állampolgári problémákat is felszínre hozott. Meyer Henrik gondjai gyorsan feltor-

nyosultak. Minden törekvése arra irányult, hogy az új felekezeti csoportosulást ne csak állandósítsa, hanem részükre elismertetést és jogi védelmet biztosítson. Ezért építi ki ragyogó érzékkel kapcsolatait a helyi és országos hatóságokkal.

2. Meyer Henrik erőfeszítése az elismerésért

Már Magyarországra érkezése után három évvel (1876-ban) elérkezettnek látta Meyer Henrik az időt – dr. Somogyi Imre szerint "közéleti tényezővé" válik [12]– a magasabb társadalmi állást betöltő politikusokkal való megismerkedésre. Első és legtartósabb, sőt már-már barátinak mondható kapcsolatát Irányi Dániellel, a 48-as ellenzéki pártvezérrel hozta létre. Ezen keresztül a hazai baptisták Irányinak igen sokat köszönhetnek... aki ugyan felekezeten kívülinek vallotta magát, de úgy tartotta, hogy ez nem jelent egyben vallásnélküliséget is. Irányi olyan vallásügyi törvényért harcolt, amelyben az állam és egyház különválását célozta meg. Vagyis a klasszikus "szabad államban szabad egyház" modellje, ill. elvének volt az első világi szószólója hazánkban.

Meyer Henrik fölkereste ugyanebben az időben Somich Pál (1811-1888) lapszerkesztőt, majd képviselőházi elnököt, hogy megismertesse vele is a baptisták hitelveit. Meyer rendszeresen látogatta a képviselőházat, ahol a karzatról figyelte a tárgyalásokat. A szünetekben pedig felkereste a neki rokonszenves, vagy pártfogásra reményt nyújtó képviselőket. E réven köt ismeretséget Papp Gábor dunántúli református püspökkel, aki korát és egyházát megelőzve, a baptisták ügye mellé állt, és védő beszédet mondott érdekükben a képviselőházban. Sőt az 1887-ben felépült Wesselényi utcai baptista kápolna megnyitási ünnepélyén is megjelent[13] Meyer feljegyzése szerint még az első bemerítésen is jelent volt az új kápolnában.

Meyer előtt azonban kinyílt az Tisza Kálmán miniszterelnök ajtaja előtt is, ahova az utat Szapári Gyula, az akkori államtitkár, a későbbi miniszterelnök egyengette, aki Meyert nagyra becsülte. Késmárkon ismerkedett meg 1878-ban Csáki Albin (1841-1913) szepességi főispánnal, a későbbi kultuszminiszterrel, aki nagyban munkálta az 1895. évi vallásjogi törvényt. Ennek megjelenésében tehát Meyer Henriknek is nagy része van, hisz ezek előtt tárta fel részletesen a fővárosi munkásnegyedek és a vidéki földmunkások sok-sok panaszát és vallási megkülönböztetésük (szekta) elhordozhatatlan terhét. Ezeknek segítségét igényelve próbálkozott gyülekezeteinek és tagjainak elismertetését elérni.

II. Az elismerés megvalósulása

1. Meyer Henrik külföldi állampolgársága és a csak német nyelvtudása miatti sikertelen próbálkozása után a hamburgi teológiáról hazaérkezett fiatalok, Balogh Lajos (1863-1919) és Udvarnoki András (1865-1945) valamint Csopják Attila (1853-1934) tűzik zászlajukra az elismertetés gondolatát. Sajnálatos, hogy Meyer törekvése nem hozott eredményt már negyedszázaddal előbb. Meyer Henrik nem volt szekta-prédikátor, ő kezdettől fogva munkálta az elismertetést. Egy vallásfelekezet szekta jellegét elsősorban a befelé forduló titokzatosság mutatja. Meyerre ez nem jellemző. Miközben az ország különböző tájain, többszáz kilométeres távolságokban gyülekezeteket szervezett, hazatérve kapcsolatai révén tájékoztatta a törvényhozó testület tagjait.

Balogh Lajos hajdúböszörményi, Csopják Attila a budapesti magyar gyülekezet és Udvarnoki András a Tahitótfalui Körzet prédikátoraként 1896-ban benyújtják az elismertetésre vonatkozó kérésüket, mellékelve hozzá a hitvallomásukat és szervezeti szabályzatukat tartalmazó irataikat. A minisztérium már 1897-ben kimondta, hogy a baptista felekezet kérése elfogadható. Mégis nyolc évet kellett várni a megvalósulásig. Pedig nem voltak restek a sürgetésben. 1897 június 27-én járt küldöttség a vallás- és közoktatásügyi magyar királyi minisztériumban. 1901 december 5-én pedig egy 14 tagú küldöttséget Kossuth Ferenc képviselő (Kossuth Lajos fia) vezetett a miniszter elé ajánlással.

Majd ezek után jelent meg 1904. november 8-án az "Esti Újság) c. politikai napilap, amely ismerteti a baptisták panaszát, amelyet Tisza István miniszterelnök – belügyminiszter előtt kifejtettek, elismerési kérelmük teljesítésének elmaradása miatt. Az újabb küldöttséget a miniszterelnök megnyugtatta: s bizakodott, hogy "kölcsönös jóakarattal a kérdést hamarosan meg lehet oldani".

A gyors megoldás ugyan még jó ideig késett, de közösségünk munkáját ez nem befolyásolta. Júniusban megjelent a "Hit Hangjai" c. közös gyülekezeti énekes 500 énekkel. 1905. szeptemberben megnyitották Kiskőrösön az első menházat elaggott, egyedül maradt idős hittestvéreink részére. [14] A nagy munkanélküliségben jobb munkaalkalmat, ill. körülményeket kívántak teremteni a "Hazai Fémlemez" cég felállításával. Sajnos a cég hamar megbukott.

Az ország élén akkor az úgynevezett "Darabont-kormány", azaz Fejérvári Géza kormánya állt. Mellőzték az alkotmányos módszereket, diktatórikus eszközökkel kormányoztak. A kormány "darabontjai" megdöbbenéssel hallották, hogy a cári Oroszország társadalma recsegropog... Sztrájkok, tüntetések fenyegetik a kormányzatot és a cár engedményekre kényszerült. A budapesti diákok szolidaritásukat fejezték ki. Vasutas sztrájk volt az országban, amit csak katonai behívásokkal sikerült megfékezni. A Fejérvári-kormány az oroszországi példára maga is engedményekre kényszerült és határozta el magát. Sorra másolta a cári dekrétumot és kétségtelenül ilyen megfontolások kényszerítették arra, hogy váratlanul elővegyék a baptisták közel egy évtizede elfekvő kérvényét. 1905. november 2-án kiadták a nevezetes 77092/1905 sz. vallás- és közoktatási miniszteri rendeletet a kérelem teljesítéséről, azaz a baptista vallásfelekezet hivatalos elismertetéséről. A Békehírnök c. hetilapunk bőven kommentálja.

2. Az elismerés (A Békehírnök közlése szerint)

Vallásfelekezetünk törvényes elismerését a magyar királyi vallás- és közoktatási miniszter kimondta, és erről az ország összes hatóságait értesítette. Maga az elismerési határozat és körrendelet a következőképpen szól.

"A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MAGYAR KIRÁLYI MINISZTER 1905. ÉVI 77092. SZÁM KÖRRENDELETE VALAMENNYI TÖRVÉNYHATÓSÁG KÖZÖNSÉGÉNEK ÉS A FIUMEI KORMÁNYZÓNAK, a baptista vallásfelekezet törvényes elismerése tárgyában."

A magyar baptisták Ócsán (Pest-, Pilis-, Solt-, Kiskunvármegye) folyó évi szeptember hó 15-én tartott rendkívüli szövetkezeti közgyűlésükből bemutatták hozzám a "Baptisták egyházi szervezetét" és "hitvallomását és szerkezetét a keresztelt keresztyén gyülekezeteknek, amelyeket közönségesen baptistáknak neveznek" – azzal a kérelemmel, hogy ezeket a hivatali elődeim által, valamint általam tett észrevételekhez képest módosított szabályzatokat hagyjam jóvá és a baptista vallásfelekezetnek törvényes elismerése iránt határozzak. Minthogy a törvényesen elismert vallásfelekezetté alakulni kívánó baptisták szervezeti szabályaiknak és hitvallomásuknak bemutatása által eleget tettek a vallás szabad gyakorlatáról szóló 1895. évi XLIII. t. cz. 7. paragrafusa 2. pontjában foglalt rendelkezésnek; mint-

hogy továbbá a bemutatott szervezet és hitvallomás a fennálló törvényekkel, vagy a közerkölcsiséggel ellentétben nem áll, és a már létező törvényesen bevett, vagy elismert vallásfelekezetek egyikével sem azonos, s különben sem forog fenn olyan törvényes ok, amelynek alapján a szervezettől és hitvallomástól az 1895. évi XLIII. t. cz. 8. paragrafusa szerint a jóváhagyást meg kellene tagadnom... Minthogy végül folyamodók az idézett törvénycikk 7. paragrafusának első pontja értelmében megkívánt legalább egy egyházközség felállítását és fenntartását, továbbá a felekezetükhöz tartozó gyermekek iskolai hitoktatását biztosították: a baptisták többször említett szervezeti szabályzatát és hitvallomását a törvény szerinti jóváhagyási záradékkal elláttam. Ezen immár jóváhagyott szabályzatok alapján a baptista vallásfelekezetet a fent ismertetett tövénycikknek rendelései értelmében, ezennel az állam védelme és főfelügyelete alatt álló törvényesen elismert vallásfelekezetnek nyilvánítom.

Erről a czímet; különös utalással az 1895. évi XLIII.t. czikknek az egyházközség megalakítására, továbbá a lelkészek és egyházközségek alkalmazására vonatkozó 11. és 14. paragrafusainak rendelkezéseire, további törvényszerű eljárás végett, azzal értesítem, hogy a baptistáknak általam jóvá hagyott szervezeti szabályzatát és hitvallomását a "Budapesti Közlöny"-ben, a "Rendeletek Tárában" és a vezetésem alatt álló minisztérium hivatalos közlönyében, szó szerint közzé tettem.

Budapest, 1905. nov. 2-án.
Lukács György sk. vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter [15]

III. Elismerésünk következményei

1. Az elismerési rendelet megjelenése után 1905. november 17-én megnyitották a VIII. ker. Nap utcai imaházat (A mai helyen egy korábbi kisebbet). Most itt tanácskozott az országos közgyűlés és annak udvaráról (Sion udvar) indult el egy népes küldöttség a kultuszminisztériumba, hogy ott megköszönjék Lukács György miniszternek a kormány döntését. (A korabeli feljegyzés szerint kb. 400-an voltak, akik ellepték a miniszter fogadószobáját, előterét és a folyósokat is.) Udvarnoki szólt:

"Nagyméltóságú Miniszter Úr!

A magyarországi baptisták e mai napon Budapesten tartott közgyűlése mint küldöttség óhajtja tolmácsolni Excellenciád iránt érzett hazafias hódoló tiszteletét és köszönetét abból az alkalomból, hogy 9 év óta vajúdó elismerési ügyét elintézni... törvényesen elismert vallásfelekezetté kinyilvánítani méltóztatott.

Excellenciád vallásfelekezetünknek törvényes testületté emelése által, nem csak az tette meg nekünk, hogy sokszor veszélyeztetett egyházi ingatlanainkat biztosíthatjuk, hanem azon kulturális célok eléréséhez is segédkezet nyújtott, hogy gyermekeinket mindenek felett vallásoktatásban részesíthetjük. Lelkészeinket nem lesz szükséges külföldre küldeni kiképesítés végett, hanem mihelyst a jó Isten arra tehetséget ad, teológiai intézetet állítunk fel. Lehetővé tette továbbá, hogy vallás-erkölcsi törekvésünk megismerése bejuthat a népnek azon rétegeibe is, amelyre egyébként talán nagyon hosszú idők múltán juthatott volna. Jelen kormány eme hazafias és törvényes intézkedése örök időkre kitörölhetetlen betűkkel véste be nevét a magyarországi baptisták történetébe.

A későbbi idők fogják felderíteni, hogy micsoda jelentőséggel bír a baptizmus hazánk életére. Nem vallásfelekezet szaporult ezzel Magyarországon, hanem állami nyilvánosságra jutott hazánk polgárainak azon csoportja, amely isteni hivatottságot hiszen magában arra néze, hogy hazánk népének hiterkölcsi és társadalmi életének eszméjét... az evangéliumi tanítások alapján irányítsa, s a vallásközönyben alvókat felköltse, a közfigyelmet az élő Istenre terelje. Már erjedésbe is hozta ez a kicsiny kovász a nagy tésztát, amelynek a jele, hogy a lelkészek ébredezni kezdenek... a templomok kezdenek megtelni s az isteni parancsolatok megfigyelése mindinkább gyakoribb lesz a nép között. Ebből azután az következik, hogy amely nép az Istent megismeri és szereti, az tisztelni fogja királyát, becsülni fogja a kormányt és engedelmeskedik a törvénynek.

Nem kértünk az államtól egyebet, mint amit nekünk e törvényhozással biztosított... Ezután sem kérünk mást, minthogy ezt a netalán ellene támadókkal szemben megvédje. Ifjú egyházunk a fejlődés kezdetleges stádiumában van s szükségünk van erkölcsi támogatókra. Legyen szabad reménylenünk, hogy Excellenciád ebben a tekintetben továbbra sem vonja meg tőlünk tanáccsal támogató szeretetét. A jó Isten áldását kívánjuk a királyra, a kormányra és erre a sokat zaklatott hazára. Hozza el Isten mielőbb azt a rég óhajtott békességet!"

Erre Lukács György miniszter úr a következőket mondotta:

"Igen tisztelt Hitszónok Úr! Tisztelt uraim! Úgy a magam, mint a miniszterelnök úr nevében igen köszönöm a szíves figyelmességüket. A kormány csak kötelességét teljesítette akkor, midőn az önök hitfelekezetüket elismerte, és hogy mégis olyan jólesik az önök megjelenése, annak oka az, hogy nem vagyunk ahhoz szokva, hogy köszönetet, elismerést kapjunk. Ez nem csak erre a kormányra vonatkozik. Kormányok jönnek, kormányok mennek, de mindegyikük csak azt tapasztalja, hogy úgy egyesek, mint testületek csak kérni jönnek. Megköszönni valamit már nem szokás. Különösen pedig nem azt, amihez az illetőknek némi joguk is volt. Én a baptistákat közelről ismerem, már régi idők óta. Mély vallásosság, szorgalom, törvénytisztelet és igazi hazafiság jellemzi őket. Éppen ezért őszinte az örömöm, hogy egy ilyen erényekkel dicsekedhető felekezetet bevehettem a törvény jogkörébe.

Köszönöm, hogy most is tanuságát adták elismerésüknek, s részemről megigérem, hogy minden jogos kívánalmukat hatáskörömben a legnagyobb előzékenységgel fogom elintézni, védeni és támogatni fogom önöket. Arra kérem önöket, hogy csak tartsanak ki azon az uton, amelyen eddig haladtak, legyenek önök továbbra is becsületes, erkölcsös, vallásos és mindenek felett igaz magyar hazafiak!"

Azután a miniszter kezet fogott a küldöttség tagjaival, akik távozásukkor megéljenezték a minisztert. [16]

Mi, kései utódok is valljuk, hogy lelki intelligenciánk fokmérője a hálaadás kényszere. Kérni a gyermek és a koldus is tud, de a köszönéshez lelki érettség kell.

2. A jóváhagyott szervezeti szabályzat értelmében a legsürgősebb feladatként jelölték meg az önálló hitközségek felállítását, amiből nyolcat még ez őszön megszerveztek. "A szerv. szab. szerint egy-egy hitközség területe kiterjedt azon városra, vagy községre, esetleg azon járásra, ill. megyére, amelyekben nincs ilyen hitközség és amelyek legközelebb érnek hozzá..."[17]

Sajnos Lukács György kultuszminiszter utóda már nem volt ilyen jószívű (gróf Apponyi Albert), s 1906-ban feloszlatta az akkorra már tízre bővült hitközséget, és csak a budapestit engedélyezte. Ekkor lett a budapesti Anyahitközséggé, vagyis jogköre az egész országra kiterjedt. Minden hivatalos ügyet, anyakönyvezést, vásárlást, épitési ügyeket innen intéztek. [18]

Ennek elöljárója lett Csopják Attila (1853-1934), a Nap u. gyülekezet presbitere, polgári állására nézve pedig pénzügyminisztériumi tanácsos. Ebben a tisztségben 1908-tól Nagy Pál váltotta fel, aki egy évig Ócsán tanító volt a baptista szervezésű népiskolában 65 gyermek hallgatóval, majd 1908-tól 1945-ig a Budapesti Hitközség vezető elöljárója volt.

Az elismerés másik jelentős eseménye, hogy éppen a hitvallást és szervezeti szabályzatot elfogadó gyülekezet településén, Ócsán szervezik meg az első baptista népiskolát 1905-1906-ban. Tanítónak a már említett Nagy Pál okleveles tanítót hívják meg, aki oda költözött és feleségével együtt 50-65 gyermek tanítását vállalták. Mivel a településen csak egyházi iskola működött, kénytelenek voltak a korábbi üldöztetések miatt saját iskolát működtetni a gyermekeik részére. Szabó András lelkipásztor

volt az iskolaszéki elnök. Az iskolába felvették a másutt kitagadott zsidó származású gyermekeket is. [19]

A baptista gyerekek iskoláztatási gondja nem egyedülálló az országban. A bonyhádi krónikás jelzése: "A gyülekezetnek nincs iskolája, de ez nekik nem is hiányozna, csak a körülmények hozzák nyilvánosságra ennek szükségességét. A nagyközség csak felekezeti iskolákkal rendelkezik (evangélikus, katolikus, református és izraelita), de a baptista gyermekeket ezekben legfeljebb megtűrik. Ezért a Bonyhádi Nagyközség Képviselő testület jegyzőkönyve már 1901-ben tartalmaz iskola felállításával kapcsolatos kérelmet.[20]

Előfordult olyan eset, hogy még a harmincas években is kitiltották a baptista szülők gyermekeit a felekezeti iskolákból és vagy a másik felekezet fogadta be őket, vagy a szomszéd település állami iskoláiban szerezhettek ismereteket. Ehhez párosult még az a kegyetlen tény, hogy a baptista közösség tagjait a felekezeti temetőkbe se engedték be, csak az árkon kívülre. Az elismerés után sok településen baptista temetőt nyitottak, miután az egyház illetve a hitközség nevére lehetett azt iratni. [21]

Udvarnoki András expozéjában már Lukács György miniszter előtt igéretet tett, "...ha a jó Isten arra tehetséget ad, teológiai intézetet állítunk fel." És egy évtizeden át rendezett többhónapos tanfolyamok után, 1906-ban megalapítja a Baptista Teológiai Szemináriumot, amely azóta is működik Teológiai Akadémia néven.[22]

3. A Szabad Baptista Szövetség, ill. az el nem ismert csoport ügye. Amíg a fiatal vezetők megalakítják 1895-ben a Független Magyar Baptista Szövetséget, és kérik az elismerésüket, addig az öregek is szervezkednek és 1900. május 22-én Békésen 150 képviselő jelenlétében megalakítják Meyer Henrik (1842-1919) és Kornya Mihály (1844-1917) vezetésével a "Szabad Baptista Szövetséget". Látszatra generációs problémaként jelentkezik, ami később nemzetiségi üggyé válik. Ezt véglegesítette az elismerési rendelet megjelenése. Ők az államtól függetlenek akartak maradni, s az elismerést nem fogadták el magukra nézve. Ezért másfél évtizeden át két baptista csoport élt országunkban: elismertek és el nem ismertek. A különbség nem dogmatikai ill. hitvallási, hanem a szervezetükben jelentkezett.

Udvarnoki, Balog és Csopják, fölismerve az 1895-ös törvényben rejlő lehetőségeket, kísérletet tettek a legalább részleges szabadságot biztosító állami elismerés megszerzésére. Több évtized távlatából úgy látjuk, hogy Meyer azt követelte, aminek lennie kellene, Udvarnokiék viszont megragadták azt, ami az adott pillanatban elérhető volt.[23]

A fentiekből ott adódott gond, ahol egy településen mindkét árnyalatnak volt gyülekezete, és ez a társadalmi megítélést determinálta. Vagy amikor külön lapjukban magyarázták bizonyítványukat és elmarasztalták az államilag elismerteket. Mindkét csoport tudta, hogy ez így nem jó, ezért közösen folyamodtak a Baptista Világszövetséghez igazságtételért, ami némileg enyhítette a feszültséget, de végleges megoldást a háború utáni újjászervezésben nyertek, amikor a "nagy öregek" már Isten színe elé álltak. [24]

Befejezésül. A fentiek alapján világossá válik, hogy miért tartotta fontosnak az Ócsai Baptista Gyülekezet vezetősége, hogy erre a 90. jubileumi évfordulóra itt kerüljön sor, amin nem csak a szomszédos baptista, hanem a település neves református gyülekezete is részt vett, s nevükben Dobos Ágoston református lelkipásztor köszöntötte az ünneplő gyülekezetet. Ez által e kései utódok számára ökumenikussá vált, a korábban jellegzetesen baptista alkalom ünneplése.[25]

Hazai baptista egyházunk történetében jelentős szerepe van az Ócsai Baptista Gyülekezetnek. Állami elismerésünk "Ócsai Hitvallás" címen került be a történelembe és sok lexikonba is. Erre az adott okot, hogy az éppen itt ülésező közgyülés volt hivatva elfogadni a többször átjavított, s most beadott szervezeti szabályzatot és hitvallási iratokat 1905. szeptember 15-én.

Mindezt az is munkálta, hogy éppen az a Szabó András volt Ócsán 1902-től a gyülekezet lelkipásztora, aki korábban mint a gyülekezet presbitere munkálta Udvarnoki András meghívását Tahitótfaluba 1893-ban. Majd szintén ő szerkeszti meg a Függetlenségi Nyilatkozatot 1895-ben, amikor megalapítják a független magyar baptisták szövetségét, tehát ő Udvarnokinak egyik legrátermettebb és leghűségesebb munkatársa.[26]

Az Ócsán perfektuálódott elismerés nyomán alapíthatták meg ezután az első baptista népiskolát Ócsán. (1905-1906). Ennek vezetésére hívták meg Nagy Pál okleveles tanítót feleségével és mellette lett iskolaszéki ülnök Szabó András prédikátor. Az elismerés után alapíthatta meg Udvarnoki András a lelkipásztorképző teológiai szemináriumot,[27] amelynek tanárait többször az Ócsai Baptista Gyülekezet adta. Szabó András (1860-1943), Nagy Pál (1877-1954) és dr. Tresánszky Vilmos (-1955) személyében.

Ócsa későbbiekben is hallat magáról. Innen indul el az a kezdeményezés, hogy a háború alatt árván maradt gyermekeknek a gyülekezet egyik presbitere Joó Sándor és felesége előbb otthont ad a számukra, majd Udvarnoki Andrással megalapítják a baptista Árvaházat (1914.), amely 1920-tól az erőszakos bezárásáig (1950) Budán működött Beharka Pál (1874-1943), majd Bányai Ferenc (1890-1975) vezetése alatt.[28]

Jegyzetek

1. Révai Lexikon: Hamburgi tűzvész, 1842. IX. kötet 437.
2. Csopják Attila: Képek a magyarországi baptista misszió történetéből – Budapest, 1928. 6. old.
3. Szabadi F. Gusztáv: Történelmi feljegyzései
4. J. Lehmann: Geschichte der deuthse Baptisten. Hamburg, 1896. I. kötet 211-212. oldal.
5. Bauhoffer György: Budai evangélikus esperes jelentése az abszolutizmusról, 1849-1861-ig. Kézirat, Ev. levéltár.
6. Meyer Henrik: Önéletrajza (1842-1919) 160 oldalas kézirat.
7. Szebeni Olivér: A magyarországi baptisták története, Budapest, 1967. 100 oldalas teológiai jegyzet
8. Dr. Mészáros Kálmán: Kornya Mihály megpróbáltatásai Berettyóujfalun, Theol. Szemle, 1991. 6. sz. 342-342. old.
9. Meyer Henrik: Önéletrajz i.m. 88-89. old. (Promontor)
10. Dr. Mészáros Kálmán: A szokolyai baptisták története, Budapest 1991. 49-50. old.
11. Révész László presbiter, Soltvadkert: A soltvadkerti baptista gyülekezet kapcsolatai az elmúlt század során.
12. Dr. Somogyi Imre: Meyer Henrik – Lelki Élet, 1948. I. évf. 6. szám.
13. Meyer Henrik: Önéletrajz. i.m. 72. oldal.
14. Békehirnök: 1905. 108-as old. Az elismerés megjelenése
15. Békehírnök: 1905. 328-330. old. Az elismerésről
16. Békehírnök: 1905. 361-361 old. Az elismerésről
17. A baptisták egyházi szervezete: 14 oldalas 38. paragrafust tartalmazó füzet. Bp. 1902. jan. 28-án, amit beadtak az elismertetésért. Aláírta Udvarnoki András elnök, Balogh Lajos, Csopják Attila bizottsági tagok.
18. Nagy János: Egyházunk országos szervezetének történeti áttekintése. Békehírnök 1963. júl. 1. 8-9.old.
19. Kovács Géza: Az Ócsai Baptista Gyülekezet 75 éves története.
20. Dr. Mészáros Kálmán: A Pécsi Baptista Gyülekezet története. Budapest, 1978. 114-116. old.
21. Dr. Mészáros Kálmán: A Szokolyai Baptista Gyülekezet és Körzetének története, 1992. i.m. 59-62. old.

Szemelvények a századelő baptista sajtójából

A Friedensklänge írásaiból

E folytatásban közölt szemelvények írásanyaga eddig magyar nyelven nem volt olvasható. Így mintegy nyolcvanéves múlt eseménysorozata válik magyarul is olvashatóvá, kutathatóvá missziónk történetének e figyelemreméltó időszakából – Schöneck Gábor testvér kiváló fordításában.

Kultúrfeladatok

Sok olyan írás jelenik meg manapság, melyet éppen azok nem olvasnak el, akiknek hasznos volna.

Írásomat azzal a gondolattal adom közre, hogy talán akadnak olyanok, akik alkalmas időben közlik velük.

Isten gyermekeinek kultúrfeladataik is vannak. Ha ebben nem is vagyunk lelkes úttörők, legalább az átlag kultúrszintből ne engedjünk.

Hamburgi gyülekezeti tagságom idején, egy asszony felvételénél Oncken testvér megjegyezte: Reggel, felkelés után hideg vízzel, szappannal, mosdókesztyűvel alaposan megdörzsölöm a nyakamat... Abban a gyülekezetben ilyenfajta intésre többé nem volt szükség. Másutt viszont még elkelne, de ez már a helyi prédikátor dolga.

Modern kultúránk néhány egyszerű eszközt adott, pl. a zsebkendőt, mely az arcunk közepéből eredő testnedveket fogja föl. Régebben nélkülözték, helyette – ahogyan ma a kisfiúk teszik – a kabát ujját használták...

Némely vidéken a zsebkendőt ma sem ismerik. – Érkezésünkkor a lepottyanni készülő cseppeket kézzel távolítják el, azután kezet nyújtanak.

A zsebkendőt néha kötény, vagy szoknya helyettesíti, amihez semmi közöm se lenne, ha nem törölnék vele azt a poharat, melyben a friss vizet kínálják. Csoda-e, ha sehogysem akar ízleni?

Kérem, ne veszítsék el türelmüket, valós dolgokról írok!...

Talán azt mondja az olvasó: mi köze ennek a megtéréshez? – Ne feledjük: a megtértnek mindahhoz köze van, ami szép, kedves és jó. Erre kell törekednünk! Otthoni tisztaság nem csupán komfort, az evangélium hatásának ebben is meg kell nyilvánulnia!
Intelmeimet abban a reményben bocsátom útra, hogy megértésre talál.

Tisztességben megőszült misszionárius országunkban tett térítőútjáról visszatérve, élményei elbeszélése közben megjegyezte: "De jól esne – főleg ilyen idős korban – egy kis kulturáltság!" Ez megalapozott óhaj, és régebbi cikkem újraolvasása buzdít témám folytatására. Zsebkendő sajnos azóta sincs mindenhol. Egy velem történt eset: Ülök egy szobában, nagyapa a vajköpülőnél, jön a kis Liszka kezet adni a bácsinak. Látom, itt zsebkendő kéne. Anyuka is látja, de Liszkának nincsen zsebkendője. Anyukájának sincs. Nagyapának mégúgy se. – Minek ez a luxus! – Anyukának ügyes keze gyorsan elhárítja a bajt, aztán óvatosan szétmorzsolja... Jó, hogy nem kínáltak vajaskenyérrel!

De most egyébről kívántam szólni. A zsebkendőhöz hasonló, kissé nagyobb dologról, a szalvétáról. Már kis korunkban szükségünk van rá. A kisbaba álla alá kötik, hogy a leeső falatokat fölfogja. Erre szolgál az élet későbbi szakában is, jól véd zakót, nadrágot, ruhát és szoknyát. Jó szolgálatot tesz szakállasnak, szakáll nélkülinek, ép fogúnak és fogatlannak.

Más: Nem mindenhol tudják, hogy késre, villára éppúgy szükség van, mint kanálra. Azt tartják: ha kell a vendégnek ilyesmi, hozzon magával.

Némely helyen a kanál használata azt a fülest juttatja eszembe, melyet gyerekkoromban az ugyancsak lármás szürcsölésért kaptam. A csámcsogás, cuppogás némely helyen olyan hangos, hogy az utcán járók azt gondolhatják: négylábúak esznek.

Olyat is láttam már, hogy az asztalra tett levesestálban reggel hat ember mosdott. A kenyérdagasztásra használt kis teknőben pedig előtte a kis kedvenc "elszíneződését" mosták le. – Azt mondják: férfiembernek nem kell mindent észrevenni; egye azt, amit eléje tesznek! Mi azonban úgy véljük: az egészség veszélyeztetésénél jobb a koplalás.

Viszonyainkat jól ismerő külföldi vendégünk egy konferencián azt mondta: Ha az emberek gyermekeikért csak annyit fognak tenni, mint állataikért, a helyzet máris jobb lesz.

A fentiek azt mutatják: komoly kultúrfeladataink vannak; törekedni kell a fejlődésre. Írásommal ezt kívántam szolgálni.

A baptista misszió Magyarországon, köztudottan Meyer Henrik munkássága nyomán indult el. A Budán történt teremszentelésről szóló beszámolóból viszont megtudjuk, hogy ott jóval korábban is létezett baptista gyülekezet.

Az eseményről szóló tudósítást A. Wolf, Wesselényi utcai prédikátor írta, és az akkor Pozsonyban szerkesztett Friedensklänge 1912. novemberi számában jelent meg.

Wolf testvér Buda történelmének ismertetését bizonyára nem a hazai olvasóknak szánta. A Friedensklänge-t nemcsak a Kárpát-medencében, de Ausztriában, a

---

Folytatás az előző oldalról
Dr. Mészáros Kálmán: AZ ÓCSAI HITVALLÁS

22. Emlékkönyv a Baptista Teológiai Szeminárium alapításának 75. évfordulója alkalmával. Budapest, 1981
23. Kiss Emil: Missziótörténet, GYMT tankönyv, Budapest, 1979. 135. old.
24. Dr. Mészáros Kálmán: A Magyarországi Baptista Egyház vázlatos története Budapest, 1985. 75-76. old.
25. Kiss Tibor: Programfüzet a jubileumi megemlékezésre, 1995.
26. Dr. Mészáros Kálmán: Nyolcvanéves az "Ócsai Hitközség", Békehírnök, 1982. 86. old.
27. Dr. Gerzsenyi László: Az evangélium kényszerében, Udvarnoki András élete. Baptista Kiadó, Budapest, 1995. 43-46. old.
28. Bányai Jenő: A Magyarországi Baptisták Árvaháza. 1914-1950. Budapest, 1983. 276. old. kiadatlan kézirat.

Felvidéken, a Délvidéken, Bukovinában, Bukarestben és Dobrudzsában is olvasták a baptisták.

Teremszentelés Budán

Közismert, hogy Budapest, Buda és Pest – 1872 előtt szabad királyi városok – összekapcsolásával jött létre. A budai városrész múltját Krisztus születése utáni 2. századig lehet nyomon követni. Akkor Aquincumnak hívták. Később lerombolták. Az újra helyreállított "Pest" 1241-ben ismét rommá lett. Ekkor a tatárok rombolták le, de IV. Béla király már 1244-ben újra felépíttette... (A középkorban hol a balparti, hol a jobbparti települést nevezték Pestnek. – Új Magy. Lex.)

A 18. századeleji 30.000-res város mostanra majd egymilliósra növekedett.

Azelőtt a kereskedelem és politika minden szála a jobb parti Budára vezetett. E jelentőségét azonban már régen a bal parti Pestnek adta át. A központi hatalom néhány palotája – pl. minisztériumok – azért még Budán találhatók. Buda lakóinak egy része katonai – és állami hivatalnok, akik közül sokan beszélnek németül, de rajtuk kívül is sok német él ott.

A baptisták Budán tartották első összejöveteleiket. Így a "Német Baptista Gyülekezet Budapest" elnevezés tulajdonképpen budait jelent.

Évtizedek múltak el. Budapesten a Meyer testvér vezette gyülekezet fellendült. Tekintélyes kápolnát építettek, mely már 25 éve áll fenn. December 1-én (1912) jubilálnak.

Elődeink emellett Budára is tekintettek. Takarékosságuknak, messzetekintő hitüknek köszönhetően ott is vásároltak telket, egy öreg épülettel, mely az újabb generáció tettvágyának engedve, helyét tekintélyes bérháznak adta át. Benne egy 100 ülőhelyes szépen berendezett teremnek is jutott hely, melyet szükség esetén bővíteni is lehet.

Isten segítségével, október 9-én adták át rendeltetésének. A virágokkal szépen feldíszített teremben meleghangú beszédek, szívből jövő énekek és szavalatok bizonyították, hogy e helyet Istennek és bűnösök megmentésére szentelték...

Az amerikai – New Yorkból jött – Dr. Harris testvér is velünk örvendhetett.

Sok más testvér között Peter testvér (Újvidék) és Wiegand testvér (az Egyesülés utazó evangélistája, Újpestről) segítettek széppé tenni az ünnepet.

Bár szolgálna az itteni munka is Isten és Üdvözítőnk nagy műve dicsőségére, és válna e hely sokak lelki otthonává!

(A. Wolf)

•

Örömnap volt Bécsben szeptember 8-án. Új pásztorát vezethette be a gyülekezet... Jó iskolából, Hamburgból érkezett... Ez az iskola az idén három prédikátort adott délkeletnek: egyet Romániának, egyet Magyarországnak és egyet Ausztriának.

Az új prédikátor bemutatkozó prédikációját a mintaimádság: "Jöjjön el a te országod..." alapján mondta. Kívánjuk ennek megvalósulását. A "Napsugár" leánykör és a "Holdvilág" fiúkör bár lenne világítója a fiatal prédikátornak nappal és éjjel! (Zsolt 121:6).

Becker lelkipásztor, zsidómisszionárius, aki elárvult helyzetében gyakran segítette a gyülekezetet, szintén a gratulálók közt volt.

A harangozó (így nevezte magát a Friedensklänge szerkesztője) elkongatta intelmeit és jókívánságait a prédikátor és gyülekezete számára.

Wiegand testvér meg az egyesülési munkára biztatta...

(J. B.)

1912. december

Örömnapok Késmárkon

Petrasch testvér Budapestre látogatásakor okt. 27-én, bennünket is meglátogatott. Délelőtt és délután jól látogatott összejövetelen hallgathattuk igehirdetését és lengyelországi munkálkodásáról szóló beszámolóját.

Október 30-án, menyegzőt ünnepelhettünk. 25. házassági évfordulójukon a Zwick házaspár Istennek megtapasztalt jóságáról számolhattak be. Hálaáldozatként 50 koronát adtak a kápolnaépítési alapba. Éjfél utánig voltunk együtt meghitt közösségben, és az Úr Jézus, akinek áldásait megköszöntük, szintén közöttünk volt...

(A. Zdráhal)

Pécs

Mily jól esik az ember szívének, amikor a kedves "Friedensklänge"-ket – békecsengéseket hallja.

Kicsiny asszonykörünk Isten dicsőítésére ilyen hangokat kíván hallatni. Nagy eredményeket nem tudunk felmutatni, de kicsiny lehetőségeinkkel hűséggel kívánjuk nagy Üdvözítőnket szolgálni.

Összejöveteli rendünk a következő: Első vasárnapon imaóra; a másodikon bibliaóra; a harmadikon szabad előadás; a negyediken bibliai kérdések megbeszélése; az ötödiken mindenféle.

Becsült elöljárónk, Ritzel testvérnő és munkatársai, óráinkról minden vasárnap írásos beszámolót tart a gyülekezetnek.

Bibliaóráinkon inkább kevesebbet, de alaposan kívánjuk megbeszélni a témát. A szabad előadások szociális és egyéb kérdésekben segítik a tisztánlátást. A nehezen érthető bibliarészek megbeszélése Isten szavának jobb megértését segítik. A "mindenféle" vasárnapon a testvérnők szívük kincstárából adhatnak elő. Legfőbb szívügyünk a ránk bízott ifjúság megmentése...

(Maria Gromen)

Kanóc-ünnep – A füstölgő mécses ünnepe Pozsonyban

A bécsi gyülekezet pozsonyi állomása nov. 10-én emlékezett missziójuk 25 évvel ezelőtti kezdetére.

1887-ben merítették be az első hét pozsonyi megtértet. Falb testvért és nejét; Nittnaus testvért és nejét, valamint Katalin leányukat; Schwanzer testvért és nejét.

Sokat ígérő volt a kezdet. 175-en lehetnénk, ha minden évben ennyi bemerítkező lett volna. Statisztikánk 80-at mutat. (Szláv testvéreink statisztikáját Kreeis tv. külön vezeti, ők 22-en vannak.)

Nyolcvan bemerítettünkből 20-at kizártak, 12-en Amerikába mentek, 8-an az égi Kánaánba távoztak, a többiek igazolással más gyülekezetbe kérték áthelyezésüket, jelenleg 35-en vagyunk.

Missziónk kezdetén Johann Tatter, a Brit és Külföldi Bibliatársaság kolportőrje Pozsonyban állomásozott. Tatter testvér mentő vágytól fűtve, bibliaárusítás mellett barátokat keresett az Írás tanulmányozására... A lutheránus

papok hamar megneszelték, hogy néhány egyháztaguk templomon kívül olvas Bibliát és imádkozik. Azt is megtudták ki a "tettes". Szószéken szólították fel a népet: űzzék ki ezt az embert a városból. Éjszaka a feltüzelt nép fenyegetően vette körül a bibliás házat. Már behatolni készültek, és a bibliások helyzete veszélyessé vált, de ahol a szükség legnagyobb, a segítség ott van legközelebb; ezúttal rezesbanda képében érkezett. – Éjszakai gyakorlatukról katonák masíroztak hazafelé és katonazenekar kísérte őket. Ezt hallván, a tömeg a rezesbanda után futott, és a barátok megmenekültek...

Mindenki tudja: a szabad magyar földön vélemény és ellenvélemény kinyilvánítása férfias, nemes harccá lett. Nincsen papírra vetve, de a vallásszabadság vezérelv. Ezt legjobban azon ország protestánsainak illene tudni, ahol – nem is oly rég – az evangélikusokat mondták eretnekeknek, szektásoknak... Mostani uralkodónk bölcs, jóakaratú vezetése nyomán jobb idők lettek, és nekünk protestánsoknak különösen nem illene a régi rendőruralmat visszakívánni.

A mustármag – bár próbák árán – jó talajt talált és gyökeret eresztett. Ha a kolportőrt áthelyezték is – és Rottmayer testvért egy éjszakára be is csukták –, barátaink tovább tanulmányozták a Bibliát, és 1887-ben elnyerték a hitbeli keresztséget. Hárman Bécsben, négyen pedig Nyitrán merítkeztek be. Ők alkották az első pozsonyi kis csoportot.

A zsenge palántákat a bécsi gyülekezet öntözgette... A legtöbb élővizet Rottmayer és Peter testvér vitte nekik.

Az üldözések csökkentek. Nittnaus testvért, egy alkalommal még hivatta a városkapitány, és kérdőre vonta: micsoda skandalumot csinálnak maguk? – Skandalum az, ha énekelünk és imádkozunk? – Énekelni és imádkozni menjenek a templomba; most velem volt dolga, de legközelebb az államügyész elé kerül. Adieu!

Nittnaus testvérék továbbra is énekeltek, imádkoztak, prédikáltak, sőt traktátusokat is osztogattak, mégsem kerültek államügyész elé.

Az első baptista halottat kb. 10 év múlva kellett eltemetni. A papok a gyászszertartást temetőkerítésen belül nem engedélyezték. A koporsót a kapuban kellett letenni. Rottmayer és Meereis testvérek ott mondták el gyászbeszédüket. – Ennek már vége... Nem kell már az éj leple alatt bemerítkezni, vagy emiatt Bécsbe, Nyitrára menni. Ha befagy, vagy árad a Duna, a barátságos városatyák ingyen engedik át nekünk a városi uszodát. A lelkész urak is megengedik, hogy temetőikben hitünk szerint prédikáljunk, énekeljünk. Az igazságtalanul szenvedőknek az Úr igazságot szolgáltatott...

Néhány szót az első három családról: Schwanzer testvér kolportőr lett; gyorsan fejlődött és hamar elszáradt; családostól tért vissza az egyház kebelébe. Falb testvérék halálukig – kb. 60 éves korukig hűek maradtak; otthonuk vendégprédikátorok szállásául szolgál. Sajnos, a szülők reménysége, hogy jóravaló, tehetős gyermekeik nyomukba lépjenek, eddig még nem teljesült... Az első hét közül csak Nittnaus testvér él. Felesége, három fia, két leánya az ő hitét nyerték el. Felesége és idősebb lánya túl vannak a földi harcokon; fiai Bécsben, Drezdában és itt Pozsonyban vívják a nemes harcot; a még élő leánya, e sorok írójának a felesége.

Gyülekezetünk tagságának legnagyobb létszáma: 56, 1911-ben volt. Heten Poznanba, a lengyel misszióba mentek; többen elköltöztek és öten elhagytak minket, most 35-en vagyunk. Ez a visszaesés megalázott minket, és arra késztetett, hogy a hálaadás vasárnapját bűnbánati vasárnappá tegyük... Szégyenérzetünk nem engedte, hogy a palántázó Tatter testvért és az öntöző Rottmayer testvért meghívjuk. De az anyagyülekezettel azért tudattuk, hogy e füstölgő mécsesért is hálát kívánunk adni. – Jók voltak hozzánk, és előljáróik közül kettőt koppantónak elküldtek. (A koppantó, ollószerű tisztító eszköz. A lámpa- vagy gyertyabél elszenesedett részét távolítják el vele. Használata után a lámpás újra régi fényében világít. Az Ószövetség idején a szentsátor koppantójának színaranyból kellett lennie. 2Móz 25:38 újabb ford.) Erre gondoltak testvéreink, amikor ünnepi szónokoknak Chytil és ifj. Nittnaus testvéreket küldték. A tisztogató ollók, aranyos koppantók oly ügyesen dolgoztak, hogy a füstölgő mécses újra meleg fényt árasztott maga körül. A szóló- és közösséneklések, a szavalatok, a bizonyságtevések, a levélben jött jókívánságok, a hálaimák és a jó meleg tea, mind ezt segítették. Nittnaus apó mondta – inkább könnyekkel mint szavakkal – az utolsó beszédet. A megmentő kegyelemről szólt és újult átadásra buzdított. A gyülekezet tisztelettel, felállással emlékezett meg Tatter testvér alapító munkájáról...

A füstölgő mécsesnek már nem kell félnie, mert Ura mondta: *a füstölgő mécsest nem oltja el.*

Így lett estére mind nagyobb világosság.

(J. Bauer.)

1913. január
Kápolnaavatás Ráczkozáron

Az avatási ünnep december 21-én, szombat este imaórával és alulírott bevezetőjével kezdődött.

Vasárnap reggel az imaórát Kerber tv. (Budapest) vezette. Az istentiszteleten alulírott mondott prédikációját sokan hallgatták. A délutáni vasárnapi iskolán Kerber és Buchert szolgáltak. Kb. 80 gyerek jött el, de korábban el kellett őket engedni, mert közben nagyon sok felnőtt érkezett.

Az esti összejövetelt – a földművelő lakosság miatt – 7 órakor kellett kezdeni. Bár Ráczkozáron csak 20 tag lakik, 150 ülőhelyről gondoskodtak, de ez is kevésnek bizonyult; vagy 300-an szorongtunk bent fej-fej mellett, hogy még a falak is izzadtak. Sokan kívül az ablakoknál álltak, és volt, aki elindult hazafelé.

Gromen testvér prédikációjának alapgondolatát Zsolt 26:8-ból vette. A bíró – aki áldást kívánt a gyülekezetre és a megjelentekre – és az esküdtek, a hatóságot képviselték.

Kerber, Werstron (Mucsfa) Buchert és Becker testvérek (Bonyhád), valamint az egyházközösség két szónokának beszédei is az épülést szolgálták.

Az Urat dicsérték énekeikkel a bonyhádi és ráczkozári énekkar, és a költészet is szóhoz jutott.

Számomra a legfelemelőbb egy 15 éves fiú kérése volt: "...én is Jézushoz szeretnék tartozni!" – Míg mások búcsúzkodtak, mi egy sarokban együtt imádkoztunk.

Közel éjfél lett, mire eltávoztunk.

A gyűjtés 120 koronát eredményezett, beleértve azt a papírba csomagolt 50 koronát, melyhez azt a megjegyzést fűzték: "ne tudja a te bal kezed..." – Isten viszont tudja, hogy ki adta, és ez elég... Ez is bizonyítja, hogy a szeretet mire képes: idegen segítség nélkül tudott ez a kis gyülekezet kápolnát építeni...

(A. Wolf)

Konferencia a Bácskában

November 22-24-ig tartották meg Sajkás-Szentivánban, külső és belső békességben. – Kápolnánk olyan utcában van, ahol főleg szerbek élnek.

A meghívásnak – Feketehegy kivételével – az összes bácskai állomás eleget tett.

A Jakschitz, pénztáros tv. beszámolója kedvező képet mutatott. Azután egészséges és beteg gyülekezetekről, az Egyesülés célkitűzéseiről hallottunk. Szóba került újvidéki testvéreink régi óhaja: összejöveteli házuk építése. – Az elindított gyűjtőívre rövid idő alatt 600 koronát jegyeztek, de ezzel a gyűjtés még nem ért véget. A vasárnapi iskoláról A. Jakschitz tv., az ifjúságról A. Wolf tv. beszélt.

Gyülekezeteink elvilágiasodásáról, a "biblikus intés"-ről szóltak figyelmeztetőn. Megvizsgáltuk csekély eredményeink okait.

M. Berleth tv. az alkohollal történő visszaélésről szólt, és egyéb kisebb, nagyobb gondjainkról tanácskoztunk.

A vasárnap ünnepnap volt. Lehetőség volt a bizonyságtevésre délelőtt, délután és a vasárnapi iskolában.

Este szeretetlakomán vettünk részt. Megemlítették, hogy a szeretetlakomához teán és kalácson kívül szeretet is tartozik (1Kor 13). Aki üresen távozik, nyilván ő maga is vétkes abban.

J. Krohn tv. vezetésével a szentiváni énekesek az ünnep megszépítését szolgálták. Remélhető, hogy "Elim" volt minden résztvevő vándorútján.

(Julius Peter)

1913. február

Beszámoló a délkelet-európai konferenciáról

Újra a harangtornyomban – a Friedensklänge szerkesztőségének – a békeharang-kongatás – helyén ülök. Előttem, rozzant tetőn frissen hullott hó, és rá eső esik. Az ég borús, szürke, de szívemben konferenciánk meleg fénye ragyog...

Január 13-án indultam Bukarest felé. Már Pozsonyban útitársat kaptam, Peters prédikátor érkezett Bécs felől. Így kettesben könnyebb lett az utazás. Úticélunk távolibb, mint Izraelé Egyiptomban, de utazásunk 40 év helyett, csak 40 óráig tartott...

Az útiokmányok említésekor útitársam elsápadt... Szerencsére a budapesti német konzul kisegítette a bajból, olyan írást adott, melyet a románok is hitelesítettek.

Sokan nem gondolnak arra, hogy megfelelő "okmányok" hiányában a mennyei Kánaán határán esetleg visszafordítják őket...

Budapesten rövid éjszakai pihenőt tarthattunk. Welker és Berlet testvérek családi asztalánál testi és lelki erősítést nyertünk. 8,20-kor, Wolf testvérrel folytattuk utazásunkat Brassó felé. Este 8,30-kor a kedves Rottmayer tv. fogadott minket a pályaudvaron. (Bizonyára Temesváron – a Ford.) Erzsébetvárosban az élénk evangélistánk szállt fel hozzánk, s így vidám beszélgetésben telt el az éjszaka

Brassóban kétféle vihar fogadott minket: hóvihar és Sturm-vihar prédikátor. Mi az utóbbival tartottunk. Meleg otthonában mindenféle jóval láttak el minket. Emiatt a hóvihar megharagudott, és mérgesen tovább vonult. A gyönyörű napsugár felcsalt minket egy közeli hegyre, ahonnan Erdély hófödte panorámájában gyönyörködhettünk...

Este fél 8-kor brassói testvéreink összejövetelén vettünk részt... Január 16-án, éjjel 1-kor a kedves Sturmék felébresztettek minket.

Gyors reggelizés, aztán a kedves Sturm testvérnő útravalójával kocsin a pályaudvarhoz igyekeztünk. Ez volt a tél leghidegebb éjszakája, és a vasúti kocsiban sem volt melegebb. Hajnali 4,15-kor, Predealnál érkeztünk a határállomáshoz. A vám- és útlevélellenőrzés mindent rendben talált. Egy brassói testvér papírjai nem voltak rendben, irgalom nélkül vissza kellett fordulnia. – Kicsiny hiba, nagy veszteség! Lemaradt a konferencia áldásairól.

A román váróteremben az órák előreigazítása volt első dolgunk... Minden új volt: a nyelv, a vasutasok egyenruhája, a nemdohányzó szakasz hiánya. A világítás és a fűtés teljesen csődöt mondott; teljes romániai sötétségben voltunk. A cigaretták és pipák parazsa sem fényt, sem meleget nem adtak, csak bűzzel árasztottak el minket. Kedves kalauzunk azzal vigasztalt minket, hogy Bukarestben már melegebb lesz, amit készséggel el is hittünk – kedves testvéreinknél mindenképpen úgy lesz.

Így is történt. Megérkezésünkkor gyorsan kocsiba tuszkoltak minket, mely vágtában vitt Schlipf testvérék otthonába...

Újdonság volt számomra, hogy a kocsi kerekei gumiból voltak...

Az első konferenciai nap pénteken volt. Simoleit testvérnek bibliaórával kellett volna kezdenie, de nem érkezett meg Berlinből, így a bevezetést e sorok írójának kellett átvennie. A 126. zsoltárt olvasta föl, annak utolsó versére utalva megjegyezte: örömmel jöttünk, istentelen kritikát nem hoztunk, csak kévéket...

A konferencia 10 órakor kezdődött. Schlipf tv., a helyi gyülekezet prédikátora Jézus nevében köszöntött minket... Városunk nem mérheti magát Budapesthez, különös látnivalókkal nem szolgálhat, még fejlődőben van. Örülök, hogy a havazás minden hiányosságot befedett. De az Úr népe, mely 108 tagból áll, gyorsan gyarapodik... Ezután az elöljáró, Wolf prédikátor köszöntötte a küldötteket, a gyülekezetet, és megköszönte a kegyelmet, mely az Egyesülést egy éven át vezette.

Köszönettel elfogadtuk az elöljáró-, a jegyző- és a pénztáros testvérek beszámolóit. Friedensklängénk deficites; ennek kiküszöbölésére gyűjtést tartottunk, mely 67 koronát és 169,50 frankot eredményezett.

21-en képviselték a gyülekezeteket. Mindegyikük beszámolt gyülekezetük örömeiről, bánatáról...

A vendégek: Peters prédikátor és a bukaresti magyar gyülekezet prédikátora, Guist tv. szintén beszámoltak gyülekezetükről.

A délután az épülésnek volt szánva. A bizottság újraválasztása ez után, 5 órakor kezdődött. Bauer prédikátor lett az elnök; Schlipf prédikátor a másodelnök; J. Welker testvért jegyzőnek, M. Steiger testvért pénztárosnak választották; ülnökök lettek: Zdráhal, Tolar és Felischer prédikátorok.

Este Peters és Bauer prédikátorok evangelizáltak.

A 2. konferenciai nap: 9-10-ig imaóra. Wolf prédikátor vezette. 10,15-11,15-ig az újpesti gyülekezet felvételi kérelmének elbírálása. Egyöntetű elfogadást nyert.

Szó volt a Firedensklänge szélesebbkörű terjesztéséről... 11,15-12-ig, evangélistánk a német misszió nehézségeit ismertette.

A délutánt ismét az épülésnek szántuk. Simoleit prédikátor a bukaresti testvérek minisztériumi közbenjárására átléphette a határt, és köztünk megjelent... mindnyájunk áldására két bibliaórát ő is tarthatott még...

Meghallgattuk Schlipf testvérnek A gyülekezet és az ifjúság témakörről szóló időszerű beszámolóját...

Este Tolar prédikátor (Czernovitz) és Sturm prédikátor (Brassó) evangelizáltak...

Örömünkre szolgáltak G. Hubenthal (Brema), H.

Meyer (Frankfurt), Rottmayer (Kolozsvár) írásos, valamint Simoleit testvérnek a Német Missziótól hozott szóbeli üdvözletek...

Az Egyesülés részére tartott gyűjtés 300 frankot eredményezett. A második konferencia záróestje 6 órakor kezdődött... A konferencia megvalósulásáért a legnagyobb áldozatot a bukaresti gyülekezet hozta.

Az "Örömvasárnap"-ról kellene még beszámolnom, de azt Schuller tv. az ezt követő cikkben megteszi...

Kolozsváron Peters testvérrel a kedves Rottmayerékat látogattuk meg. Kellemes nappal ajándékoztak meg. Milyen jó az utazóknak az ilyen ellátó állomás!

Rottmayer tv. velünk utazott Budapestig. Ott az öröklétben való egyesülésig búcsút vettünk tőle, Simoleit testvértől és Wolf testvértől. Otthonainkban az Egyesülés édesgyökerét szopogathattuk. (J. Bauer)

Ünnep Bukarestben

A Bukaresti kápolnában a konferencia vendégei, a szószék fölött virágokból kirakott "Eben-Ezer 1863-1913" feliratot láttak. Ebből nyilván arra következtettek, hogy jubileumról van szó. Így is volt.

A bukaresti gyülekezet 1863-tól – előbb a hamburgi gyülekezet állomásaként, később önálló formában – létezik, s így 50 éves fennállására tekinthet vissza.

Hogyan jött létre ez a gyülekezet? Nagyon egyszerűen történt. Schaarsmidt, lakatossegéd Budapestről Hamburgba ment, és Onkennel (Oncken – Onckennel) találkozott. Megtért, megkeresztelkedett, és valószínűleg misszionárius képzést nyert. – Ez utóbbi nem bizonyítható...

Schaarschmidt 1862-ben Bukarestbe jött, és hamarosan üdvözülni vágyó csoportot gyűjtött maga köré. Hamburgba küldött tudósításai nyomán Onken 1863-ban, bemerítések elvégzésére és igehirdetőnek August Liebig testvért küldte el. Liebig tv. a "Megkeresztelt keresztények Missziós Lapja"-ban rendszeresen beszámolt bukaresti munkájáról. – A missziós lapot a Wahrheitszeuge váltotta fel; A. Liebig testvért pedig Schwegler, Hammerschmidt, Schlipf testvérek követték. Gyülekezetünk létszáma jelenleg 108 tag. Röviden, száraz szavakkal ez a bukaresti gyülekezet története, de aki ennek egy részét átélte, Istennek titokzatos munkáját tapasztalhatta... Nyitott szemmel néző láthatja, hogy a gyülekezet él, virul, és ez csakis a Mindenható által lehetséges.

Ha az 50 esztendőt végig tekintjük, azt érezzük, amit a 84. zsoltár szent énekese fejez ki igazán.

De Istennek hála, az ilyen megtapasztalás nem korlátozódik a bukaresti gyülekezetre. Melyik baptista gyülekezet ne tudná történelmében Isten jelenlétét kimutatni? Mindenütt vannak megváltottak, akik átforrósodott szívvel, csillogó szemmel vallják: "Mily szerelmetesek a te hajlékaid, Seregeknek Ura!" (F. W. Schuller)

Kreisz testvér kolportőr-beszámolója Nagyszebenből

1912-ben, az Úr segítségével 228 Bibliát, 510 Újszövetséget, 1850 részbibliát, 508 kiadványt, 6396 oldal traktátust és 1500 Jahreszeiten-kalendáriumot adtam el.

170 összejövetelt vezettem és 244 látogatást tettem. Rendszeresen gondozom az itteni misszióállomást. Ez néha nehezebb, mint a bibliaterjesztés; érzem ennek felelősségét; mutatok-e elég jó példát? Ezt a felelősséget érezhette Pál apostol is, amikor az érette történő imádkozást kérte (Ef 6:19).

Áldásul szolgál az a prédikátor, aki tűrni, szeretni, hordozni képes ott is, ahol gyűlölik. – Meg kell tanulni nyelni! – tanácsolta ifjú társának egy prédikátor, és egy példázatot mondott neki: Egy prédikátornak prédikálás közben légy repült a szájába. Köpni a gyülekezet előtt nem akart, így hát lenyelte. – Tehát, bármi rossz jön is: nyelni, tűrni, szeretni, hordozni kell! – ez hozza meg az áldást...

Még egy munkámmal kapcsolatos élményemet szeretném közölni. Társammal Sopron megyében kolportőrködtünk. Az egyik faluban semmit sem vettek tőlünk, szóba se álltak velünk. Másnap azt mondtam a társamnak: újra elmegyek hozzájuk. Elmentem hát, de eredmény ezúttal sem volt. Egy közeli erdőben Istent kértem: segítsen ő, hiszen nem a magam ügyében járok... Újra elmentem, és akkor valaki elmondta: ilyen táskából már árultak itt könyveket, de papunk megtudta, és szitkozódva kényszerített a könyvek elégetésére. Azóta félünk az ilyen emberektől, hátha hamis próféták.

Ekkor a falu másik végén kezdtem el. Pár óra alatt üres volt a táskám. Egy férfitől még mézet is kaptam. De nagyon örültek ennek szállásadóm unokái!

Nemcsak keserű van a világon, néha az édeset is élvezhetjük. Aki megtanulta a rossz napokat is jónak látni, annak csupa jó napja van.

Karácsony Belgrádban

Tudott dolog, hogy itt 13 nappal később ünneplik a karácsonyt. Karácsonyfát nem állítanak, ehelyett szalmát szórnak a padlóra, hogy a betlehemi istállóra emlékeztessen...

Lehotzki testvérnek Németországból érkezett két láda részbibliát kellett Semlinből Szófiába továbbítani. Közben arról értesült, hogy ezen az útvonalon szállítmányokat csak a Vöröskeresztnek, vagy a hadügyminisztériumnak, vagy valamelyik patikának lehet küldeni. Nehézségek árán mégiscsak el lehetett küldeni.

Több evangéliumot, kevesebb dicsőséget kívánt országa számára egy afrikai törzsfőnök. Kívánatos lenne ez minden ország számára. Háborúkról más újságok is írnak éppen eleget, nem kellene a Friedensklängenek is azzal foglalkozni. A politika egyébként is síkos talaj, könnyen el lehet rajta csúszni. Mindenki festett üvegen át nézi a dolgokat, ezért látja az egyik rózsásnak, a másik szürkének stb. (Július Peter)

Ítélkezés

Azt mondják, hogy George W. Truett texasi lelkipásztor elé egy fiatalasszonyt vittek, hogy gyülekezeti fegyelmezésben részesítsék, mert megszegte a gyülekezeti alapszabályt. Azt ajánlották, hogy töröljék az asszony nevét gyülekezeti tagok névsorából. Amint a vita egyre hevesebbé vált, a lelkipásztor így szólt: "Hívjuk elő a gyülekezeti pénztárost, és kérjük, olvassa fel minden gyülekezeti tag adakozását, és aki megsérti Isten kapzsiság elleni törvényét, töröljük a névsorból." Bombaként robbant az ajánlat, és a vádolók azonnal elnémultak. Emlékeztek Jézus szavaira: "Aki bűntelen közületek, az dobjon rá először követ!"

INNEN - ONNAN

Megtérési történet, keserű szájízzel

Úgy tizenöt éve olvasgatom Sombor Judit cikkeit. Gyakran ír a különböző úgynevezett "kisegyházakról". Azt is mondhatom, hogy védelmébe veszi őket. Bár a pontosság kedvéért meg kell jegyeznem, hogy írásaiban mi nem számítunk kisegyháznak. A rólunk ábrázolt kép egyáltalán nem mondható kedvezőnek. Vagy ha tovább akarok pontosítani, akkor azt kell mondanom, hogy céltudatosan gerjeszt egyházunk ellen hangulatot.

Van a tisztelt szerző írásaiban bizonyos társadalmi felelősségérzet, sőt olyan cél is, amivel lelkesen egyet érthetünk. A perifériára kerülés ellen nem az anyagi jólét hajszolását sürgeti, hanem a megtérést, Krisztus követését. A "kisegyházak" közül több is szokott kapni tőle bizonyos emberi dicsfényt, a pünkösdiek, a Bereczki-csoport, talán a Hit Gyülekezete is. Bizonyára azért, hogy enyhítse az említett felekezetek iránti ellenszenvet, kedvezőbb színbe állítsa őket, amihez – úgy látszik – "magasabb helyeken" támogatókra talál. A felekezetekben képviselt "hangulati vallásosságban" képzeli a megoldást depresszió, kábítózás, alkoholizmus, esetleg válás, és hasonló "divatos" megoldásokkal szemben. Ebben is egyetértünk vele.

Mindig van írásában egy elrugaszkodási pont. Ahogy a medence falánál bukfencel az úszó, lábfejjel érinti a falat, és elrúgja magát, hogy minél hatékonyabban és kevesebb kar-munkával jusson előre. A falnak nem fáj a rúgás. Nos, az utóbbi írásaiban ez az elrugaszkodási pont az, amit szóvá kell tennem.

Egy baptista prédikátorcsalád "harmadik nemzedéke" elszakad a "hitvitázók" unalmas asztalközösségétől, elmenekül tőlük, és olyan sorsra jut, ahová vágyott. Szenvedélyek, meggondolatlan házasság, válás. Új házasság, ez esetben bocsánatosan – a szerző szerint. Egy gyermek is a két házasság között: természetesen szintén bocsánatosan. Végre pedagógus-állás, elégedett munkaviszony, megtérés és közös gyermekek. Most már minden rendben van, a riport-alany nem akar többé menekülni. Megtalálta Krisztust, ugyanakkor megszabadult az "együgyű baptistáktól", bár időközben megözvegyült édesanyját is támogatta.

A jelenség egyáltalán nem ritka.

Eszembe jut egy másik "hitújonc", aki az istentisztelet után lelkesen futott utánam. Jóvá kívánta velem is hagyatni megtérésnek vázolt hasonló módját. "Szívébe zárta" Jézus Krisztus egyik mondását: "Aki meg nem gyűlöli atyját és anyját énérettem..." Erre utalva mondta: "Én kegyetlenül gyűlölöm az öregeimet!" – Szavai nyomán támadt arckifejezése nem hagyott semmi kétséget, hogy őszintén fejti ki a nézeteit. Rögtön úgy éreztem, hogy maradt még bőven megtérni valója. Ki is fejtettem neki, úgy, hogy a végén kölcsönösen örvendeztünk, amiért más, neki való nyájat választ; nem azt, ahol én pásztorkodom. Azóta sem láttam viszont a gyülekezetben.

Miért kell ez az elrugaszkodási pont feltétlenül, miért igazibb a megtérés, ha szembefordul hívő szüleivel; miért válik akkor megszenteltebbé, ha egy másik, szintén mennybe törekvő embert, vagy felekezetet – nevezzük bárhogy –, előbb leszól, kipellengérez? Akivel ezeket a kérdéseket valóban megbeszéltem, azt mondta, hogy ma egyszerűen ez van, ezt le kell nyelni. "Megszokhattuk évtizedek óta. Gyalázták, lenézték, megalázták a baptista hívőket, és ebben nincs semmi változás. A kormánynál más áll, de a módszer maradt a régi. Mégis mit vártál?" A mai nemzedék általánosít és mindenért felelőssé teszi az idősebb nemzedéket. Úgy tekint rájuk, mint akik hozzájárultak a régi társadalmi rend egész folyamatához, beleértve a gyülekezeti állapotokat is.

Szóval a szülők fizessék ki az "adósságot". A prédikátorok keze alatt mentek tönkre a gyülekezeteink, az utódokra örökségként hagytak egy hatalmas "missziói csődtömeget". A kifejezés egy teológus (értsd diák) szószékről mondott nyilatkozata (ex cathedra). Ezzel kétségtelenül párhuzamos Sombor Judit riportalanyának esete is.

Amennyiben ez tény és valóság, érdemelhet-e a lelkész-szülő tiszteletet; lehetséges-e bármilyen felekezettel együttműködés, vagy béke (az ő olvasatukban így: "elvtelen ökumenizálás")? A szerencsétlen, háború tizedelte generáció, jóvátétellel, átszervezésekkel, vagy nyolc köteles államkötvénnyel kifosztott nemzedék ne számítson a "megtért gyermekei" szánakozó megértésére! Hiába hordozta a század minden kínját. Egyedül Istenben megtalált csendes békességéért, a gyermekei jobb sorsáért naponta könnyekkel imádkozó, őket igei szellemben nevelő szeretetéért ne várjon tőlük elismerést. A megaláztatásokat tűrni kénytelen fájdalmaiért most újabb tapasztalatot szerezhet. Otthon, a családi asztalánál; és a koporsójában is. Megvetés sújtja az emlékezetét, hithűségét a feledés homálya borítja. Ez a sorsa, mert nem érti meg a "megtért" lánya vagy a fia. Persze kár is felhozni a listát. A szülők hitét, önzetlen és hű szolgálatát lebecsülni változatlanul megmaradt a gyermek "hőstettének". Magazinba kerülni, sztárfotóval, az új magyar sajtóban példaképpé válni így lehet. Ugyanakkor mellette "béget" egy kórus, – hogy valamit átvegyek a lap stílusából. Az új "vallás" fonákjára fordítja a szülői tisztelet törvényszerűségét.

Soha nem adta föl a reményt, hogy egyszer gyermekeiben tovább él a meggyőződése. Duna-Tisza közi őrhelyén ebben hitt, és Kispesten ezért kellett a református teológiára lépő testvérei döntéséért idő előtt nyugdíjba mennie. Az illetékes ellenőrző testületek még illetékesebbjei az "ügyét ezzel véglegesen lerendezték". Sombor Judit ezt nem tudhatja, de bocsánat, azért nem kellene elfeledni egészen!

Ennyit a földi igazságról, a felekezeti esélyek azonosságáról, a mai vallásszabadságról, az újságírói etikáról, és természetesen a pedagógus felelősségéről, amit ugyebár képvisel.

A szülők és nagyszülők egyik tisztelője

Feljegyzés

1995. november 8-9-én utunk nyomán a romániai Tichilesti lepraintézetben tett látogatásunkról.

Nagy János a magyarországi lepramisszió munkatársa, református lelkipásztor, Simon Levente és Molnár Csaba kolozsvári teológusok kíséretében tett látogatást a fenti iztézményben.

A jelenlétünkkor szerzett ismereteinket rövid összefoglalónkban adjuk közre azok számára, akiket érint és akik érdeklődnek elesett felebarátaink sorsa iránt.

A János evangéliuma 15:20 verséből idézve köszöntjük az olvasót: *"...ha az én beszédeimet megtartották, a tiéteket is megtartják".*

Mivel mind az Ószövetségből, mind az Újszövetségből ismeretes és megismerhető a leprabetegség leírása, így azokra most itt nem térünk ki (3Móz 13-14., Lk 17:11-19, stb.).

Kifejezetten a fenti intézmény munkájára, körülményeire tekintettel, csak a romániai állapotok bemutatására szorítkozunk, azzal a reménységgel, hogy a magyarországi, kárpátaljai, szlovákiai református egyházak – és más egyházak – bekapcsolódása után az erdélyi egyházak, ill. romániai egyházak is részestársi feladatot vállalnak a diakóniának ebből a szép missziói feladatából.

A tichilesti kórház jelenlegi főorvosa és vezetője: Dr. Paul Dimitru, aki három éve vezeti az intézményt, melybe öt éve hogy az utolsó leprás beteget beszállították.

Az intézetben jelenleg betegen 42 fő él, 23 férfi, 19 nő. Ebből 37 fő 55 éven felüli, 16 fő 60-70 év közötti, 9 fő 70-80 év közötti és 7 fő 80 év fölötti. A korosztályok elöregedése is mutatja, hogy sikerült megállítani a betegség továbbterjedését. Míg 1952-ben még 284-en voltak, ez a létszám mára 42 főre csökkent le, s így feltételezhető, hogy 15-20 év múlva a leprabetegség a betegek elhalálával megszűnik. A betegek alapbetegsége mellett az öregséggel együtt járó egyéb betegségek még inkább megterhelik a minden nyomorúságban szenvedők elesettségét.

Az idős korban egyre inkább jelentkező traumák fokozódásával a betegek teljes ellátásra szorulnak. Ebben van segítségükre az intézetben 7 fő ápolószemélyzet, akik éjjel-nappal szolgálatban állnak. A konyhai személyzet, az adminisztráció és a műszakiak, összesen 20 főt jelentenek, kiknek egy része a betegek közt lakik, a többi kívülálló a környékből jár ide.

Ezt az intézetet a magyarországi lepramisszió ösztökélésére a Szlovákiában élő református egyház gyülekezetei támogatják, akik a közelmúltban 220 db 10 kg-os csomagot küldtek, a legszükségesebbeket a rászorulóknak. Több esetben támogatást nyújt ehhez a munkához Magyarországról a nyíregyházi ÉLIM Gyermekkórház.

Néhány pontosabb adat birtokába jutottunk látogatásunk során az intézet történetére nézve. Tichilesti 1878-ban még egy nagyobb falu lehetett, ahol egy Lipován Szerzetesközösség élt, akiknek környezetében, ortodox templomuk körzetében egy jelentősebb leprás csoport is meghúzódott. Ebben a környezetben még 1913-ban odafigyelő gondoskodás vette őket körül. A bulgárok és törökök betörése miatt a leprások egy része is Besszarábiába ment az elmenekülő szerzetesekkel együtt. S amikor a veszély elmúltával az életben maradottak visszatértek, a hátrahagyottak közül már senkit sem találtak életben.

1918 után a földesurak – a leprától való félelem miatt is, valamint a gyűlöletes látvány miatt – gettószerűen Izmailba (Ukrajna határterülete) "száműzték" a megmaradt és visszaérkezett leprásokat. Mielőtt Izmailból visszatértek volna Tichilestibe, ott élt Brunnel Fox riporter 3 hétig a leprás betegek között, és az addig nem ismert, vagy alig ismert betegségről riportsorozatával hívta fel az emberek és a hatóságok figyelmét arra, hogy senki sem lehet közömbös a lepra és a leprában szenvedő betegek sorsa iránt. Így a román államnak is tennie kellett valamit. Tett is, s így jöttek vissza a betegek Izmailból Tichilestibe, ahol 1928-tól él az intézmény önálló életet.

Mintegy 200 hektárnyi területen élhettek a betegek félszabad életet, most már az állami orvos vezetésével, ahol az állam az adminisztrációjával is felügyelte a falutelep fejlődését. Izmailból több tucatnyi ukrán származású beteg is érkezett. Ezek közül többen ma is élnek, akikkel személyesen is beszéltünk. Még él egy szemtanú is, aki mindezeken a történelmi megpróbáltatásokon is átment.

1928-at követően az erdőkkel borított terepeken a még fiatalabbak, akik képesek voltak munkát végezni, irtották az erdőt, hogy így földterülethez jutva, a megművelés révén nyert terméssel járuljanak hozzá telepük jobb ellátásához.

A félszabad élet azt jelentette, hogy az elhatárolt területükön belül mozgásukban a betegeket nem gátolták, és egyes döntéseiket helyben hagyták, így a fiatalabb betegek összeházasodtak és házakat építettek. A kezdeti szakaszban épült 50 házból ma csak 13 áll fenn, s ezekből is csak 10-ben laknak. Igaz viszont, hogy közben emeltek személyzeti és kiszolgáló épületeket is, ahol a betegek kezelését és ápolását is ellátják.

A telep egyik bejáratánál egy hatalmas épületet látunk, melyben az ortodox templom is működik. Míg a telep másik végén a maroknyi kis baptista közösség imaházát találjuk, ahol lehetőségünk nyílt Krisztus gyógyító munkájáról bizonyságot tenni, Akinek egy élő hitű kicsiny nyája van jelen az ott élők között.

1947-ben járt ebben a templomban Cserepka János lekész testvérünk, akiről a túlélők még örömmel tettek említést nekünk. Erről a találkozásról készített írásában emlékezik meg Cserepka testvér, melyben említi, hogy egyet sajnál: nem volt elég bátorsága ahhoz, hogy a betegeket megérintse vagy velük kezet fogjon, most mi ezt pótoltuk.

Feljegyzésre érdemesnek tartjuk, hogy 1952-ben még egy magyar baptista lelkész, Varga László kereste meg Erdélyből a lelki testvéreket, amivel azonban vége szakadt annak a kapcsolat-ápolásnak, támogató segítésnek, melynek felélesztésére a mi megjelenésünkkel szeretnénk kisérletet tenni.

Isten áldását kérjük mindazokra, akik a jövőben az egy pohár víz szolgálatát megcselekszik elesett felebarátaink felé, amit Krisztus kicsinyei nevében köszönünk.

Mi nem tudtunk annyi mindent vinni, amennyit szerettünk volna, de a már eddig elküldöttek mellé mindenki kezébe eljuthat az Élet Kenyere – a Biblia, amit vinni tudtunk.

A tennivalók területén mi csak az első lépések megtételében tudtunk megtenni segíteni, hisszük, hogy a továbbiakban az ország és a helyi gyülekezetek lépnek nyomdokainkba, mint akik mindnyájan az igét ismerve tudjuk: *a mi munkánk nem hiábavaló az Úrban.*

Nagy János
Kolozsvár

Szolgatársak véleménye

Hazánk mai körülményei között a szociál-liberális kormányzat eszméi alapján talán érthető, hogy a napisajtóban immár hagyományosan jelennek meg a nagyobb keresztyén ünnepek előtti számokban, és az elektronikus médiában ateisztikus, egyházellenes, illetve a hit ellen kételyt támasztó, úgynevezett vallástörténelmi publikációk. A hívők nézetét sérti a tudományosság köntösébe bújtatott, avítt mese. A tarka-barka vallási műsorok sem mindig elégítik ki igényeiket. Egyáltalán nem értik és nem találják indokoltnak a soha nem változó érvek sztereotip ismételgetéseit. A rosszemlékű múlt árnyai visszatérését látják ebben, amikor nem múlhatott el sem karácsony, sem húsvét az "ideológiai harc" szélmalom-harcai nélkül. Ehhez képest annyi a változás, hogy hoznak ugyan valamit a papoktól is, bár a nyilatkozók kiválasztásánál gondosan elkerülik a tudományos tapasztalattal rendelkezőket.

Hazánk lakosságának valószínűleg nagy része ateista, vagy ellenszenves szemükben az egyház, a nyomor enyhítésére tett heroikus áldozatai ellenére is. De még nekik is unalmasak már ezek a "népnevelő" oktatgatások. Nem hallottam még pontos adatokat a valláskritikai, kritikai mende-mondák nézettségéről. Vajon kiknek érdemes az adásokat támogatni, vagy a lapszerkesztőségekben a cikkeket megrendelni? Tendenciózusan kerülve minden új, tudományos eredményt, ami a Biblia igazát bizonyítja. A lenézett és "tudatlan" hívők mégis vallják azt, hogy Jézus Krisztus él. Mégpedig élt, él, és az egész univerzum fölött uralkodik örökké.

Bizonyos, hogy ez hit kérdése, és mindenkinek "szíve joga hinni, vagy nem" – ahogy ezt "haladó gondolkodásúak" teli torokkal hirdetni szokták. Féltve az embereket a "vallás ópiumától", ideológiai károsodásától. Megemlítik a napi események közül a világvallások közötti ütközéseket Izraelben, vagy Boszniában. Soha nem épülnek ki abból a megrögzött nézetükből, hogy "a vallásosság, az élő hit, annak minden részlete káros és kibékíthetetlen ellentétben áll a természettudománnyal. Megkülönbözteti az embereket, indulatokat feszít egymásnak. Dogmái tűzzel-vassal üldözik a másságot." Ennek a gyanúsításnak jegyében felhozzák a középkori keresztes háborúkat, a hitnyomozó székeket, felekezeti túlzásokat, régmúlt idők boszorkány-pereit. Felemlítik a civilizáció minden szégyenletes emlékét. Szerintük ezek mind összefüggnek a vallásossággal, ártalmai a fanatikus hívőknek köszönhetők.

Jóllehet mindez roppant sajnálatos gonoszság volt, és ha egyházi emberek irányították, annál inkább, de az inkvizíció csak felhasználta a vallásosság bizonyos elemeit. Más, antiklerikális folyamat vagy diktatúra szintén sok áldozatot követelt a történelem során. Pedig azokhoz inkább ateizmus, mint hit kapcsolódott. Sok millió ártatlan ember pusztult el. A cél nem a vallásellenesség kellene, hogy legyen, hanem a gyűlölködés és az erőszak visszaszorítása. Az etikai értékeket teremtő, élő hitet pedig védeni kellene. Különben szellemileg éppen úgy fertőzzük környezetünket, mint próbálatlan technikai civilizációnk a környezetet. A lemondást türelmesen viselő keresztyén, a mások javát, és soha nem a kárát okozó hívő ember nézetét többre kellene becsülnie a közvélemény felelős formálóinak, mint a sátáni tagadás szellemét, a cinikus kételyt, az egyént semmivel sem vigasztaló, úgynevezett "tudományos ateizmust". A hit – amennyiben világnézet – miért ne érdemelne annyi védelmet, mint amennyit az ateista, vagy amit a valláskritikus kierőszakol magának?

Isten Egyszülötte a mai ateisztikus valláskritika hatására trónfosztottá vált. Mintha semmi jelentősége sem lenne. Fanatikus igyekezettel detronizálják az emberek az Úr Jézus Krisztust, a világmindenség Urát. Közönségesen szólnak róla: "Jézus". Mit sem törődnek azzal, hogy az Úr nevére még mindenkinek térdet kell hajtania. Mert Isten mindenek fölé magasztalta Őt, és neki minden névnél szentebbet és jelentősebbet adományozott. Történelmi létét vonva kétségbe, mindazzal együtt, amit a hívők tanítanak és megtartanak, rásütik a koholmány ítéletes bélyegét.

Az ünnepek előtti televízió-adás az utóbbi években ellentmondásos. Legutóbb végigvezette tekintetünket a Szentföld tájain, ahol lépten-nyomon bizonyítékot talál a kutató szem. A narrátor mégis kijelentette, hogy nem történelmi hitelű az evangélium, és "Jézus élete" a mai napig nem bizonyított.

Ahhoz a generációhoz tartozom, amelyik ezeket az "érveket" számolatlanul, unásig hallhatta. Szilárdan állíthatom, nincs olyan tehetségtelen pap, akinek a prédikálása annyira közismert, unalmas sztereotípiákat ismételgetne évente, mint az ateista valláskritikus. Beleértve Jézus Krisztus születése idejének tévességét, az első század nem-keresztyén forrásainak hitelét. Ha mellette szólna, akkor a vád: "Keresztyén hamisítás, későbbi betoldás". A Megváltóról ellenszenvesen nyilatkozó pogány források szavaiból előtörő adatból az viszont nyilvánvaló, hogy Tiberius császár idejében meghalt "a Jézus". Ebből pedig az következik, hogy nem élt, de egész biztosan meghalt. – Már amennyiben ez a képtelenség nem szúr szemet senkinek. Pedig, ha csak egyetlen egy érv elfogadható, akkor minden szó igaz a Bibliából. Csak akkor lehetséges, hogy Jézus Krisztus tisztelete kétezer éves, és máig a világtörténelem korhatározója, Jézus Krisztusnak, a királyok Királyának születése.

A háromezer éves Jeruzsálem joggal igényli tehát Európa tiszteletét. Azzal az ismert ténnyel, hogy a távoli Ázsiában, "három világvallás" bölcsőjeként szent helynek tekinti zsidó, keresztyén és muzulmán. De jön egy szkeptikus, mai magyar riporter és semmi tiszteletet sem érezve, kijelenti: Jeruzsálem éppen olyan, mint más nagyváros, nyugtalan, békétlen, szemetes, falai közt civakodnak, sőt gyilkolnak, gyűlölet és terror uralkodik benne. De ezért a politika a felelős és nem "a három világvallás". Talán kicsit azok is, akiket e három közül egyik sem érdekel. Legkevésbé a szelíd, bűntelenül megfeszített Úr Jézus Krisztus. Esetleg afféle bámészkodó, pénzét könnyen kereső, és szóró, ugyanakkor a kákán is csomót találó turista.

Egy horvát partizán gyermeke életében először ment el a karácsonyi misére, persze azzal a tudattal, hogy mindez valami homályos rítus, nyilvánvaló ostobaság. Ugyan mi mást is tudna erről elhunyt partizánvezér apjától? Mégis elment az édesanyjával az éjféli misére. Ott tűnt fel neki, hogy ő – az édesanyja – még ismeri az egyházi énekeket, mondja az imákat a többiekkel. A különösebb szellemi erőfeszítést alig igénylő népegyházi liturgiát egy pap beszéde követte. Ezt már egyeztette elvárásaival, a régi beidegződéseinek szűrőjén át; és úgy értékelte, hogy

soha többé nem lépi át a templom küszöbét. Eddig, a nem véletlenül legkedveltebb napilapunkból az egyik karácsonyi (!) cikk.

A túloldalra egy nemrég felszentelt magyar püspök szép, szelíd nyilatkozata került: "Egymást és Istent átölelni, egyazon szeretettel." Vajon melyikből, mit nyer a magyar olvasó?

Persze mindenkinek joga van leírni a saját élményét, nézetét, kifejezni a világnézetét, vagy emlékét – legyen akármi – mondjuk éppen karácsonnyal kapcsolatban. Talán elmondhatom, ma már különösebb kockázat nélkül részvételemet életem első karácsonyi istentiszteletén, még a harmincas évek elején. Kisgyerekként édesanyámmal jutottam oda, marxista édesapám éberségét kijátszva – vagy inkább anyám ijedelme miatt –, hogy apám ötévesen vendéglőbe visz vagy kuglizni tanít: "akkor inkább az imaházba!" – mondta édesanyám. Ott éppen nem vették jó néven az utcáról betérő idegen gyereket. Volt, aki a hosszú sorból ki is kiáltott: "Csak ma jött, csomagért!" A prédikátor is láthatta. Rám nézett, háborús sérült fél karja kézfejét zakója gombjai között nyugtatva. Maradt még egy ép félkeze arra, hogy a kifogásolt kis karácsonyi csomagot, a gyülekezet ajándékát átnyújtsa nekem. Talán nem kellett volna tennie. A többiek nekem estek emiatt. Mire hazafelé mentünk, mindketten sírtunk, anyám is, én is. Fogadkoztunk, hogy többé ide nem jövünk! Azóta eltelt 62 karácsony. Hála Istennek, egy sem anélkül, hogy ne mentünk volna imaházba. Bár a teljesebb igazság kedvéért megjegyzem, ott voltunk már a rákövetkező vasárnap is. Aztán szinte mindennap... Akár kaptunk csomagot, akár mi adtunk másnak.

Érzelmek, érvek, viták helyett rábízhatnánk mindenkire, és tisztelhetnénk is a döntését, amit elhatározott, amire talán belső küzdelmeken át jutott. Ennyi tapintat, körültekintés külön költségbe sem kerülne senkinek. Megajándékozhatna minket békés nyugalommal. Ünnepünk teljesebb örömével és meghittségével. Hadd ünnepelje mindenki, amit éppen akar! A hívő embernek még csak nem is kellene igazat adnia annak, aki ezt nem akarja tenni. Éppen csak kissé visszafogná magát a tisztelt szerkesztőség a hívők bosszantásától. Ezzel csak egy kicsivel járulva hozzá a kellemes ünneplésünkhöz. Csak annyira, mint azelőtt, akik temetésen kegyeletből, a "nyitott sír felett tartózkodtak az ideológiai vitától." Évente mindössze kétszer kellene gyakorolniuk a méltányos magatartást, ráadásul az egyik valóban temetéssel függ össze. Visszafogná magát az oly kellemes bosszantástól a hitetlen – illetve, "a nem hívő".

Ez a "kincstári valláskritika" lenne a legsürgősebb feladatunk, nélkülözhetetlen tennivalónk? Netalán a gyérülő – és egyre inkább vallásos – fiatal értelmiségünk kivándorlását fékezné? Mire való és kinek jó ez a prolongált "ideológiai osztályharc"? Nem látta még be mindenki, hogy az elmúlt években milyen mértékben destruálta a társadalom morális, belső tartását, a munka becsületét, a korrupcióval szembeni ellenállást, az ateista maszlag, amikor a hitet a bibliai tekintélyt rombolta? Mire jutott az emberiség felét magába foglaló világ államilag támogatott világnézetével? Miért késlekedünk, és nem okulunk, legalább a magunk kárán? Hagyhatnák végre békében a mai "illetékesek" azokat, akik a világ számos nyelvén az angyalok üzenetét ismételve köszöntik egymást karácsonykor, húsvétkor: "Békesség!"

– Szó –

SZÓ ÁLTAL VAGYUNK A KÉPBEN

"Így még erősebb előttünk (Luther szerint: erősebben a mienk) a prófétai szó, amelyre jól teszitek, ha figyeltek, mint világító szövétnekre a homályban, amíg a nap felvirrad és a hajnalcsillag felkel szívetekben"

(2 Péter 1:19 – Czeglédy Sándor Újsz.)

Az apostol azt mondja: "Mienk a szó", és ez ellenkezést vált ki, pl. X úrban, aki azt mondja: "Nagyon helyes, Öregúr. A mienk is volt, régebben, amikor szobánk házi oltára fölött még feszület lógott; amikor parasztcsaládok asztalát körülvették padok és hokedlik. Ma viszont már szétnyílott a családi kör; a félkörből esténként várakozással minden szem szobánk mágikus pontjára irányul: Tévé, adj nekünk képet. – Mienk a kép."

De az apostol azt állítja: "Mienk a szó." Ám Y úr nem ért vele egyet, azt mondja: "Nagyon helyes, jó ember. Régen ez volt természetes. Tudja, amikor még falusi kisbírók, vagy detektoros rádiók híradásaira voltak utalva az emberek; amikor a nagy szónokok beszédei rekedt hangosbeszélők elé terelték a lakosságot. Ma viszont a csöves készülékek is a telekom-múzeumokban vannak már, s helyüket színes tévéknek, HiFi videóknak adták át. Live (élőben) vagyunk az események színhelyén. – Mienk a kép."

Az apostol mégis azt mondja: "Mienk a szó", és ezzel pl. Z urat fölényes mosolygásra készteti. Így érvel: "Nagyon helyes, kedves ember. Régebben, amikor a nagy politikusokat, neves művészeket, sztárokat általában csak hallomásból ismerték, jöhetett is ezzel. De most, amikor fotelből, papucsban nézhetjük a show-pódiumok sztárparádéit...? – Mienk a kép."

Péter apostol ennek ellenére emellett marad: "Mienk a szó". A prófétákra mutat – mint Ézsaiás vagy Jeremiás –, akiket Isten akaratuk ellenére is késztetett arra, hogy szócsövei legyenek; hatalmas látomásokban ismerték meg rendelkezéseit. – Mienk a prófétai szó.

Az evangélistákra mutat – mint Máté vagy Márk –, akik mindent otthagyva mentek a Názáreti Jézus után, hogy beszédeiből tanuljanak. – Mienk az evangéliumi szó.

Az apostolokra mutat – mint Pál is volt, aki leszállítva a magas lóról lett szolgálatba állított –, akinek csendes órákban a Lélek diktált. – Mienk az apostoli szó.

Biztonságos alapon

Mienk a bibliai szó, mellyel a tegnap jött Jézusról alkothatunk képet. Kameráink a tegnap számára vakok. Objektívok a tegnapot befogni nem tudják. A távolbalátók (Tv) úgyanis nem tegnapbalátók. Valódi képet Jézusról akkor sem alkothatunk, ha hitünk kizárólag ezen az egyedülálló személyen csüng. Egyedül szó tudja a megtörténtet, az elhangzottat olymódon transzponálni, hogy leképezhetjük. E szavak: "E világon nyomorúságtok lészen; de bízzatok", Jézusra utalnak. Az ő szájából hangzik felénk: "Boldogok akik sírnak; mert ők megvigasztaltatnak. " Amikor azt mondja: "Én vagyok a jó pásztor", Ő áll előttünk, Őt látjuk. – Mienk a szó, mellyel képet alkothatunk magunknak.

Mienk a bibliai szó. Általa a holnap érkező Jézus Krisztus képébe magunkat helyezhetjük be. Kameráink a

holnap számára is vakok. Objektívok a holnapot befogni nem tudják. A távolbalátók ugyanis nem holnapbalátók... A számunkra felvirágzó újnak távlatába egyedül a szó képes minket behelyezni. És pontosan ezt teszi is. Az Úr visszatérésének reménységét húzza alá a Biblia valamennyi könyvének írója. A keresztények nemcsak emlékezésben élnek, de várakozásban is. Mit várunk? – Hogy sírás, szenvedés, meghalás nem lesz örökké, ellenben lesz Isten örökké tartó dicsőítése. Emellett szólnak az apostolok. A Szóban azért vannak. Szavukat ezért írták le. Mienk a szó. A képbe általa helyezhetjük be magunkat.

Mienk a bibliai szó. Általa nemcsak a tegnap jött és holnap újra megjelenő Jézus Krisztus képében vagyunk benne, hanem a ma megjelenőnek képében is. Kameráink a mának egyes részei iránt is vakok. A teljes valóságot a világ összes objektíve se tudja befogni. A távolbalátók nem képesek kivetíteni Őt, a közellevőt, aki azt mondta: "Veletek vagyok minden napon." A jelenvaló Urat csak a szó tudja szemünk elé állítani...

Gyakran támadnak kételyeink: Ha a szó olyan ajándék volna számomra, melytől szerény adottságaim kiteljesednének; ha olyan nekem adott erő volna, mely erőtlenségemben feljavítana; ha depressziómon átsegítő felhangoló érzelem volna, meglátnám Jézus Krisztust, hinni tudnék benne. Ha több volna, egy kicsivel több, érezhetően több... De csupán szó, semmi más? – Többre azonban nincsen szükségünk akkor sem, ha a láthatóbb, érezhetőbb isteni valóság utáni vágyódásunk mindig újra előjön is. Több nem kell: Isten szava elég az életre, és a meghalásra. Fény, de nem az egész környéket megvilágító mélysugárzó, hanem utunk néhány méterét megvilágító mécses fénye. Hajnalcsillag, mely nem teszi láthatóvá – mint a nap – az egész tájat. Olyan égitest, mely egy új nap kezdetét hirdeti meg. A szó a dicsőség csomagolóeszköze.

Konrad Eisler,
a württembergi bibliatársaság elnöke
Bibelreport, 1995/4
Fordította: Schönek Gábor

A Dunántúli Missziókerületi Tanács nyilatkozata

Hálát adunk a mindenható Istennek, a mi Atyánknak, aki egyszülött Fia, Jézus Krisztus halála által megváltott minket a bűn szolgaságából, Aki megigazított, megszentelt, és megtartott mindeddig a Szentlélek által.

Felismerve a ránk bízott kincs értékét és az előttünk lévő cél magasztosságát, tudva kiválasztásunkat és elhívásunkat, egyúttal ismerve gyöngeségünket és emberileg alkalmatlan voltunkat, az Úrhoz kiáltunk, hogy adjon ébredést közöttünk és gyülekezeteinkben.

Az ébredést várva elkötelezzük magunkat a következők megtartására:

A Szentírást, mint Isten tökéletes kinyilatkoztatását fogadjuk el, annak, mint végső tekintélynek mindenben alávetjük magunkat.

Az egyéni életünkben, a családban, a gyülekezetben mindent megteszünk azért, hogy az Igét rendszeresen és behatóan tanulmányozzuk, hogy egyre jobban megértsük az Úr akaratát.

Mindenben Istent tesszük első helyre, radikálisan odaszentelve magunkat akaratának szolgálatára és parancsainak megtételére.

Ügyelünk házasságunk tisztaságára, ragaszkodunk ifjúkorban vállalt feleségünkhöz, illetve férjünkhöz.

Gyülekezetünket, mint Krisztus testét szeretjük, épp ezért különösen ügyelünk arra,
– hogy senkit meg ne botránkoztassunk,
– hogy az elveszetteket mindenáron megnyerjük Krisztusnak,
– hogy semmit ne várjunk, ha inteni, figyelmeztetni, fegyelmezni kell,
– hogy ne nehezteljünk, hanem még aznap megbocsássunk,
– hogy elismerjük, elfogadjuk, dicsérjük, bátorítsuk egymást.

Minden igyekezetünkben arra törekszünk, hogy Isten Igéjét minél világosabban, egyszerűbben és közérthetőbben hirdessük, tanítsuk.

Nem engedjük, hogy bárki is bemerítkezzen, akinek életében nem láthatók a megtérés gyümölcsei.

Nem engedjük meg, és magunk sem teszünk semmilyen visszaélést, törvénytelenséget, törvénykijátszást a pénzkezelésben és a gazdasági életben, sem a családban, sem a gyülekezetben.

Felvesszük a harcot az anyagiasság szellemével szemben.

Hisszük, hogy a Szentlélek mutatta meg nekünk az előzők fontosságát. Az Ő erejét kérjük, hogy őszinte és egyenes lélekkel, következetesen tudjunk ezekhez ragaszkodni.

Így várjuk a mi dicsőséges Urunk, a Jézus Krisztus megjelenését. Arassza ki ránk az Ő kegyelmét gazdagon, hogy méltónak bizonyuljunk az ő országába való bemenetelre.
– Az Úr közel! Jöjj, Urunk Jézus!

Pécs, 1995. október 14.
A MBE Dunántúli Missziókerület Tanácsa

"SZOLGATÁRS"-NÉ

Gerő Sándorné:

Milyen legyen a lelkipásztorné a Biblia szerint?

ApCsel 18:1-3, Róma 16:3-5a

Mielőtt a címben megadott témát ecsetelném, szeretnék kitérni röviden a társas kapcsolat fontosságára. Pál apostol hangsúlyozza: "De az Úrban nincs asszony férfi nélkül, sem férfi asszony nélkül" (1Kor 11:11), vagyis, lelkipásztorné sincs lelkipásztor nélkül. Ezt soha nem szabad nekünk figyelmen kívül hagyni. Biblia-ismerőknek nem kell bizonyítani, hogy Isten eredeti szándéka az emberpár megteremtésénél a tökéletes harmónia kiábrázolása volt. Mikor így szólt: *"Teremtsünk embert a magunk képmására"* (1Móz 1:26), akkor nem fizikai hasonlóságról beszél, hiszen Isten szellemi lény, hanem arról a közösségről és harmónikus egységről, amely az Atya, Fiú és Szentlélek között kezdettől fogva megvolt. Ebbe a közösségbe vonta be az embert, amikor szemtől szembe társalgott vele, megosztotta szándékát, terveit és uralmát is az emberrel. A zsoltáros ezt így fogalmazta meg: *"Kevéssel tetted őt kisebbé az Istennél, dicsőséggel és méltósággal koronáztad meg. Úrrá tetted kezed alkotásain..."* (Zsolt 8:6-7). Igaz, hogy az ember engedetlensége miatt elvesztette méltóságát és dicsőségét *"mindnyájan szűkölködünk az Isten dicsősége nélkül"*, de Isten irgalma folytán Jézus Krisztusban visszanyertük és dicsekedhetünk az *"Isten dicsőségének reménységében"* (Róm 5:2). Így most már megélhetjük az igazi társas kapcsolatot Istennel és egymással is. Rajtunk múlik, hogy milyen formában valósítjuk meg azt, amit Isten eleve elgondolt. Jó lenne, ha a hívő házaspárok, de különösen a lelkipásztor és felesége teljes igyekezettel törekednének arra, hogy bennük megvalósulhasson Istennek ez a szándéka. Ez sokkal hathatósabb bizonyságtétel lenne Jézus Krisztus újjáteremtő hatalmáról, mint a legszebb prédikáció.

Az ideális házastársaknak közös az érdeklődési körük. Céljuk, örömeik és gondjaik olyannyira azonosak, hogy egy idő után szó nélkül is megértik egymást. A lelkipásztor-házaspár harmónikus egysége, de az egymás iránti közönye vagy rossz kapcsolata is kihat nemcsak a családra, hanem a gyülekezetre is.

Aquila és Priscilla, mint ideális házaspár áll előttünk. A Bibliából megtudjuk, hogy még a civil foglalkozásuk is azonos volt. Mint sátorkészítők együtt végezték a fizikai munkát, közös volt a sorsuk a száműzetésben, de az igetanulmányozást és tanítást is együtt végezték. Pál apostol utal arra, hogy ez a házaspár teljes szívvel a missziónak élt. Munkatársai lettek Pálnak az evangélium hirdetésében, sok gyülekezetet meglátogattak, ahol tanítottak is. Nemcsak Apollóst, de a pogányokat is felkarolták. Ahol csak munkálkodtak, tanításuk és életpéldájuk jó hatással volt a gyülekezetekre. Nem csupán Pál volt hálás értük az Úrnak, de a gyülekezetek is.

A jó házastársi kapcsolatnál elengedhetetlen a kölcsönösség. A férfi asszony nélkül nem teljes és viszont. *"Lesznek ketten egy testté"* (Mk 10:8), s ahol ez nem valósulhat meg, ott baj van. Sajnos, némelyek ezt az igazságot csak a szexuális életre korlátozzák, más területről kizárják társukat, s aztán csodálkoznak, hogy sok az egyenetlenség. Isten kijelentése, hogy *"szerzek néki segítőtársat, hozzá illőt"* nem csak egy szexuális partnert jelent, hanem testi-lelki jó barátot, olyan társat, akivel mindent megoszthat; gondolatait, terveit, munkáját stb. Hallottam egy előadást lelkipásztortól arról, hogy nem szabad a feleséget bevonni gyülekezeti dolgokba, s ami az elöljárósági tanácskozáson történik, az nem tartozik rá. Ez részben igaz lehet, de akkor hogyan tudnak együtt imádkozni és munkálkodni a gyülekezet előmeneteléért? Ahol ez így van, ott sürgősen változtatni kell és kérni Istent, hogy tegye alkalmassá a lelkipásztor-házaspárt mindazoknak a dolgoknak a megvalósítására, amit Isten és a gyülekezet is elvár tőlük. Vagyis igyekezzenek harmónikus egységre a családi és közösségi életben egyaránt.

Most rátérek a témára: Milyen legyen a lelkipásztorné az Ige szerint?

1. Tiszta

Igaz, hogy Pál Timóteusnak írja, de ránk, lelkipásztornékra is vonatkozik: *"Légy példa a hívőknek beszédben, magaviseletben, szeretetben, hitben és tisztaságban"* (1Tim 4:12). Ezek közül egy sem hiányozhat egy lelkipásztor-feleségből. A beszédmodor és annak hitelessége tiszta gondolkodásból fakad. A magaviselethez tartozik a rendezett külső, önmagunk és otthonunk tisztasága. Testi-lelki tisztaságunkkal társunknak és környezetünknek a megbecsülését munkáljuk, de tisztességet szerzünk ezzel az Úrnak is. Szükség van a jó példára ezen a téren is mind a családban, mind a gyülekezetben, ahonnan azután tovább terjedhet a társadalomra is. Mi a szent, tiszta, mindenható Isten szolgálatában állunk s ezt illik szem előtt tartani. Őt nem lehet akárhogyan, csak ragyogó, külső-belső tisztasággal szolgálni. A szenny mindig a bűnt jelképezi, ezért különösen vigyázni kell a tisztaságra. Ez nem anyagi kérdés, hanem a belső lelki tisztaság kisugárzása, ami külsőleg is megnyilvánul.

2. Lélekben erős

Szolgálatunkhoz tartozik a szenvedés: *"Mert néktek adatott az a kegyelem a Krisztusért, nemcsak hogy higgyetek Őbenne, hanem hogy szenvedjetek is Őérte"* (Fil 1:29). Fel kell vértezni magunkat ezzel a gondolattal, mert máskülönben kínkeserves lesz az életünk, és megnehezítjük férjünk szolgálatát, amikor jönnek a próbák és szenvedések. A pásztor feladata a legeltetés mellett a nyáj védelmezése is, és ebből a munkából nem maradhat ki a feleség sem. Sokszor kellett férjemmel együtt nekem is harcra kelni a Sátánnal, imádságban küzdeni egy-egy lélekért, egy-egy széthullani készülő családért. Nem lehetünk közömbösek mások romlása vagy szenvedése láttán. Sőt, nem terhelhetünk le mi másokat a magunk fájdalmával, mert arra hívattunk, hogy mások terhét hordozzuk és úgy töltsük be a Krisztus törvényét. Ehhez pedig erő kell és olyan lelkület, amilyen Pál apostolban is volt, mikor így írt: *"Most örülök a tiérettetek való szenvedéseimnek"* (Kol 1:24). Az erő nem a magunk sebének pátyolgatásához kell, hanem a Sátán elleni harcra, az erőtlenek elhordozására

(Róm 15:1), (Gal 6:2). A Példabeszédekben olvasunk arról, hogy a bölcs asszony *"derekát felövezi erővel és megerősíti karjait... erő és ékesség az ő ruhája"* (Péld 31:17-25). Még elképzelni is szörnyű egy nyafogó, félelemtől remegő lelkipásztor-feleséget, hiszen az ilyen nem segítőtárs, hanem nyűg. Szívleljük meg az Igét; *"Legyetek erősek az Úrban és az Ő hatalmas erejében!"*

3. Bátor

Nem elég, ha a férj bátor? Nem! Ha harmónikus egységben akarnak élni a házastársak, akkor mindkettőnek szüksége van bátorságra és bátorításra. Vagyis kell, hogy egymást bátorítsák a küzdelemben. Priscillának bátorságra volt szüksége ahhoz, hogy férjével, Aquillával együtt járja a falvakat és városokat és tanítsa az evangéliumot. Akkor, a rabbinikus felfogás szerint a nőnek még tanulni is illetlen dolog volt, nem hogy tanítani. Ezen a téren a változást Jézus Krisztus hozta, de az úttörőknek nagy bátorságra volt szükségük ahhoz, hogy szembehelyezkedjenek a hagyománnyal. Az Úr Jézus női követői között nem volt gyáva egy sem, még ha olykor szorongatta is félelem a szívüket. Mikor azonban Jézus rájuk bízta feltámadásának örömüzenetét, futva és bátran vitték és mondták el a tanítványoknak.

Igaz, hogy a kegyelmi ajándékok különbözők, de saját tapasztalatból tudom, hogy ha egyszer Isten lelkipásztor-feleségnek rendelt, akkor arra is ad bátorságot és képességet, hogy megtegyem, amit Ő kíván tőlem. Az evangélium hirdetésének szolgálatából sem vonhattam ki magam, mikor arra szükség volt. Arra sem hivatkozhattam, hogy nincs teológiai képesítésem, mert tanulhattam a férjemtől. Úgy lehet Priszcilla is Akvilától tanulta meg a Szentírás értelmezését. Nem szégyen a tanulás, ha igazi társ szeretne lenni a feleség, és hasznos is mások építésére.

4. Jószívű, adakozó

Ne essünk abba a hibába, hogy magunkat tartjuk szükségben levő szenteknek, mint a kolduló barátok, és elvárjuk, hogy mások adjanak nekünk! Ilyen lelkülettel le lehet rontani férjünk munkáját. Tudni kell, hogy mindenestől az Úréi vagyunk, Ő viseli gondunkat, és amit ránk bíz, azzal mások javát kell munkálni s így az adakozásban is példaként elöljárni. Ezzel neveljük rá a gyülekezetet az adakozásra. Ha adunk, ne legyünk elbizakodottak, de teher se legyen az adakozás, hanem kiváltság, amiben gyakorolhatjuk magunkat az Isten dicsőségére.

5. Hűséges

Olyan időket élünk, amikor tragikus emberi sorsok és összeomlott családi életek hirdetik, hogy *"elesett a hűség az utcán"* (És 59:14), nincs értéke, lábbal tiporják. A lelkipásztor-házaspár egymás iránti és Istenhez való hűsége, az Ő munkájában való kitartása lehet követendő példa mások számára. Viszont hűtlenségükkel sokakat letéríthetnek a helyes útról. Mindkettőre van elég sok példa.

Bizonyára sok más jellemvonást is fel lehet fedezni a Bibliából, amely arra serkent, hogy szívleljük meg az Igét, törekedjünk arra, hogy érdemtelenségünk tudatában, erőnket meghaladó terhek és próbák között is bátran és hűségesen megálljunk és Isten iránti bizalommal, a Szentlélek segítségével betölthessük hivatásunkat, mint lelkipásztor-feleség. A teljes egyetértés és harmónia jellemezzen minket és akkor igaz lesz ránk nézve is: *"A ti munkátok nem hiábavaló az Úrban!"* (1Kor 15:58). Erre az a szeretet tesz képessé, amely *nem irigy, nem kérkedő, nem fuvalkodik fel, nem cselekszik éktelenül, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra... mindent eltűr és soha el nem fogy* (1Kor 13:4-8a).

Albert Schmitt

Nyári szabadság és a hallgatás

Uram, hogyan készítsem el frizuráját? – kérdezte vendégétől a fodrász. – Szótlanul! – felelte a vendég. E történetet Lincoln elnöknek tulajdonítják, de lehetett más is. Egy bizonyos: intelligens embernek kellett lennie. Aki a hallgatást szereti, átlag ember nem lehet. Mondd meg nekem: tudsz-e hallgatni, és én megmondom, hogy ki vagy.

Ó jöjj, fenséges csönd! – fuldoklóként rímánkodjuk zúgó zajok, bömbölő lárma közepette; sok beszédtől, fecsegéstől, frázisoktól, szóvirágoktól elborítottan.

Egyedül a hallgatag képes fölfogni a teremtett világban létre jött – homokszemben, Napgolyóban egyaránt kiolvasható – szeretetet.

A hívő jól tudja, hogy az isteni kinyilatkoztatás másik formáját, az isteni hallgatást, csak a hallgatag ember képes fölfogni.

Zárjuk el – legalább a szabadság idejére – önön beszédünk folyton folyó csapját! Zöld erdőbe, lágy homokpartra átokként követnek bennünket rádiók, magnók tranzisztoros – embertársaink locsogásánál alig elviselhetőbb – lármái. A csend sokaknak éppoly elviselhetetlen, mint másoknak a lárma. Ha végre egy kis akusztikai rés támad, rögtön betömik fecsegéssel, vagy más zajkeltéssel.

Vígan halad előre a szavak inflálódása. Üres burokká válnak, melyekkel jól lehet zörögni.

Régi mondás: a bölcset fárasztja a sok beszéd.

"A tudós ember takarékoskodik beszédével..." (Péld 17:27)

ENTSCHEIDUNG – ***Ford.: Schöneck Gábor***

SAJTÓFIGYELŐ

AZ EURÓPAI BAPTISTA SAJTÓSZOLGÁLAT HÍREI

Néhány gondolat német baptista gyökereimről

A Brémai Baptista Gyülekezet fennállásának 150. évfordulója alkalmából

Külön beszámoló Dr. Denton Lotz-tól

Dr. Denton Lotz a Baptista Világszövetség főtitkára, annak a világméretű keresztyén szövetségnek a vezetője, amely 200 baptista szövetséget, benne 150.000 gyülekezetet és 40 millió bemerített hívőt foglal magába; egy nagy család, amely jóval több mint 100 millió tagot számlál.

A brémai német baptisták 1995. november 3-5-ig ünnepelték 150. évfordulójukat. Engem is meghívtak erre az alkalomra, és arra kértek fel, hogy tartsam meg az ünnepi beszédet a városi Hangverseny Teremben ("Die Glocke"). Miután hosszú évek óta az USA-ban élek, számomra ez egy gyönyörű alkalom volt arra, hogy találkozzam rokonaimmal, ismét halljak családunk múltbeli hátteréről.

Nagyapám, Johann Carsten Lotz 1892-ben kivándorolt Németországból, Brémából, ahol még 1891-ben merítkezett be a Kereszt Baptista Gyülekezetben (Kreuz Gemeinde). A gyülekezetet 1845-ben alapították 11 taggal.

Kikutattam, hogy a dédapámat 1847-ben merítette be az első lelkipásztorok egyike, F. Oncken. Rokonaim közül sokan hűséges gyülekezeti tagok voltak, zenei vezetők, prédikátorok, elöljárók, vasárnapi iskolai tanítók. Mutattak nekem egy családfát, amely felvázolta azokat a rokoni szálakat, melyek a brémai gyülekezet számos régi tagjához fűztek. Néhányan közülük még itt élnek. Felfedeztem rokonságomat Rolf Dammann-nal, aki a baptisták főtitkára volt még az NDK idején.

Nagyapám egyedül utazott Amerikába 16 éves korában. Az esti iskolát elvégezve villamosmérnöki állást kapott a New York-i Telefontársaságnál, és több mint 300 újítást dolgozott ki. Hűséges tagja volt a Brooklyn-i Baptista Gyülekezetnek New Yorkban, és hosszú évekig a New York Városi Baptista Szövetség főtitkáraként és pénzügyi előadójaként szolgált.

Saját származásom felkutatásánál is jelentősebb volt azonban a Brémai Baptista Gyülekezethez fűződő lelki szálak felfedezése, amelyek meghatározták baptista hitemet és személyes elkötelezettségemet. A régi imaházuk teljesen elpusztult a II. világháborúban, a gyülekezet azonban újból talpra állt, és felépített egy gyönyörű, új imaházat. Most vasárnaponként több mint 500 hívő találkozik ezen a helyen. (Elmondták nekem, hogy a brémai székesegyházban alig ötvenen jönnek össze egy átlag vasárnap.)

A baptisták kapcsolatot létesítettek a városban élő külföldiekkel is. Egy angol nyelvű gyülekezet, valamint kínai és arab gyülekezetek is használják az imaházat. Van egy multikulturális ("Multi Kulti") kávéházuk, ahol egészen új módon evangélizálnak ebben a tengerparti kikötővárosban.

Brémában még négy másik baptista gyülekezet is él, amelynek mindegyike az anyagyülekezet missziójaként jött létre. Mindegyik aktívan szolgál a maga területén, és hirdetik az Úr Jézus Krisztus evangéliumát.

Vasárnap reggel ellátogattam az egyik ilyen külvárosi gyülekezetbe. Gyönyörű volt látni a sok gyermeket, és hallani azok bizonyságtételét, akik a következő héten készültek bemerítkezni. Régi gyakorlat ez a német baptista gyülekezetekben, hogy a bemerítkező jelöltek elmondják bizonyságtételüket a gyülekezet előtt, két héttel a bemerítés előtt.

A német baptisták követik azt a szoros, európai értelmezést, miszerint bemerítkezni csak érett korban, hitvallóként lehetséges, így vannak, akiket kései tizenéves korukban merítenek alá. Nagyon furcsán néznének az amerikai baptistákra, akik gyakran még 6 éves, vagy még fiatalabb gyermekeket is bemerítenek.

A Hangversenyteremben megtartott ünnepségeken megjelent a Lutheránus államegyház, az Evangéliumi szövetség, valamint a Római Katolikus Egyház képviselője is, akik üdvözleteket adtak át. A városi szenátus elnöke, aki egyben a város polgármestere is, a város vezetőségének legforróbb üdvözletét tolmácsolta, és szólt a szabadságról, mint baptista örökségről. (Bréma egyike a középkori Hanza városállamoknak) [Hanza = az északi német kereskedő- és kikötővárosok, – Hamburg, Bréma, Lübeck, stb. – szövetsége a 13-17. században – a fordító megjegyzése.]

Az azt megelőző napon a Szenátus elnökének felesége bemutatta nekünk a városházát, és elmondta, hogy személyesen ismeri a nicaraguai és arkansas-i, valamint az oroszországi baptista vezetőket. Mély benyomást gyakorolt rá a baptisták emberi jogi és szociális érzékenysége.

Milyen helyzetben van az egyház Németországban? Mint a legtöbb európai országban, a német egyházak, úgy a katolikusok, mint a protestánsok, a társadalom szinte teljes szekularizációjától szenvednek, ami nagyban meghatározta a templomok látogatottságát. Egy átlag vasárnap az egyháztagok kevesebb mint 1%-a vesz részt az istentiszteleteken. Aki tagja az államegyháznak, egyházadót ("Kirchensteuer") kell hogy fizessen, ami némely helyeken elérheti akár az illető személyi jövedelemadójának 10%-át is. Ennek következtében évente mintegy 500.000 német hagyja el az egyházat.

Kelet-Németország a kommunizmus alatt még erősebben elidegenedett az egyháztól. Vannak térségek, ahol a lakosság kevesebb mint 4%-a tartozik valamilyen felekezethez. Közvéleménykutatások jelzik, hogy a keletnémeteknek csupán mintegy 27%-a hisz Istenben. Nyugaton ez az arány 67%. Azoknak a vendégmunkásoknak köszönhetően, akik a II. világháború után vándoroltak be, főleg Törökországból és a volt Jugoszláviából, most kétmillió mohamedán él Németországban. Ez önmagában problémák forrásává vált, és egy idegengyűlölő mentalitás

kelt életre a "skinhead"-ek között, akik számos ilyen vendégmunkás tragédiáját okozták már.

Látva ezt a nagyméretű elidegenedést az egyháztól, van valami remény a németországi egyház számára?
— Néhány püspök a volt NDK területéről úgy véli, hogy egyház el fog halni, mielőtt újjászületne.

Németország nagyon gazdag állam. Hatalmas, jól kiépített egészségügyi, oktatási és foglalkoztatási rendszerrel. E jólét ellenére a fiatalság gyakran elidegenedik a társadalomtól, különösképpen pedig az egyháztól. Az egyik kormány tisztségviselő Brémában elmondta nekem, hogy abban a középiskolai osztályban, ahol a fia is tanul, csak az ő fia hisz Istenben. Az államegyházból való kiábrándulással párhuzamosan egyre több német fordul oda valami új dologhoz, transzcendentális élményeket keresve. A közelmúltban Hamburgban megnyílt az első boszorkányság-szaküzlet, ahol az emberek valami különleges főzetet, kotyvalékot vásárolhatnak mindenféle problémájukra. A különféle szekták, mint a mormonok, Jehova tanúi és a Scientologia gyökeret vertek az országban. Általában az emberek elégedettek az életükkel, és csak a hétvégéjüknek és mindenféle kedvteléseiknek élnek egy gazdaságilag virágzó államban.

Így tehát továbbra is az a kérdés: van az emberek életének célja? Úgy gondolom, általánosságban azt kell mondanunk, hogy Isten nélkül az élet olyannak tűnik, mint egy végtelen alagút, remény és kiút nélkül. Az ilyen fajta pogány gondolkodás a jellemző szerte az országban és a legnagyobb szekuláris városokban: *"Együnk, igyunk, házasodjunk, holnap úgyis meghalunk."*

Ilyen körülmények között a német baptisták kifejlesztettek egy gyülekezet-plántáló és evangélizációs programot. Bármely vasárnapon sokkal több szabadegyházi hívő megy el imaházba, mint ahányan látogatják az államegyház templomait együttvéve. Úgy vélem, ez most a kisegyházak órája!

A szabadegyházak képviselik a keresztyénség evangéliumi formáját, amely terjed szerte a világon... amely a hit alapjaira összpontosít: *Krisztus meghalt a mi bűneinkért, feltámadt a mi megigazulásunkért; Ő bennünk lakozik Szentlelke által; személyes megtérésre és élő hitre van szükség.* Ez nem jelenti azt, hogy valami nagy ébredés van a németországi szabadegyházak között. Kismértékű növekedés tapasztalható ugyan, miközben mindegyik a saját tevékenységével van elfoglalva.

Bizonyos mértékig a szabadegyházak jelenléte ítélet az államegyház számára, amely olyannyira belebonyolódik a társadalmi és nemzetközi folyamatokba, hogy gyakran elfelejtkezik az itthoni emberekről, akik keresik a hitet, az élet értelmét és célját. Bár sok gyermeket megkeresztelnek csecsemőkorban, ezeknek szinte semmilyen kapcsolatuk nincs az egyházzal. Sokan közülük ugyan konfirmációs oktatásban is részesültek, a konfirmáció után azonban elhagyják az egyházat, és csak karácsonykor látják azt újra, vagy csak a temetésük alkalmával.
Ez azonban nem azt jelenti, hogy az embereket ne érdekelné a hit, vagy a vallás. Ellenkezőleg, nagy érdeklődés veszi körül a vallást. Nagyon sokan vonzódnak a keleti vallásokhoz, vagy egyéb szektáriánus kultuszokhoz, mozgalmakhoz.

Ez az a csaknem reménytelen helyzet, amelybe a német baptisták belépnek evangélizációs programjaikkal és szociális törődésükkel. Továbbra is fennáll azonban egyfajta előítélet azokkal az egyházakkal szemben, amelyek nem tartoznak a történelmi egyházakhoz. Ugyanakkor azok, akiknek személyes problémáik vannak, vagy nem találnak személyes vigasztalásra az államegyház részéről, gyakran a baptista gyülekezetekben találnak otthonra.

Egy idősebb hölgy elmondta, miként lett megkeresztelve csecsemőkorában, ezután konfirmált, majd soha többé be sem tette lábát a templomba. Próbálkozott a Jehova tanúinál, de semmi eredmény. Naponta elhaladt a baptista imaház előtt, és abban az igeversben talált vigasztalásra, amely a hirdetőtáblára volt kiírva. Egy nap elment az istentiszteletre, és az élete egyszer s mindenkorra megváltozott. Miután találkozott Krisztussal, bemerítkezett, mint megtért hívő, és belépett a keresztyén tanítványok sorába.

Aki átélte az újjászületés csodáját, az szeretné ezt megosztani másokkal is. Mint a samáriai asszony a kútnál, az új hívők is azt mondják barátaiknak: "Gyertek, lássatok egy embert...!" A német baptisták között ismét éled az evangélizálás szelleme, hirdetve országukban, hogy Jézus Krisztus az élet középpontja és értelme.

Nagy öröm volt számomra, hogy részt vehettem a Brémai Baptista Gyülekezet fennállásának 150. évfordulóján. Nagy áldás volt látni nagyapáink és nagyanyáink istenfélő örökségét.

•

EDNA HALPIN

[Egy személyes jóbarátom, egy igazi, alázatos keresztyén szolga emlékére]

RÓMA, OLASZORSZÁG – A római G. B. Taylor Baptista Árvaház és Idősek Otthona elvesztette az intézmény egyik legszeretettebb munkását, Edna Florence Halpint, aki 1995. október 28-án, egy kórházban eltöltött éjszaka után halt meg. Úgy halt meg, ahogy élt, békességben az Úrral, és mindazokkal, akik körülötte éltek.

Halpin kisasszony az Egyesült Államokban született, élete nagyrészét azonban Olaszországban töltötte. "Alpi", amint az árvaházi gyermekek ismerték őt, az árvaház titkáraként dolgozott több mint 45 éven át. Ez idő nagyrészében a Déli Baptista Szövetség Külmissziós Társaságának (Foreign Mission Board) alkalmazottjaként tevékenykedett. 1975-ben vonult nyugdíjba, mindamellett azonban tovább élt és dolgozott a Taylor-irodában, mint főállású önkéntes, egészen a halála előtti napig. Éveken át megszámlálhatatlan gyermeknek lett ő az "örökbefogadott" anyukája, megszámlálhatatlan felnőttnek pedig legjobb barátja és tanácsadója.

"Szegénykémnek nincs családja?" – kérdezte az egyik betegtársa a kórházi szobában. Ez a valaki aligha tudta, milyen hatalmas családja volt Ednának. Az a sokezer látogató és önkéntes munkás, aki valaha is betette a lábát a Taylor Árvaházba, kétségtelenül megtapasztalhatta az ő mélységes szeretetét Isten iránti. Kimeríthetetlen szeretettel vette körül azokat a gyermekeket, akik egy ideig az otthon lakói voltak. Miss Halpin szeretete nagyon sok ember – és nemcsak gyermek – életét tette nemesebbé.

Az "Alpi" emlékére rendezett istentiszteletet október 30-án tartották a Centocelle-i Baptista Gyülekezetben. Az épület zsúfolásig megtelt, amint a római közösség lerótta kegyeletét ennek az "igazi misszionáriusnak". Renato Maiocchi, az Olaszországi Baptista Szövetség elnöke vezette az istentiszteletet.

Ha láthatta volna, Halpin számára nagyon kényelmetlen lett volna az a sok elismerés és dicséret, amelyet itt kapott. Sokaknak egy szent, másoknak egy angyal, ő azonban mindezt az Úr Jézus Krisztus felé továbbította volna, akiről ő olyan sokat beszélt. Bizonyára az az élet, amelyet ez a hűséges szolga élt, még halála után is sokak számára fogja megmutatni az Istenben való hit útját.

Stanley Crabb

EGY NAGYSZERŰ KEZDEMÉNYEZÉS A CSERNOBILI GYERMEKEKÉRT

Az EBSz Csernobil Gyermekei elnevezésű programja a Csernobil környéki sugárfertőzött területeken élő gyermekeket segíti. Hamburgi gyülekezetek szponzorálnak egy koncertet, hogy megteremtsék az 1996-os segélyprogram anyagi alapját.

HAMBURG, NÉMETORSZÁG – Továbbra is szükség van Csernobil ártatlan áldozatainak megsegítésére, mivel helyzetük inkább csak romlik (v.ö. EBPS 95:166), hamburgi baptista gyülekezetek igen tevékeny szerepet vállalnak olyan pénzalapok létrehozásában, amelyek az Európai Baptista Szövetség (EBSz) "Csernobil Gyermekei" elnevezésű segélyprogramját hivatottak támogatni.

A Hamburgi Baptista Gyülekezetek Szövetsége az ugyancsak hamburgi St. Nikolai am Klosterstern luteránus gyülekezettel karöltve jótékonysági hangversenyt adott 1995. december 15-én. A hangversenyre a lutheránus templomban került sor, hogy a lehető legtöbben beférjenek. A koncerten fellépett a világszerte ismert operaénekes, Maria Guleghina. Az elmúlt években Guleghina énekelt már a milánói Scala-ban, illetve a New York-i Metropolitan operaházban.

Guleghina Belorussziában született, jelenleg Minszkben lakik, a fellépésért nem fogadott el tiszteletdíjat. A legismertebb műveket adta elő repertoárjából, és a jól ismert orgonista, Ernst Ulrich kísérte a Hamburgi Kamarazenekar tagjaival együtt. A hangverseny teljes bevételét az EBSz "Csernobil Gyermekei" nevű programjának támogatására fordítják.

Ez a program 1992-ben indult, amikor a sugárfertőzött területekről, főképpen Belorussziából és Ukrajnából 25 fős gyermekcsoportok érkeztek, akiket nyugaton élő gyülekezetek és csoportok láttak vendégül egy-egy hónapos nyári időszakokban. Orvosi vizsgálatok kimutatták, hogy a gyermekek egészségi állapotán sokat javít, ha egy időre kiveszik őket a sugárszennyezett környezetből. A vendéglátó baptista gyülekezetek vezetői megerősítették, hogy a gyermekek állapota valóban javult.

A program, melyet Karin Schaffrik EBSz tisztviselő irányít, több mint 2100 gyermeken segített. Baptista gyülekezetek és szövetségek a Cseh Köztársaságból, Dániából, Magyarországról, Olaszországból, Hollandiából, Spanyolországból, Szlovákiából és Svédországból láttak vendégül gyermekcsoportokat. Schaffrik elmondta az EBPS-nek, hogy a vendéglátók válaszaiból az derült ki, hogy ők voltak a legboldogabbak, hogy részt vehettek ebben a szolgálatban.

"Nem kaptunk minden egyes vendéglátó gyülekezetből beszámolókat, de azok a beszámolók, amelyek beérkeztek, nagy elégtételt jelentettek a számunkra. A legtöbben arról tettek bizonyságot, hogy nekik jelentette a legtöbbet az, hogy ezek a gyermekek velük lakhattak egy ideig." Néhány esetben a gyülekezetek munkájába a helyi önkormányzatok is bekapcsolódtak. Az újságok és egyéb médiumok nagyon pozitívan értékelték "Csernobil Gyermekeinek" a városukban tett látogatását.
(Néhány baptista gyülekezet az EBSz programjától függetlenül is vendégül látott gyermekeket.)

Ha valaki szeretne bekapcsolódni a programba, további információkért forduljon a következő címhez:
Karin Schaffrik, EBF Office, P.O. Box 610340, D-22423 HAMBURG, GERMANY. Fax: +4940/5509725.

"A SZERB PÜSPÖK NYÍLTAN BESZÉL EGYHÁZA ÁLLAPOTÁRÓL"

Egy ortodox püspök Szerbiában nyíltan beszélt egy független újságírónak Berlinben a szerbiai egyházak állapotáról. A püspök baráti jobbját nyújtotta mindazok felé, akik készek segíteni az ország evangélizálásának nagy feladatában.

SABAC-VALJEVO, SZERBIA – Egy Berlinben élő, független baptista újságíró, William Yoder, interjút készített a közép-európai szerb ortodox püspökkel, Zivko Lavrentije-vel. Az ortodox püspök valamikor Hildesheimben, Németországban volt hivatalba állítva, ma ő a Sabac-Valjevo-i egyházmegye feje közép-nyugat Szerbiában. Lavrentije püspök vezető szószólója a szerb ortodoxia mérsékelt, nemzetközi gondolkodású szárnyának. Yoder az EBPS számára készített vele riportot.

KÉRDÉS: (Yoder): Ön az elnöke a Jugoszláv Bibliatársulatnak, és ez a pozíció megköveteli öntől a protestáns vezetőkkel való együttműködést. Önt következetesen "Júdásnak" bélyegzik a sajtóban a szerb nacionalisták. Miért ragaszkodik mégis pozíciójához?
VÁLASZ: (Lavrentije püspök): A bibliatársaságok a világ legjobb keresztyén szervezetei. Szeretnék minden ember kezébe adni a Bibliát, egyéb dolgokba nem avatkoznak bele. Igen nagy megtiszteltetés és öröm számomra, hogy egy ilyen szervezetben tevékenykedhetem. Emellett volt némi kapcsolatom a Gedeon Társasággal Jugoszláviában. Nagyon szeretnék együttműködni mindazokkal, akik az Újszövetség terjesztésén fáradoznak. Igen széles területen sikerült együttműködnöm Alekszander Birvis, Belgrádban élő baptista teológiai professzorral, valamint a pünkösdisták közül is némelyekkel.
KÉRDÉS: Egy belgrádi baptista hölgy mondta nekem néhány hónapja, hogy egy új üldöztetési periódust lát kibontakozni, amely ortodox körökből indul. Hogy látja Ön ennek a hölgynek az aggodalmát?
VÁLASZ: A mi népünk nem igazán képzett a vallások területén. Nem is tudják, mit jelent az "ortodoxia". Az ún. "szekták" jelentésével sincsenek tisztában. Szeretnénk nekik mindezt elmagyarázni. A papság soraiban is akadnak azonban szélsőségesek. Szerintük a katolikusok is "szakadárok".
Számomra azonban létezik egy másik kritérium: Az Egyházak Világtanácsa (EVT) különbséget tesz a "szekták" és azon egyházak között, akik elismerik a kereszt jelentőségét, a Szentháromságot és Jézust. Néhány csoport azonban, mint például a sátánisták, a Jehova tanúi kívül esnek ezen a körön. Együttműködünk azonban mindazokkal, akik elfogadják a fő keresztyén dogmákat, és tagjai az EVT-nek. Nem részesülünk ugyan együtt az Úrvacsorában, de együttműködünk, főleg a bibliaterjesztés területén.
KÉRDÉS: Atanasije, Mostar püspöke, aki most a szerbek által ellenőrzött Trebinje városban él, egy évvel ezelőtt hevesen támadta Trebinje polgármesterét, amiért az tolerálta az adventisták tevékenységét a városban. Ön miként tekint az adventistákra?
VÁLASZ: Ők a legnagyobb protestáns felekezet Boszniában. Tagjai [legalábbis közvetve] az EVT-nek. Elfogadják a keresztet, Jézust és a Szentháromságot.
KÉRDÉS: Nagyon sok probléma merült fel Novi Sad-ban

az ortodoxok, és a különféle evangéliumi csoportok között, akik megpróbáltak evangélizációs munkát kifejteni. Mit tehetünk mi, mint szabadegyházak, és mint baptisták az ilyen jellegű feszültségek enyhítésére?
VÁLASZ: Azt, hogy legyenek korrektek, és korlátozzák tevékenységüket csak a vallásos missziójukra. Ismerek néhány embert, akik saját traktátusaikat humanitárius csomagokban helyezték el, így akarván meggyőzni az embereket, miben higgyenek. Ez sokakat a mi népünkből gyanakvóvá tett. Úgy vélik, hogy az ilyen adományozókat nem a humanitárius gondoskodás foglalkoztatja, hanem saját propagandájuk terjesztése. De higgyen nekem: jól ismerem az újvidéki reformátusokat, és szorosan együttműködünk. Szintén jól ismerem Andrej Beredi lutheránus püspököt. Van azonban néhány szélsőséges ortodox, akik nem ismerik saját hitüket sem. És ha nincs bennük keresztyén szeretet, akkor képtelenek megérteni a másikat. Még engem, mint szerb püspököt sem értenek meg, sőt bírálatok érnek a részükről. Így miként tudnának elfogadni, megérteni valakit, aki a tengeren túlról jön, és számukra teljesen idegen?
KÉRDÉS: Egyetért ön azzal, hogy nagyon sok "ortodox" csak papíron az, azaz, egyáltalán nincs is hitük, vagy csak halott hitük van?
VÁLASZ: Ó, igen, és velük sokkal több problémánk van, mint az ateistákkal. Amikor ezek az emberek még ateisták voltak, ismertük egymást, és tudtuk, mit várhatunk a másiktól. Most ezek az emberek fölcserélték a vörös csillagot a kereszttel. Kicserélték a külsőt, de a belső ugyanaz maradt.
Ezeknek az új egyháztagoknak, mint például a katonáknak, időre van szükségük, hogy Krisztushoz jöjjenek. Nagyon elszomorít, hogy azt kell mondanom, hogy a katonáknak és a tanároknak még 10%-a sem tudja meggyőződéssel elmondani a "Miatyánkot". Ők még nem ismerik a keresztyénség ABC-jét. Foglalkoznunk kell velük, ehhez azonban időre van szükségünk.
KÉRDÉS: Egyetért ön azzal, hogy az ortodox papságnak szüksége volna arra, hogy tájékozottabb legyen más egyházak felől?
VÁLASZ: Tökéletesen, hiszen alig van kapcsolatunk a világ más országaiban élő keresztyénekkel. Mindenek előtt, nem voltunk igazán aktívak az Egyházak Világtanácsában, főleg mióta megkezdődött az embargó. Szerkesztője vagyok a "Misszionárius" c. vallásos magazinnak, és egyszerűen nem kapok információt más egyházakról, még Zágrábból, vagy Ljubljanából sem. Nagyon-nagyon szegényes a tájékozottságunk az országunkon kívül élő keresztyénség életét illetően.
KÉRDÉS: El tudná képzelni, hogy protestánsok és ortodoxok együtt munkálkodjanak Jugoszláviában az emberek megtérítésén?
VÁLASZ: Van egy katolikus karizmatikus mozgalom, amely 20 évvel ezelőtt indult Spanyolországban. Most kb. 200.000 tagot számlálnak. Voltam Loreto-ban, Olaszországban egy találkozón, ahol 20.000 fiú és leány jött össze. Szeretnének valamit szervezni Szerbiában, amivel én is egyetértek. Én segítségükre lehetek a saját egyházmegyémben, de a többiekért nem felelhetek. Néhány püspök teljesen elutasítóan viselkedik. A magam részéről azonban elmondhatom: "Szívesen látom önöket."

AZ EBSZ VOLT ELNÖKE A SZOMORÚSÁG ELLENÉRE IS TOVÁBB VÉGZI SZOLGÁLATÁT

FIRENZE, OLASZORSZÁG – Piero Bensi, aki az Európai Baptista Szövetség (EBSz) elnökeként szolgált 1985-1986-ig, 72 éves kora, valamint szeretett felesége, Lucia tavaly júniusban bekövetkezett halála ellenére nyugdíjasként tovább végzi szolgálatát. Lucia Bensi halála sok év szenvedés után történt, melyet egy rendkívül ritka, nagyon gyakran óriási fájdalmakkal járó bőrbetegség okozott.

1988-ban Bensi az Olaszországi Baptista Szövetségben végzett nagyon aktív és eredményes szolgálat után vonult nyugdíjba. Az első években Bensi Olaszország legerősebb gyülekezeteiben szolgált, mint pl. a Cagliari (Szardínia) és a Firenzei Baptista Gyülekezetben. A későbbiekben "Elnök úr"-ként vált ismertté annak a sokféle vezető szerepnek köszönhetően, amit Olaszországban és annak határain kívül töltött be. Mindez idő alatt felesége végig mellette állt, támogatva őt mindennapi munkájában és utazásaiban.

Hosszú szolgálatuk alatt Lucia Bensi lelki énekek és himnuszok csodálatos éneklésével öntött bátorságot és hitet azokba a gyülekezetekbe és közösségekbe, ahol csak megfordultak. Néhány évig, a hetvenes és nyolcvanas években Lucia egy énekes csoport szopránja volt, mely az Evangéliumi Trió ("Trio Evangelico") nevet kapta. A Trió koncertek tucatjait adta olaszországi és svájci városokban. Zenéjükről hangfelvétel is készült, és Lucia éneke LP-lemezen is fennmaradt.

Piero Bensi mélységesen átérzi szeretett feleségének, Lucia-nak elvesztését. Ennek ellenére szilárdan kitart elhatározása mellett, hogy folytatja a szolgálatot, amelyet hosszú éveken át együtt végeztek. Továbbra is népszerű konferenciai előadó, és sokan tartanak igényt szolgálataira Firenzében, ahol lakik, és másfelé is az országban. Ő hirdette az Igét a Reformáció Napján tartott istentiszteleten Firenzében, azon az évente megrendezésre kerülő eseményen, amely odavonzza az összes firenzei protestáns és evangéliumi gyülekezetet.

Ebben a hónapban Bensit újraválasztották a Firenzei Evangéliumi Vezetők elnöki székébe. Ez egy olyan szervezet, amely a városban élő evangéliumi és egyéb protestáns gyülekezetek és szervezetek pásztorait és vezetőit tömöríti.

Piero Bensi folytatja írói munkásságát, és három perces népszerű rádióműsorait, mely az "Egy tény és egy kommentár" címet viseli. Ezeket az adásokat minden vasárnap reggel másfél millió olasz hallgatja az Olasz Nemzeti Rádió (RAI) hullámain. 15 éve végzi ezt a szolgálatot, melyben leírja az elmúlt hét során történt valamely fontos eseményt, és hozzáfűzi annak keresztyén szemszögből történő kommentárját.

EBPS 95, 177.
Ford.: Csiszár István

ILLUSZTRÁCIÓK GYŰJTEMÉNYE

Gyűjtötte, válogatta: dr. Gerzsenyi László

Nagy Sándor húszéves korában került a trónra, és harminchárom éves korára meghódította az akkor ismert világot. Julius Caesar fiatalon elfoglalt nyolcszáz várost, legyőzött háromszáz nemzetet, hatalmas szónokká és az egyik legnagyobb államférfivá lett. Washingtont altábornaggyá nevezték ki tizenkilenc éves korában, huszonkét évesen elküldték nagykövetként Franciaországba, és első csatáját huszonkét évesen vívta. Lafayette az egész francia hadsereg tábornokává lett húszéves korában. Nagy Károly Franciaország és Németország ura lett harmincéves korában. Galileo csak tizennyolc éves volt, amikor felismerte az inga-alapelvet a Pisai katedrális lámpájának ingása alapján. Peel huszonegy évesen a parlament tagjává lett. Gladstone huszonkét évesen lett parlamenti tag, és huszonnégy évesen pénzügyminiszterré választották. Luther huszonkilenc évesen szögezte ki híres tételeit a katedrális ajtajára és szembeszállt a pápával. Shakespeare mestermüveit harminchat évesen írta.

– Fiatalság

•

Egy elmebeteg azt gondolta magáról, hogy ő isten-készítő. Amikor látogatók mentek hozzá, elővett a szekrényéből egy kocka alakú fadarabot. A kocka kimunkálása nagy gondra vallott, mert az élek szabályosak és az oldalak simák voltak. Miután a beteg bemutatta a fakockát, ezt mondta: "Ez az én istenem. Én készítettem. Naponta imádkozom hozzá." Az egyik orvos nagyon igyekezett megmagyarázni a betegnek, hogy az ember nem készítheti el istenét, mert Isten az ember teremtője. Amikor az elmebeteg végre fölfogta e tanítás lényegét, betegsége azonnal megszűnt.

– Istenimádat

•

Egy szabómester elhatározta, hogy üzletét az Úr Jézus "aranyszabályá"-nak szellemében vezeti. Ezt mondogatta barátainak: "Amikor bejövök üzletembe, jobban átérzem az istentisztelet lényegét, mint amikor a templomba megyek."

– Istenimádat

•

Egy kínai közmondás így szól: "A gólya lába hosszú, a kacsa lába rövid. Nem tudod megrövidíteni a gólya lábát, és nem tudod megnövelni a kacsa lábát. Akkor miért aggódsz?"

– Aggodalom

•

Az élet olyan, mint a tükör, ha csúnyán nézel rá, csúnyán néz rád vissza; és ha mosolyogsz, visszamosolyogva köszönt. – Élet

•

Boldog, aki a napi feladatokat a szeretet fáradozásává teszi, mert kötelessége kiváltsággá válik.

Boldog, aki megjavítja a zoknikat, a játékokat és az összetört szíveket, mert megértése az emberiség balzsama.

Boldog, aki nevetéssel és mosollyal szolgál minden étkezésnél, mert a jóság áldása lesz az övé.

Boldog, aki megőrzi a keresztyén otthon szentségét, mert ez a szent bizalom megkoronázza őt méltósággal. – Otthon

•

Nagyon bánt téged, ha elveszítesz egy-egy versenyt? Ha nem, akkor nemigen törődtél azzal, hogy győzz, és nem tetted meg a tőled telhetőt. Aki őszintén törekszik a győzelemre, annak fáj a veszteség. De az ember tanuljon meg veszíteni is, és aki tud veszíteni, az megadja ellenfelének az elismerést a győzelemért. Jó, ha a vereség idején emlékszel a következőre: Sebeink nyalogatása olykor a legjobb, ami velünk történhet. Vajon miért? Ha mindig győznél, akkor hamarosan eltúloznád saját képességedet és fontosságodat, és elveszítenéd mérsékletedet és józan ítélőképességedet. Nagy az esélye annak, hogy aki túl gyakran győz, elveszti sportszeretetét. Ez történik sok nagy bajnokkal. Amikor végül veszítenek, annyira elkeseredtek, hogy abbahagyják a sportolást. Aki olykor-olykor veszít és el tudja viselni, az rendszerint sikeres az életben. – Veszteség

•

Egy hivő édesapa így imádkozott a fiáért: "Uram, tedd elég erőssé a fiamat, hogy felismerje, mikor gyenge, és elég bátorrá ahhoz, hogy szembe nézzen önmagával, amikor fél. Tedd büszkévé és szilárddá a becsületes vereség idején, de alázatossá és szelíddé a győzelemben. Építsd fel a fiamat, hogy kívánságai ne pótolják a tetteit; aki ismer téged, és tudja, hogy az ismeret alapja a te félelmed. Kérlek, ne küldd őt könnyű és kényelmes útra, hanem a stressz, a nehézségek és a kihívások útjára, hogy megtanuljon megállni a viharban, és együttérezzen az elesőkkel. Alakíts nekem olyan fiút, akinek szíve tiszta, céljai magasztosak, aki uralkodik önmagán ahelyett, hogy mások fölötti uralomra törne; aki megtanul nevetni, de sohasem felejti el, miként kell sírni; aki előre néz a jövőbe, de nem felejti el a múltat. Mindezek után, kérlek, legyen elég humorérzéke ahhoz, hogy mindig komoly legyen, de sohase vegye magát túl komolyan. Adj neki alázatot, hogy mindig emlékezzék az igazi nagyság egyszerűségére, az igazi bölcsesség nyitottságára, az igazi erő szelídségére; aztán én mint apa majd ezt merem suttogni: »Nem hiába éltem.«"

– Apák napja

•

Két ellenség éppenséggel két lehetséges barát, akik még nem ismerik egymást.

– Ellenségszeretet

•

A hétnek két olyan napja van, ami miatt sohasem aggódom. Két gondtalan nap, amit szentül őrzök a félelemtől és fenntartástól. Az egyik ilyen nap a tegnap; minden fájdalmával, gyötrelmével, hibáival és tévedéseivel örökre elmúlt, és többé nem hozhatom vissza. A szép, édes, kedves emlékek kivételével, amelyek hátrahagyták

rózsaillatukat az elmúlt nap szívében, semmi közöm sincs a tegnaphoz. Az enyém volt, és most már Istené. A másik nap, ami felől nem aggódom, a holnap, minden lehetőségével, küzdelmével, terhével, veszélyeivel, nagy ígéreteivel. A nap majd fölkel rózsás ragyogásában, vagy a felhők álarca mögött. De fölkel. A holnap az enyém lesz. Ezért csak a hét egy napja maradt nekem, a ma. Bárki megharcolhatja a mai nap harcait. Bárki hordozhatja egy nap terheit. Ezért azt hiszem, vállalom, és csak egy napi utat teszek meg egyszerre. Miközben hűségesen és kötelességtudóan futok pályámon és végzem kijelölt feladatomat ezen az egy napon, a mindenható Isten gondoskodik a tegnapról és a holnapról.

– Aggodalmaskodás

•

Az egész emberiség három csoportra oszlik: azokra, akik mozdíthatatlanok; azokra, akik mozdíthatók, és azokra, akik mozdulnak. – Élet

•

Az igazi keresztyén jótékonyság nem az, hogy adunk valakinek száz forintot, amikor éhes, hanem az, hogy akkor adunk neki száz forintot, amikor mi is olyan éhesek vagyunk, mint ő, és nekünk is annyira szükségünk lenne a száz forintra, mint neki.

– Áldozat

•

Hogyan lehet megölni egy gyülekezetet?

1. Ne járj a gyülekezetbe!
2. Ha mégis jársz, későn érkezz!
3. Ha gyülekezetbe mégy, duzzogva jelenj meg!
4. Minden istentiszteleten kérdezd meg magadtól: "Mi hasznom van nekem ebből?"!
5. Sohase vállalj tisztséget! Jobb távol állni és kritizálni.
6. Legalább ötven százalékban más gyülekezeteket látogass, hadd jöjjön rá a prédikátor, hogy nem kötődsz hozzá! Semmi sem hasonlítható a függetlenséghez.
7. Szolgáljon rá a prédikátor a fizetésére; ő végezzen minden munkát!
8. Jó hátra ülj, és sohase énekelj! Ha mégis énekelsz, akkor fals hangon rikácsolj és maradj le a többitől!
9. Soha ne add be misszióadományodat addig, amíg nem látod, hogy megszolgáltak érte, és azután is várakozz vele egy ideig!
10. Sose bátorítsd a lelkipásztort! Ha kedveled a prédikációt, maradj néma! Már sok prédikátort tönkretett a hízelgés.
11. Jó, ha elmondod prédikátorod hibáit minden idegennek, aki mégis betéved az imaházba. Talán hosszú időbe telne nekik, míg erre maguktól is rájönnének.
12. Természetesen nem várhatod el, hogy új tagok kerüljenek a gyülekezetbe egy ilyen lelkipásztor mellett.
13. Ha gyülekezetedben történetesen összhang van, nevezd azt apátiának, közömbösségnek, a lelkesedés hiányának, vagy bárminek a nap alatt, csak ne annak, ami valójában!
14. Ha van néhány lelkes szolgálattevő a gyülekezetben, tiltakozz az ellen, hogy a gyülekezetet bizonyos klikk vezeti!

Az ilyen negatív magatartás, a kritizálás szelleme, az együttmunkálkodás megtagadása és a krónikus barátságtalanság megöli a gyülekezetet vagy bármilyen más intézményt. Hála legyen Istennek, hogy gyülekezeteinkben ma nem ilyen lelkület uralkodik. Tizennégy ellenpontot sorolhatunk fel arról, hogy "miként lehet eleven a gyülekezetünk":

1. Mindig vegyél részt az összejöveteleken!
2. Mindig korábban legyél ott a kezdési időnél!
3. Szent ragyogással, fénylő arccal és boldog hangulatban érkezz!
4. Jöjj várakozással telve, és készülj arra, hogy az istentiszteleten felajánlod magad Istennek!
5. Vállalj szolgálatot, amikor arra kérnek, és hűségesen szolgálj még akkor is, ha nem mindig a saját látásod szerint végezheted feladatodat!
6. Ha más gyülekezeteket látogatsz, figyeld meg a hasznos vonásokat a saját gyülekezeted érdekében! Úgy értékeld saját gyülekezetedet, hogy távollédet mindig hiányérzetet keltsen benned!
7. Úgy végezd feladataidat, hogy ne lelkipásztorod terhelődjön meg mindennel, hanem legyen szabad a hűséges lelkipásztor munkájának végzésére!
8. Ülj annyira előre, amennyire csak lehetséges, és énekelj minden éneket!
9. Mindig adakozz, és előre add oda adományodat! Gondolj arra, hogy távolléted esetén is vannak kiadásai a gyülekezetnek!
10. Mindig bátorítsd lelkipásztorodat! Elég sok kiábrándító hatás éri más forrásokból.
11. Mondd el másnak is gyülekezeted értékeit, a gyenge pontok úgyis elég látványosak!
12. Mindenkit nyerj meg Krisztusnak és a gyülekezetnek, bárki legyen is a lelkipásztorod! Krisztusnak és a gyülekezetnek nyered meg őket, nem a lelkipásztornak.
13. Mindig fáradozz a békén, tisztaságon és a gyülekezet egységén!
14. Örülj annak, hogy nem klikk irányítja az élő gyülekezetet! Örvendezz annak, hogy a hivők közössége Krisztus teste, ahol nem klikk az irányító, hanem a fej maga Krisztus!

Milyen csodálatos, hogy ebben a korban inkább ez utóbbi tizennégy szabályt gyakorolják az előző negatív szabályok helyett!

– Gyülekezet

•

Az indiánok a csecsemőiknek csak ideiglenes neveket szoktak adni. Addig várnak, amíg a fiúk és lányok nagyobbak lesznek és kiérdemelnek bizonyos neveket. Így egyes jó kislányoknak ilyen neveket adnak: Kékmadár, Napvirág, Tavaszi Szél, Napsugár vagy valami mást, ami bemutatja, hogy a szülők miként éreznek velük kapcsolatban. Egyes fiúk, amikor elég nagyokká válnak ahhoz, hogy csatlakozzanak a vadászokhoz, ilyen neveket kapnak: Barna Medve, Futó Farkas, Fekete Sas vagy Mennydörgő Szikla. Tegyük fel, hogy ma is névtelenek a fiúk és a lányok mindaddig, amíg el nem érik legalább a tizenéves életkort és kiérdemelnek valamilyen nevet maguknak. Egyes fiúkat talán így neveznének: Segítő Kéz, Bátor Fiú, Nagylelkű, Hűséges vagy Igazmondó. Egyes lányokra meg ilyen nevek illenének: Napmosoly, Kékvirág vagy Reménység. Vannak azonban olyan fiúk és lányok, akiket talán így hívnának: Mogorva, Vonakodó, Megbízhatatlan vagy Csaló. Mi lenne a te neved?

– Név

•

Két hitetlen egy vasúti kocsiban üldögélt, és beszélgetett Krisztus életéről. Egyikük ezt mondta: "Azt hiszem, érdekes regényt lehetne róla írni." A másik így válaszolt: "Éppen te vagy az a személy, akinek meg kellene írnia azt a regényt. Rombold le a Krisztus istenségével

kapcsolatos nézetet, és ábrázold mint embert az emberek között." A javaslat tetté vált és a regény elkészült. Az ajánlatot Ingersoll ezredes, a hírhedt ateista tette. Az író pedig Lew Wallace tábornok volt, és könyvének a Ben Húr címet adta. Krisztus életének összeállításakor Wallace tábornok a legnagyobb ember életével találta magát szemben. Minél jobban tanulmányozta, annál inkább meggyőződött arról, hogy Krisztus több volt, mint ember. Egy napon erre a felkiáltásra kényszerült: "Bizony, ez az ember Isten Fia volt!" – Krisztus

•

John D. Rockefeller, Sr. erős és szikár volt kicsiny korában. Hamar eldöntötte, hogy pénzt keres, és a végletekig hajszolta magát. 33 éves korában megszerezte az első egy millió dollárt. 43 éves korában már a világ legnagyobb vállalatát tartotta a kezében. 53 éves korában a leggazdagabb ember volt a földön mint a világ egyetlen milliárdosa. Közben kifejlődött testében egy betegség, melynek következtében kihullt a haja, elvesztette a szemöldökét és a szempilláit, és összeaszalódott, mint egy múmia. Heti jövedelme egy millió dollárra rúgott, de csak tejet és perecet fogyasztott. Annyira gyűlölték Pennsylvaniában, hogy éjjel-nappal testőröket tartott maga körül. Nem tudott aludni, már régóta nem mosolygott és semmit sem élvezett az életben. Az orvosok azt jósolták, hogy nem él tovább egy évnél. Egy újságíró már előre megírta a róla szóló halotti jelentést – hogy kéznél legyen, ha hirtelen szükség lenne rá. Rockefeller az egyik álmatlan éjszakán gondolkodni kezdett. Hirtelen rádöbbent, hogy egyetlen centet sem vihet át a másik világba. A pénz nem minden. Másnap reggel új emberként kelt föl. Hatalmas vagyonával kezdte segíteni a gyülekezeteket; segítséget adott a szegényeknek és nyomorultaknak. Létrehozta a Rockefeller Alapítványt, melynek pénzalapja orvostudományi kutatásokat tett lehetővé és a penicillin és más csodálatos gyógyszerek fölfedezéséhez vezetett. John D. Rockefeller kezdett jól aludni, enni és élvezte az életet. Az orvosok korábban azt jósolták, hogy nem éli túl 54. életévét. 98 évig élt. – Adakozás

•

Egy ember véletlenül belekeveredett az egyik üzlet kirablásának jelenetébe, és hallotta, amint egy álarcos fegyveres azt parancsolta neki, hogy adja át a pénzét, különben agyonlövi. A megszólított férfi így szólt: "Csak lőj agyon. Már elolvastam a bibliai leckét és már elmondtam imádságaimat." Erre a rabló ledöbbent, és a hatvanas éveiben levő férfi baj nélkül kisétált az üzletből.
– Bátorság

•

Henry Ward Beecher indianapolisi prédikátorsága alatt sorozatosan prédikált az iszákosság és a szerencsejátékok ellen, és történetesen céltáblává tette lakóterületén azokat az embereket, akiknek e bűnökből nagy hasznuk származott. A következő héten az utcán nyomába szegődött egy fegyveres férfi, és követelte tőle, hogy a helyszínen vonja vissza az előző vasárnapon mondott egyes kijelentéseit. "Vondd vissza itt azonnal – követelte a támadó –, vagy pedig rögtön agyonlőlek!" A prédikátor így válaszolt: "Lőj agyon! Nem hiszem, hogy úgy célba találsz, mint ahogy én tettem!" – és a prédikátor csöndesen odébb sétált. – Bátorság

•

A Guinness Rekordok Könyve szerint a történelem leghosszabb jegyessége 67 évig tartott Octavio Guillena és Adriana Martinez között. Végül 1969 júniusában kötöttek házasságot Mexico Cityben. Mindketten 82 évesek voltak. – Házasságkötés

•

Thomas Edison mint gyermek megismerte a távirózást. Később, miután sikeres felfedezővé lett, távirattal kapcsolatos ismeretét felhasználta arra, hogy táviratilag kérje meg egy lány, Mina Miller kezét. Edison első felesége meghalt, amikor Edison harminchét éves volt. Később találkozott Minával, a fiatal és bájos hölggyel. Edison megtanította Minát a Morse-jelek használatára, és miután megtanulta, próbát tett vele egy üzenet továbbításával. Mina megfejtette az "üzenetet", ami valójában házassági ajánlat volt, és Morse-jelekkel mondott igent.
– Házasságkötés

•

Egy kislány, akinek fiútestvére nem sokkal előbb halt meg, megkérdezte az édesanyját, hogy hova került a kisfiú. Az édesanya így válaszolt: "Az Úr Jézushoz." Néhány nappal később az édesanya beszélt egyik barátnőjével és ezt mondta: "Annyira fáj, hogy elvesztettem a kisbabámat." A kislány meghallotta ezt a beszédet, és emlékezve arra, amit édesanyja korábban neki mondott, a szemébe nézve kérdezte: "Anyuka, elveszettnek mondhatjuk azt, amiről tudjuk, hogy hol van?" "Nem, egyáltalán nem" – válaszolta az édesanya. "Akkor miként veszhet el egy csecsemő, ha elment, hogy Jézussal legyen?" Az édesanya sohasem felej-tette el ezt a magyarázatot. – Halál

•

Phillips Brooks, az "Ó, Betlehem kis városa" című ének szerzője volt az egyik legnagyobb prédikátor és legjobban szeretett szónok a XIX. században. Nagyobb elismerést nem kaphatott volna, mint amit egy ötéves bostoni lány fejezett ki. Édesanyja közölte vele, hogy Brooks prédikátor meghalt, mire a kislány így kiáltott fel: "Anyu, milyen boldogok lehetnek most az angyalok!"
– Halál

•

1808-ban, egy évvel Franz Joseph Haydn halála előtt, A Teremtés című fenséges oratóriumát adták elő Bécsben. Maga a zeneszerző is elment az alkalomra. Mivel idős volt és gyenge, ezért tolókocsin vitték a nagy hangversenyterembe. Jelenléte felvillanyozta a hallgatóságot. Amikor a zenekar és az énekkar teljes erővel zengte: "És lőn világosság!", hatalmas tapsviharban tört ki a közönség. Az idős zenész meghatódottan próbált lábra állni, és reszkető karjával fölfelé mutatva, felkiáltott: "Nem, nem, nem tőlem, hanem fölülről, az égből jön mindez!" Jóllehet az idős zenész kimerülten esett hátra székében és ki kellett vinni a teremből, mégis drámai és felejthetetlen benyomást hagyott maga után.
– Isten dicsősége

•

Néhány évvel ezelőtt egy hirdetés jelent meg egy angol lapban, amely hat férfit keresett, akiknek Kínába kellett volna menniük: "Hat bátor fiatalemberre van szükség azonnal, akik Kínába mennének, hogy elfoglalják George Hogg, a ragyogó elméjű 31 éves oxfordi diplomás férfi helyét, aki tetanusz mérgezésben halt meg Északnyugat-Kínában, ahol nincs orvosi ellátás. Ha valaki kész

vállalni a betegséget, a kényelmetlenséget, a kínai ételeket, a kínai beszédet, az jelentkezhet az Angol-Kínai Fejlesztési Társulatnál. Aki azonban nincs felkészülve az ilyen kockázatokra, ne jelentkezzék." Több mint 600 fiatalember jelentkezett! De viszonylag kevesen jelentkeztek, amikor a misszióterületre hívtak önkénteseket.

– Misszionárius

•

Amikor David Livingstone kereste Hanry M. Stanleyt, akkor ez utóbbit a legszokatlanabb fogadtatásban részesítette Ugandában Mutesa király. Röviddel Stanley érkezése előtt a királynénak furcsa álma volt a fehér ember Istenéről és Isten Fiáról, Jézus Krisztusról. A királynő elmondta álmát Stanley megérkezése után a királyi házban. A király és a királynő könyörgött Stanleynek, hogy küldjön levelet Angliába, és kérje, hogy küldjenek hozzájuk egy misszionárius-tanítót. Stanley megírta a levelet, és elküldte egy francia férfi által, aki éppen távozóban volt a csapattól. A levélhordót megölték. Jó néhány hónappal később brit katonák találták meg a testét. Átkutatva a ruháit, rátaláltak Stanley levelére az egyik csizmában. Elküldték Angliába, ahol a Daily Telegraphban tették közzé. A levél nagyon fölkeltette az érdeklődést. Amikor a Misszionárius Társulat önkénteseket kért, hogy menjenek Mutesa király országába, számos fiatalember jelentkezett.

– Misszionárius

•

Mahatma Gandhihoz ment egyszer egy ateista azzal a kéréssel, hogy szervezzen és támogasson egy Isten ellenes társulatot. Gandhi így válaszolt: "Furcsának tartom, hogy van olyan intelligens ember, aki harcol valami ellen, aminek létezését egyáltalán nem hiszi el."

– Ateizmus

•

Egy Charney nevű francia férfi megharagította Napóleont, amiért börtönbe csukták. Úgy tűnt, örökre elfelejtkezett róla a barátja és mindenki a külvilágban. Magányosságában és elkeseredettségében kiválasztott egy követ a falban és ezt véste rá: "Senki sem törődik velem." Egy napon egy zöld növény hajtott ki a padló kövei közül, és kezdett növekedni a cella tetején levő kicsiny ablak irányába. A fogoly naponta megtartotta ivóvizének egy részét, amit a börtönőr vitt neki, és ráöntötte a növény leveleire. Az addig növekedett, míg végül gyönyörű kék virágot bontott. Amikor a virágszirmok teljesen kibomlottak, a magányos fogoly áthúzta az előző időben a falra vésett szavakat és föléjük írta: "Isten törődik velem." De Isten további áldást is tartogatott e fogolynak. A történet szerint a férfi cellaszomszédjának volt egy kislánya, akit beengedtek látogatásra a börtönbe. A kislánynak tetszett az, hogy Charney annyira szereti azt a kis növényt. A hír eljutott a szeretetreméltó Josephine császárnőhöz, aki így szólt: "Ha egy férfi olyan nagy odaadással szeret és gondoz egy virágot, akkor nem lehet gonosz ember." Ezután meggyőzte a császárt arról, hogy engedje szabadon. Charney magával vitte a virágot az otthonába, és gondosan ápolta egész életében. A virág azt tanította meg vele, hogy higgyen Istenben.

– Gondviselés

•

Északi égboltunkon van egy csillag, amely sohasem nyugszik le. Évezredek óta az a legragyogóbb és legmegbízhatóbb irányítója az utazóknak, különösen a tengerészeknek. Nevezik Polarisnak vagy északi sarkcsillagnak. Könnyen rátalálhatunk, ha tekintetünkkel követjük a nagy Göncölszekér két hátsó csillagát összekötő képzeletbeli egyenest. Rátalálhatunk a csillagfényes éjszakákon. Ezt tették a főniciaiak, a vikingek és az északi vitorlázók már nagyon régen, amikor kihajóztak a világ hét tengerére. Azzal a fényes csillaggal biztosan meghatározhatták helyzetüket és irányukat.

– Isten vezetése

•

Krisztus mondta, hogy még fejünk hajszálait is számon tartja Isten. Néhány évvel ezelőtt egy német tudós megszámolta az emberi fej hajszálait. Rájött, hogy a hajszálak száma a haj színétől függően változik. Több hajszála van a fekete hajú embernek, mint a vörös hajúnak; a barna hajúnak, mint a fekete hajúnak; a szőke hajúnak, mint a barna hajúnak. A fekete hajú asszonynak körülbelül 110 ezer hajszál van a fején, és a szőke hajúnak mintegy 140 ezer hajszála van.

– Gondviselés

•

Egy lelkipásztor mondta el a következőket. Egy vasárnap délelőtt az istentisztelet kezdetén egy férfi lépett be az imaházba, aki még sohasem járt ott azelőtt. Ámulattal és csodálattal nézett körül a sok jelenlevőn, akik zsúfolásig megtöltötték a termet. Lassan előrement, miközben jobbra-balra tekintgetett, és leült a második padban. A prédikációt a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta. A prédikátor meghívással fordult a hallgatók felé: "Hányan vannak köztetek, akik még nem nyertek megváltást, de szeretnének üdvözülni? Imádkozni akarok értetek. Fölemelnétek a kezeteket?" A férfi felnyújtotta a kezét, és integetett előre és hátra, mert azt akarta, hogy mindenképpen észrevegyék. Amikor a prédikátor azt kérte, hogy a megtérők menjenek előre, akkor a férfi szó szerint dárdaként ugrott az oltárhoz. Egyenesen megállt és ezt kérdezte tőle a lelkipásztor: "Elhiszed-e, hogy Krisztus a bűnösök üdvösségéért halt meg?" "Igen, ezért jöttem előre" – mondta örvendezve és diadalmasan. Amikor bemerítkezett és kijött a vízből, tapsolni kezdett és ezt kiabálta: "Hot dog, hot dog, hot dog." A hallgatók nevetésben törtek ki. A prédikátor csendre intette őket, és megmagyarázta nekik, hogy ez a szegény ember még nem volt imaházban, és nem ismeri az "Ámen!", "Dicsőség az Úrnak!" és "Halleluja!" kifejezéseket. Ujjongó kifejezései a "hot dog"-nál kezdődnek, és ezekkel dicséri az Urat.

– Öröm

•

Hol van a boldogság? Nem a hitetlenségben. Voltaire a leghirhedtebb hitetlenek egyike volt. Ezt írta: "Bár sohasem születtem volna." – Nem a gyönyörben! – Lord Byron élvezetek között élt. Ezt írta: "A férgek, a rothadás és a szomorúság az enyém egyedül." – Nem a pénzben! – Jay Gould, amerikai millimos ezt mondta halálos ágyán: "Azt hiszem, én vagyok a földön a legnyomorultabb ember." – Nem a rangban és hírnévben! – Lord Beaconsfield, akinek mindkettőben volt része, ezt írta: "A fiatalság tévedés; a férfikor küzdelem; az öregkor sajnálkozás." – Nem a katonai dicsőségben! – Nagy Sándor meghódította az ismert világot a maga korában. Amikor már mindent meghódított, sírni kezdett a sátrában és így panaszkodott: "Nincs több világ, amit meghódíthatnék." Hol található a boldogság? A válasz egyszerű: egyedül Krisztusban!

– Öröm

Vidám esetek

Egy férfi és egy nő autója frontálisan összeütközött. Mindkét autóvezető kiszállt, és igyekezett túlszárnyalni a másikat a bocsánatkérésben. "Nagyon sajnálom – mondta az asszony. Ez a baleset az én hibámból történt." A férfi így válaszolt hősiesen: "Egyáltalán nem, asszonyom. Teljes mértékben engem kell hibáztatnia." "De a baleset előtt én az út bal oldalára hajtottam át, ahol ön szabályosan vezetett" – tiltakozott az asszony. "Ez igaz – válaszolt a férfi –, de én vagyok a felelős a balesetért, mert már három háztömbnyi távolságból láttam önt, és elég időm lett volna arra, hogy befordulják egy mellékutcába."

•

Egy szállodatulajdonos éveken át egy forgalmas főútvonal melletti szállodáját vezetve állandóan keserűen panaszkodott azért, hogy milyen hátrányos hatást gyakorol vendégforgalmára az új autópálya, amit a közelben építettek. Végül az egyik szomszédja megelégelte a panaszkodást és így szólította meg: "Ide figyeljen! Úgy látom, hogy szállodájának bejáratára minden este kiteszi azt a feliratot, hogy »Nincs üres szoba!«, akkor miért aggódik:" "Ez nem tesz semmit – válaszolt a tulajdonos. – Mielőtt megépítették az autópályát, átlagosan 25-30 embert küldtem el minden este. Az autópálya felépítése óta csak 12-15 embert kell elutasítanom."

•

A tapasztalat csodálatos kincs. Képessé teszi az embert hibájának a fölfedezésére, ha ismét elköveti.

•

Idős hölgy: "Becsületes fiú vagy, de egy százforintost veszítettem el és nem tíz darab tízforintost."

Becsületes fiú: "Tudom, asszonyom, tényleg százforintos bankjegyet találtam meg. De amikor legutoljára találtam száz forintot, a bankjegy tulajdonosának semmi aprópénz nem volt a keze ügyében."

•

A kis Henrik sírva rohant haza, a feje tetején egy friss dudorral. "Mi esett a fejedre?" – kérdezte leánytestvére. "Saját magam" – zokogta Henrik.

•

"Azt hiszem, ma sokáig fent fogok maradni – mondta Vili a barátjának. – Megígértem az édesapámnak, hogy segítek neki házi feladatom elkészítésében."

•

Telefonon kértek egy lelkipásztort, hogy helyettesítse a gyülekezet lelkipásztorát, aki hóvihar miatt nem tudott eljutni az istentiszteletre. A szónok így kezdett mentegetőzni: "Ha betörik az ablakunk, akkor az ablak helyére teszünk valamiféle csomagolópapírt." A prédikáció végén egy asszony, aki figyelmesen hallgatott, kezet rázott a vendégprédikátorral, és ezekkel a szavakkal akarta kifejezni elismerését: "Ön nem csomagolópapír volt, hanem igazi kartonpapír."

•

"Józsi, milyen érzés nagypapának lenni?"

"Természetesen, ez fantasztikus érzés, de hozzá kell szoknom ahhoz a gondolathoz, hogy egy nagymamának vagyok a férje."

•

A kis Miki bement az édességboltba és megkérdezte: "Mennyibe kerül hat sport-szelet?" Az elárusító ezt válaszolta: "Hat sport-szelet ötven forint!" Miki elgondolkodott, majd ezt mondta: "Hat sport-szelet ötven forint, öt sport-szelet negyven forint, négy sport-szelet harminc forint, három sport-szelet húsz forint, két sport-szelet tíz forint, és egy sport-szelet nulla forint. Kérek egy sport-szeletet!"

•

Egy kisfiú nagyon elunta a hosszú kocsikázást. Hirtelen odafordult édesapjához és így szólt: "Bárcsak anyu vezetne!... Az sokkal izgalmasabb!"

•

Egy fiatalasszony visszatért tilosban parkoló kocsijához, ahol a rendőr éppen fölírta kocsijának a rendszámát. Az asszony eléggé dühösen ezt kérdezte a rendőrtől: "Milyen módszert alkalmaz akkor, amikor olyan valakit kap el, aki igazán vétkes?" A rendőr ezt válaszolta, miközben átadta a büntető cédulát: "Nem tudom, asszonyom, mert mi mindig csak ártatlanokat kapunk el."

•

"Úgy látszik, nagyon okos kutyád van!"

"Okos? Csak azt kell mondanom neki, hogy »Idejössz, vagy nem jössz ide?«, és a kutya vagy idejön, vagy nem."

•

A kis Tominak dolgozatot kellett írnia a vízről, és miután jó ideig rágta a tollát, ezeket írta: "A víz színtelen folyadék, ami feketévé változik, ha megmosdunk benne."

•

A tanító a következő címmel dolgozatírási feladatot adott a tanulóknak: "Mit csinálnék, ha milliomos volnék?" Minden tanuló azonnal írni kezdett. Vili azonban lustán bámult a levegőbe, és az újjaival játszott. A tanító összeszedte a dolgozatokat, és Vili egy üres papírlapot adott át. "Mit csináltál, Vili? – kérdezte a tanító. – Ez a dolgozatod? Az összes tanuló két oldalt vagy többet is teleírt, miközben te semmit sem tettél!" "Hát igen – válaszolta Vili. – Ezt csinálnám akkor, ha milliomos volnék."

•

Az ápolónő bevezette az új beteget a kórterembe és így szólt: "Azt akarjuk, hogy boldog legyen itt és jól érezze magát. Ha pedig valamire szüksége van, amivel nem tudunk szolgálni, mondja meg, és bemutatjuk önnek, hogy miként tud meglenni anélkül is."

•

Egy idős földműves így szólt lelkipásztorához: "Hallottam, arról beszéltek lelkész-konferenciájukon, hogy miként lehet rávenni az embereket arra, hogy részt vegyenek az istentiszteleten. A földművesek gyűlésén még sohasem beszéltünk arról, hogy miként kell odavezetni a teheneket a jászolhoz, hogy jóllakjanak. Azzal szoktunk foglalkozni, hogy mi lenne nekik a legjobb táplálék."

•

Tanító: "Ki volt az első ember?"

Tanuló: "George Washington, mert első volt a háborúban, első a békében és első honfitársainak a szívében."

Tanító: "Nem jól válaszoltál. Ádám volt az első ember."

Tanuló: "Hát igen, ha a külföldieket is beszámítjuk."

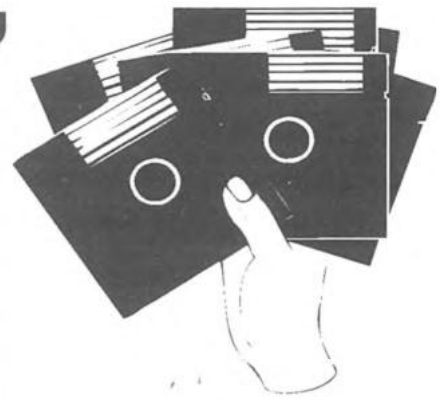
•

Az ötéves Jancsi segített édesapjának gyomlálni a kertben. Sok küzdelem után kihúzott egy dudvát, majd büszkén felkiáltott: "Apu, idenézz, kihúztam egy dudvát saját magam." "Ez igen – válaszolta az édesapa. – Nagyon erős kisfiú vagy." "Igen – hősködött Jancsi. – Pedig az egész világ húzta visszafele a másik oldalon."

•

Egy negyedik osztályos fiú először ment nyári táborba. Nem sok idő múlva levelet írt az édesanyjának: "Drága Anyu. Kérlek, küldj sok ennivalót, mert itt csak reggelit, ebédet meg vacsorát kapunk. Csókollak: Dani."

„HÍVEK" SZÁMÍTÓGÉPES TAGNYILVÁNTARTÓ PROGRAM

Hamarosan – e hirdetés megjelenésétől számítva kb. 1-3 héten belül – új számítógépes tagnyilvántartó program kerül forgalomba a Baptista Kiadó gondozásában – nem csak baptisták, hanem más bemerítést gyakorló közösség részére is!

Igaz, lehet tagnyilvántartást végezni sokféle módon. Kitűnő programok állnak rendelkezésre: EXCEL, ACCESS, WINWORD, stb., de ha ezeket valaki – hívő emberhez méltóan – nem "feketemásolás" útján szerzi be, hanem megvásárolja, lehet, hogy 100 ezer forintjába kerülhet. Ezzel szemben a Kiadónk által forgalmazott program ára 1996 első félévében 5.500- Ft lesz. Ez a csomag egy program-lemezt és egy felhasználói kézikönyvet tartalmaz. Előjegyzés, megrendelés esetén kérni kell a megfelelő formátumú lemezt (5 1/4"-os vagy 3,5"-os).

A programot Kovács István testvér írta, akinek kitűnő szaktudása nem csupán az egyházzene területén, de a számítógépek világában is garanciát jelent.

A program szolgáltatásairól:

- Fontos szempont volt a tervezéskor, hogy a viszonylag alacsony kiépítettségű számítógépeken is futtatható legyen a HÍVEK program.
- A program DOS-on futtatható.
- Gondos adatrögzítés esetén naprakész a gyülekezeti tagnyilvántartás. Az évvégi statisztika elkészítése, tagsági igazolvány kiállítása, átlagéletkor számítása (különféle csoportok szerint is!), listák, címek, címszalagok nyomtatása csak egy gombnyomásba kerül, és mindez esztétikus formában, sőt, közegyházi viszonylatban szabványosan kerülhet ki a kezünkből. Az évvégi adatszolgáltatás (statisztika) e programmal készítve file-ban is, nyomtatva is kapcsolódik a Szövetségi Iroda nyilvántartásához.
- A kódszámok alkalmazásával lehetőség nyílik a teljes nyilvántartásra is, amely által azon személyek adatait is rögzíthetjük, akik valamikor tagjai voltak a gyülekezetnek, de meghaltak, elköltöztek, stb. Így évtizedekre visszamenőleg is napra kész adatok állhatnak rendelkezésünkre.
- Ugyancsak a kódszámok segítségével adatállományt készíthetünk a gyülekezet lelkigondozottjairól, gyermekeiről, stb.
- Adatmentés, visszatöltés funkció biztosítja – szükség szerint – az esetleges géphiba okozta adatvesztés kivédését.
- Tetszőleges csoportok összeállítása, az adatállomány gyors és pontos csoportosítása lehetővé teszi a felhasználó számára, hogy a gyülekezete összetételét egy pillanat alatt átlássa. (Presbiteri, diakónusi, szolgálat szerinti-, szakmai-, iskolai végzettség szerinti-, lakóhely- és még sok más féle elgondolás szerinti csoportok alakíthatók így ki.)
- A nyomtatási lehetőségekről: a forgalomban levő ismertebb nyomtatókon választás szerint lehet nyomtatni az adatállományt. Így az EPSON, IBM emulációkon, valamint a HP lézerprinterek meghatározott változatain minden gond nélkül elkészíthetők lesznek a kívánt feladatok.
- Az illetéktelen hozzáférés kizárását kulcsszavas védelem biztosítja, melyet a felhasználó maga választhat meg.

A HÍVEK tagnyilvántartó program felhasználó-barát, ezért öröm vele dolgozni, és a jól végzett munka áldás a gyülekezetnek is, mert a REND az adminisztráció egyik legfontosabb követelménye. Ebben szeretnénk segíteni.

Előjegyzést, megrendelést már most kérjük a Baptista Kiadó címére elküldeni! A megrendelések sorrendjében, a megjelenést követően, rövid határidővel postázzuk a küldeményt. Budapestiek a Baptista Könyvesboltban személyesen is megvehetik.

Cím: 1062 Budapest, Aradi u. 48. Tel.: 132-79-85

L. T. G.

dő újrafelosztását. Mi – a vallásszabadság elvének jegyében – ezt nem kifogásolhatjuk, de úgy véljük, hogy a médiáknak nem a meglévő "időtortát" kell újra szeletelniük, hanem az új felekezeteknek egy másik "időtortát" kellene felhasználásra átadniuk.

Fontos megjegyezni, hogy a médiákban a felekezetek rendelkezésére bocsátott műsor-lehetőségeken kívül más vallási tárgyú vagy érdeklődésű műsorok is léteznek. Ezek tervbe vételére, tartalmára, irányára még közvetetten sem tudunk hatni. Arra sem, hogy kit szólaltatnak vagy nem szólaltatnak meg e műsorok szerkesztői, riporterei. Ha tehát ezekben a műsorokban akár az egyház peremérőI vagy akár a közepéből való testvéreinkkel találkoztunk, arról sem az egyház illetékesei, sem a megszólalók nem tehetnek. Nem az utóbbiak ajánlkozásából történt mindez. Egyszerűen: őket hívták meg és nem másokat.

3. Az 1. pontban már ismertetett saját rádiós- és tévés szakemberhiány szükségszerűvé tette, hogy hívő vagy legalább is a hit kérdései iránt érdeklődő profikkal vegyük fel a kapcsolatot műsoraink elkészítésekor. Ez mindkét média esetében megvalósult:

A Tévénél szépszámú gárda dolgozik velünk – mégpedig szívesen – a vallási szerkesztőséget irányító Csiszér Ferenc vezérletével. Amióta a rendezői és a riporteri szerep különvált, igyekeztünk dolgainkkal ismerős riportert találni. Így került sor Győri Attila és Nagy Imre bevetésére. A tévéműsoraink vágásánál is jelen vagyunk, és így csak az kerülhet adásba, amit jóváhagytunk. Mind az évente általában háromszor sorra kerülő Örömhírnek, mind az évenkénti egy istentisztelet-közvetítésnek a tévé felmérései szerint jó nézői visszhangja van.

A Rádióban az evangélikus Lengyel Anna és férje, Rados Péter lettek munkatársainkká. Az évenként kilenc pénteki félórát és három-négy vasárnapi istentiszteletközvetítést ők szerkesztik. Hozzáértésük és ügyszeretetük vitathatatlan. Az istentisztelet-közvetítések kiválóak, de úgy véljük, hogy a félórák esetében – felfrissítésük érdekében – néhány megfontolt változtatás szükséges az előttünk álló évben. Mivel az önálló műsorkészítésnek elsősorban nem technikai, hanem személyi akadályai vannak (mint azt az 1.-ben vázoltuk), így ezzel a lépéssel – legalább is az idén – még várnunk kell. Ezt a változást Lengyel Annával együttműködve szeretnénk megvalósítani.

A félórákban kívánatos változtatás hat fő mozzanata a következő

a) A baptista liturgiai sajátosságok rendszeresen érvényesüljenek pl. a reánk jellemző éneklés és versmondás beiktatásával.

b) Sokoldalúbbá és életszerűbbé tehető a félóra azzal, ha az adás előtti hétfőn készült stúdiófelvételen kívül a stúdiótól független helyszínen és más időben készített felvételek is beépülnek. (Ha ehhez egy jó riportermagnót kell vásárolni, az nem lehet gond az egyháznak.)

c) Az egyháznak gondoskodnia kell arról, hogy Lengyel Annát előzetesen és az eddiginél sokkal részletesebb információkkal lássa el a készülő műsor témájával kapcsolatban.

d) Egy-egy témáról az egyházban működő rádiósok által készrevágott Az Úr Közel! készítendő (pl. nagyváradi MABAVIT II.).

e) Meg kell találni a módját annak, hogy az egyház felelős képviselője – csakúgy mint ahogy az a tévénél kezdettől érvényesül – az adás előtt meghallgathassa a félóra anyagát, nagyon indokolt esetben változtatást is kezdeményezve.

f) Az adás keretében hangozzék el információ a soronkövetkező fontosabb MBE eseményekről, és levelezési címünk.

A tévé- és a rádió-műsoraink missziói hatását nemcsak közvetlenül érvényesülő hitvallásosságuk, tanúságtévő mozzanataik biztosítják, hanem az, hogy vonzó és valósághű képet mutatva közösségünkről, eloszlatják a viszolygást, idegenkedést a nézőkben vagy a hallgatókban, és felbátorítják, felkészítik őket arra, hogy helyi gyülekezeteink személyükre irányuló missziói ténykedése iránt már nyitottak legyenek.

4. A tévé- és rádióműsorok esetében 1995-ben is változatosságra törekedtünk mind a témákat, mind a megszólaltatott személyeket illetően.

Például az Örömhírben a százéves Békehírnök, a MOBISZ és a FAMISZ tevékenysége, missziója. A jubiláló Kiskőrösi Szeretetház kapcsán vallottunk küldetésünkről, több mint harminc hangsúlyosan megszólaló testvérünk által.

A Rádióban tizenkét megszólalási lehetőség során tizenegy testvér prédikált vagy tartott rövid áhítatot (az egyetlen duplázás a fölkért áhítatvezető akadályoztatás miatti, váratlan távolmaradása miatt történt). A kilenc félórában tizenkét nagyobb téma (pl. műholdevangélizáció, egyházzenei tanfolyam, nőkonferencia, szórványmisszió a városokban, stb.) jelent meg mintegy negyven különféle korú és szolgálatú testvérünk tolmácsolásában. (A Rádió stúdióhoz kötöttsége helyszíni változatosságot nem tett lehetővé, gond volt e téren az istentiszteletek helyszínével is, mert ősszel és télen nem vállalkozik a stáb Budapesten kívüli útra.)

5. A Sajtótanács – fölhasználva az 1995. év jó és kedvezőtlen tapasztalatait – 1996-ra előre elkészítette a tévé- és a rádióműsorok – témát, helyszínt és a főbb megszólalókat föltüntető – tervezetét, a már eddig is megcélzott többoldalúság érvényesítésére törekedve.

A Sajtótanács jelentését az 1996. január 23-i Szövetségi Tanács elfogadta és megerősítette.

Budapest, 1996. január 23.

AZ MBE SAJTÓTANÁCSA
és a
SZÖVETSÉGI TANÁCS

KÖZÉLETI MELLÉKLET

A BAPTISTA EGYHÁZ ÉS A KÖZSZOLGÁLATI MÉDIÁK

A Sajtótanács jelentése*

1. A rendszerváltás előtt három okból is elhanyagolható volt a baptisták részvétele a közszolgálati médiákban.

– Az egyik és az alapvető ok a hatalom minden vallást leszorító törekvése volt;
– a másik ok a vallások között elfoglalt kisebbségi helyzetünk (az amúgy is nagyon csekély műsoridőből alig esett volna reánk valami);
– a harmadik ok: a SZET-en belüli – balgán fölvállalt – alávetettségi helyzetünk folytán még azt a keveset is, ami nekünk járt volna, szinte teljesen "átvette" a SZET.

Gyakorlatig nem volt kapcsolatunk a médiákkal és a jövőre sem kínálkozott reménysugár. Ezért egyházunk nem kereste és nem is vette igénybe a vallásos rádió- és tévé-tevékenységre fölkészítő külhoni lehetőségeket. Csupán a létező nyomtatott sajtót látta maga előtt, és a diktatúra felpuhulása után – a lehetőséget kihasználva – az Újságíró Akadémia hivatalosan is elismert szakképesítést nyújtó posztgraduális képzésére delegált sajtó iránt érdeklődő és tanulni kész testvéreket.

Az évek során az Egyház a következőket küldte újságíró szakképesítés megszerzésére:

1. Gerzsenyi Sándor (lapszerkesztő volt, betegség miatt lemondott);
2. Fortin László (tördelőszerkesztő volt, a közegyházi szolgálatokból önként kivált);
3. Szűcs József (tördelőszerkesztő volt, megrokkant);
4. Győri Kornél (lapszerkesztő volt, és a rendszerváltás óta szolgál az elektronikus médiákban);
5. Pócsik Béla (teológiai szaklektor és lapszerkesztő volt, korán elhunyt);
6. László Imre (lapszerkesztő volt, az USA-ba távozott);
7. Kolozs Nagy János (lapszerkesztő).

Ezenkívül mintegy 30-40 testvérünk hallgatta a BTA-n négy évenként előadott egyházi sajtóismeretet, közülük néhányan kollokváltak is e tárgyból. Többen különféle – sokszor nagyon színvonalas, de szakképesítést nem nyújtó – újságíró-tanfolyamokon szereztek sajtóismereteket. Jelenlétük jótékonyan hat az egyházi sajtó egészére. Ezzel együtt tény, hogy a világi sajtószférában – így a közszolgálati médiáknál is – elismert és érvényes újságíró szakképesítéssel rendelkező hat testvérünk közül már csak ketten aktívak. Közülük az egyik a Békehírnököt szerkeszti, a másik az évenként mintegy tucatnyi tévéműsorunkat szerkeszti és a rádiós félórákat szervezi, mostantól a Sajtótanács rádiós- és tévés albizottságának** (Bayer György, Beharka Pál, Győri Kornél, Huszta Csaba, Kiss Tiborné, ifj. Mészáros Kálmán, Nagy Imre) szakmai, konzultációs támogatásával.

Az eddigiekből következik, hogy szükséges: egyfelől a hazai világi és a külföldi egyházi, újságíró, rádiós és tévés szakképesítést nyújtó képzési lehetőségek felkutatása; másfelől a tanulásra vállalkozó, tálentumos testvérek ösztönzése és tanulási feltételeik anyagi alapjainak megteremtése egyházi forrásból is. Csak így valósulhat meg médiaszakembereink körének jelentős bővítése és fiatalítása. Első lépésként külföldi és hazai médiaszakemberek felkérésével rövidebb-hosszabb – főleg kedvébresztő tanfolyamokat kell szervezni. (Bayer György és Nagy Imre vállalta konkrét lehetőségek fölkutatását.) További lehetőség a több év során szakaszosan kialakított képzés.

A közelmúltban kezdeményezett tárgyalások gyümölcseként a Magyar Rádió és a Magyar Televízió illetékeseinek ígéretét már bírjuk, hogy a szervezésükben hamarosan ismét elinduló képzésekre mi is küldhetünk jelentkezőket. Gyors és alkalmi segítséget jelenthet addig is egy-egy világi médiában hivatásszerűen tevékenykedő testvérünk igénybevétele – a tervezés és a tanácsolás szintjén mindenképpen.

2. A Rádióban és a Tévében az egyházak részére biztosított műsoridőt az egyházvezetők testülete és a médiák elnökei között 1990-ben létrejött megállapodás rögzíti. E műsoridő-keretet akkoriban az érintett egyházak képviselői egymás között felosztották. jelentős tény, hogy a kisebbségeket megillető "pozitív diszkrimináció" elvének elfogadtatásával sikerült elérnünk azt, hogy az ország népességének mintegy 0,1 %-át alkotó baptista közösség az összes vallási műsoridő 6-7 %-át használhatja fel.

Ennek az aránynak a fenntartása évről évre nehezebb. Nemcsak a szociál-liberális irányzat megerősödése miatt, hanem azért is, mert mintegy 40 törvényesen bejegyzett felekezet követeli több-kevesebb hévvel a műsori-

---

* A Sajtótanács tagjai: Huszta Csaba, Bayer György, Beharka Pál, dr. Gerzsenyi László, Győri Kornél, Károlyi János, Kolozs Nagy János, Lukács Tamás, Újvári Ferenc, dr. Somogyi Barnabás.

** A Szövetségi Tanács által kiegészítve és külön szavazással megerősítve.

					és a gyülekezet
07.14. v	Ifjúsági istentisztelet (felvételről)	TV 1 11.00	(IV.28-i Pécsi Ifj.Konf.?)	-	MoBISZ-szal egyeztetve
07.26. p	Az Úr közel!	Kossuth 13.30		Krisztusban egyek! (magyarok és románok)	áh: Csiszár István Hodozsó János Dr. Csóka István esetleg valaki még Romániából
				A Carter-látogatás előzetese (Ifjak és gyermekek Tahiban)	Dr. Almási Mihály Résztvevők
08.30	Az Úr közel!	Kosuth 13.30	Nagyvárad-Félixfürdő	Riportbeszámoló a MABAVIT II-ről (+ a Carter-látogatás, ha nem tudunk külön műsoridőt kapni.)	áh: Vadász János Riporter: Nagy Imre konferenciai résztvevők
09.27. p	Az Úr közel!	Kosuth 13.30		Hálaadó-napok előtt	áh: Győri Kornél, különféle korú és helyzetű gyülekezeti tagok
				Tanévkezdés a BTA-n	Tanárok és diákok
09.29. v	Örömhír	TV 1 15.35	Nagyvárad-Félixfürdő	A MABAVIT II. (+ Carter látogatás)	Vezetők, résztvevők
09.29. v	Istentisztelet	Kossuth 10.05	Békés	Ünnepi istentisztelet a Jubileumi Napok előtt	Szlovák Tibor és a gyülekezet
10.25. p	Az Úr közel!	Kossuth 13.30		A baptisták és a reformáció A Jubileumi Napok után vallástétel arról, hogy történelmünk az állandó megújulás története	áh: Bayer György Bereczki Lajos Kovács Géza dr. Mészáros Kálmán Kiss Emil
11.29. p	Az Úr közel!	Kossuth 13.30		Az eljövendő Úrra várva - az egyéni életben - a gyülekezetben - az egyházban - ünnepekben és köznapokban	áh: Pátkai Béla, és olyan emberek, akik hitben várnak valamit (pl. kismama) - akik hálásak várakozásuk beteljesedéséért
12.26. v	Istentisztelet	Kossuth 10.05	Nap utca	Karácsony II. napja	Révész Árpád és a gyülekezet

Budapest, 1996. január 20.

Az MBE Sajtótanácsa

AZ MBE VALLÁSOS MŰSORAI
a Rádióban és TV-ben 1996-ban

Adás kelte	Műsor neve	Adó, adáskezdés	Helyszín	Téma	Körzeműködők
01.21. v	Örömhír	TV1 15.35	Benczúr u. Debrecen	A debreceni gyülekezet élete és szolgálata	Kovács Géza Bereczki Lajos Dobos Péter Dan László és a gyülekezet
01.28. v	Istentisztelet	Kossuth 10.05	Buda	-	Lukács Tamás és a gyülekezet
02.02. p	Az Úr közel!	Kossuth 13.30		A BVSZ vasárnapja (a baptista világmisszió) Az MBE missziói konferenciája Az MBE jubileumi éve, évkönyv, előkészületek	áh: Révész Árpád Bayer György Bereczki Lajos Győri Kornél
03.22. p	Az Úr közel!	Kossuth 13.30		Egy gyülekezeti ház építésének lelki előzményei, háttere és célja A baptista sajtó célja és feladata (III.17. Sajtóvasárnap) A Baptista Szeretetszolgálat Alapítvány	áh: Tisza Attila és ketten Kaposvárról Huszta Csaba és két könyvterjesztő Szenczy Sándor
04.08. h	Evangélizációs it.	TV1 11.00	Felvételről	-	Billy Graham
05.03. p	Az Úr közel!	Kossuth 13.30		Egy gyülekezet élete és szolgálata a főváros peremén A pécsi ifjúsági konferencia utóhangja A BVSZ férfi imanapja (a férfiak sajátos szoltágalata a gyülekezetben)	áh: Bartos Zoltán, és a gyülekezetből valakik A MoBISZ dunántúli képviselője Marosi Nagy Lajos Dr. Meláth Ferenc
06.07. p	Az Úr közel!	Kossuth 13.30		A dunántúli misszió + a Reménység Háza	áh: Mészáros Kálmán és munkatársai Heizer Tamás vagy Háló Gyula
06.09. v	Örömhír	TV 1 13.35		Az aktualitások függvényében később állapítjuk meg	
06.23. v	Istentisztelet	Kossuth 10.05	Soltvadkert	-	Dr. Mészáros Kálmán

EVANGÉLIKUS TEOLÓGIAI AKADÉMIA
(HITTUDOMÁNYI EGYETEM)
1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.
Tel.: 163-64-51, 183-45-37, Fax: 163-74-54

1. HÍRLEVÉL

MEGHÍVÓ

A Protestáns Posztgraduális Tanfolyamok korábbi résztvevőinek és minden érdeklődőnek

Kedves Testvérünk!

Szeretettel értesítjük, hogy az V. Protestáns Posztgraduális Tanfolyamra 1996. július 1-5. között kerül sor az Evangélikus Teológiai Akadémián.

A mostani V. tanfolyamon is az Ó- és Újszövetségi, a Rendszeres-, a Gyakorlati teológia, az Egyháztörténet, valamint a Filozófia/Vallástudomány területéről lesznek előadások. Külföldi és hazai előadók meghívása folyamatban van.

Átfogó témakör:

„Hit és tudomány – kölcsönhatásban"

Már most jelezhetjük, hogy az előadók között lesznek:

dr. Pósfay György	ny. lelkész	(Genf)
dr. Hans-Martin Barth	professzor	(Marburg)
dr. Hézser Gábor	lelkész (supervisor)	(Bethel)
dr. Otfried Hofius	professzor	(Tübingen)
dr. Robert Kolb	professzor	(St. Louis – USA)
dr. Arndt Meinhold	professzor	(Halle)
dr. Karl Schwarz	professzor	(Bécs)

A továbbképzés keretében az idén is lesz lehetőség a héber, görög, latin, továbbá a német és az angol nyelvi ismeretek elmélyítésére. A résztvevők is tarthatnak rövid előadásokat egy-egy készülő disszertációról. Ennek jelzését előre kérjük.

A napi időbeosztás várhatóan az elmúlt évnek megfelelően alakul, azaz reggel 8-tól du. 6-ig. Szeretnénk, ha az idén is lehetővé válna, hogy egy-egy hallgató legalább két tudományszak alkalmain vehessen részt. Minden szakhoz az idén is szeminárium csatlakozik.

A tanfolyam várható költségei:

részvételi díj naponta	150- Ft
szállás + napi 3 étkezés	850- Ft (naponta)
ebéd	250- Ft (naponta)

Lehetőség van helyszíni jelentkezéssel 1-1 napon való részvételre is.

A jelentkezéseket 1996. június 24-ig kérjük elküldeni az Evangélikus Teológiai Akadémia címére (1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.) a részvételi díj befizetésével együtt.

Keressük azokat a forrásokat, amelyek lehetővé tehetnék, hogy anyagi gondok miatt egyetlen érdeklődő se maradjon távol.

Ezt az első hírlevelet azzal a szándékkal küldjük, hogy a nyári program szervezésénél minden érdeklődő számolhasson az V. Protestáns Posztgraduális Tanfolyam időpontjával.

Isten áldását kérve tisztelettel és szeretettel

dr. Szentpétery Péter
adjunktus
az V. PGT ügyintézője

dr. Reuss András
rektor